

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Algemeen	8
Aanbiedingsbrief.....	8
Financiële hoofdlijnen.....	9
Onze aanpak.....	14
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	16
Pakket 0A Bestuur	16
Pakket 0B Burgerzaken.....	18
Pakket 0C Overhead.....	19
Pakket 0D Gemeentelijke belastingen	21
Pakket 0H Economische ontwikkeling.....	21
Pakket 0T Wonen en bouwen.....	21
Pakket 0Z Algemene uitkering, treasury en overige baten en lasten.....	21
Verbonden partijen programma 0	22
Wat heeft programma 0 gekost?	22
Overhead	27
Overzicht mutaties reserves	28
Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen	29
Verplichte en eigen beleidsindicatoren	30
Programma 1 Veiligheid.....	32
Pakket 1E Rampenbestrijding en crisisorganisatie.....	32
Pakket 1F Integraal veiligheidsbeleid en openbare orde.....	33
Verbonden partijen programma 1.....	36
Wat heeft programma 1 gekost?	36
Verplichte beleidsindicatoren	37

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	39
Pakket 2G Verkeer en vervoer	39
Wat heeft programma 2 gekost?	40
Programma 3 Economie	42
Pakket 3H Economische ontwikkelingen	42
Pakket 3I Vrijetijdseconomie en gebiedspromotie	43
Verbonden partijen programma 3	44
Wat heeft programma 3 gekost?	44
Verplichte beleidsindicatoren	46
Programma 4 Onderwijs	47
Pakket 4P Opgroeien en Opvoeden	47
Wat heeft programma 4 gekost?	49
Verplichte beleidsindicatoren	51
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	53
Pakket 5J (Openlucht)recreatie	53
Pakket 5K Openbaar groen	54
Pakket 5L Leefbaarheid en veiligheid	54
Pakket 5M1 Participatie -De Meerpaal	58
Pakket 5M2 Participatie - Bibliotheken	61
Pakket 5M5 Participatie - Multifunctionele gebouwen	63
Pakket 5O Gezonde leefstijl	63
Verbonden partijen programma 5	66
Wat heeft programma 5 gekost?	66
Verplichte beleidsindicatoren	69
Programma 6 Sociaal domein	70
Pakket 6L Leefbaarheid en veiligheid	70

Pakket 6M3 Arbeidsparticipatie en minima ondersteunende regelingen	70
Pakket 6M4 Inburgering, (arbeids)participatie en integratie van statushouders.....	77
Pakket 6N Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden	81
Pakket 6O Gezonde leefstijl	86
Pakket 6P Opgroeien en Opvoeden	87
Verbonden partijen programma 6	91
Wat heeft programma 6 gekost?	91
Verplichte beleidsindicatoren	95
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	98
Pakket 7O Gezonde leefstijl	98
Pakket 7Q Gemeentelijke basisvoorzieningen.....	98
Pakket 7R (Milieu)omgevingsveiligheid	100
Verbonden partijen programma 7	102
Wat heeft programma 7 gekost?	102
Verplichte beleidsindicatoren	104
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	106
Pakket 8S Fysieke leefomgeving/implementatie Omgevingswet	106
Pakket 8T Wonen en bouwen	107
Wat heeft programma 8 gekost?	111
Verplichte beleidsindicatoren	112
Paragrafen	114
Paragraaf lokale heffingen	114
Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	118
Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	131
Paragraaf financiering	135
Paragraaf bedrijfsvoering	137

Paragraaf verbonden partijen.....	143
Paragraaf grondbeleid.....	151
Paragraaf Wet open overheid (Woo)	182
Paragraaf subsidies	183
Paragraaf informatisering	186
Paragraaf geluk	189
Paragraaf raadsbudgetten	190
Jaarrekening	192
Balans per 31 december 2023 (voor bestemming van het resultaat)	192
Algemene grondslagen	194
Voor waardering en resultaatbepaling	194
Voor het opstellen van de jaarrekening	194
Voor de rechtmatigheidsverantwoording.....	195
Grondslagen vaste activa	195
Grondslagen vlottende activa.....	198
Grondslagen vaste passiva	201
Grondslagen vlottende passiva.....	202
Toelichting op de balans.....	202
Vaste activa	202
Vlottende activa.....	210
Vaste passiva	215
Vlottende passiva.....	225
Modelverantwoording	232
Begrotingsrechtmatigheid	233
Overzicht van baten en lasten en de toelichting.....	236
Financiële positie en de toelichting	238

WNT-verantwoording	239
Single Information Single Audit (SiSa)	242
Bijlagen	270
Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld	270
Overzicht incidentele baten en lasten	270
Afkortingenlijst	276
Gewaarmerkte controleverklaring	285

Algemeen

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u het Jaarverslag en de Jaarrekening 2023. De verantwoording van het college over het afgelopen jaar waarin wij u de belangrijkste beleidsresultaten en financiële resultaten presenteren bij de plannen van de Programmabegroting 2023.

2023 is het eerste volledige jaar uit deze bestuursperiode. Een jaar waarin door de raad is uitgesproken verder te groeien als gemeente. Een jaar waarin we het bouwen van een samenleving daarbij centraal hebben gesteld. Ook een jaar waarin we zijn gestart met een omslag naar denken en werken vanuit het principe van de brede welvaart en belangrijkste stappen hebben gezet die bepalend zijn voor hoe we als gemeente én organisatie eruit gaan zien in de toekomst.

Dronten in ontwikkeling

In 2023 is ingezet op het versterken en ontwikkelen van de gemeente. Dit heeft geleid tot een vaststelling van de visie op groei tot 2050 waarin is uitgesproken dat Dronten gaat groeien richting 60.000 inwoners, het vaststellen van de Dronten Principes en het toewerken naar de Toekomstvisie 2050.

Goede stappen zijn gezet met onder meer het vaststellen het Integraal Huisvestingsplan onderwijs (2030-2047), het herijkte accommodatiebeleidsplan en het toetsingskader maatschappelijk vastgoed. Op basis hiervan kan in 2024 worden bepaald welke huisvestingsvraagstukken de komende jaren kunnen worden gerealiseerd.

Goede bereikbaarheid is cruciaal als groeiende gemeente. In 2023 is gestart met de buurtbus waarmee een busverbinding binnen Dronten kan blijven bestaan, met de inzet van vele vrijwilligers.

Toekomstbestendige economie

We zetten in op een duurzame en toekomstbestendige economie. We hebben hier als gemeente samen met onze partners een gezamenlijke opdracht te vervullen. 2023 stond in het teken van investeren in de toekomst, van bouwen en vertrouwen. Het bouwen aan relaties met ondernemers en ondernemersverenigingen, de regionale samenwerking en daarmee ook het vertrouwen richting de ondernemers. Het bouwen aan een volwaardig team economische zaken en daarmee het opstarten van diverse projecten, onder meer het Economisch Platform Dronten.

Samenleving

We bouwen aan een samenleving die zich kenmerkt door inclusiviteit en waarin inwoners zich veilig en verbonden voelen en waar het prettig wonen is. Een samenleving waarin het mogelijk is dat iedereen meedoet aan de maatschappij.

In maart 2023 hebben 20 partijen in de gemeente Dronten het convenant 'Gelijke kansen voor ieder kind' ondertekend waarin is vastgesteld dat samengewerkt wordt om alle kinderen in de gemeente optimale kansen te bieden om zich te ontwikkelen.

Armoedebestrijding is een opgave. Op grond van de Kadernotitie armoedebestrijding en het bijhorend actieplan, zijn in 2023 resultaten geboekt op de maatschappelijke effecten

om voor iedereen in de gemeente een minimale inkomenszekerheid te garanderen en er voor te zorgen dat iedereen mee kan blijven doen. Er zijn resultaten geboekt op inkomenszekerheid, energiearmoede en de kinderopvangtoeslagaffaire, dienstverlening (zie pakket N) en kinderarmoede. Zo heeft het Tijdelijk noodfonds Dronten 2023 directe financiële ondersteuning geboden aan inwoners die tussen wal en schip (dreigden te) raken en heeft de Energietoeslag 2023 huishoudens met een inkomen op of net boven het sociaal minimum lucht gegeven bij stijgende energielasten.

Duurzaamheid

Dronten wil lokaal bijdragen aan het zuinig omgaan met onze planeet. In 2023 is met het oog hierop onder meer het Uitvoeringsprogramma 'Transitievisie Nieuwe warmte' vastgesteld. Helaas is 2023 ook het jaar geweest waarin bekend is geworden dat we als gemeente te maken hebben met een netcongestie, wat betekent dat het elektriciteitsnet langdurig 'op slot' gaat. De gevolgen hiervan zijn grotendeels nog niet bekend, maar de effecten hiervan zullen naar verwachting zich wel voor langere termijn laten gelden.

Veiligheid

De dreiging van cybercriminelen heeft in de afgelopen jaren een permanent karakter gekregen en zal niet meer verdwijnen. De verwevenheid met thema's als ondermijning, openbare orde en jeugdproblematiek zien we steeds verder toenemen en vraagt om een integrale aanpak samen met onze (veiligheid)partners. In 2023 is daarom ingezet op het vergroten van de bewustwording van onze inwoners over de gevaren van de digitale wereld door middel van projecten als Hackshield, Cyberchef en diverse thema avonden.

Daarnaast zijn er zorgen om een klein deel van de jongeren in onze gemeente die relatief veel overlast veroorzaken op scholen en op straat en vaak kwetsbaar zijn voor de aantrekkingskracht van (drugs)criminaliteit. De traditionele aanpak voor deze zogeheten '2%-jeugd' blijkt niet toereikend te zijn. Deze groep heeft baat bij op maat gemaakte interventies, zoals het in 2023 ingezette straathoekwerk.

Tot slot, enkele (financiële) verwijzingen. De gemeente Dronten sluit 2023 af met een positief financieel resultaat van € 6,8 miljoen. Daarin zitten voor ruim € 5 miljoen aan (eenmalige) baten ten behoeve van 2024, die we om boekhoudkundige redenen in 2023 hebben moeten verwerken. Daarnaast hebben we een positief resultaat uit het grondbedrijf van € 1,0 miljoen in 2023 gerealiseerd. Zonder deze (eenmalige) positieve baten hadden we 2023 rond de € 0,5 miljoen afgesloten.

Voor een nadere toelichting op de Jaarrekening en Jaarstukken 2023 verwijzen wij u naar de diverse programma's.

College van B&W
23 april 2024

Financiële hoofdlijnen

Met de jaarstukken leggen wij verantwoording af aan de gemeenteraad over het gevoerde beleid. Wij laten zien wat we in 2023 hebben bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan en wat dat heeft gekost. De Jaarstukken 2023 bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Bij het maken van de jaarstukken volgen wij de instructie van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten en de financiële verordeningen. In de tabel "overzicht van baten en lasten 2023" wordt het geraamde resultaat en het

gerealiseerde resultaat 2023 inzichtelijk gemaakt. Daarbij is ook het jaarrekeningresultaat te lezen.

Toelichting financiële hoofdlijnen

In het jaarverslag verklaren we per programma de afwijkingen tussen Begroting na wijziging 2023 en de realisatie 2023. De belangrijkste afwijkingen per pakket worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger.

Overzicht van baten en lasten 2023 (x € 1.000)	Realisatie 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Verschil 2023
Subtotaal van baten en lasten excl. algemene dekkingsmiddelen, overhead, onvoorzien, vennootschapsbelasting en mutaties reserves	-71.018	-80.945	-90.391	-78.253	12.138
Saldo baten en lasten Algemene dekkingsmiddelen	98.830	95.403	100.468	102.746	2.279
Saldo overhead	-16.196	-17.199	-19.376	-19.039	337
Saldo Onvoorzien uitgaven	0	-84	-61	0	61
Saldo Vennootschapsbelasting	-831	0	-645	-42	602
Totale lasten exclusief reserves	-134.460	-128.459	-152.875	-149.705	3.170
Totale baten exclusief reserves	145.246	125.633	142.870	155.118	12.248
Saldo van baten en lasten	10.786	-2.825	-10.005	5.412	15.417
Saldo reserves	734	2.338	13.310	1.375	-11.935
Resultaat	11.520	-488	3.305	6.787	3.482

Resultaat uitgesplitst (x € 1.000)	2023
Resultaat exploitatie Algemene dienst	5.833
Resultaat exploitatie Grond bedrijf	954
Resultaat gemeente Dronten	6.787

Analyse van het resultaat 2023

De Jaarstukken 2023 sluit met een positief resultaat van € 6,8 miljoen (afgerond). Dit resultaat betreft een totaal van het resultaat algemene dienst en grondexploitatie. Het resultaat voor de algemene dienst betreft afgerond € 5,8 miljoen positief. Dit resultaat bevat twee incidentele baten die boekhoudkundig in 2023 verwerkt moeten worden. Zonder deze twee baten was het resultaat voor de algemene dienst rond de € 0,5 miljoen geweest. Het resultaat van de grondexploitatie inclusief verplichte tussentijdse resultaatnemingen hiervan (POC -percentage of completion) over 2023 bedraagt € 1,0 miljoen positief. Ten opzichte van de begroting na wijziging is er een positief resultaat gerealiseerd en is het in totaal € 3,5 miljoen gunstiger uitgevallen.

Resultaat algemene dienst

In onderstaande tabel ziet u hoe het resultaat van de algemene dienst tot stand is gekomen. Dit verklaren aan de hand van de grootste verschillen met de begroting. De verschillen worden onder de tabel toegelicht en hier wordt middels nummering naar verwezen.

	Verschil	Resultaat
Begroot resultaat algemene dienst 2023		3,3
Gemeentefonds circulaires	3,1	
Extra leges omgevingsvergunningen	2,5	
Vennootschapsbelasting 2022	0,6	
Rente inkomsten liquide middelen	0,7	
Jeugdhulp hogere lasten	-3,1	
Impact loon- en prijsstijgingen 2023	-1,7	
Noodopvang Oekraïne	0,8	
Overige verschillen baten & lasten	-0,4	
Subtotaal verschillen algemene dienst		2,5
Gerealiseerd resultaat algemene dienst 2023		5,8

Algemeen

In 2023 is er veel werk verricht door de organisatie. En dit was ook nodig om te zorgen dat alles goed blijft draaien zoals we dat vooraf met elkaar hebben afgesproken. Wat 2023 typeert is dat al dit werk een stuk duurder is geworden. De prijsdruk die we hebben ervaren is hoog. Dat is onder andere terug te zien in de CAO stijging van de gemeente ambtenaren, in indexaties van onze partners en in kostprijsstijgingen van diverse diensten en producten die wij als gemeente bekostigen. Een ontwikkeling die we in 2023 hebben kunnen opvangen, zeker als je kijkt naar het positieve resultaat van 5,8 miljoen voor de algemene dienst. Als je echter iets verder kijkt en dit resultaat gaat ontleden, zie je dat aan het eind van 2023 twee opvallende gebeurtenissen hebben plaatsgevonden. We hebben via de circulaires vanuit het gemeente 3,1 miljoen ontvangen (1). Dit komt in het resultaat van 2023, maar hiermee zullen we activiteiten in 2024 moeten bekostigen. Daarnaast hebben we eind 2023 een piek ervaren in de leges opbrengsten voor de omgevingsvergunning. De invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 zorgt dat veelvuldig gebruik is gemaakt van de oude regelgeving eind 2023. Dit levert een positieve bijdrage aan het resultaat van 2,5 miljoen en dit hebben in 2023 te verantwoorden (2). De lasten volgen pas in 2024 en zullen zeker nog gaan volgen. Zonder deze twee grote resultaten aan het einde van het jaar zouden we rond de 0 zijn uitgekomen.

Vennootschapsbelasting en rente

Naast de twee grote baten aan het einde van het jaar, zijn nog twee grote verschillen in de baten gerealiseerd. Een correctie op de berekening van de fiscale winst van het grondbedrijf over 2022 heeft geleid tot een terugvordering van vennootschapsbelasting van 0,6 miljoen (3). Daarnaast hebben wij meer rente inkomsten over onze liquide middelen. De rente baten waren voor 2023 voorzichtig ingeschat en er is hier een positief resultaat van 0,7 miljoen op gerealiseerd (4).

Prijsdruk lastenkant

Aan de lastenkant zien we impact van de prijsdruk terug. De grootste impact vindt binnen de jeugdhulp plaats. De jeugdhulp laat 3,1 miljoen meer lasten zien (5). De overschrijding is niet onverwacht, maar wel groot. De lasten voor jeugdhulp zijn moeilijk beïnvloedbaar en komen voornamelijk tot stand door kostprijsstijgingen en het (wettelijk) opgelegd karakter. De impact van de prijsdruk zien we daarnaast terug in de inschatting bij de primitieve begroting en het verdere verloop hiervan. In de primitieve begroting van 2023 is rekening gehouden om 3,5 miljoen aan prijsstijgingen op te vangen. Gedurende het jaar wordt deze ruimte aangevuld door het Rijk middels

circulaires en zo zijn we ieder jaar in staat om de prijsstijgingen te bekostigen. De aanvullingen uit het Rijk waren in 2023 echter beperkt, terwijl de prijsstijgingen hard zijn blijven doorlopen. Per saldo hebben de prijsstijgingen er daardoor voor gezorgd dat er 1,7 miljoen euro meer lasten zijn gemaakt dan waar we in de begroting mee rekening hadden gehouden (6).

Overige verschillen

Een groot positief resultaat aan de lastenkant zien we terug bij de noodopvang voor ontheemden Oekraïne. Daar is veel goed werk verzet. Een bijkomend resultaat is dat hierdoor meer mensen aan werk zijn geholpen. Hierdoor zijn de leefgeld uitkeringen lager uitgevallen. Per saldo heeft de noodopvang Oekraïne mede daardoor 0,8 miljoen minder gekost (7).

Wat overblijft is een veelvoud van kleinere positieve en negatieve verschillen. Deze worden toegelicht in de programmaverantwoording. Hier worden ook de belangrijkste verschillen op de reserves toegelicht. Per saldo zijn de overige verschillen in de baten en lasten 0,4 miljoen negatief (8).

Resultaat grondexploitaties

In onderstaande tabel ziet u hoe het resultaat van de grondexploitatie tot stand is gekomen:

	Verschil	Resultaat
Begroot resultaat grondexploitaties 2023		0
Resultaat grondexploitaties 2023	2,0	
Toevoeging reserves grondbeleid	-1,0	
Gerealiseerd resultaat algemene dienst 2023		1,0

Afwijkingen per programma

In het volgende overzicht is op programmaniveau het verschil tussen de begroting 2023 (na wijziging) ten opzichte van de realisatie 2023 aangegeven inclusief mutaties in de reserves. De afwijkingen per programma zijn uiteengezet in de toelichting zoals opgenomen in het jaarverslag, bij de verantwoording per programma.

Afwijkingen per programma (x € 1.000)	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Verschil 2023
Lasten			
0 Bestuur en ondersteuning	-30.510	-30.908	-398
1 Veiligheid	-6.002	-6.074	-72
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	-8.285	-8.048	237
3 Economie	-2.132	-2.922	-790
4 Onderwijs	-8.064	-7.571	493
5 Sport, cultuur en recreatie	-20.732	-19.220	1.513
6 Sociaal domein	-57.123	-60.007	-2.883
7 Volksgezondheid en milieu	-12.904	-12.089	815
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-8.790	-10.706	-1.915
Subtotaal afwijkingen lasten	-154.543	-157.545	-3.002
Baten			
0 Bestuur en ondersteuning	111.897	109.009	-2.888
1 Veiligheid	480	661	180
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	303	398	96
3 Economie	2.813	5.405	2.592
4 Onderwijs	1.979	1.784	-195
5 Sport, cultuur en recreatie	3.334	3.857	524
6 Sociaal domein	21.590	22.866	1.276
7 Volksgezondheid en milieu	11.348	11.291	-57
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	4.104	9.062	4.958
Subtotaal afwijkingen baten	157.848	164.332	6.484
Totaal saldo afwijkingen	3.305	6.787	3.482

Budgetoverhevelingen

De budgetoverhevelingen van 2023 naar 2024 zijn u apart ter vaststelling voorgelegd in de vergadering van 28 maart 2024. Om de projecten, activiteiten, investeringen of werkzaamheden uit te kunnen voeren is budget en/of krediet nodig voor 2024. Voor het jaar 2023 wordt € 2.600.680 overgeheveld naar 2024. Voor de kredieten wordt totaal € 11.760.319 naar 2024 over te hevelen. De gemeenteraad heeft de bestemmingsreserve Overlopende werken boekjaar (projecten) ingesteld. De budgetoverhevelingen zijn na het besluit van de raad verwerkt en onderdeel van de jaarstukken.

Vermogenspositie gemeente

Onze reserve- ofwel vermogenspositie bestaat uit de Algemene reserve en de Bestemmingsreserves van de gemeente. Eind 2022 is het totale vermogen € 105,5 miljoen afgerond en eind 2023 is het totale vermogen € 111 miljoen. De gemeente Dronten heeft hiermee een robuuste vermogenspositie en kan hierdoor mogelijke negatieve resultaten in de toekomst eenvoudig binnen de gemeentelijke reserves opvangen. Het rekeningresultaat 2023 alleen op basis van baten en lasten (vóór mutaties in reserves) is € 5,4 miljoen (positief). Dit resultaat is het feitelijke saldo dat ten laste of ten bate komt van het eigen vermogen van de gemeente. Het totale eigen vermogen, inclusief het gerealiseerd resultaat 2023, bedraagt per jaareinde 2023 € 111 miljoen afgerond. Daarmee is het eigen vermogen met 5,2% toegenomen.

Resultaatbestemming

Het rekeningresultaat 2023 is € 6.787.324 miljoen positief. Het voorstel voor bestemming van dit voordelige resultaat is:

- € 3.577.112 toe te voegen aan de algemene reserve;

- € 2.488.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve overlopende werken boekjaar (projecten) voor dekking van de extra kosten van de omgevingsvergunningen in 2024;
- € 267.460 als eenmalig budget ter beschikking te stellen in 2024 voor de uitkering van de energietoeslag in programma 6;
- € 454.752 als eenmalig budget ter beschikking te stellen in 2024 voor de invoering van de omgevingswet in programma 8.

Onze aanpak

De gemeenteraad stelt elk jaar de begroting vast. Daarin staat een uitwerking van de beleidsvoornemens, de concrete activiteiten en de middelen die nodig zijn voor de uitvoering. Na afloop van het begrotingsjaar wordt er in de jaarstukken door het college verantwoording afgelegd over het jaar. Deze jaarstukken 2023 zijn opgesteld in overeenstemming met de eisen van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) en de eisen zoals de financiële verordening van de gemeente Dronten deze stelt. De jaarstukken bestaan uit de volgende delen:

1. Aanbiedingsbrief;

2. Jaarverslag, bestaande uit:

- Programmaverantwoording;
- Paragrafen;

3. Jaarrekening, bestaande uit:

- Balans per 31 december 2023;
- Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling;
- Toelichting op de balans;
- Het overzicht van baten en lasten en de toelichting;
- Financiële positie en toelichting;
- WNT-verantwoording 2023;
- Single Information Single Audit (SiSa).

Aanbieding

In de aanbiedingsbrief gaan wij in op de gerealiseerde hoogtepunten van de politieke agenda 2023. Daarnaast wordt de financiële beschouwing gegeven op hoofdlijnen van de oorzaken die hebben geleid tot het jaarrekeningresultaat van 2023.

Programmaverantwoording

In de programmaverantwoording wordt per programma aangegeven wat het programma inhoudt, wat u (de raad) en wij (college) wilden bereiken, welke acties zijn ondernomen en wat het financieel resultaat is per programma met de daarbij behorende analyse.

Paragrafen

In de afzonderlijke paragrafen wordt verslag gedaan van de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten, alsmede lokale heffingen. We hanteren de minimaal vereiste 8 paragrafen met daarbij de paragrafen subsidies, informatisering, geluk en de raadsparagraaf.

Getal notitie

In alle tabellen is de onderstaande notatie gehanteerd:

- Een positief saldo (overschot) is plus;
- Een negatief saldo (tekort) is een min;
- Voordelen door lagere uitgaven of hogere inkomsten worden positief genoteerd;
- Nadelen door hogere uitgaven of lagere inkomsten worden negatief neergezet.

Alle bedragen worden in 1000-tallen weergegeven, tenzij anders is aangegeven.

Door deze weergave kan het voorkomen dat totalen een (minimale) afwijking laten zien.

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Het programma omvat het openbaar bestuur, de communicatie met de inwoners, de gemeentelijke basisadministratie en de interne en externe dienstverlening. In dit programma is een aantal verplichte onderdelen opgenomen:

1. Algemene dekkingsmiddelen: zoals algemene belastingen en de Algemene uitkering uit het gemeentefonds;
2. Overhead: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. In de programma's zijn alleen nog de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces;
3. Onvoorzien;
4. Vennootschapsbelasting.

Pakket 0A Bestuur

Inhoud

Dit pakket bestaat uit (het faciliteren van) de gemeentelijke bestuursorganen. Dit betreft de vergoedingen van de raadsleden, de loonkosten van het college van burgemeester en wethouders, maar ook de ondersteuning in de vorm van de griffie en de gemeentelijke rekenkamer. Ook kosten die zijn ontstaan uit bestuurlijke samenwerking (in de vorm van de lidmaatschap van de VNG en bijdrage aan de Regio Zwolle) maken onderdeel uit van dit pakket. Tot slot bevat dit pakket de kosten van voormalige collegeleden in de vorm van wachtgeld en pensioenuitkeringen.

[Wat wilden we bereiken in 2023?](#)

[Beleidsdoelen Pakket A Bestuur](#)

Omschrijving (toelichting)

1. Het gezamenlijk aanpakken van regionale opgaven op het gebied van economie, arbeidsmarkt, bereikbaarheid, leefomgeving en energie. Het biedt ook de mogelijkheid om via die lijnen gebruik te maken van de financiële middelen die het Rijk via de zogenaamde Regio Deals beschikbaar stelt voor deze opgaven;
2. Het gebruik maken van de lobbykracht van de regio. De Regio Zwolle neemt de tweede plek in op een pas uitgevoerd onderzoek als het gaat om de lobbykracht richting het Rijk;
3. Het verbreden van ons eigen netwerk en ook kansen bieden voor het verbreden van het netwerk van ons bedrijfsleven, onderwijs/kennisinstellingen en de culturele sector;
4. Het verbinden van de regio Zwolle, de provincie Flevoland en de Metropool Regio Amsterdam. Mooi voorbeeld waar dit volop speelt is de woonopgave: vanuit de Regio Zwolle en vanuit de randstad kijken ze lonkend naar Flevoland en Dronten;
5. Het sterker positioneren van onze gemeente in de 4e economische regio van Nederland.

[Wat hebben we bereikt in 2023?](#)

Regiodeal 5e tranche

In het kader van de 5e tranche Regio Deal is door het Rijk 30 miljoen beschikbaar

gesteld aan de regio Zwolle. Samen met Urk en Noordoostpolder (hierna: DUN-gemeenten) is in 2023 meegewerkt aan de propositie die geleid heeft tot deze gunning. Voor de zomer van 2024 dienen de DUN-gemeenten een gezamenlijk projectvoorstel in rond het thema 'Vitale kernen en gezonde dorpen' waarmee de gemeenten aanspraak willen maken op een deel van deze middelen.

Samen Maken We Flevoland

Op basis van bestuurlijk overleg over de Omgevingsvisie FlevolandStraks is de afgelopen jaren in Flevoland onder de noemer Samen Maken We Flevoland een informeel overlegplatform ontstaan van alle Flevolandse overheden, gericht op de behartiging van de strategische belangen van Flevoland. De afgelopen tijd is deze bestuurlijke samenwerking van groot nut geweest bij de vorming van de Strategische Agenda Flevoland.

Juist om die reden is besloten om de informele bestuurlijke samenwerking in Flevoland op een zo licht mogelijke manier te verankeren. Deze verankering van de samenwerking houdt in dat deze ad hoc inzet vanuit de deelnemende overheden wordt ondergebracht in een ondersteunend Kernteam Regio Flevoland. Deze constructie bevordert de doeltreffendheid en doelmatigheid van zowel de regionale voorbereiding in de samenwerking tussen rijk en regio aan de Strategische Agenda Flevoland als van de aanpak van de bovenlokale, regionale en nationale opgaven die van belang zijn voor de (strategische) ontwikkeling van Flevoland. De inrichting van het Kernteam Regio Flevoland is opgezet als een proef voor de jaren 2023-2024.

Positie Dronten in Regio en Rijk

Om de positie van Dronten in de regio en bij het Rijk verder te versterken is eind 2023 een bestuursadviseur regionale samenwerking en public affairs aangesteld. In beeld is gebracht hoe we vanuit Dronten in de regio zijn gepositioneerd. Mede naar aanleiding van de moties 'Verbonden Partijen' en 'DUN-Samenwerking' zal in 2024 worden gewerkt aan een visie regionale samenwerking, waarbij ook de samenwerking met buurgemeenten Urk en de Noordoostpolder een belangrijke rol speelt.

De bestuursadviseur regionale samenwerking en public affairs is daarnaast betrokken bij de public affairs organisatie vanuit zowel Zwolle als Flevoland, om ook vanuit deze gremia optimaal gebruik te kunnen gaan maken van de lobbykracht van de regio's richting het Rijk.

Verbinding Drontense ondernemers en Regio Zwolle

In het afgelopen jaar is er een succesvolle ondernemersbijeenkomst geweest, waarbij een belangrijke verbinding tot stand is gebracht tussen VNO-NCW, de Ondernemersvereniging de Driehoek, MKB Nederland en gemeente Dronten, met als doel de samenwerking te versterken en de lokale economie te bevorderen. Onze ondernemers zijn betrokken bij diverse sectortafels in de Regio Zwolle en ondernemers uit Dronten worden standaard voor Regio Zwolle evenementen uitgenodigd en proactief opgezocht in de samenwerking met MKB Nederland en VNO/NCW.

In aanvulling hierop is ook de samenwerking binnen het DUN-verband (Dronten, Urk, Noordoostpolder) binnen de Regio Zwolle versterkt door periodieke overleggen, waardoor we gezamenlijk werken aan de groei en ontwikkeling van onze lokale economie en Noordelijk- Flevoland binnen de Regio Zwolle.

Ontwikkelfondsen vanuit Regio Zwolle

Via het ontwikkelfonds Regio Zwolle worden inwoners middels Groei Vooruit en ondernemers middels Upgrade Jezelf geholpen met het verder ontwikkelen van hun loopbaan. Dit doen ze voornamelijk door de loopbaanontwikkeling te financieren. De

aanmeldcijfers van de twee hulpfondsen laten steeds hogere aanmeldingscijfers hiervoor zien. Hier zit nog wel ruimte voor verbetering in voor 2024.

Inzicht in uitdaging lokale ondernemingen

In het najaar van 2023 heeft de Regio Zwolle Brigade een belactie uitgevoerd, waarbij meer dan 80 ondernemers zijn bevraagd over hun financiële en personele tekorten, waarmee we inzicht hebben verkregen in de uitdagingen waar lokale ondernemingen mee te maken hebben.

Pakket OB Burgerzaken

Inhoud

In het pakket burgerzaken zitten bijvoorbeeld de basisregistraties van personen en gebouwen, de uitgifte van reisdocumenten en akten, de huwelijksvoltrekking en de ontwikkeling van de dienstverlening van de gemeente. Concreet dragen de projecten die voortvloeien uit de dienstverlening bij aan de realisatie van ambities om de dienstverlening beter, laagdrempeliger, toegankelijker en persoonlijker te maken. Inwoners en ondernemers kunnen ervan uitgaan dat de gemeente handelt volgens de landelijke eisen aan privacy. Er vindt monitoring plaats van de favoriete contactmomenten van inwoners en ondernemers met de gemeente zodat we hier beter op in kunnen spelen. Door training en opleiding kunnen nieuwe vaardigheden (bijvoorbeeld digitale en communicatieve) ontwikkeld en ingezet worden.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket B Burgerzaken

1. Vanuit de vier V's (vakmanschap, vertrouwen, verbinding, vernieuwingskracht) werken we aan optimale dienstverlening, waarbij we realistische afspraken maken en onze beloften concreet maken;
2. We werken met een positieve dienstverlenende houding, en zorgen dat klanten graag bij de gemeente komen;
3. We zijn betrokken en hebben persoonlijke aandacht voor klanten bij voorkeur digitaal;
4. We werken op maat, waarbij digitale processen zo veel mogelijk ondersteunen.

Wat hebben we bereikt in 2023?

Verkiezingen 2023

Naast de verkiezingen voor Provinciale Staten en Waterschap hebben we in 2023 ook de vervroegde Tweede Kamerverkiezing georganiseerd. De betrokkenheid en inzet van alle collega's was hoog.

Landelijke Aanpak Adreskwaliteit

Door ziekte én doordat Publiekzaken extra verkiezingen moest organiseren zijn er in 2023 minder adresonderzoeken uitgevoerd dan gepland, namelijk 408. Dat zijn er 45 minder dan in 2022.

Kwaliteit van persoonsgegevens in BRP

De kwaliteit van de gegevens in de BRP is weer teruggebracht naar het niveau van voor 2022.

Optimalisatie van digitale applicaties Djuma en eDiensten

Het gebruik van de digitale eDiensten is met ruim 21% gestegen naar 5.149 in 2023 t.a.v. 4.224 in 2022.

Onderzoek van mogelijkheid van chatfunctie/videobellen met onze inwoners

In 2023 is gestart met de chatfunctie. Dit heeft geresulteerd in 4.499 gesprekken via chat en Whatsapp.

In 2023 zijn we gestart met de opleiding via de NVVB. De frontoffice medewerkers hebben eind 2023 de basismodules doorlopen.

Dienstverlening

Het KCC heeft in 2023 50.049 telefoontjes beantwoord. Dat zijn er 460 meer dan 2022. Van deze gesprekken zijn er 38.285 (76,5%) direct zelf afgehandeld, 5750 (11,5%) direct doorverbonden en afgehandeld door een collega. Voor 5517 gesprekken (11%) is er een terugbelverzoek aangemaakt. Voor 542 telefoontjes (1%) is er direct door het KCC een melding aangemaakt.

Aan de balies (inclusief Sociaal Domein) zijn in totaal 19.801 afspraken afgehandeld. Dat is een daling van 2.361 afspraken. Onze doelstelling is om inwoners binnen 5 werkdagen een afspraak te kunnen laten maken aan de balie. In een enkel geval is dit in 2023 niet gelukt.

Het totaal aantal contacten van Publiekszaken en de balie van het Sociaal Domein met inwoners is daarmee 79.498. Dat is een stijging van 3.478 contactmomenten. Het aantal klachten rondom deze contactmomenten is met 1 gestegen van 13 naar 14.

Eind 2023 is een start gemaakt met het aanpassen van balie 7 waardoor we straks aan vier balies reisdocumenten kunnen verstrekken.

Pakket OC Overhead

Inhoud

Het pakket overhead werkt integraal samen. Het is ondersteunend en adviserend aan de organisatie en het college van Dronten. In dit pakket vallen de activiteiten die zorgen voor de faciliteiten om te kunnen werken, systemen werkend (en bruikbaar) te houden en te adviseren in het primaire proces. Tot dit pakket behoren alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces (de andere pakketten).

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket C Overhead

1. Doel is dat iedereen een positieve dienstverlenende houding heeft en klanten graag bij de gemeente komen. Vanuit de vier V's (vakmanschap, vertrouwen, verbinding, vernieuwingskracht) werken we aan optimale dienstverlening, waarbij we realistische afspraken maken en onze beloften concreet maken;
2. We willen als Bedrijfsvoering wendbaar zijn. Wendbaarheid is de mate waarin je als organisatie in staat bent om te vernieuwen, te innoveren, van richting te veranderen, je aan te passen aan wat zich afspeelt in de maatschappij, in te spelen op wet- en regelgeving enzovoort. Dat lukt als onze medewerkers wendbaar zijn.

Wat hebben we bereikt in 2023?

Software Java-SE runtime

Voor de overgang van gratis software naar te betalen software Java-SE runtime is € 16.000 beschikbaar gesteld om de huidige versies te behouden.

De continuïteit van applicaties die Java-SE runtime software gebruiken is gewaarborgd door de huidige versie van de software tegen betaling te behouden. De kosten daarvan waren niet voorzien en begroot, aangezien dit voorheen niet separaat door Oracle in rekening werd gebracht. De VNG heeft de onderhandelingen over de toekomstige voorwaarden namens de Gemeenten nog niet afgerond in 2023. Dit blijven wij kritisch volgen.

Prijsverhoging licenties Microsoft

Behoudt van Microsoft-producten door structurele middelen a € 30.000 beschikbaar te stellen om de huidige versies van Microsoft te behouden.

Door de inzet van Microsoft producten te verzekeren, zijn de basisvoorzieningen voor de digitale werkplek behouden. Hierdoor zijn mogelijkheden gerealiseerd om Microsoft functionaliteiten met verschillende apparatuur te ontsluiten met een Citrix gepubliceerde Desktop. Tevens hebben medewerkers de mogelijkheid deze functionaliteiten ook buiten de Citrix Desktop te benutten. Dit heeft bijgedragen aan de wendbaarheid van de organisatie doordat medewerkers ICT-voorzieningen flexibel kunnen benutten. Met de structurele middelen is gerealiseerd dat de basis is behouden voor het verder ontwikkelen van een breed inzetbare digitale werkruimte in 2024.

Detectiesoftware voor Informatieveiligheid

Om te voldoen aan de verplichting om informatieveiligheid op een hoger niveau te krijgen zijn incidentele middelen van € 18.000 en structurele middelen € 48.000 beschikbaar gesteld om over te gaan tot aanschaf SIEM-oplossing.

Met de implementatie en in beheer nemen van detectie- en opvolgingssoftware (SIEM-oplossing), door onze IT-dienstverlener SLTN, voldoen we aan de eis van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) om proactief verdachte gedragingen op het netwerk te constateren en daarop te acteren. Hierdoor hebben we bij dreigingen snel actie kunnen ondernemen ter voorkoming van beveiligingsincidenten en is de bescherming van de ICT-infrastructuur doelgericht versterkt.

Borging inwonersparticipatie

Na het programma inwoners- en overheidsparticipatie 2018-2022, is besloten het programma in 2023 nog een jaar te vervolgen, om de borging van het thema in de organisatie verder vorm te geven. Dit is niet volledig tot stand gekomen nadat de sturing op het programma in Q1 wegviel. In Q4 is een nieuwe regisseur aangetrokken en krijgt het thema inwonersparticipatie een nieuwe impuls, zowel op het gebied van borging als op visievorming. Echter, de organisatie heeft op het gebied van inwonersparticipatie het afgelopen jaar niet stilgezeten. Er zijn verschillende trajecten gestart en afgerond.

Zo is er in 2023 een doorstart gemaakt met de kerngroep inwonersparticipatie, zijn er doelen vastgesteld voor de komende jaren en is er een nieuwe participatietool aangeschaft om de samenwerking en interactie met inwoners beter te faciliteren. Ook zijn middels participatie de Drontense Principes vastgesteld, is de keuze gemaakt om een Toekomstberaad in te zetten om te komen tot een Toekomstvisie Dronten 2050 en is het jongerenpanel ontwikkeld dat in 2024 actief zal zijn. Ook zijn er provincie-brede principes vastgesteld op het gebied van uitdaagrecht.

Pakket 0D Gemeentelijke belastingen

Inhoud

Naast de Algemene Uitkering vanuit de Rijksoverheid zijn de belastinginkomsten de grootste inkomstenbron van elke gemeente. De hoogte van de gemeentebelastingen is afgestemd op het voorzieningenniveau in de gemeente.

De meest bekende soort belasting die door de gemeente wordt opgelegd is de Onroerend Zaakbelasting (OZB). Daarnaast kennen we toeristen- en forensenbelasting.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket D Gemeentebelastingen

De hoogte van de gemeentebelastingen is afgestemd op het voorzieningenniveau en het behalen van de gewenste/bedoelde maatschappelijke effecten.

Wat hebben we bereikt in 2023?

Zie voor de gemeentelijke belastingen de paragraaf Lokale heffingen.

Pakket 0H Economische ontwikkeling

Inhoud

Op basis van de huidige programmastructuur zijn de verspreide percelen van pakket H onderdeel van programma 0. De overige taken uit pakket H staan in programma 3. Inhoudelijk verwijzen wij u daarom graag door naar programma 3.

Pakket 0T Wonen en bouwen

Inhoud

Op basis van de huidige programmastructuur is het beheer van strategische gronden van pakket T onderdeel van programma 0. De overige taken uit pakket T staan in programma 8. Inhoudelijk verwijzen wij u daarom graag door naar programma 8.

Pakket 0Z Algemene uitkering, treasury en overige baten en lasten

Inhoud

De budgetten die inhoudelijk niet gekoppeld zijn aan een gemeentelijk takenpakket staan gebundeld in onderstaand fictieve pakket Z. Het gaat hier om de Algemene uitkering, bestemmingsreserves, integratie- en decentralisatie uitkeringen en rentes.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket Z Algemene uitkering, treasury en overige baten en lasten

1. Een structureel sluitende meerjarenbegroting.

Wat hebben we bereikt in 2023?

In 2023 is een balans forecast opgesteld voor de periode 2023-2027 waaruit de toekomstige liquiditeitsbehoefte blijkt.

Dividend

In 2023 is dividend ontvangen van Alliander volgens verwachting.

Vennootschapsbelasting (VpB)

De aangifte vennootschapsbelasting 2022 is op tijd ingediend en betaald.

Algemene uitkering

De circulaire's zijn regulier verwerkt met uitzondering van de Decembercirculariteit. De ontvangsten uit de Decembercirculariteit zorgen voor aanvullend incidenteel resultaat, omdat deze niet begroot kunnen worden.

Post onvoorzien

In 2023 heeft het college tweemaal een uitgave gedaan ten laste van de post onvoorzien zoals in onderstaand overzicht te zien is.

Stand post éénmalig onvoorzien 2023

Omschrijving	Kenmerk besluitstuk	Bedrag
Stand post éénmalig onvoorzien 2023	Programmabegroting	84.000
Herstel gedenkmonument Wilhelmina	517750	-15.000
Aanleg van witte anjer perkje	392424	-8.000
Stand post éénmalig onvoorzien eind 2023		61.000

+ = voordeel, - = nadeel

Verbonden partijen programma 0

Verbonden partijen

Verbonden partij	Type
Alliander N.V.	Vennootschappen/Coöperaties
Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn (GBLT)	Gemeenschappelijke regelingen
Het Flevolands Archief (HFA)	Gemeenschappelijke regelingen
Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	Verenigingen
Vitens N.V.	Vennootschappen/Coöperaties

Wat heeft programma 0 gekost?

Financieel sluit dit programma het jaar 2023 af met een resultaat van: - € 3.286.000. Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Bedragen x €1.000

Lasten en Baten	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Vershil
Lasten					
0A Bestuur	-2.847	-2.316	-2.405	-2.335	70
0B Burgerzaken	-2.131	-2.444	-2.849	-2.679	170
0C Overhead	-16.463	-17.431	-19.648	-19.380	267
0D Gemeentelijke belastingen	-573	-685	-707	-799	-92
0H Economische ontwikkeling	-191	-5	-5	-60	-54
0T Wonen en bouwen	-659	-401	-4.952	-1.103	3.849
0X Historische functionele indeling	6	0	0	0	0
0Z Algemene uitkering, treasury en overige baten en lasten	-2.617	-4.782	124	-3.783	-3.907
Totaal Lasten	-25.474	-28.063	-30.443	-30.140	303
Baten					
0A Bestuur	347	0	0	369	369
0B Burgerzaken	551	592	590	540	-51
0C Overhead	267	232	272	341	69
0D Gemeentelijke belastingen	10.955	11.791	12.680	12.661	-19
0H Economische ontwikkeling	318	71	71	207	136
0T Wonen en bouwen	4.530	246	246	156	-90
0Z Algemene uitkering, treasury en overige baten en lasten	87.970	82.396	86.405	91.587	5.181
Totaal Baten	104.938	95.328	100.265	105.860	5.595
Saldo Lasten en Baten programma 0	79.464	67.265	69.822	75.720	5.898
Stortingen					
0C Overhead	0	0	0	0	0
0Z Algemene uitkering, treasury en overige baten en lasten	1.606	15	67	768	701
Totaal Stortingen	1.606	15	67	768	701
Onttrekkingen					
0Z Algemene uitkering, treasury en overige baten en lasten	6.651	1.406	11.632	3.148	-8.484

Lasten en Baten	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Vershil
Saldo Reserves programma 0	5.045	1.392	11.565	2.381	-9.184
Resultaat programma 0	84.509	68.657	81.387	78.101	-3.286

Afwijkingen

Hierna verklaren we per pakket de afwijkingen tussen begroting na wijziging 2023 en de werkelijkheid 2023. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger. Een 'min' betekent een financieel nadeel voor de gemeente en een 'plus' een financieel voordeel.

0A Bestuur

Toelichting	Lasten	Baten
Raad: Vergoeding aan raadsleden hoger dan verwacht mede door avondbijeenkomsten en bijeenkomsten op locatie.	-26	
College: Kabinetskosten en opleidingskosten lager dan verwacht (pilot twee jaar).	29	
Griffie: Personeelskosten hoger dan verwacht door tijdelijke inzet personeel en extra scholing.	-50	
Rekenkamer: Lagere uitgaven met name veroorzaakt doordat er slechts één onderzoek is uitgezet door de rekenkamer.	18	
VM College: Vrijval voorziening door bijstelling uitgaven aan wachtgeld en APPA.	88	369
Bestuurlijke samenwerking: Bijdrage aan VNG lager dan begroot.	10	
Totaal	69	369

0B Burgerzaken

Toelichting	Lasten	Baten
Burgerzaken: Budgetneutrale effecten door minder geleverde en afgenomen rijksdocumenten.	120	-120
Leges burgerzaken: Meer legesinkomsten door toegenomen aantal huwelijken, uittreksels en VOG.		69
Verkiezingen: Financieel voordeel door een andere bezettingsmethode vervroegde Tweede Kamerverkiezing.	37	
Burgerzaken: Minder service- en beheerkosten vanuit de publieksbalie benodigd.	13	
Totaal	170	-51

0C Overhead

Toelichting	Lasten	Baten
Management: Overschrijding op salarislasteren en inhuur o.a. door extra ondersteuning team SD en GO.	-227	
Managementondersteuning: Overschrijding op inhuur i.v.m. extra inzet secretaresses/managementondersteuners.	-169	
HRM: Door o.a. inhuur van medewerkers, periodiek medewerkersonderzoek en inzet van trainees, zijn de werkelijke lasten hoger dan verwacht. Ook de implementatie van HR21 heeft meer kosten met zich mee gebracht.	-290	
Arbokosten: Het verzuim was in 2023 hoog (6,8%). Procentueel neemt het af, maar in absolute cijfers niet door toename van het aantal medewerkers. Hierdoor is extra inzet van de bedrijfsarts en bedrijfsmaatschappelijk werk nodig geweest. Er is in 2023 verder geïnvesteerd in preventie van verzuim. Er is hierdoor ruim ingezet op psychologische hulp in de vorm van het werkdrukonderzoek van Q2change, snelle toegang tot psychologen en bedrijfsmaatschappelijk werk. Daarnaast is er het vitaliteitsprogramma, waarmee er voortdurend aandacht voor gezondheid en veilig werken wordt gevraagd, maar ook om zo fit te blijven.	-91	
Fac. zaken en huisvesting (gemeentehuis): Doordat er geen beheerplan is vastgesteld voor het jaar 2023, kan er geen dotatie aan de voorziening gebouwen plaatsvinden, terwijl deze wel was begroot.	350	
Kantine: Door aanschaf nieuwe bakers en meer inzet kantinepersoneel en inkopen is de overschrijding ontstaan. De gestegen kosten worden echter grotendeels gedekt uit de inkomsten.	-76	57
Financien, toezicht en controle: I.v.m. openstaande vacatures, welke niet zijn ingevuld in 2023, is er sprake van een onderbesteding.	118	
Juridisch advies: Er zijn meer adviezen opgevraagd bij AKD dan voorzien.	-104	
Communicatie: De advertentie- en reclamekosten zijn hoger dan voorzien.	-60	
Onderbesteding op Inwonersparticipatie: Gedurende 2023 was er geen beleidsmedewerker inwonersparticipatie aanwezig, daarom heeft dit beleid stagnatie opgelopen.	65	
Project WOO: De inrichting van de voorzieningen en processen heeft niet in 2023 plaatsgevonden, maar wordt in 2024 uitgevoerd.	69	
Project WOO: De inrichting van de voorzieningen en processen heeft niet in 2023 plaatsgevonden, maar wordt in 2024 uitgevoerd.	108	
Inkoop: I.v.m. openstaande vacature, welke pas later in het jaar is ingevuld, is er een onderbesteding.	52	
ICT: Wegens onderbezetting zijn de salarislasteren lager dan begroot in 2023.	162	
Zaak gericht werken: Door onderbezetting en operationele druk heeft de doorontwikkeling van procesmatig werken onvoldoende invulling kunnen krijgen in 2023. Een bedrag ad 75K is middels budgetoverheveling gealloceerd voor het jaar 2024.	91	

Digitale transformatie (ict): In 2023 is besloten het project niet verder voort te zetten.	73	
Informatiebeheer DIV: Door onderbezetting en het hierdoor niet kunnen uitvoeren van het aanbestedingstraject, zijn de aangevraagde gelden ad 300K voor het externe inhuur verbeterplan archief- en informatiebeheer niet gebruikt. Middels budgetoverheveling is het bedrag gealloceerd voor het jaar 2024.	300	
Informatie beheer DIV: De onderbezetting, zoals hierboven vermeld, heeft mede tot resultaat dat de begrote salarislasteren niet volledig zijn benut.	124	
Project digitaal archiveren: Er was in 2023 geen geschikte (extra) capaciteit beschikbaar om de bouwdoosiers te digitaliseren. Een deel van het werk is uitgevoerd door reguliere bezetting.	111	
Bestuurszaken en bestuursondersteuning: Overschrijding betreft salarislasteren veroorzaakt doordat er andere functies benodigd waren dan was voorzien in de begroting. Daarnaast is er een bedrag ad 30K betaald als bijdrage aan het kernteam regio Flevoland, welke niet was opgenomen in de begroting.	-169	
Overige Overhead: Betreft storting in voorziening spaarverlof/bovenwettelijk verlof eigen personeel.	-62	
Directie: Betreft salarislasteren gebiedsregisseurs, kosten werving nieuwe teammanagers en overige kosten personeel.	-167	
Vakgebied bedrijfsvoering: Door vertrek van de directeur en het niet invullen van de vacante functie, is er sprake van onderbesteding.	91	
Ondernemingsraad: Doordat er vacante functies binnen de OR niet direct zijn opgevuld, is er een onderbesteding van de salarislasteren.	82	
Overig	-114	12
Totaal	267	69

0D Gemeentelijke belastingen

Toelichting	Lasten	Baten
OZB: De te betalen deelnemersbijdrage aan GBLT is hoger dan verwacht. Daarnaast heeft er een inhaalslag wat betreft oninbare vorderingen door GBLT plaatsgevonden, waardoor oude vorderingen zijn afgeboekt en de voorziening is opgehoogd.	-92	-19
Totaal	-92	-19

0H Economische ontwikkeling

Toelichting	Lasten	Baten
Verspreide percelen: Niet geraamde verkoop- en huurinkomsten met bijbehorende beheer- en onderhoudslasteren.	-54	136
Totaal	-54	136

0T Wonen en bouwen

Toelichting	Lasten	Baten
Beheer overige gebouwen en gronden: Het geactualiseerde beheerplan accommodatiebeheer is in februari 2024 vastgesteld, waardoor de dotatie aan de VZ in 2023 niet plaats kan vinden. Het instellingsbesluit van de bestemmingsreserve geeft deze mogelijkheid ook niet.	4.146	
Beheer strategische gronden: Additionele sloop- en verkoopkosten Hanzekwartier door asbest, hoogovenslakken, het injecteren van mos en herbemonsteringen om de schone grondverklaring te kunnen bewerkstelligen. Door de verkoop nemen de huurinkomsten af.	-255	-113
Erfpachtgronden: Grondwaardebepalingen/taxatierapporten zijn herijkt voor de erfpachtgronden met aansluitend achterstallige onderhoudswerkzaamheden aan pand.	-42	23
Totaal	3.849	-90

0Z Algemene uitkering, treasury en overige baten en lasten

Toelichting	Lasten	Baten
Saldo financieringsfunctie: Toerekening bespaarde rente hoger dan begroot, zie baten.	-2.319	
Saldo financieringsfunctie: Meer rente ontvangen dan voorzien.		658
Overige financiële middelen: Vordering op debiteur is definitief oninbaar geworden. Hiervoor is een bedrag onttrokken uit de voorziening dubieuze debiteuren.	-47	82
Bespaarde rente: Toegerekende rente hoger dan begroot, zie ook lasten.		831

Uitkeringen gemeentefonds: Vanuit circulaire weten we als gemeente grotendeels wat we ontvangen en kunnen we dit begroten. Uitzondering hierop betreft de Decemercirculaire en verrekeningen van voorgaande jaren. Ook bestaat een verschil tussen circulaire berekening (benadering vanuit extern bureau PAUW) en beschikking vanuit het rijk. Voor 2023 geldt dat hier een verschil (minder begroot) zit van ca. 800K. Daarnaast is er een hoeveelheidsverschil door heel 2023 heen van 116K. Vanuit de Decemercirculaire heeft gemeente Dronten eind 2023 per saldo 2,1 miljoen aan incidentele middelen ontvangen. Dit betreft 2,6 miljoen aan ontvangsten en afgerond 450K terug betaling (correctie op uitkeringsbasis). In 2023 zijn er verrekeningen door het rijk doorgevoerd over 2021 en 2022 welke niet vooraf begroot konden worden (72K).		3.101
Uitkering gemeentefonds: We hebben door een fout van het rijk 521K te veel ontvangen in 2023. Dit bedrag zal verrekend worden met de uitkering in januari 2024. Dit bedrag is als transitoria (schuld) verwerkt. Dit bedrag staat hierdoor op zowel baten als lasten.	-521	522
Onvoorziene uitgaven.	61	
Niet functioneel in te delen: Er is uit de stelpost tijdelijk personeel, algemeen en met name uit de stelpost loon- en prijsstijging meer onttrokken dan begroot. De hogere onttrekking is ontstaan doordat er meer prijsstijgingen waren dan eerder was voorzien.	-1.671	-16
Vennootschapsbelasting: Over 2022 was een fiscale winst begroot. Naar aanleiding van de herrekening van de voorraad M2 uitgifbare grond van het grondbedrijf, sluit de aangifte vennootschapsbelasting 2022 echter met een verlies van 4,2 miljoen. Door dit verlies hebben we in 2023 de betaalde bedragen op de voorlopige aanslag Vbp 2022 terugontvangen ad 602K.	602	
Overig	-12	3
Totaal	-3.907	5.181

Overhead

Inleiding overhead

Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, d.w.z. alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, wordt in het BBV voorgeschreven dat vanaf het programmaplan 2017 een apart overzicht moet worden opgenomen van de kosten van de overhead. In de programma's worden de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

Om te kunnen vaststellen welke kosten verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces en zodoende gerekend kunnen worden tot de overhead, wordt een definitie van de overhead geïntroduceerd. De definitie voor overhead luidt: *alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces*. In totaal bedraagt deze toerekening van overhead € 19,7 miljoen waarvan 9,2 miljoen bestaat uit de salariskosten van medewerkers ondersteunende teams en 10,5 miljoen uit materiële overhead.

In de tabel hierna is een uitsplitsing weergegeven naar de verschillende overhead onderdelen (salariskosten):

Specificatie overhead x € 1.000	Begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023
Leidinggevenden en managementondersteuning primair proces (hiërarchisch)	2.544	2.905	2.938
P&O/HRM	1.071	1.175	1.173
Facilitaire zaken en Huisvesting (incl. beveiliging)	507	560	521
Informatievoorziening en automatisering (ICT)	1.577	1.421	1.296
Financiën, Toezicht en Controle gericht op de eigen organisatie	1.463	1.493	1.293
Juridische zaken	569	597	592
Bestuurszaken en bestuursondersteuning	342	631	762
Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie	606	635	632
Informatiebeheer (DIV)	456	330	110
Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement)	246	296	214
Overig (o.a. detacheringen, bovenformatief, programma Dienstverlening, wet banenafpraak)	741	466	292
Totaal salariskosten van ondersteunende medewerkers	10.121	10.508	9.825
Toerekening salariskosten overhead aan grondexploitatie	-584	-584	-584
Totaal salariskosten van ondersteunende medewerkers, na toerekening grondexploitatie	9.537	9.924	9.241

Overheadpercentage

De kosten van overhead kunnen worden uitgedrukt in een percentage. Het BBV schrijft voor dat hiervoor een indicator moet worden opgenomen in de begroting. Deze indicator (zie ook onderdeel BBV indicatoren) drukt de totale overheadkosten in het percentage van het totaal van de lasten exclusief toevoegingen aan reserves. In de BBV definitie wordt elke leidinggevende voor 100% toegerekend aan de overhead. Dit levert een percentage op van 13% voor 2023.

Het overheadpercentage voor de kostendekkendheid van de tarieven en de doorbelasting naar de grondexploitatie is 88%. Bij de berekening van dit percentage wordt uitgegaan van de totale salariskosten verminderd met de salariskosten van medewerkers van de ondersteunende teams afgezet tegen de totale overheadkosten.

Overhead	2020	2021	2022	2023
Salariskosten van medewerkers ondersteunende teams	6.696.000	7.200.000	7.300.000	9.200.000
Materiële overhead	7.723.000	8.800.000	8.900.000	10.500.000
Totale overhead	14.419.000	16.000.000	16.200.000	19.700.000
Begrotingssaldo	120.137.000	128.498.046	133.955.000	157.444.000
Overheadpercentage	12%	12%	12%	13%

(1) na toe te rekenen activa aan taakvelden.

Overzicht mutaties reserves

Overzicht mutaties reserves

Op dit taakveld worden alle toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves geboekt die verband houden met taakvelden (met uitzondering van taakveld 0.11) in de programma's 0 tot en met 8.

In de onderstaande tabel worden de mutaties reserves (taakveld 0.10) inzichtelijk gemaakt:

Bedragen x €1.000

Lasten en baten (x € 1.000)	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Vershil
Stortingen			
0 Bestuur en ondersteuning			
Mutaties reserves programma 0	67	768	701
Mutaties reserves programma 2	0	0	0
Mutaties reserves programma 3	0	1.265	1.265
Mutaties reserves programma 4	612	657	45
Mutaties reserves programma 5	59	795	737
Mutaties reserves programma 6	931	2.578	1.647
Mutaties reserves programma 7	0	305	305
Mutaties reserves programma 8	0	1.472	1.472
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning	1.668	7.839	6.172
Onttrekkingen			
0 Bestuur en ondersteuning			
Mutaties reserves programma 0	11.632	3.148	-8.484
Mutaties reserves programma 1	41	106	65
Mutaties reserves programma 2	72	47	-26
Mutaties reserves programma 3	0	1.294	1.294
Mutaties reserves programma 4	20	6	-14
Mutaties reserves programma 5	1.466	2.013	547
Mutaties reserves programma 6	1.744	1.898	154
Mutaties reserves programma 7	0	308	308
Mutaties reserves programma 8	2	394	392
Totaal 0 Bestuur en ondersteuning	14.978	9.214	-5.763
Saldo mutaties reserves	13.310	1.375	-11.935
Saldo mutaties reserves	13.310	1.375	-11.935

Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen

Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen

Overeenkomstig artikel 8 lid 5 BBV bevat het overzicht algemene dekkingsmiddelen de volgende componenten:

- Lokale heffingen, besteding niet gebonden;
- Algemene uitkering;
- Dividend;
- Saldo financieringsfunctie (rente);
- Overige algemene dekkingsmiddelen.

Voor een nadere toelichting op de lokale heffingen wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen. Hierin staan alle belastingopbrengsten vermeld, ook de kostengerelateerde heffingen zoals bijvoorbeeld de rioolheffing. De bedragen genoemd in de paragraaf en de bovengenoemde bedragen kunnen afwijken. In onderstaand overzicht zijn de verminderen, oninbaar, afrekeningen voorgaande jaren e.d. opgenomen. Daarentegen is geen rekening gehouden met kwijtscheldingen. In de paragraaf heffingen wordt wel rekening gehouden met kwijtschelding.

Overzicht van baten en lasten 2023 (x € 1.000)	Realisatie 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Verschil 2023
Lasten Algemene dekkingsmiddelen					
(Inflatie)correctie voorzieningen	-156	-159	-159	-188	-29
Geldleningen en uitzettingen < 1 jaar	0	0	-5	11	16
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	-11	0	0	-63	-63
Overige financiële middelen	-98	-115	-115	-161	-47
Saldo van financieringsfunctie	-1.528	-563	-563	-2.882	-2.319
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen Lasten	-1.794	-837	-842	-3.283	-2.441
Baten Algemene dekkingsmiddelen					
Uitkeringen gemeentefonds	81.162	76.155	79.276	82.379	3.103
Bespaarde rente	5.487	4.922	4.922	5.753	831
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	12.656	14.210	14.919	14.965	46
Overige financiële middelen	495	309	419	501	82
Saldo van financieringsfunctie	824	643	1.774	2.432	658
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen Baten	100.624	96.589	101.309	106.029	4.720
Saldo baten en lasten Algemene dekkingsmiddelen	98.830	95.403	100.468	102.746	2.279

Verplichte en eigen beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset BBV beleidsindicatoren op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van [Waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl) zijn nog meer gegevens beschikbaar. In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente met peildatum 12-06-2024.

Indicator	Eenheid	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Bron
Apparaatskosten	Kosten per 1.000 inwoners	578	960	867	860	1011	Eigen begroting
Omschrijving	Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.						
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	9,1	7,9	7,8	9,3	9,8	Eigen gegevens
Omschrijving	Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is, dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan. Let op: ook boventallige medewerkers moeten hier meegeteld worden.						
Externe inhuur	Kosten als % van de loonkosten formatie	24	18	22	22	22	Eigen begroting
Omschrijving	Onder externe inhuur wordt verstaan: het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen de organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.						
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	9,1	8,3	8,2	10,1	9,3	Eigen gegevens
Omschrijving	Het gaat hier om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van uw organisatie voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari. Uitgangspunt is het vastgestelde formatieplan, dus niet de werkelijke bezetting. Het gaat om formatieplaatsen, ongeacht of die worden ingevuld door iemand met een vaste aanstelling, een tijdelijke aanstelling of nog openstaan in de vorm van een vacature. Fte is het equivalent van een 36-urige werkweek.						
Formatie - Overhead	Overhead als kosten van de totale formatie	11	11	11	12	13	Eigen begroting
Omschrijving	Overhead: alle salariskosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces als percentage van de totale lasten.						

Programma 1 Veiligheid

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op integrale veiligheid, het waarborgen van veiligheid, het voeren van regie op evenementen(beleid), het voorkomen van rampen en daarnaast de coördinatie bij rampenbestrijding.

Pakket 1E Rampenbestrijding en crisisorganisatie

Inhoud

Het programma bestaat uit activiteiten die gericht zijn op het voorkomen van rampen en daarnaast de coördinatie bij rampenbestrijding. Er is een goede samenwerking tussen de gemeenten in Flevoland, de Veiligheidsregio Flevoland, de politie eenheid Midden Nederland en andere (overheids-)diensten en instellingen op bestuurlijk en op ambtelijk niveau. Door de goede samenwerking en een goede voorbereiding binnen deze organisatie voldoen we aan de wettelijk voorgeschreven en de bestuurlijk vastgestelde taken. Hierdoor kunnen we de inwoners en bezoekers van Flevoland voldoende fysieke veiligheid bieden.

De vier kolommen (gemeenten, politie, brandweer en GHOR (geneeskundige zorg)) werken multidisciplinair samen met defensie, waterschappen, ministeries, provincies en Rijkswaterstaat aan veiligheid voor, tijdens en na een ramp of crisis. Hierbij wordt ook een beroep gedaan op het veiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid bij de burger.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket E Rampenbestrijding en crisisorganisatie

1. We zorgen voor een gemeentelijke crisisorganisatie die goed is ingericht en 24/7 kan worden ingezet bij incidenten;
2. Wij voorkomen onveiligheid en dragen bij aan een redzame samenleving.

Wat hebben we bereikt in 2023?

1. We zorgen voor een gemeentelijke organisatie die goed is ingericht en 24/7 kan worden ingezet bij incidenten

In 2022 en 2023 zijn binnen de lokale crisisorganisatie alle benodigde functionarissen voor een toekomstbestendige crisisbeheersing geselecteerd en opgeleid. Het opleidingsprogramma is doorlopen en afgesloten met een gemeente brede crisisoefening. Door personeelsverloop is er voortdurend aandacht voor het opleiden en vakbekwaam maken van nieuwe crisisfunctionarissen. Voor de reeds opgeleide functionarissen is het belangrijk om de opgedane kennis en vaardigheden te behouden en waar mogelijk te versterken. In 2023 is daarom veel aandacht besteed aan het meerjarige proces van de versterking van de crisisbeheersing met de nadruk op het vakbekwaam blijven. Specifiek hebben de Officieren Van Dienst Bevolkingszorg de jaarlijks wettelijk verplichte opleidingen en oefeningen via de Veiligheidsregio doorlopen.

2. We voorkomen onveiligheid en dragen bij aan een redzame samenleving

Overheidsinstanties (zoals het Waterschap, Provincie, gemeenten etc.), crisispartners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en inwoners werken intensief samen aan een veiligere leefomgeving voor onze inwoners. Partijen verbinden zich aan elkaar en kennis wordt gedeeld ter voorbereiding op een eventuele ramp of crisis. Hiermee wordt voldaan

aan de wettelijk voorgeschreven (en bestuurlijk vastgestelde) taken. Op deze wijze is het mogelijk om initiatieven van partners te delen, hierin samen op te trekken en elkaar waar mogelijk te versterken. Belangrijk hierbij is een goed netwerk om gezamenlijk grote strategische thema's het hoofd te bieden. Het doel is om andere organisaties in hun kracht te zetten, zonder dat de veiligheidsregio's taken overnemen.

Alle inzet is gericht op het zoveel mogelijk wegnemen van risico's. Hiervoor wordt nadrukkelijk ook een beroep gedaan op onze inwoners, bedrijven en organisaties. Het verhogen van de zelfredzaamheid is en blijft een speerpunt voor de crisisorganisatie. Zo maken we onze inwoners, bedrijven en organisaties bewust van veiligheidsrisico's en bieden we hen handelingsperspectieven voorafgaand, tijdens en na afloop van een incident of crisis (waaronder risicocommunicatie en (brand)veilig leven).

Pakket 1F Integraal veiligheidsbeleid en openbare orde

Inhoud

Dit programma bestaat uit actiepunten uit het Integraal Veiligheidsbeleid (speerpunten IVB 2020-2023), werkzaamheden in het kader van het toezien op en handhaven van de openbare orde en veiligheid en de dierenbescherming. Kortom, activiteiten die toezien op preventie en het handhaven van veiligheidsaspecten in de publieke ruimte of persoonlijke levenssfeer van mens en dier.

Voor toezicht en handhaving geven we uitvoering aan het Uitvoeringsprogramma VTH (bijvoorbeeld door het inzetten van BOA's en toezichthouders), toepassing en verdere uitrol van de Wet Bibob en de (bestuurlijke) aanpak in de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit, controle op de naleving van verleende vergunningen bijvoorbeeld bij de evenementen en de Drank- en Horecawet (DHW) en het uitvoeren van integrale handhavingscontroles zoals het voormalige Bliksem (nu: VIBE).

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket F Integraal veiligheidsbeleid en openbare orde

1. Integraal veiligheidsbeleid en openbare orde: We voorkomen en bestrijden vormen van criminaliteit die ons gezag en het vertrouwen in de overheid ondermijnen;
2. Wij gaan voor een optimale verbinding tussen veiligheid en zorg;
3. We minimaliseren risico's ten aanzien van de openbare orde om een goed verloop van evenementen te waarborgen;
4. We verbeteren de veiligheidsbeleving op wijkniveau;
5. We creëren als drie gemeenten (Dronten, Noordoostpolder en Urk) en de politie meer kennis van en beter zicht op de aard en omvang van cybercriminaliteit;
6. Voldoen aan de wettelijke eisen die gemeente Dronten stelt aan vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht;
7. De uitvoering van de taken op het gebied van Vergunningen, toezicht en Handhaving vindt, zoveel mogelijk, integraal en gebiedsgericht plaats;
8. Voor ondermijning is in Dronten geen plaats;
9. Strategische en programmatische aanpak is essentieel;
10. Het Plan van Aanpak geeft richting.

Wat hebben we bereikt in 2023?

Integraal veiligheidsbeleid 2024-2027

In 2023 hebben de gemeenten Urk en Noordoostpolder, het Openbaar Ministerie (OM) en de politie nieuw integraal veiligheidsbeleid (IVB) voor de periode 2024-2027

ontwikkeld. Het doel is het versterken van de slagkracht en integraliteit op thema's als digitale veiligheid, ondermijning en maatschappelijke onrust. De betrokkenheid van veel verschillende veiligheidspartners bij dit proces heeft geresulteerd in een breed gedragen IVB. Begin 2024 ligt het IVB 2024-2027 aan de gemeenteraad voor ter besluitvorming.

In 2023 heeft de gemeente Dronten deelgenomen aan de vierjaarlijkse (landelijke) Veiligheidsmonitor met als doel meer inzicht in de subjectieve veiligheidsbeleving van onze inwoners. De eerste resultaten van de Veiligheidsmonitor worden in de tweede helft van 2024 verwacht.

Zorg & Veiligheid

In 2023 is een pilot gestart voor het inzetten van ambulante straathoekwerkers. De straathoekwerkers richten zich op een specifieke doelgroep die baat heeft bij een op maat gemaakte aanpak buiten het reguliere aanbod. Naast de inzet op casusniveau resulteerde dit in meer inzicht in de aard en omvang van de jeugdoverlast (vooral in Dronten en Swifterbant). N.a.v. deze pilot wordt onderzocht of, en zo ja hoe, het straathoekwerk structureel wordt ingezet.

Door diverse maatschappelijke ontwikkelingen nemen de problemen rondom kwetsbare mensen en mensen met onbegrepen gedrag toe. Dit is een landelijke trend waarbij ook lokaal de effecten voelbaar zijn. Zo is er een toename van het aantal complexe meldingen binnen de persoonsgerichte aanpak (18- en 18+) en is meer casuïstiek opgeschaald richting het Zorg- en Veiligheidshuis Flevoland. Binnen het Jeugdinterventieteam (JIT) is de samenwerking met diverse ketenpartners, zoals het Sociaal Domein, het Voortgezet Onderwijs, politie en (jeugd) boa's geïntensiveerd en verstevigd. Ook is in 2023 ingezet op het vergroten van de samenwerking in DNU-verband en het verkorten van de lijnen.

Radicalisering en polarisatie

De tegenstellingen in de samenleving worden steeds groter en scherper en daarom is het belangrijk om signalen van ongenoegen, polarisatie of radicalisering in een vroeg stadium te signaleren. In 2023 zijn hiertoe trainingen gegeven voor zowel interne collega's als externe partners. Daarnaast heeft de gemeente samen met de netwerkpartners het 'convenant Persoonsgerichte aanpak voorkoming radicalisering en extremisme' ondertekend met als resultaat betere samenwerkingsafspraken.

Mensenhandel

In 2023 is gestart met de uitvoering van de Ketenaanpak Mensenhandel middels een Lokaal Plan van Aanpak Mensenhandel. Hiertoe heeft de gemeente Dronten een aandacht functionaris mensenhandel aangesteld. De aandacht functionaris werkt nauw samen met de domeinen zorg & veiligheid en ondermijning en is zowel intern als extern het eerste aanspreekpunt bij signalen die mogelijk wijzen op een vorm van mensenhandel.

Ondermijning

Plan van Aanpak Ondermijning (PvA) 2021-2024

In 2023 is ingezet op de borging van de aanpak van ondermijning. Voorbeelden hiervan zijn het professionaliseren van het traject van de integrale controles (VIBE), het opzetten van een ondermijningsteam en de ontwikkeling van een privacy protocol ondermijning in nauwe samenwerking met het RIEC (Regionaal Informatie- en Expertise Centrum). Er is een casusmanagementsysteem aangeschaft dat ook wordt ingezet voor o.a. de Persoonsgebonden aanpak (PGA). Het systeem is medio 2024 klaar voor gebruik.

Ambtelijke en bestuurlijke weerbaarheid

De weerbaarheid van de organisatie en het bestuur is een blijvend aandachtspunt. Voor

het vergroten van bewustwording, het herkennen van signalen en het bieden van handelingsperspectief is een trainingsplan gemaakt dat in 2024 wordt uitgerold. Ook is in 2023 gestart met het opstellen van de uitgangspunten voor een screeningbeleid.

Flevolandse Norm 2.0

In 2023 is de Flevolandse Norm geëvalueerd. De Norm, die ook navolging kreeg in andere provincies, krijgt een vervolg in de Flevolandse Norm 2.0. Gesprekken hierover zijn in 2023 gestart en de ambities zijn verkend. Uitgangspunt is om de lat nog hoger te leggen en de samenwerking waar mogelijk te verdiepen en te verbreden.

Bibob beleid

De implementatie van de Wet Bibob kostte meer tijd dan was ingeschat, waardoor de uitrol van Bibob nog niet is afgerond. Inmiddels is voor de coördinatie van Bibob-trajecten extra capaciteit vrijgemaakt en is een aantal casussen buiten de al bestaande toepassing van de Wet Bibob opgepakt. Ook zijn Bibob-trainingen door betreffende medewerkers (o.a. in het kader van de invoering van de exploitatievergunning) gevolgd.

Digitale veiligheid en cybercrime

De dreiging van cybercriminelen heeft in de afgelopen jaren een permanent karakter gekregen en verdwijnt niet meer. De verwevenheid met thema's als ondermijning, openbare orde en de crisisorganisatie neemt steeds verder toe. In 2023 is vooral ingezet op het vergroten van de bewustwording van onze inwoners, jongeren en ondernemers. Zo heeft de gemeente Dronten deelgenomen aan de game Hackshield en zijn gastlessen gegeven over cyberpesten, finishing en nepnieuws aan de leerlingen van groep 7 en 8. Als pilot in Dronten heeft Platvorm Veilig Ondernemen in samenwerking met de gemeente, politie, ondernemers en het onderwijs het project Cyberchef uitgerold.

Ook op regionaal niveau is een nauwere samenwerking op het thema digitale veiligheid. In 2023 hebben de zes Flevolandse gemeenten een werkgroep gevormd om kennis en ervaring met elkaar uit te wisselen. Eén van de eerste resultaten is de training die samen met de Flevomeer Bibliotheek is ontworpen en is gericht op het versterken van de digitale weerbaarheid van ouderen.

Samen Veilig Ondernemen Buitengebied (SVO-B)

In 2023 is het bestaande Keurmerk Veilig Ondernemen Buitengebied (KVO) omgevormd naar Samen Veilig Ondernemen Buitengebied. In deze nieuwe aanpak ligt de focus op de praktijk en wordt samengewerkt met ondernemers en diverse partners (o.a. de politie en Platvorm Veilig Ondernemen) aan thema's als 'schoon, heel en veilig' plus 'ondermijning'. Vanuit de SVO-B zijn al diverse thema avonden voor de ondernemers en inwoners van het buitengebied georganiseerd, o.a. over digitale veiligheid, de gemeentelijke handhaving en brandveiligheid.

Evenementen

In 2023 zijn voorbereidingen getroffen voor de actualisatie van het evenementenbeleid. Het doel is om o.a. de groeiambitie van de gemeente te integreren in het evenementenbeleid, inclusief de ontwikkeling van locatieprofielen. Dit proces wordt in het komende jaar uitgewerkt en afgerond.

Daarnaast is de samenwerking binnen het netwerk versterkt en verbreed. Zo is vanuit Dronten de samenwerking met de gemeenten Oost Gelre en Hilvarenbeek geïnitieerd met als doel kennis en kunde uit te wisselen over de uitdagingen van vergunningstrajecten voor grote publieksevenementen. Ook is binnen de provinciale samenwerking een uniforme behandelscan voor evenementen ontwikkeld die in 2024 wordt uitgerold. Samen met de grote evenementenorganisatoren is verkend hoe in de toekomst gezamenlijk de veiligheid van evenementen te waarborgen.

Vanuit de doelstelling efficiënte en moderne vergunningverlening voor evenementen is gestart met de implementatie van e-formulieren en een digitale mogelijkheid voor het intekenen van plattegronden. Deze digitaliseringstrajecten zijn in 2024 naar verwachting afgerond.

Verbonden partijen programma 1

Verbonden partijen

Verbonden partij	Type
Veiligheidsregio Flevoland (VRF)	Gemeenschappelijke regelingen

Wat heeft programma 1 gekost?

Financieel sluit dit programma het jaar 2023 af met een resultaat van: € 108.000. Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Bedragen x €1.000

Lasten en Baten	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Verschil
Lasten					
1E Rampenbestrijding en crisisorganisatie	-3.143	-2.871	-3.004	-3.153	-148
1F Integraal veiligheidsbeleid en openbare orde	-2.018	-2.184	-2.997	-2.921	76
Totaal Lasten	-5.161	-5.055	-6.002	-6.074	-72
Baten					
1E Rampenbestrijding en crisisorganisatie	108	86	86	110	24
1F Integraal veiligheidsbeleid en openbare orde	285	39	353	445	91
Totaal Baten	393	125	439	555	115
Saldo Lasten en Baten programma 1	-4.767	-4.931	-5.562	-5.519	43
Stortingen					
1Z Niet in pakketjes opgenomen	0	0	0	0	0
Onttrekkingen					
1Z Niet in pakketjes opgenomen	41	41	41	106	65
Saldo Reserves programma 1	41	41	41	106	65
Resultaat programma 1	-4.726	-4.890	-5.521	-5.413	108

Afwijkingen

Hierna verklaren we per pakket de afwijkingen tussen begroting na wijziging 2023 en de werkelijkheid 2023. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger. Een 'min' betekent een financieel nadeel voor de gemeente en een 'plus' een financieel voordeel.

1E Rampenbestrijding en crisisorganisatie

Toelichting	Lasten	Baten
Brandweergebouwen: Extra huurinkomsten en afwijkende gas- en elektriciteitskosten.	-73	22
Veiligheidsregio: Jaarrekeningresultaat 2022 inclusief vrijval Algemene reserve (51K) en de voorfinanciering in 2023 van de vertraging in besluitvorming Verplichtend karakter, conform eerder AB-besluit (-144k).	-93	
Rampenbestrijding: Vertraagde opstart trainingsprogramma en declaraties crisisbeheersing.	18	2
Totaal	-148	24

1F Integraal veiligheidsbeleid en openbare orde

Toelichting	Lasten	Baten
Dierenbescherming: Extra opvangmaatregelen en ritten dierennoodhulp (openeinderegeling).	-12	
Integraal veiligheidsbeleid: Lagere financiële bijdragen aan IVB-thema's door samenwerkingsafspraken en budgetneutrale baten en lasten SPUK-regeling overlastgevende asielzoekers.	50	42
APV en bijzondere wetten: Vertraagde opstart uitrol exploitatievergunningen (25K: te laag om over te kunnen hevelen), niet gedeclareerde audit Wet politiegegevens en nog in te regelen handhaving energielabel C kantoren en Veilig Wonen.	59	19
Noodopvanglocatie Biddinghuizen: De lasten voor de inhuur van boa's en de bijbehorende mobiliteit zijn circa 10% hoger uitgevallen door de stijging van het prijspeil. De lasten zijn declarabel bij het COA en dit zorgt aan de batenkant voor een voordeel. Per saldo ruim budgetneutraal.	-21	30
Totaal	76	91

Verplichte beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset BBV beleidsindicatoren op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van Waarstaatjegemeente.nl zijn nog meer gegevens beschikbaar. In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente met peildatum 12-06-2024.

Indicator	2019	2020	2021	2022	2023	Gemeenten 25.000 - 50.000 inwoners	Bron
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	2,5	2	0,8	1,5	1	1	CBS-Diefstallen
Omschrijving	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.						
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	4,8	3,7	3,6	4,1	3,9	3	CBS-Criminaliteit
Omschrijving	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).						
Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners	5,8	5,3	4,9	4,5	4,9	4,4	CBS-Criminaliteit
Omschrijving	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.						
Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren	18	13	9	11	NB	NB	Stichting Halt
Omschrijving	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.						
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	1,1	1,1	1,1	2	2,3	1,4	CBS-Diefstallen
Omschrijving	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.						

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Het programma omvat activiteiten gericht op het beheer en onderhoud van (water-) wegen, straten, bermen, pleinen, bruggen openbare verlichting en gladheidsbestrijding. Daarnaast het opstellen/ vernieuwen van beleid en het treffen van verkeersmaatregelen ten behoeve van de verkeersafwikkeling, de verkeerscirculatie en de verkeersveiligheid.

Pakket 2G Verkeer en vervoer

Inhoud

Het pakket verkeer, vervoer en parkeren gaat over het verkeersveilig en bereikbaar houden van ons wegennet. Concreet gaat het dan om het in standhouden van de bestaande wegen en wegmeubilair, bruggen en kunstwerken, openbare verlichting en het verkeersveilig gebruik van de openbare ruimte. Om de verkeersveiligheid te waarborgen onderhouden we de infrastructuur binnen en buiten de bebouwde kom in de meeste brede zin. Het gaat hierbij om de instandhouding van het volledige wegennet (areaal) op een acceptabel kwaliteitsniveau, zodat geen kapitaalvernietiging plaatsvindt en de gemeente niet buitensporig aansprakelijk gesteld wordt voor schades aan mens en voertuig.

Een goed aangelegde en onderhouden infrastructuur draagt bij aan een aantrekkelijk woon- en vestigingsklimaat. Het gemeentelijk verkeer- en vervoersplan 2017–2027 geeft onze beleidsdoelen weer. Twee belangrijke speerpunten zijn het stimuleren van het fietsgebruik en het elektrische vervoer. Behalve deze speerpunten is er ook aandacht voor verkeerseducatie van jong tot oud. Een veilig en bereikbaar wegennet en het gebruik ervan wordt bereikt door aandacht te hebben voor de weginrichting, verkeerseducatie en handhaving. Voor dit laatste aspect overleggen we met de politie. Op het gebied van parkeren worden er op sommige plekken parkeerproblemen ervaren. Dit houden we jaarlijks in de gaten, zodat er bij ontwikkelingen uitbreiding of misschien wel inbreiding van parkeervoorzieningen kan plaatsvinden.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket G Verkeer en vervoer

1. Bij verkeersvraagstukken streven we naar participatie waar dat mogelijk en wenselijk is;
2. We waarborgen overzicht in de openbare ruimte voor de sociale- en verkeersveiligheid;
3. We stimuleren het fietsgebruik;
4. We verbeteren de verkeerssituatie rondom scholen;
5. We verbeteren de verkeerssituatie rondom winkelcentra;
6. We bevorderen de verkeersveiligheid; Programmabegroting 2023 28
7. We beperken zoveel mogelijk het strooien van zout bij gladheidsbestrijding;
8. We versterken de hoofdwegenstructuur van het centrumgebied van Dronten;
9. We onderhouden onze kapitaalgoederen (wegen, bruggen- en kunstwerken en openbare verlichting) op een basisniveau conform de vastgestelde beheer- en beleidsplannen en duurzaam (zoals transitie naar LED-verlichting). De beheerplannen voor bruggen en kunstwerken en openbare verlichting zijn in 2022 herijkt en geactualiseerd voor de periode 2023-2027. De structurele financiële effecten zijn verwerkt in de begroting.

Wat hebben we bereikt in 2023?

In 2023 is onderzoek verricht naar de uitvoeringsagenda fiets als onderdeel van het eerder genoemde Gemeentelijk verkeers- en vervoerplan (GVVP). In 2024 krijgt dat een vervolg. In de tweede helft is een aanzet gegeven voor een herziening van het totale mobiliteitsplan. Dit is noodzakelijk omdat als gevolg van de ambities op de groeiopgave het mobiliteitsvraagstuk integraal moet worden beschouwd.

Een goede bereikbaarheid is randvoorwaardelijk om de groeiambitie te kunnen realiseren. Verder is aandacht besteed aan het aspect (elektrisch) laden en parkeren; dit wordt in 2024 vervolgd.

Bij verschillende projecten is ingezet op het verbeteren van de verkeersveiligheid en uitwerking te geven aan de beleidsdoelen van het GVVP.

Eind 2023 zijn de buurtbusverbindingen in Dronten operationeel geworden. Dit vond plaats bij de introductie van EBS (RRReis) als vervoerder per december 2023.

Wat heeft programma 2 gekost?

Financieel sluit dit programma het jaar 2023 af met een resultaat van: € 332.000. Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Bedragen x €1.000

Lasten en Baten	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Verschil
Lasten					
2G Verkeer en vervoer	-7.484	-7.556	-8.285	-8.048	237
Baten					
2G Verkeer en vervoer	256	212	230	352	121
Saldo Lasten en Baten programma 2	-7.228	-7.344	-8.055	-7.697	358
Stortingen					
2Z Niet in pakketjes opgenomen	0	0	0	0	0
Onttrekkingen					
2Z Niet in pakketjes opgenomen	149	72	72	47	-26
Saldo Reserves programma 2	149	72	72	47	-26
Resultaat programma 2	-7.079	-7.271	-7.982	-7.650	332

Afwijkingen

Hierna verklaren we per pakket de afwijkingen tussen begroting na wijziging 2023 en de werkelijkheid 2023. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en

hoger. Een 'min' betekent een financieel nadeel voor de gemeente en een 'plus' een financieel voordeel.

2G Verkeer en vervoer

Toelichting	Lasten	Baten
Bruggen en kunstwerken: Lagere onderhouds- en kapitaallasten door preventieve onderhoudsafspraken.	39	20
Wegen, straten en pleinen: Op basis van het beleids- en beheerplan "Wegen 2021-2025" zijn de uitgevoerde groot onderhoudslasten aan wegen rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht. Daarnaast is sprake van een aantal uitgestelde kapitaallasten van overdracht aan beheer van ontwikkelgebieden en wijkbeheer. Daarnaast heeft een herziening bespaarde rente plaatsgevonden. De rekenrente op het eigen vermogen dat geïnvesteerd is in de activa was begroot op 4,5% en is over 2023 werkelijk 3%. Dit voordeel is op het taakveld treasury een nadeel, omdat dit communicerende vaten zijn. Verder zijn er meer vergunningen verstrekt voor kabels en leidingen.	286	113
Verkeersmaatregelen: De uitvoering van straatreiniging, bermbeheer en zwerfvuil zijn toegenomen, terwijl de subsidiabele provincietaken voor verkeersmaatregelen 2023 niet zijn uitgevoerd.	-78	-24
Openbare verlichting: Op basis van het beheerplan "OV 2023-2027" is sprake van minder kapitaallasten en verhaalde schadeclaims door het gebruik van camera's. Daarnaast heeft een herziening bespaarde rente plaatsgevonden. De rekenrente op het eigen vermogen dat geïnvesteerd is in de activa was begroot op 4,5% en is over 2023 werkelijk 3%. Dit voordeel is op het taakveld treasury een nadeel, omdat dit communicerende vaten zijn.	70	-23
Watgangen, drainage en duikers: Minder gedeclareerde onderhoudsbaggerwerkzaamheden in de randmeren.	22	
Buurtbus: Aanleg van 14 buurtbushaltes en start van buurtbustraject vanaf 7 december 2023, inclusief 50% cofinanciering provincie voor de aanleg van de haltes.	-102	35
Totaal	237	121

Programma 3 Economie

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op ondersteuning en uitbouw van het bestaande economisch potentieel. Hieronder vallen bedrijventerreinen, land- en tuinbouw, winkelcentra, werkgelegenheid, markten en exploitatie van gemeentelijke eigendommen.

Pakket 3H Economische ontwikkelingen

Inhoud

Gemeente, ondernemers en onderwijs zetten gezamenlijk in op een sterke, duurzame economie. Het aanjagen van innovatie, flexibiliteit en vernieuwing is een gezamenlijke opgave, waarin wij ook als gemeente onze rol pakken. Een krachtige economie is namelijk van invloed op vele delen van de samenleving. Ondernemers bieden werk en inkomen en leveren daarmee ook een bijdrage aan de participatie en zelfontplooiing van de bewoners. Winkeliers dragen bij aan een compleet voorzieningenniveau. Een gezonde lokale economie staat daarom in nauwe verbinding met welvaart, gezondheid en welzijn. Dit zorgt ervoor dat Dronten aantrekkelijk blijft om te wonen en het biedt een goede basis voor groei van het aantal (jonge) inwoners.

Het pakket Economische ontwikkeling is gericht op het creëren van een goed vestigingsklimaat voor ons bestaande bedrijfsleven, voor bedrijven van buiten Dronten en voor startende bedrijven. Het is belangrijk om kwalitatief goed ingerichte toekomstbestendige bedrijventerreinen en centra te hebben. Speerpunten zijn de agrofoodsector, de vrijetijdseconomie-sector, vitale centra, versterking van acquisitie en accountmanagement. Deze focus is uitgewerkt in concrete actieplannen. Daarnaast zetten we in op de ontwikkeling van het menselijk kapitaal. We ondersteunen via regelingen die vanuit provincie Flevoland en Regio Zwolle worden aangereikt.

Op het gebied van accountmanagement ondersteunen we bedrijven in algemene zin en bij hun uitbreidings-/nieuwbouwplannen. Daarnaast verstevigen we de relatie met het bedrijfsleven. We passen de rode loper benadering toe en faciliteren nieuwe initiatieven. Via acquisitie investeren we in onze relaties met het bedrijfsleven en versterken we de netwerken. We hebben daarbij het doel om meer bedrijven naar Dronten te halen. De vernieuwde website van de gemeente biedt de mogelijkheid om ook meer aandacht te besteden aan de digitale vindbaarheid van onze bedrijventerreinen en winkelcentra.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket 3H Economische ontwikkelingen

1. Behoud en groei van het bestaande bedrijfsleven en het verstevigen van de acquisitie om nieuwe bedrijven en werkgelegenheid aan te trekken en zo een wezenlijke bijdrage te leveren aan de samenleving in onze gemeente;
2. Behoud huidige werkgelegenheid;
3. We willen ons onderscheiden als het gaat om agrarisch (praktijk)onderwijs en duurzame landbouw;
4. Transitie naar circulaire economie;
5. Versterken regionale samenwerking (bijvoorbeeld Regiodeals);
6. Versterken van de concurrentiepositie;
7. Wij willen goed bereikbare en vitale bedrijventerreinen en centra binnen de gemeente hebben;
8. Versterken van het ondernemersklimaat en de MKB-dienstverlening;
9. Versterken van de arbeidsmarktpositie, werkgelegenheid;

10. Vergroten van de bekendheid van Dronten als vestigingslocatie (bedrijventerreinen) en we besteden daarbij aandacht aan de ruimte die we in Dronten letterlijk te bieden hebben voor bedrijfsvestiging.

Wat hebben we bereikt in 2023?

De oververhitte economie kwam enigszins tot rust in 2023. De inflatie daalde van een recordhoogte in 2022 van 11,6% naar 4,1% in 2023, voornamelijk als gevolg van een terugval in de wereldhandel en het monetaire beleid van de Europese Centrale Bank. Ondanks deze verbeteringen bleven er uitdagingen zoals de energiecrisis in de winter van 2022/ 2023 zien en daarop volgend netcongestie. Personeelstekorten bleven een probleem en de werkloosheid bleef laag, ook in de gemeente Dronten.

Om ondernemers te ondersteunen bij het omgaan met deze uitdagingen, organiseerden we verschillende evenementen gericht op het samenbrengen van ondernemers zoals het informeren over beschikbare fondsen en subsidies. We hebben ook onze samenwerking versterkt met partijen zoals Horizon, EEF (Energie Expertisecentrum Flevoland) en anderen, zodat ondernemers beter geïnformeerd kunnen worden via onze accountmanagers en website. Dit resulteerde in meer aanvragen door Drontense ondernemers bij de diverse fondsen en subsidiemogelijkheden.

2023 stond ook in het teken van bouwen en vertrouwen. Het bouwen aan relaties met ondernemers en ondernemersverenigingen, de regionale samenwerking en daarmee ook het vertrouwen richting de ondernemers. Het bouwen aan een volwaardig team economische zaken en daarmee het opstarten van diverse projecten.

Een van die projecten die opgestart is in 2023, is het aanvragen van een EFRO-subsidie (Europese Fonds Regionale Ontwikkeling) voor een open teelt innovatiehub. In samenwerking met het Agrofoodcluster (AFC) en gemeente Noordoostpolder en de Aeres Hogeschool. Het projectplan hiervoor is afgerond en de concretisering hiervan vindt momenteel plaats.

Er is ook ingestoken op het verbeteren van de ondernemersdienstverlening. Zo zijn er meerdere evenementen georganiseerd. Een relatiebeheersysteem is geïmplementeerd en er is een uitgebreide belactie gedaan (met behulp van de Regio Zwolle) om de behoeften van ondernemers te achterhalen, zoals personeelstekorten en financieringsvraagstukken.

Daarnaast hebben we de voormalige Sociaal Economische Agenda (SEA)-groepen geëvalueerd en uiteindelijk omgevormd tot het nieuwe Economisch Platform Dronten (EPD) met enkele wijzigingen. Er zijn vier sectorale groepen gestart; retail, vrijetijdseconomie, landbouw en bedrijventerreinen.

2023 was een jaar van investeringen voor de toekomst, waarvan wij verwachten te profiteren in 2024 met een nieuwe economische visie, een herziene retailvisie en een sterke kansenkaart voor winkelcentrum Suydersee en hopelijk een Regio Deal.

Pakket 3I Vrijetijdseconomie en gebiedspromotie

Inhoud

Het pakket Vrijetijdseconomie is gericht op de toeristische en recreatieve sector. De gemeente is uniek gelegen vanwege de nabijheid van de Veluwerandmeren en het IJsselmeergebied met een kustlijn van 60 km met diverse stranden, watersportmogelijkheden en veel natuur als bosgebieden. Daarnaast biedt het gebied

vele overnachtingsmogelijkheden, dagattracties en ruimte voor (grootschalige) evenementen.

De vrijetijdssector is de basis voor verdere economische ontwikkeling qua werkgelegenheid en levert een positieve bijdrage aan het vestigingsklimaat waarin de omgeving en leefbaarheid belangrijke pluspunten zijn.

Met ondernemers richten we ons bij gebiedsontwikkeling met de nadruk op bereikbaarheid, beleefbaarheid, samenwerking en het genereren van bekendheid van Dronten als bestemming. We ontmoeten onze 'buren', ook voorbij de provinciegrenzen, op zoek naar nieuwe verbindingen om samenwerking te bevorderen tussen partijen, publiek en ook privaat.

Dit heeft als doel het gebied verder te ontwikkelen, zodat de bezoeker langer verblijft en dus meer besteedt. Dit komt dan ten goede aan de voorzieningen in de gemeente. We hechten daarbij belang aan de balans tussen ruimte voor agrarisch landgebruik, natuurontwikkeling en recreatie. Dit levert een positieve bijdrage aan de welvaart en het welzijn in de gemeente.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket 3I

1. We willen de Oostkant nog meer als een beleefbare toeristische regio op de kaart zetten;
2. We scheppen ruimte voor de ontwikkeling van de recreatieve sector.

Wat hebben we bereikt in 2023?

In 2023 is door middel van accountmanagement geïnvesteerd in de relatie tussen gemeente en ondernemers in de toerisme en recreatiebranche. Wij hebben actief de samenwerking opgezocht en ondernemers gefaciliteerd in hun plannen en bedrijfsvoering.

Naast individueel accountmanagement staat de gemeente weer beter in contact met de sector, en de sector weer beter in contact met elkaar, door de komst van het Economisch Platform Dronten Vrijtijdseconomie. Door de introductie van het EPD wordt bijgedragen aan het maken van de juiste beleidskeuzes, kwaliteitsverbetering en vergroting van het draagvlak.

In 2023 is de kwaliteit van de stranden versterkt door een beheerovereenkomst af te sluiten voor Spijkstrand-Noord en daarnaast de zoektocht op te starten naar beheerders voor Ellerstrand-Noord en Spijkstrand-Zuid.

Verbonden partijen programma 3

Verbonden partijen

Verbonden partij	Type
Technofonds Flevoland	Vennootschappen/Coöperaties

Wat heeft programma 3 gekost?

Financieel sluit dit programma het jaar 2023 af met een resultaat van: € 1.802.000.
Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Bedragen x €1.000

Lasten en Baten	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Vershil
Lasten					
3H Economische ontwikkeling	-1.595	-1.912	-2.059	-1.567	492
3I Vrijetijdseconomie en gebiedspromotie	-124	-69	-73	-90	-17
3Z Niet in pakketjes opgenomen	0	0	0	0	0
Totaal Lasten	-1.719	-1.981	-2.132	-1.657	475
Baten					
3H Economische ontwikkeling	1.802	575	575	1.795	1.221
3I Vrijetijdseconomie en gebiedspromotie	1.705	2.419	2.239	2.316	77
Totaal Baten	3.507	2.993	2.813	4.111	1.298
Saldo Lasten en Baten programma 3	1.789	1.012	681	2.453	1.773
Stortingen					
3Z Niet in pakketjes opgenomen	1.565	0	0	1.265	1.265
Onttrekkingen					
3Z Niet in pakketjes opgenomen	0	0	0	1.294	1.294
Saldo Reserves programma 3	-1.565	0	0	29	29
Resultaat programma 3	224	1.012	681	2.483	1.802

Afwijkingen

Hierna verklaren we per pakket de afwijkingen tussen begroting na wijziging 2023 en de werkelijkheid 2023. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger. Een 'min' betekent een financieel nadeel voor de gemeente en een 'plus' een financieel voordeel.

3H Economische ontwikkelingen

Toelichting	Lasten	Baten
Algemeen: Uitgestelde onderzoeks- en acquisitiekosten om de economische impuls te stimuleren en de visie van de ondernemers te peilen. Door de kaders zijn deze bedragen niet over te hevelen, terwijl de onderzoeksresultaten in 2024 volgen.	56	
Economisch Platform Dronten: Het faciliteren van accountmanagement om de strategische agenda de goede impuls te geven.	-82	
Agrofood: Bijdrage aan Aeres International Student Fund en vereniging Flevofood om een bijdrage te kunnen leveren aan de gezonde leefomgeving.	-50	
Leader: Twee gecorrigeerde subsidievaststellingen van het RVO.	93	
Industriegronden in exploitatie: POC-winstneming op drie complexen inclusief doorbelasting personele uren (zie paragraaf grondbeleid).	488	1.218
Overig	-13	3
Totaal	492	1.221

3I Vrijtijdseconomie en gebiedspromotie

Toelichting	Lasten	Baten
Meer forensenbelasting geïnd.		56
Minder toeristenbelasting afgedragen door vakantieparken.		21
Overig	-17	
Totaal	-17	77

Verplichte beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset BBV beleidsindicatoren op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van [Waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl) zijn nog meer gegevens beschikbaar. In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente met peildatum 12-06-2024.

Indicator	2019	2020	2021	2022	2023	Gemeenten 25.000 - 50.000 inwoners	Bron
Funcziemenging; de verhouding tussen banen en woningen	50,4	50,4	50,1	50,2	NB	NB	CBS BAG / LISA - bewerking ABF Research
<i>Omschrijving</i>	<i>De Funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.</i>						
Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar	154,7	159,9	165,7	173,8	NB	NB	LISA
<i>Omschrijving</i>	<i>Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.</i>						

Programma 4 Onderwijs

Dit programma bevat de activiteiten op het gebied van onderwijs. Het passend onderwijs is in augustus 2014 gestart en de invulling van de jeugdhulp is vanaf januari 2015 door de gemeente georganiseerd. In Dronten werken gemeente en onderwijs nauw samen met alle partners jeugd om beide ontwikkelingen op elkaar aan te sluiten en de Dronter jeugd optimaal te ondersteunen. Een goed en een breed aanbod van onderwijs vormt een belangrijke randvoorwaarde voor de kwaliteit en aantrekkelijkheid van Dronten als woon- en werkgemeente. Samen met het onderwijs organiseren we dan ook een passend onderwijsaanbod voor Dronten in een adequate huisvesting. Binnen dit programma vallen ook de nieuwe taken die verwijzen naar de Sturingsnotitie Themaplannen Sociaal domein 2019-2022 en de onderliggende op uitvoering gerichte themaplannen.

Pakket 4P Opgroeien en Opvoeden

Inhoud

Dit pakket ondersteunt ouders en kinderen bij het opvoeden en opgroeien in de gemeente Dronten. Een groot deel van dit enige pakket in programma 4 bestaat door de programmakoppeling uit het accommodatiebeleid en -beheer tot we een nieuwe programma indeling vaststellen. Het thema zelf bevat de uitvoering van wettelijke taken, zoals het bieden van jeugdhulp en preventie, jeugdgezondheidszorg, onderwijshuisvesting, Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE), voorschoolse voorzieningen en leerlingenvervoer. We willen alle kinderen de kans geven zich te ontwikkelen tot vitale volwassenen die zoveel mogelijk bijdragen en deelnemen aan onze samenleving. Dit doen we samen met onderwijs en voorschoolse voorzieningen, maatschappelijke partners en jeugdhulpaanbieders. We bieden voorzieningen die kinderen ondersteunen in het veilig opgroeien en ouders tijdelijk helpen bij de opvoeding.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket 4P Opgroeien en Opvoeden

1. Minder kinderen maken gebruik van jeugdhulp en/of meer kinderen maken gebruik van een verschuiving van zwaardere naar lichtere zorg;
2. Meer ouders kunnen zelfstandig voor hun kinderen zorgen;
3. Minder kinderen met ontwikkel- en taalachterstanden;
4. Dekkend aanbod onderwijs;
5. Minder kinderen groeien in armoede op.

Wat hebben we bereikt in 2023?

Accommodatiebeheer

Herijking accommodatiebeleid en IHP

In 2023 is het Integraal HuisvestingsPlan onderwijs (2023-2047) vastgesteld, is het herijkte accommodatiebeleidsplan ter kennisname aan de raad aangeboden en is het toetsingskader voor nieuwe investeringen in maatschappelijk vastgoed vastgesteld. In 2024 wordt bepaald welke huisvestingsvraagstukken de komende vijf jaren kunnen worden gerealiseerd. Hierin zijn twee trajecten naar voren gehaald: de vervangende nieuwbouw van de Praktijkschool en de realisatie van KindCentrum Dronten.

Nieuwbouw Praktijkschool

De nieuwbouw van de Praktijkschool is onderdeel van een groter project waar beschermd wonen (61 sociale huurwoningen) en een maatschappelijke plint (Kwintus) onderdeel van zijn. Dit levert uiteindelijk een voorziening op voor kwetsbare jongeren op het gebied van leren, werken en wonen. Dit voor een goede start op weg naar volwaardige participatie in de samenleving.

Voor de Praktijkschool is in november 2023 extra krediet beschikbaar gesteld en is het voorlopig ontwerp gereed. In 2024 worden de plannen verder uitgewerkt, om eind 2024 nog te kunnen starten met de bouw van het totale project. De geplande oplevering staat voor Q1 2026 gepland.

Huisvesting ISK

In het 2e kwartaal van 2023 is een aanvullende huisvestingvoorziening voor de komende drie jaren gerealiseerd voor de Internationale Schakelklas (ISK) op het AZC-terrein aan de Vossemeerdijk in Dronten. Door een goede samenwerking met het Almere College is deze huisvestingvoorziening ruimschoots binnen de begroting gerealiseerd.

KindCentrum Dronten

Met het plan KindCentrum Dronten realiseren we een Kindcentrum voor vijf basisscholen en diverse maatschappelijk aanvullende voorzieningen, zoals kinderopvang en een gym-/sportvoorziening. In 2023 heeft het college een besluit genomen over de toekomstige locatie voor het KindCentrum. Vervolgens is met de omgeving het participatietraject gestart. Dit om met omwonenden handen en voeten te geven aan de inrichting van de openbare ruimte en de leefomgeving.

Huisvesting primair onderwijs Swifterbant

Met het plan KindCentrum Swifterbant houden we rekening met in ieder geval drie basisscholen, kinderopvang en een gym-/sportvoorziening. De gesprekken met de toekomstige gebruikers voor het KindCentrum Swifterbant zijn gestart om de omvang van de maatschappelijke voorziening te bepalen. Dit om uitvoering te geven aan de motie van de raad over het versnellen van het locatieonderzoek voor de basisscholen in Swifterbant. In 2024 wordt het locatieonderzoek uitgevoerd.

Nationaal Programma Onderwijs

In 2023 zijn de eerste subsidies in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs verleend en zijn partners gestart met projecten. Schoolbesturen en gemeente Dronten ontvangen NPO-middelen voor het inhalen van de opgelopen onderwijsvertragingen en sociaal-emotionele achterstanden door de COVID-19 crisis. Met het Nationaal Programma Onderwijs wordt invulling gegeven aan het beleidsdoel 'Minder kinderen met ontwikkel- en taalachterstanden'.

Uit voortgangsgesprekken over de interventies als Think op School, uitbreiding van Sterk in de Klas, School's cool en extra inzet van de GGD-jeugdarts en jongerenwerk op school horen we dat de professionals in het onderwijs en zorg door deze inzet adequater kunnen reageren op de problematiek onder kinderen en jongeren.

Onderwijsachterstandenbeleid/Voor- en Vroegschoolse Educatie

In 2023 hebben gemeente en onderwijs- en zorgpartners het convenant 'Gelijke Kansen voor ieder kind' ondertekend, waarin ze hun gezamenlijke ambities rondom kansengelijkheid hebben vastgelegd. Dit convenant is de komende jaren basis voor alle afspraken en acties. Door onvoldoende beleidsmatige capaciteit en personele wisselingen is het onderwijsachterstandenbeleid/ VVE de afgelopen jaren niet hernieuwd. Het bestaande beleidskader beperkt zich tot Voor- en Vroegschoolse Educatie. In 2023 is gestart met de voorbereiding van een verbreed onderwijsachterstandenbeleid, dat we in 2024 willen vaststellen. Dit beleid zal een goed kader vormen voor een efficiënte inzet van dit budget voor zowel Voor- en Vroegschoolse Educatie als verbreding van het OAB.

Wij zoeken hierbij de samenwerking met de partners in onderwijs en zorg, onder meer via de Lokale Educatieve Agenda en de Werkgroep Voor- en Vroegschoolse Educatie. Vanuit de VVE-middelen is dit jaar de aanschaf van de Peutermonitor mogelijk gemaakt. Na de zomer is de monitor in gebruik genomen en in het voorjaar van 2024 verwachten we de eerste data, die ons en de ketenpartners gaan helpen bij het verder inrichten en verbeteren van het proces rondom het kind met een (taal)achterstand.

Alle kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen					
% Voortijdig schoolverlaters					
	2020	2021	2022	2023	Bron
% Voortijdig schoolverlaters	1,50	2,40	2,50	NB	Rijksoverheid
Toelichting op de indicatoren:					
Het onderwijsveld en de gemeente hebben een gezamenlijke opdracht om voortijdig schoolverlaten te voorkomen en om jongeren die zijn uitgevallen te begeleiden naar de meest passende plek. Dit kan school of werk zijn. Onze leerplichtambtenaren en RMC consultants (Regionaal Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten) helpen deze jongeren. Er bestaan verschillende (gezamenlijke) projecten om het voortijdig schoolverlaten terug te dringen.					
Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het vo en mbo (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie (d.i. diploma havo, vwo of minimaal mbo-2), het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'. Deze cijfers lopen altijd een jaar achter, dus 2022 is het meest recente cijfer.					

Wat heeft programma 4 gekost?

Financieel sluit dit programma het jaar 2023 af met een resultaat van: € 298.000. Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Bedragen x €1.000

Lasten en Baten	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Vershil
Lasten					
4P Opgroeien en opvoeden	-6.192	-7.045	-7.452	-6.915	538
Baten					
4P Opgroeien en opvoeden	1.528	1.672	1.958	1.778	-180
Saldo Lasten en Baten programma 4	-4.663	-5.372	-5.494	-5.137	357
Stortingen					
4Z Niet in pakketjes opgenomen	495	612	612	657	45
Onttrekkingen					
4Z Niet in pakketjes opgenomen	6	20	20	6	-14
Saldo Reserves programma 4	-490	-592	-592	-651	-59
Resultaat programma 4	-5.153	-5.964	-6.085	-5.788	298

Afwijkingen

Hierna verklaren we per pakket de afwijkingen tussen begroting na wijziging 2023 en de werkelijkheid 2023. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger. Een 'min' betekent een financieel nadeel voor de gemeente en een 'plus' een financieel voordeel.

4P Opgroeien en opvoeden

Toelichting	Lasten	Baten
De realisatie van de internationale schakelklas op het AZC is door de goede samenwerking met regiepartij Almere college 26K lager uitgevallen dan geraamd. Dit betekent 10% lagere lasten dan oorspronkelijk begroot.	26	
De lasten van maatregelen om de onderwijsachterstanden tegen te gaan, zijn 174K (circa 14%) lager uitgevallen. Onvoldoende beleidsmatige capaciteit heeft ertoe geleid dat de regeling niet in de volle breedte is ingezet, maar zich beperkt heeft tot VVE. De niet uitgegeven middelen mogen in 2024 en volgende jaren ingezet worden. In 2024 ligt de focus op verbreding van de regeling. Omdat het een specifieke uitkering betreft, vallen de baten met een vergelijkbaar bedrag lager uit (per saldo geen voor- of nadeel). De niet uitgegeven middelen blijven gereserveerd staan op de balans om in latere jaren doelmatig ingezet te kunnen worden.	174	-174
De lasten van maatregelen om de Covid-19 onderwijsachterstanden (Nationaal Programma Onderwijs) tegen te gaan, zijn 42K (circa 14%) lager uitgevallen. Voor een groot deel is dit te verklaren door een terugvordering van een subsidie, omdat de maatschappelijke partij onvoldoende uitvoeringsmogelijkheden had. De niet uitgegeven middelen mogen tot medio 2025 ingezet worden. Omdat het een specifieke uitkering betreft, vallen de baten met een vergelijkbaar bedrag lager uit (per saldo geen voor- of nadeel). De niet uitgegeven middelen blijven gereserveerd staan op de balans om in latere jaren doelmatig ingezet te kunnen worden.	42	-42
Herziening bespaarde rente. De rekenrente op het eigen vermogen dat geïnvesteerd is in de activa was begroot op 4,5% en is over 2023 werkelijk 3%. Dit voordeel is op het taakveld treasury een nadeel omdat dit communicerende vaten zijn.	328	
Overig	-32	36
Totaal	538	-180

Verplichte beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset BBV beleidsindicatoren op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van [Waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl) zijn nog meer gegevens beschikbaar. In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente met peildatum 12-06-2024.

Indicator	2019	2020	2021	2022	2023	Gemeenten 25.000 - 50.000 inwoners	Bron
Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	NB	NB	0,9	1,7	3,9	6	DUO/Ingrado
Omschrijving	<i>"Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'."</i>						
Relatief verzuim per 1.000 leerlingen	21	14	25	23	23,0	23,0	DUO/Ingrado
Omschrijving	<i>Het relatieve aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren zonder vrijstelling dat langer dan 4 opeenvolgende weken niet ingeschreven was op school. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.</i>						
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	2,2	1,5	2,4	2,5	2,4*	2,1*	DUO/Ingrado
Omschrijving	<i>Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan. De periodeaanduiding '2021' staat voor schooljaar '2020/2021'.</i> <i>*Voorlopige cijfers</i>						

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Het programma omvat het ontwikkelen, in stand houden of beëindigen van voorzieningen op de gebieden cultuur, recreatie, sport en welzijn en de aanleg en het beheer van het openbaar groen. Binnen dit programma vallen ook de nieuwe taken die verwijzen naar de Sturingsnotitie Themaplannen Sociaal domein 2019-2022 en de onderliggende op uitvoering gerichte themaplannen.

Pakket 5J (Openlucht)recreatie

Inhoud

Het pakket (openlucht)recreatie stelt inwoners én bezoekers van de gemeente Dronten in staat zich vrij te bewegen, te ontmoeten en te vermaken in de vrije openbare buitenruimte. Hiervoor beheren we een pakket aan gevarieerde terreinen als bossen, natuurgebieden, stranden, speelplaatsen, schoolpleinen enzovoort. Deze zijn veilig en toegankelijk en voorzien van de gewenste voorzieningen. Deze ruimte stimuleert het bewegen, recreëren en ontmoeten. Het draagt bij aan een prettig vestigingsklimaat, de gezondheid en het sociaal welbevinden van onze inwoners. Het is ook één van de pijlers van onze economie (Recreatie en Toerisme). Om alle functies van deze buitenruimte goed te laten functioneren zonder kapitaalvernietiging is een planmatig beheer en onderhoud erg belangrijk.

De gemeente heeft aan de Oostkant van Dronten een 60 km lange kuststrook. Dit is een unieke situatie en heeft een aantrekkende werking op toeristen en inwoners. De gemeente investeert samen met ondernemers in voorzieningen, goede bereikbaarheid, voldoende parkeergelegenheid, promotie en informatievoorziening. Hiermee vergroten we de kwaliteit en beleefbaarheid van het gebied, zodat deze aansluit op de huidige en toekomstige recreatiebehoefte.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket 5J (Openlucht)recreatie

1. We werken aan een openbare ruimte die schoon, heel en veilig is en toegankelijk voor iedereen;
2. Onze bossen vormen een recreatief uitloopgebied en zijn van betekenis voor het welzijn van de burger;
3. We hebben een proactieve houding over bewonersinitiatieven, zodat mensen voor elkaar en hun leefomgeving (kunnen gaan) zorgen;
4. Op formele speelplekken willen we meer ruimte om de natuur te ontdekken en het landschap te ervaren;
5. We willen jongeren de ruimte geven, zodat zij zich in een veilige omgeving kunnen ontwikkelen zonder overlast te veroorzaken;
6. We willen voor elke doelgroep voldoende aanbod bieden in variatie en aanbod in speel- en sportvoorzieningen;
7. We versterken kwaliteit van de stranden door diversiteit en variatie in voorzieningen die aansluiten op geselecteerde doelgroepen;
8. We versterken de synergie van de recreatiestranden met het toeristisch-recreatief product;
9. We bieden ruimte voor ondernemerschap van huidige en nieuwe ondernemers;
10. We optimaliseren het beheer van de stranden conform de Beleidsvisie Stranden;
11. We versterken het toeristisch en recreatief aanbod en voorzieningen.

Wat hebben we bereikt in 2023?

In 2023 is de kwaliteit van de stranden versterkt door een beheerovereenkomst af te sluiten voor Spijkstrand-Noord. Daarnaast is de zoektocht opgestart naar beheerders voor Ellerstrand-Noord en Spijkstrand-Zuid.

Pakket 5K Openbaar groen

Inhoud

Het pakket openbaar groen bestaat uit het beheer en onderhoud van de groene openbare ruimte. Het gaat daarbij vooral om bomen, beplantingen, gazons, bermen en watergangen. Met deze werkzaamheden worden de kapitaalgoederen onderhouden en werken we aan een gezond en vitaal leef- en woonklimaat en (be)leefbaar groen in de woonkernen. Ook het stimuleren en faciliteren van inwonersparticipatie in de openbare ruimte (Samen Actief) en de verhuur van volkstuinen maken onderdeel uit van dit pakket.

Met deze werkzaamheden investeren we in een gezond en vitaal leef- en woonklimaat.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket 5K Openbaar groen

1. We versterken de groenzones binnen de kernen;
2. We vergroten de biodiversiteit;
3. We maken het buitengebied landschappelijker toegankelijker en daarmee beter beleefbaar en aantrekkelijker;
4. We werken aan een openbare ruimte die schoon, heel en veilig is en toegankelijk voor iedereen;
5. We hebben een proactieve houding over bewonersinitiatieven, zodat mensen voor elkaar en hun leefomgeving (kunnen gaan) zorgen;
6. We nodigen inwoners uit tot participatie en bewonersinitiatieven omarmen en waar mogelijk faciliteren;
7. We ontwikkelen nieuwe vormen van samenwerking en communicatie met wijkgerelateerde professionals en bewoners.

Wat hebben we bereikt in 2023?

Samen met het Drontens netwerk biodiversiteit, lokale organisaties en buurtinitiatieven is de Tuinheldenverkiezing uitgevoerd. Hiermee is aandacht gegeven aan lokale biodiversiteit en hebben inwoners een concreet handelingsperspectief ontvangen om zelf de biodiversiteit te versterken.

Met het planten van bomen die een belangrijke bijdrage aan de biodiversiteit leveren en het omvormen van gazon naar kruidenrijk grasland is het leefgebied van de wilde bij (Tuinheld van het jaar) en andere soorten verbeterd.

Biodiversiteitsinitiatieven van inwoners zijn gefaciliteerd met kennis en middelen en samen met OFW en basisschoolkinderen is het leefgebied van – en kennis over – vleermuizen in Biddinghuizen versterkt.

Bij nieuwe ontwikkelingen zijn kansen voor biodiversiteitswinst benut. Onder andere door natuurinclusief te werken in projecten en processen en het toepassen van beplanting die bijdraagt aan de biodiversiteit. Hiermee hebben ook de natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups meer leefruimte gekregen. Aan de oostrand van de gemeente zijn de natuurwaarden verder ontwikkeld.

Pakket 5L Leefbaarheid en veiligheid

Inhoud

In Dronten streven we naar een inclusieve samenleving waarin inwoners zich veilig en verbonden voelen en waar het prettig wonen is. We investeren daarom in een veilig, gezond en vitaal leef- en woonklimaat. We bieden daarbij de zorg die nodig is, aan mensen die ernstig en langdurig psychisch kwetsbaar zijn en aan de mensen in hun omgeving. We zetten in op het eerder en beter zicht krijgen op chronische en acute situaties van huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarnaast zetten we in op het duurzaam oplossen hiervan, het doorbreken van de geweldsspiraal en de zorg voor slachtoffers. Dit alles doen we samen met het lokale veld in Dronten en met partijen die vanuit het samenwerkingsverband regio Flevoland zijn gecontracteerd.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket 5L Leefbaarheid en veiligheid

1. We willen huiselijk geweld en kindermishandeling terugdringen;
2. We willen minder multiprobleemgezinnen;
3. We willen meer passende hulpverlening voor inwoners met verward of onbegrepen gedrag en psychische kwetsbaarheid. (zoals in samenwerking met de Regio maatschappelijke opvang van dak- en thuislozen en vrouwenopvang);
4. We willen open staan voor initiatieven van inwoners en bedrijven om zelf de kwaliteit in hun woon- en werkomgeving te verhogen;
5. We willen de draagkracht en het draagvlak in wijken versterken;
6. We willen zorgen voor huisvesting en beschikbaarheid van voldoende woningen voor inwoners die vallen onder de doelgroep regionaal kader zorglandschap (inwoners met ernstige psychische kwetsbaarheid die niet zelfredzaam zijn);
7. We willen een gedifferentieerd en passend zorgaanbod (24-uurszorg en ambulant) en de 24-uurszorg is regionaal beter gespreid.

Wat hebben we bereikt in 2023?

Regiovisie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

De Flevolandse gemeenten hebben samen met maatschappelijke partners en samenwerkingspartners de Regiovisie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling opgesteld. De Regiovisie bouwt voort op de drie actielijnen van het programma geweld hoort nergens thuis: het eerder en beter in beeld krijgen van geweld, het duurzaam stoppen van geweld en aandacht voor specifieke doelgroepen zoals kinderen in kwetsbare opvoedingssituaties en complexe scheidingen, slachtoffers van mensenhandel, ouderenmishandeling, seksueel geweld, schadelijke traditionele praktijken, en individuen met een licht verstandelijke beperking.

Meldcodetour Veilig Thuis

Mede naar aanleiding van de meldcodetour van Veilig Thuis Flevoland zijn de aandachtsfunctionarissen huiselijk geweld en kindermishandeling een netwerk van aandachtsfunctionarissen aan het vormen met o.a. deelnemers vanuit het onderwijs. Dit om ervaringen uit te wisselen en het onderwerp beter bespreekbaar te maken. Het doel is ervoor te zorgen dat onveilige thuissituaties eerder en beter gesignaleerd worden, zodat er op tijd passende hulp ingezet kan worden.

Versterken draagkracht en het draagvlak in wijken - Samen Sterker in de Wijk

De werkwijze Samen sterker in de wijk is opgenomen in het Regioplan Integraal Zorg Akkoord Flevoland met de ambitie om dit samen met zorgpartners door te ontwikkelen ook binnen heel Flevoland. Inmiddels zijn in Dronten 75 casussen met deze werkwijze opgepakt.

Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) en inzet Gids Regie Sociaal Domein

De Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (WAMS) is op 12 september 2023 controversieel verklaard. De verwachting is dat dit bij het aantreden van een nieuw kabinet behandeld gaat worden. Het ligt in lijn der verwachting dat deze wet wel ingevoerd gaat worden. In de gemeente Dronten zijn wij daarom alvast aan de slag gegaan. We hebben de nieuwe functie van Gids Regie Sociaal Domein ontwikkeld en in het derde kwartaal van 2023 zijn er twee gidsen gestart. Bij sociaal domein overstijgende vraagstukken kan er een beroep gedaan worden op deze gids. Inwoners hebben dan een persoon als aanspreek punt binnen de gemeente. Hiermee wordt de dienstverlening naar de inwoner verbeterd. De beide gidsen hebben op dit moment 15 casussen in regie en worden daarnaast ook regelmatig gevraagd om mee te denken over de aanpak in een casus vanuit het hele sociale domein en burgerzaken. De ervaring tot nu toe is dat inwoners het contact met gids regie goed opzoekt met allerlei vragen en zorgen op onderwerpen die het hele sociale domein betreffen.

Zorgen voor huisvesting en beschikbaarheid van voldoende woningen voor inwoners die vallen onder de doelgroep regionaal kader zorglandschap (inwoners met ernstige psychische kwetsbaarheid die niet zelfredzaam zijn)

Wij werken samen met andere gemeenten in regio Flevoland op het gebied van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. In 2023 is het actieprogramma Weer Thuis in Dronten uitgerold. Het is een samenwerking tussen woningcorporatie OFW, zorgaanbieder Kwintes en onze lokale gidsen om de inwoner "zacht" te kunnen laten landen in de samenleving na een tijd in een beschermde woonvorm te hebben gewoond. In 2023 zijn er drie uitstroomtafels georganiseerd en voor het eerste kwartaal 2024 staan er alweer twee uitstroomtafels gepland. De samenwerking tussen de partijen wordt als positief ervaren en er zijn korte lijnen. Dit bevordert de samenwerking wat de inwoner weer ten goede komt.

Voor inwoners van 18 jaar en ouder biedt de logeervoorziening bij zorgaanbieder Kwintes tijdelijk 24uursopvang met basisbegeleiding bij psychische problemen. Dit project is opgenomen in het bestedingsplan Zorglandschap Wmo 2020. Er wordt ook ingezet op het programma Gewoon Thuis Flevoland. Het Gewoon Thuis is een voorziening waar de cliënt ambulante begeleiding aan huis ontvangt en waarbij 24 uur per dag contact kan worden gezocht met de begeleiding.

In 2023 zijn de 'Nadere regels maatschappelijke opvang individueel' door de regiogemeenten Flevoland vastgesteld. Hierdoor voldoet de Regio Flevoland nu aan zijn wettelijke verplichting vanuit de algemene wet bestuur om de rechtszekerheidspositie van mensen die gebruik maken van de maatschappelijke opvang te versterken. Tevens is er een tweede locatie geopend in Almere voor de winterkou opvang. Landelijk is de ontwikkeling dat mensen langer in de maatschappelijke opvang moeten blijven door een gebrek aan huisvesting. In de regio Flevoland wordt deze ontwikkeling ook ervaren. Er wordt regio breed nagedacht over wat wij kunnen verbeteren om de instroom in de maatschappelijke opvang terug te dringen en de uitstroom te vergroten.

Subsidies kunst en cultuur

Veel verenigingen en stichtingen die in Dronten actief zijn met kunst en cultuur ontvangen een basissubsidie. Ook kunnen verenigingen en andere organisaties een activiteitsubsidie aanvragen. In 2023 zijn in totaal zeventig basissubsidies van € 400 verleend (cultuur, sport, welzijn, zorg).

Er zijn in 2023 achttien activiteitsubsidies kunst en cultuur verleend, met een totaal aan uitgaven van € 43.000 (gemiddeld € 2.388 per organisatie).

Eenmalige subsidieregelingen in 2023

In het jaar 2023 waren er twee eenmalige subsidieregelingen:

1. Subsidieregeling compensatie energiekosten vrijwilligersorganisaties 2023;
2. Subsidieregeling covid 19 compensatie vrijwilligersorganisaties sport en cultuur 2023.

De compensatie energiekosten kon worden aangevraagd door vrijwilligersorganisaties die in 2023 te maken kregen met sterk gestegen energiekosten. Een subsidie compensatie energiekosten is door negen vrijwilligersorganisaties aangevraagd, het merendeel sportverenigingen. In totaal is er € 43.177 uitgegeven (gemiddeld € 4.797 per organisatie).

De subsidie covid 19 compensatie was een eenmalige financiële steun voor vrijwilligersorganisaties sport en cultuur. Een steun in de rug als blijk van waardering voor het uithoudingsvermogen en aanpassingsvermogen van de organisaties in de moeilijke periode van de covid 19 maatregelen. De covid 19 compensatie is in 2023 door 54 vrijwilligersorganisaties aangevraagd. In totaal is € 135.000 uitgegeven (gemiddeld € 2.500 per organisatie).

Meer inwonersparticipatie/ burgerinitiatieven in het sociaal domein					
Aantal aanvragen bewonersbudget (Samen Actief)					
	2020	2021	2022	2023	Bron
Aantal aanvragen	59	54	92	101	Samen Actief
Toelichting op de indicatoren:					
Op de website van Samen Actief zijn alle initiatieven te zien; www.samenactief.nl/initiatieven .					

Meer passende hulpverlening voor inwoners met verward en/of onbegrepen gedrag					
Aantal meldingen bij Meldpunt Vangnet en Advies					
	2020	2021	2022	2023	Bron
Aantal meldingen	14	12	17	15	GGD
Toelichting op de indicatoren:					
In 2023 zijn er 15 meldingen geweest over inwoners waarvoor Vangnet en Advies een traject heeft ingezet. Dat betekent dat Vangnet en Advies na een melding in contact probeert te komen met de persoon waar zorgen over zijn. Er wordt dan beoordeeld welke problemen er zijn en geprobeerd om iemand naar de juiste zorg toe te leiden. Geen traject starten betekent niet dat Vangnet en Advies niet van toegevoegde waarde is geweest. Als een cliënt al in beeld is bij bestaande hulpverlening zoekt Vangnet en Advies contact met deze partij om de melding aan over te dragen. Ook komt het voor dat een inwoner niet zorgmijdend blijkt te zijn en openstaat voor hulp. Na doorverwijzing naar de juiste hulpverlening is een traject van Vangnet en Advies niet nodig. Vangnet start alleen zelf een traject met inwoners als er sprake is van zeer zorgwekkend zorg mijdend gedrag. Voor inwoners met verward en/of onbegrepen gedrag is het van belang dat er een lokaal basisaanbod is waarop ze kunnen terugvallen zoals ontmoetingsplekken.					
Aantal meldingen personen met verward gedrag bij politie					
	2020	2021	2022	2023	Bron
Aantal meldingen	196	159	216	462	GGD
Toelichting op de indicatoren:					
Vanaf 2021 zien we een stijgende lijn in het aantal meldingen. Het gaat hier om cijfers over het aantal incidenten dat is geregistreerd door de politie; niet over het aantal personen. Dat betekent dat één persoon meerdere incidenten kan veroorzaken.					

Meer sociale cohesie in wijken					
% Betrokkenheid in de buurt (Lemonmeting)					
	2020	2021	2022	2023	Bron
Biddinghuizen	6,2	NB	NB	NB	Lemonmeting
Dronten	6,3	NB	NB	NB	Lemonmeting
Swifterbant	6,1	NB	NB	NB	Lemonmeting
Totaal gemiddeld	6,3	NB	NB	NB	Lemonmeting
Toelichting op de indicatoren:					
De laatste Lemonmeting is gehouden in 2020. Over de jaren daarna zijn geen cijfers beschikbaar.					

Minder huiselijk geweld en kindermishandeling					
Aantal meldingen bij Veilig Thuis Flevoland (VTF)					
	2020	2021	2022	2023	Bron
Aantal meldingen	275	274	309	297	Veilig Thuis Flevoland
Toelichting op de indicatoren:					
In Dronten zien we in 2023 een lichte daling in het aantal meldingen. In de regio Flevoland zien we dat het aantal meldingen stijgt sinds 2022. Ditzelfde beeld zien we ook landelijk. Die stijging zet zich regionaal voort in 2023 behalve in Dronten en Zeewolde waar in 2023 een lichte daling is. De meeste meldingen komen vanuit Justitie en Veiligheid, waar de politie onder valt en die conform de Meldcode veel meldingen doet. Daarnaast komen veel meldingen vanuit de Gezondheidszorg, het Onderwijs en de Geestelijke Gezondheidszorg.					

Minder multiprobleemgezinnen					
Aantal huishoudens met meerdere voorzieningen in Participatiewet, Wmo, Jeugd					
	2020	2021	2022	2023	Bron
Jeugd & Participatiewet	3	2	2	2	Waarstaatjegemeente.nl
Jeugd & Wmo	3	4	3	4	Waarstaatjegemeente.nl
Jeugd, Participatiewet & Wmo	1	1	1	2	Waarstaatjegemeente.nl
Participatiewet & Wmo	13	11	11	11	Waarstaatjegemeente.nl
Toelichting op de indicatoren:					
Met het inzetten van preventief aanbod proberen we stapeling van voorzieningen voor te zijn.					

Pakket 5M1 Participatie -De Meerpaal

Inhoud

De Meerpaal is een cultureel centrum en evenementenlocatie met een belangrijke rol in het sociaal domein. In de korte geschiedenis van Dronten heeft De Meerpaal een bijzondere plek ingenomen. Het gebouw is eigendom van De Meerpaal. Maar De Meerpaal ontvangt subsidie voor de kosten van het gebouw (voor leningen, onderhoud en exploitatie), de stichting en het bestuur en de diverse culturele (Academie) en maatschappelijke (Welzijn) activiteiten die zijn vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst.

De Meerpaal Academie heeft als missie om vorm te geven aan inspiratie, ontmoeting en ontwikkeling rond kunst en cultuur. De Meerpaal Welzijn werkt op vraag van de gemeente in lijn met de transitie en transformatiedoelstellingen. De Meerpaal levert hiermee een bijdrage aan de doelstelling dat iedere inwoner van Dronten mee mag doen en meetelt in een verbonden samenleving.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket 5M1 Participatie - De Meerpaal

1. Inwoners kunnen (cultureel) participeren;
2. Inwoners verbeteren hun sociale vaardigheden;
3. Kinderen kunnen zich veelzijdig ontwikkelen;
4. Aansluiting tussen binnen- en buitenschools leren;
5. Inwoners krijgen inzicht in hun mogelijkheden;
6. Verhogen aantrekkelijkheid van de gemeente
7. Er is zinvolle vrije tijd besteding in de gemeente;
8. Partijen in de cultuursector werken samen;
9. Amateurkunst in de gemeente is zichtbaar;
10. Het niveau van de amateurkunst in de gemeente stijgt;
11. Er is cultuureducatie in andere sectoren (zorg, sport, economie enzovoort);
12. Zelfredzaamheid en participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen;
13. Er zijn nieuwe activiteiten na nieuwe ontwikkelingen in de samenleving;
14. Inwoners bouwen aan een sociaal netwerk;
15. Inwoners bewegen gezond;
16. Er zijn lokale initiatieven gericht op ontmoeting en verbinding van inwoners.

Wat hebben we bereikt in 2023?

In 2023 heeft BMC haar onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid van welzijnstaken afgerond. Het welzijnsveld in Dronten bestaat uit meerdere organisaties, waarbij de Meerpaal de organisatie is met het breedste takenpakket. De conclusies uit het onderzoek worden meegenomen in het nieuw beleidskader sociaal domein (welke bijdrage aan sociaal domein/ maatschappelijk effect en monitoring/ sturing).

In 2024 wordt ingezet op het leren en ontwikkelen accounthouderschap, subsidieproces, opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap, eigenaarschap en verantwoordelijkheid en verantwoorden vanuit inwonersperspectief (waar heeft het nu daadwerkelijk aan bijgedragen).

De Gemeente ziet de Meerpaal als centrale welzijnsorganisatie en verwacht dat de Meerpaal actief vormgeeft aan het netwerk van organisaties en hun onderlinge samenwerking. De gemeente heeft in 2023 een nieuwe plek voor De Kans en het jongerenwerk (Chillpoint) in Biddinghuizen overgedragen aan de Meerpaal. Helaas is hier enige maatschappelijke onrust over ontstaan en heeft de gemeente de Meerpaal op haar verantwoordelijkheid en welzijnstaken aangesproken.

(De cijfers over deelname aan de diverse activiteiten verschijnt later dit jaar in het jaarverslag van de Meerpaal. Onderstaand staan de activiteiten benoemd die de Meerpaal dit jaar heeft uitgevoerd)

1. Inwoners kunnen (cultureel) participeren

Hierbij is ingezet op het faciliteren bij/naar vrijwilligerswerk, betekenisvol meedoen, mantelzorg, stimuleren van leefbaarheid en het bevorderen van een gezonde leefstijl.

2. Inwoners verbeteren hun sociale vaardigheden en 5. krijgen inzicht in hun eigen mogelijkheden

Inzet van de Meerpaal is gericht geweest op ontmoeting, meedoen en netwerkversterking. Ook sport- en bewegen in groepsverband bevordert het

welbevinden en sociale interactie buitenshuis. In groepsverband leren o.a. mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, jonge moeders, jonge mantelzorgers en senioren sociale vaardigheden toepassen in dagelijkse situaties en versterken hun eigen inzicht.

3. Kinderen kunnen zich veelzijdig ontwikkelen

Aandacht is gegeven aan maatschappelijke thema's als gezond gewicht, veelzijdig bewegen, leefbaarheid en genotmiddelen. Activiteiten die ingezet zijn: ScoolsPlay, MQ Scan, Opgroei Café, vakantieactiviteiten, Meerkids, buitenspeeldag, supercool (kennismakingscursussen van bootcamp tot dansen), ExpEx, Ervaringcafé, social media training en voorlichtings- ouderavonden zijn voorbeelden waarbij de samengewerkt wordt met bijvoorbeeld de kunstwerkplaats/academie, het consultatiebureau, JGZ, Kinderopvang en GGD.

Voor jonge mantelzorgers zijn in het eerste halfjaar 2 bijeenkomsten/ (samen zijn) georganiseerd (16 deelnemers).

4. Aansluiting tussen binnen- en buitenschools leren

De Meerpaal heeft dit jaar ingezet op het bieden van methodisch, laagdrempelig en kindgericht activiteiten. Dit vindt plaats op schoolpleinen, speelplekken en ontmoetingsplekken op een manier die de verbeelding aanspreekt en veelzijdig bewegen stimuleert: 'Sport-instuif', ASM een veelgebruikte methodiek en het Opgroei Café, koningsspelen, buitenspeeldag, Jongerenwerk op school na corona.

6. Verhogen aantrekkelijkheid van de gemeente Dronten

Voorbeelden die dit jaar zijn uitgevoerd zijn Goldensports (beweeginterventie voor senioren aan te bieden bij een ontmoetingspark wordt ook buiten de activiteit om gestimuleerd om samen te komen en meer te ondernemen in de buitenruimte. Urbantrail is ook een voorbeeld; een 'social run' langs en door gebouwen als het politiebureau, gemeentehuis en de Meerpaal. Je wordt als inwoner meegenomen in verschillende voorzieningen en mogelijkheden die wij als gemeente bieden.

7. Er is zinvolle vrije tijd besteding in de gemeente

De Meerpaal bood vraaggerichte activiteiten aan samen met partners en inwoners. Er zijn al verschillende voorbeelden genoemd (zie onder andere punt 4 en 6).

8. Partijen in de cultuursector werken samen

In 2023 is gewerkt aan bijvoorbeeld talentontwikkeling te stimuleren. We bieden workshops en laagdrempelige activiteiten voor kansarme kinderen (MeerKids) en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt door psychosociale problemen (FLOW). Vanuit samenwerking met welzijn en cultuur zijn in de Meerpaal ook regelmatig integrale thema bijeenkomsten georganiseerd waarbij de link met cultuur kan worden gemaakt (samenwerking Flevomeer/MeerKids/voorlichtingsbijeenkomst jongeren).

9. Amateurkunst in de gemeente is zichtbaar

De Meerpaal heeft theaterlessen en kunst workshops aangeboden. Deze zijn ook voor mensen met een beperking te volgen. Zo maken zij kennis met verschillende vormen van kunstbeoefening en beleving. Cultuur café en de Cultuurmakelaar geven o.a. ondersteuning aan het amateur circuit (een brochure opgesteld met amateurverenigingen). In de eerste helft van 2023 zijn 7 verenigingen gecoacht. Andere activiteiten zijn ondersteuning bij optredens (muziekmakelaar) en exposities van amateur verenigingen of kunstenaars.

10. Het niveau van de amateurkunst in de gemeente stijgt

De Meerpaal biedt diverse cursussen aan op gebied van kunst en cultuur. Deze cursussen beginnen al op de scholen en kunnen vervolgd worden na schooltijd. Daarnaast worden ze ook aangeboden aan ouderen. Op deze wijze streven wordt kunst

en cultuur meer onder de aandacht gebracht van de inwoners (in het jaarverslag Meerpaal , wat later dit jaar verschijnt zijn alle cursussen terug te vinden).

11. Er is cultuureducatie in andere sectoren (zorg, sport, economie enzovoort)

De Meerpaal biedt diverse cursussen aan op gebied van kunst en cultuur. Deze cursussen beginnen al op de scholen en kunnen vervolgd worden na schooltijd. Daarnaast worden ze ook aangeboden aan ouderen. Op deze wijze streven wordt kunst en cultuur meer onder de aandacht gebracht van de inwoners (in het jaarverslag Meerpaal, wat later dit jaar verschijnt, zijn alle cursussen terug te vinden).

12. Zelfredzaamheid en participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen

Vanuit het programma gezonde leefstijl heeft de Meerpaal een aanbod aangepast sporten. Een wandelgroep en triatlon voor mensen met een beperking, en voorlichting over een gezonde leefstijl bij netwerkpartners zijn voorbeelden uit de praktijk. Daarnaast is Welzijn op Recept een project waarbij we mensen met psychosociale problemen doorverwezen worden naar welzijnsaanbod.

13. Er zijn nieuwe activiteiten na nieuwe ontwikkelingen in de samenleving

Welzijn speelt in op ontwikkelingen zoals een speeddate-evenement voor ouderen binnen de gemeente Dronten. Hierbij is het tegengaan van eenzaamheid en het aangaan van nieuwe contacten gestimuleerd. Andere voorbeelden zijn Ladies Only (sport voor vrouwen), activiteiten voor statushouders (via Huis voor Taal, sportactiviteiten op het AZC, sporten voor kinderen met overgewicht en volwassenen (Cool2bFit en Movefit/Goldensports), de paarse caravan.

14. Inwoners bouwen aan een sociaal netwerk

De Meerpaal heeft ingezet op inloopactiviteiten in de dorpskernen (De Steiger. De Kans, Meerpaal) waarbij meerdere malen per week senioren zichzelf en elkaar activeren, motiveren en versterken.

Daarnaast zijn er verschillende inwonersinitiatieven waarbij een groep inwoners zorgt voor elkaar door middel van samenkomst of kortdurende hulp.

15. Inwoners bewegen gezond

Naast sport- en spel activiteiten voor alle leeftijdsgroepen zijn er afgelopen jaar verschillende fiets- en wandelgroepen actief. Ook heeft de Meerpaal dit jaar weer een rol gehad in het stimuleren van sport bij verenigingen en sporten in de buitenruimte.

16. Er zijn lokale initiatieven gericht op ontmoeting en verbinding van inwoners

Inloophuis de kans is een voorbeeld van een lokaal initiatief ondersteund door het sociaal werk. Daarnaast is er een groep inwoners in Dronten Zuid actief waarbij inwoners zelf in de lead zijn. Ook wordt er door Welzijn veel samengewerkt met lokale initiatieven als Ontmoetingspark Buiten! en Samen Actief.

Pakket 5M2 Participatie - Bibliotheken

Inhoud

FlevoMeer Bibliotheek heeft een belangrijke rol in het sociaal domein. De bibliotheek biedt betrouwbare toegang tot informatie, leesbevordering, bestrijding van laaggeletterdheid, mediawijsheid, participatie en leesplezier. FlevoMeer verbindt inwoners aan kennis, informatie en cultuur.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket 5M2 - Bibliotheken

1. Een geletterde samenleving met taalvaardige, digitaalvaardige en zelfstandige inwoners;
2. Voorkomen van taal- en leesachterstanden;
3. Een leven lang leren;
4. Gelijke kansen voor inwoners;
5. FlevoMeer voldoet aan de certificeringseisen voor Openbare Bibliotheken.

Wat hebben we bereikt in 2023?

Ontwikkelingen

De drie bibliotheekvestigingen in de gemeente Dronten ontwikkelen zich verder tot een belangrijke schakel in het lokale netwerk van publieke voorzieningen.

FlevoMeer ontwikkelt digitaal aanbod, biedt een ontmoetingsplaats voor kennis en cultuur en helpt inwoners op weg in de wereld van informatie.

Het jaar 2023

In Dronten zijn zo'n 13.000 personen lid van de bibliotheek (30% van het inwoneraantal). Er zijn ongeveer 220.000 uitleningen per jaar. FlevoMeer organiseerde in 2023 ruim 1.200 activiteiten en het aantal deelnemers lag in 2023 boven de 13.000. De bibliotheek heeft een netwerk van meer dan vijftig samenwerkingspartners. FlevoMeer voldoet aan de certificeringseisen voor openbare bibliotheken.

Kennisplein

In 2023 is het Kennisplein in de bibliotheek Dronten geopend. Het Kennisplein is een plek voor informatie, advies, praktische hulp en zelf leren. Het is een fysieke plek met werkplekken, overlegplekken en toegang tot digitale leermogelijkheden.

Informatiepunt Digitale Overheid

In de bibliotheek Dronten is er een Informatiepunt Digitale Overheid (IDO). Met ingang van 2023 loopt de financiering van het IDO via de gemeente. Doel van het IDO is het vergroten van de digitale zelfredzaamheid van burgers.

Het IDO is een laagdrempelige en toegankelijke locatie waar burgers hulp krijgen bij het digitale verkeer met publieke en private dienstverleners en waar zij digitale vaardigheden kunnen vergroten.

Minder laaggeletterdheid					
% Laaggeletterdheid 15-65 jaar					
	2020	2021	2022	2023	Bron
Laaggeletterden	7	7	7	7	Stichting lezen en schrijven
Toelichting op de indicatoren:					
Je bent als volwassene laaggeletterd wanneer je moeite hebt met lezen, schrijven en/of rekenen. Vaak heb je dan ook beperkte digitale vaardigheden. Laaggeletterdheid heeft gevolgen. Je vindt bijvoorbeeld minder snel een baan of hebt minder grip op je geldzaken. Een volwassene die laaggeletterd is, is geen analfabeet. Een laaggeletterde kan wel lezen en schrijven, alleen niet goed genoeg om helemaal mee te doen in de samenleving.					
In Dronten is 7% van de inwoners laaggeletterd (https://geletterdheidinzicht.nl/dashboard) tegen 12% landelijk. Van de diverse doelgroepen zijn er in Dronten twee opvallend. In Dronten valt 20% van de laaggeletterden in de groep Nederlandse werkenden 50+ met gezin, tegen 14% landelijk. En in Dronten valt 23% van de laaggeletterden in de groep migranten 30+ met partner en/of kinderen, tegen 31% landelijk.					

Pakket 5M5 Participatie - Multifunctionele gebouwen

Inhoud

In Biddinghuizen is het MFG2 gebouwd. Op zaterdag 28 augustus 2021 werd met de officiële opening van De Binding de realisatie van het MFG fase 2 afgerond. Het ontmoetingscentrum voor sport, cultuur en horeca, onthulde onlangs de naam voor het gebouw. Het gebouw is eigendom van de Stichting MFG2, die ook verantwoordelijk is voor het beheer en onderhoud. Het gebouw bevat een horecagedeelte, diverse vergaderen ontmoetingszalen en een sportzaal. Het gebouw komt in de plaats van het Koetshuis, dat na de oplevering voor sloop in aanmerking komt.

Er worden voorbereidingen getroffen voor de bouw van het MFC Swifterbant. Na oplevering moet de gemeente in afstemming met de verschillende participanten het MFC verder inrichten. Het MFC gaat huisvesting bieden voor een horeca, sport, activiteiten op het gebied van kunst, cultuur en ontmoeting, vergader-, feest en ontmoetingszalen.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket 5M5 Participatie - Multifunctionele gebouwen

1. Versterken sociale structuur;
2. Ontmoetingsplek inwoners;
3. Impuls verenigingsleven.

Wat hebben we bereikt in 2023?

Het casco van de MFC Swifterbant (begane grond) is eind 2023 opgeleverd. Aansluitend is gestart met het inrichten van de ruimten van de verschillende participanten. Het inrichten is in Q1-2024 gereed. Vervolgens zal er in Q2-2024 een feestelijke opening plaats vinden en wordt het gebouw in gebruik genomen. Het MFC biedt ruimte aan maatschappelijke functies waaronder in ieder geval Coloriet, FlevoMeer Bibliotheek en De Meerpaal. In het deel van De Meerpaal kunnen ruimten gebruikt worden door verenigingen. De exploitatie van het MFC ligt bij De Meerpaal. Boven op deze maatschappelijke functies (het 'MFC-gedeelte') zijn 55 appartementen gebouwd in eigendom van OFW. De investering van dit MFC wordt gedaan door OFW met een bijdrage van de gemeente Dronten. Afgesproken is dat vijf jaar na oplevering de gemeente Dronten het eigendom van het MFC-gedeelte over neemt.

Pakket 5O Gezonde leefstijl

Inhoud

We willen dat inwoners van de gemeente Dronten beter en langer voor zichzelf kunnen zorgen door een goede gezondheid. We voelen ons verantwoordelijk voor gezond leven en wonen in Dronten. Een goede gezondheid en maatschappelijke participatie stimuleren en versterken elkaar. Ook dragen beide bij aan het welbevinden van inwoners. Samen met onze maatschappelijke partners op het terrein van gezonde leefstijl gaan we coalities aan om samen activiteiten te organiseren of voorzieningen te realiseren die bijdragen aan een goede gezondheid van onze burgers.

Het pakket bevat ook het aanbod aan sportverenigingen en sportaccommodaties in de gemeente Dronten. De sport- en beweegmogelijkheden voor de inwoners zijn talrijk in Dronten. Binnen het pakket valt de exploitatie van de binnen- en buitensportaccommodaties, de zwembaden en stimulering van de sport.

Met het stimuleren van de sport streven we verschillende maatschappelijke doelen na. Voorbeelden zijn gezondheid, participatie en het tegengaan van overlast. De buurtsportcoaches vormen hierin een belangrijke schakel tussen de sportverenigingen,

maatschappelijke organisaties en scholen. Daarnaast draagt het organiseren van regionale of landelijke aansprekende sportevenementen bij aan de promotie van de gemeente Dronten.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket 50 Gezonde leefstijl

1. We streven naar de gewenste maatschappelijke verandering (normaliseren, minder medicalisering, minder afhankelijkheid van de hulpverlening, meer steun vanuit het eigen netwerk);
2. Inwoners bewegen meer en zijn zich meer bewust van de gevaren van ongezonde voeding;
3. Een ruim aanbod aan sport- en beweegmogelijkheden voor de inwoners van Dronten;
4. Vitale sportverenigingen die een sportieve functie hebben en waar mogelijk ook in beperkte mate een maatschappelijke bijdrage kunnen leveren aan de samenleving.

Wat hebben we bereikt in 2023?

Wat sport betreft zijn er in 2023 verschillende onderwerpen verder vormgegeven. Ten eerste krijgen de beweeg- en sportactiviteiten van de afgelopen periode een vervolg. De buurtsportcoaches van de Meerpaal zijn hierbij voornamelijk betrokken.

Ten tweede is het onderzoek naar de buitenbaden in Swifterbant en Biddinghuizen naar het college gegaan als advies. Op basis hiervan zal in 2024 er een vervolg plaatsvinden om te komen tot een gedragen beslissing in de gemeente. Verder is Golden Sports in juni 2022 gestart. Inmiddels zijn er al meer dan 1 jaar verschillende activiteiten geweest. Een groep ouderen komt elke week naar de buitentraining bij het Ontmoetingspark. De trainingen worden begeleid door een buurtsportcoach van de Meerpaal en een fysiotherapeut van Centrum Fysiotherapie.

Ook is de gecombineerde leefstijl interventie (GLI) voor kinderen binnen de gemeente Dronten in gebruik genomen. Samen met verschillende partners zijn de eerste gesprekken al gevoerd.

Een ander onderwerp betreft het onderhouden en updaten van de website waarop al het sport- en beweegaanbod staat beschreven. In samenwerking met de Meerpaal is hier ook dit jaar weer invulling aan gegeven.

Vanuit de Meerpaal zijn er in 2023 MQ scans uitgevoerd om de motorische vaardigheid en de ontwikkeling in beeld te krijgen van kinderen op de basisscholen. De buurtsportcoaches hebben zich daarnaast in verschillende bijeenkomsten ook ingezet om trainers van verenigingen op te leiden via het Athletic Skills Model. Dit om kinderen kennis te laten maken met meervoudig bewegen.

Voor de Pas van Dronten is er een opstart geweest naar het werken aan een onderdeel wat voor kinderen onder de 18 jaar mogelijk interessant kan zijn. Dit betreft een digitale strippenkaart waardoor kinderen gemakkelijker de stap kunnen zetten naar een sportvereniging. In 2024 zal hiermee verder worden gegaan om te kijken wat de mogelijkheden zijn. Daarnaast is de Pas van Dronten ingezet om een gezonde leefstijl

laagdrempeliger te maken. Dit onder andere door de inwoners gebruik te laten maken van acties, initiatieven en aanbiedingen op onder andere het gebied van voeding en bewegen.

Verder is in 2023 ook ingezet op het onderzoek naar de Supportive Sports Club. Verschillende partijen (binnen de gemeente Dronten) zijn bevraagd over de mogelijkheden voor kinderen met psychosociale problemen om te sporten en bewegen. In 2024 zal dit een vervolg krijgen.

In 2023 zijn ook de eerst gesprekken gevoerd voor het Sportakkoord 2 wat in samenwerking met Sportservice Flevoland opgezet zal worden in 2024. In 2023 zijn er ook weer verschillende sportverenigingen en initiatieven geholpen in de vorm van een subsidie. Dit met als uitgangspunt zoveel mogelijk Drontenaren op hun eigen manier te laten sporten en bewegen.

Het aantal inwoners met verslavingsproblemen neemt af en meer inwoners zijn zich bewust van de gevaren van genotmiddelen					
% Inwoners dat alcohol drinkt					
	2020	2021	2022	2023	Bron
Jongeren dat aan bingedrinken deed	NB	14	NB	NB	Gezondheidsmonitor GGD
Volwassenen die zware drinkers zijn in leeftijd 19-64 jaar	NB	8	NB	NB	Gezondheidsmonitor GGD
Volwassenen die zware drinkers zijn in leeftijd 65+	NB	3	NB	NB	Gezondheidsmonitor GGD
Toelichting op de indicatoren:					
De gezondheidsmonitor wordt eens per vier jaar afgenomen.					

Inwoners bewegen meer					
% Inwoners dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB)					
	2020	2021	2022	2023	Bron
Oudere inwoners in de leeftijd 65+	NB	41	NB	NB	Gezondheidsmonitor GGD
Volwassen inwoners in de leeftijd van 19-64 jaar	NB	53	NB	NB	Gezondheidsmonitor GGD
Volwassen inwoners in de leeftijd van 18 jaar en ouder	NB	NB	44	NB	Sportenbewegenincijfers.nl
Wijkniveau	Dronten West: 53,9 Dronten Noord: 49 Dronten Midden: 45,1 Dronten Zuid: 51,1 Buitengebied Dronten: 50,9 Biddinghuizen: 47,9 Swifterbant: 49	NB	NB	NB	Sportenbewegenincijfers.nl
Toelichting op de indicatoren:					
Nederlandse Norm Gezond Bewegen: De Beweegrichtlijnen, opgesteld door de Gezondheidsraad, houden in dat volwassenen elke week ten minste 2,5 uur matig of zwaar intensief bewegen (zoals wandelen en fietsen), verdeeld					

over meerdere dagen. Voor kinderen is dat elke dag minstens 1 uur. Daarnaast moeten volwassenen minimaal 2 keer per week spier- en botversterkende activiteiten doen en kinderen minimaal 3 keer per week.

De mogelijkheden om te sporten en bewegen zijn groot binnen de gemeente Dronten. Ondanks dat ongeveer de helft van de inwoners die 18 jaar of ouder is (46,5%) het sport- en beweegaanbod wekelijks weet te vinden is er ook nog een grote groep (53,5%) die nog niet structureel in beweging komt.

Meer inwoners dragen bij aan hun eigen gezonde leefomgeving					
Aantal maatregelen om sporten, bewegen en ontmoeten te bevorderen					
	2020	2021	2022	2023	Bron
Aantal deelnemers	2.366	2.005	1.870	NB	Meerpaal

Inwoners zijn zich meer bewust van de risico's van ongezond eten					
Aantal voorlichtingsbijeenkomsten en campagnes over gezonde leefstijl					
	2020	2021	2022	2023	Bron
Aantal deelnemers	1.244	1.955	1.865	NB	Meerpaal

Verbonden partijen programma 5

Verbonden partijen

Verbonden partij	Type
Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.	Vennootschappen/Coöperaties

Wat heeft programma 5 gekost?

Financieel sluit dit programma het jaar 2023 af met een resultaat van: € 2.036.000. Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Bedragen x €1.000

Lasten en Baten	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Vershil
Lasten					
5J (openlucht) recreatie	-617	-660	-1.121	-670	451
5K Openbaar groen	-3.421	-3.439	-4.219	-4.151	68
5L Leefbaarheid en veiligheid	-285	-350	-822	-378	444
5M1 Participatie - De Meerpaal	-5.306	-5.382	-6.052	-5.921	131
5M2 Participatie-Bibliotheek	-1.700	-1.705	-1.901	-1.896	6
5M5 Multifunctionele gebouwen	-1.017	-1.156	-2.154	-1.329	825
5O Gezonde leefstijl	-4.755	-3.896	-4.405	-4.079	325
Totaal Lasten	-17.100	-16.587	-20.674	-18.425	2.249
Baten					
5J (openlucht) recreatie	48	26	26	99	73
5K Openbaar groen	18	35	70	45	-25
5M2 Participatie-Bibliotheek	40	38	79	84	5
5M5 Multifunctionele gebouwen	302	77	77	0	-77
5O Gezonde leefstijl	1.927	1.141	1.616	1.616	0
Totaal Baten	2.334	1.317	1.867	1.844	-23
Saldo Lasten en Baten programma 5	-14.766	-15.271	-18.807	-16.581	2.226
Storting					
5Z Niet in pakketjes opgenomen	1.644	59	59	795	737
Onttrekkingen					
5Z Niet in pakketjes opgenomen	930	841	1.466	2.013	547
Saldo Reserves programma 5	-714	782	1.408	1.218	-190
Resultaat programma 5	-15.480	-14.489	-17.399	-15.363	2.036

Afwijkingen

Hierna verklaren we per pakket de afwijkingen tussen begroting na wijziging 2023 en de werkelijkheid 2023. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger. Een 'min' betekent een financieel nadeel voor de gemeente en een 'plus' een financieel voordeel.

5J (Openlucht)recreatie

Toelichting	Lasten	Baten
Dorpsbossen: In de maand juli zorgde storm Poly voor veel overlast en dat heeft na de opruimwerkzaamheden geleid tot extra houtverkoop.		42
Dorpsbossen: Budgetneutrale effecten van bevorderen biodiversiteit.	-30	30
Speelplaatsen: Uitgestelde vervanging speeltoestellen volgens Speelruimteplan 2023 (dotatie in reserve).	201	
Budgetoverheveling subsidieregeling Groene Schoolpleinen.	135	
Recreatie en toerisme: De revitalisering van de stranden heeft in 2023 nog maar beperkt tot uitvoering geleid.	149	
Overig	-4	1
Totaal	451	73

5K Openbaar groen

Toelichting	Lasten	Baten
Planmatig onderhoud: Uitgevoerde werkzaamheden van bestek GTB-008, GTB-009 en GTB-010.	27	-33
Budgetoverheveling ecologisch landschapsstructuurvisie 2023-2033.	33	
Overig	8	8
Totaal	68	-25

5L Leefbaarheid en veiligheid

Toelichting	Lasten	Baten
Motie Energiearmoede: De raad heeft voor de subsidieregeling 280K beschikbaar gesteld inclusief uitvoeringskosten. De werkelijke vraag vanuit de maatschappelijke organisaties bedroeg 43K.	237	
Vanuit het amendement nadere invulling bestemming Coronareserve heeft de raad 250K beschikbaar gesteld ter dekking van de negatieve financiële gevolgen als gevolg van Covid-19. De werkelijke vraag vanuit de maatschappelijke organisaties bedroeg 119K.	131	
Overig	76	
Totaal	444	

5M5 Multifunctionele gebouwen

Toelichting	Lasten	Baten
Cultureel erfgoed: De budgetoverheveling van 2022 is niet benut, doordat ook een investeringsbedrag was ingericht.	70	
MFG Biddinghuizen: Lagere indexatie huur dan begroot en lagere bespaarde rente (interne rekenrente) op investering.	61	
De Steiger Swifterbant: Meer onderhouds- en exploitatielasten voor De Heraldiek 2.	-24	
t Koetshuis Biddinghuizen: Budgetoverheveling sloop van Het Koetshuis (24k).	58	
Voorzieningenniveau Swifterbant: Budgetoverheveling realisatie terreinafwerking MFC.	316	
Voorzieningenniveau Swifterbant: De exploitatielasten schuiven een jaar door als gevolg van de latere ingebruikname.	344	-77
Totaal	825	-77

5O Gezonde leefstijl

Toelichting	Lasten	Baten
Stimulering sport: De subsidieverstreking aan sportclubs is 94K lager uitgevallen door het ontbreken van subsidieaanvragen.	94	
Stimulering sport: De resterende middelen van het Sportakkoord 2020-2022 hebben geen bestemming gevonden als gevolg van het ontbreken van focus en vraag vanuit de maatschappij.	57	
Herziening bespaarde rente. De rekenrente op het eigen vermogen dat geïnvesteerd is in de activa was begroot op 4,5% en is over 2023 werkelijk 3%. Dit voordeel is op het taakveld treasury een nadeel omdat dit communicerende vaten zijn.	180	
Overig	-6	
Totaal	325	

Verplichte beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset BBV beleidsindicatoren op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van [Waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl) zijn nog meer gegevens beschikbaar. In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente met peildatum 12-06-2024.

Indicator	2019	2020	2021	2022	2023	Gemeenten 25.000 - 50.000 inwoners	Bron
% Niet-sporters	NB	53,4	NB	53,5	NB	NB	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM
Omschrijving	Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet. Deze indicator wordt eens in de vier jaar gemeten.						

Programma 6 Sociaal domein

Dit programma omvat activiteiten die gericht zijn op verlening bijstand, activering & re-integratie, inkomensondersteuning voor minima, uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening, het programma jeugd, wijk- en buurtbeheer, inburgering, algemeen maatschappelijk werk, zorg, kinderopvang, en peuterspeelzaalwerk. Binnen dit programma vallen ook de nieuwe taken die verwijzen naar de Sturingsnotitie Themaplannen Sociaal domein 2019-2022 en de onderliggende op uitvoering gerichte themaplannen.

In 2019 heeft de gemeente Dronten samen met maatschappelijk partners de strategie voor het sociaal domein (2019-2022) opgesteld samen met de bijbehorende financiële kaders. Deze bestaan uit structurele en incidentele middelen om de acties uit te voeren en de resultaten te behalen.

In 2021 zijn de doelstellingen en resultaten van 2019 tot 2021 geëvalueerd (zie raadsinformatiebrief 173137) en is vooruitgekeken naar de periode 2023 en verder met het oog op de toekomstige strategie voor het sociaal domein. Het inhoudelijke vervolg op de strategie en themaplannen sociaal domein komen in samenhang met de integrale visie tot stand. Het proces van het opstellen van de integrale visie is echter verlengd. Naar verwachting zal in 2024 de integrale visie worden opgeleverd en aangeboden ter besluitvorming aan de raad (zie raadsinformatiebrief 248600). Het langer voortzetten van het huidige beleid betekent ook dat er langer incidentele middelen nodig zijn voor de uitvoering. Een deel van de huidige activiteiten in het sociaal domein wordt gefinancierd met incidentele middelen. Die middelen zijn beschikbaar tot en met 2022. Daarom is een tijdelijk constructie nodig voor de financiering van deze activiteiten (zie raadsvoorstel 126895). De jaren 2023 en 2024 zijn overgangsjaren waarin het huidige beleid van het sociaal domein wordt verlengd en waarvoor dekking nodig is voor de benodigde incidentele middelen van maximaal € 1.400.000 per jaar. Dit is financieel nu niet verwerkt in de begroting. De raad ontvangt hiervoor een separaat voorstel.

Pakket 6L Leefbaarheid en veiligheid

Inhoud

Op basis van de huidige programmastructuur is wijk- en buurtbeheer onderdeel van pakket L van programma 6. Wijk- en buurtbeheer is verantwoord onder pakket M3 van programma 6. Inhoudelijk verwijzen wij u hiervoor daarom graag door naar pakket M3.

De overige taken uit pakket L staan in programma 5. Inhoudelijk verwijzen wij u hiervoor daarom graag door naar programma 5.

Pakket 6M3 Arbeidsparticipatie en minima ondersteunende regelingen

Inhoud

De opgave waar we in dit thema voor staan is het mogelijk maken dat iedereen meedoet aan de maatschappij. Dit kan via een betaalde werkplek, vrijwilligerswerk of op een andere voor onze inwoners zinvolle wijze. Want door mee te doen kunnen inwoners meer doen met en binnen eigen mogelijkheden.

We willen deze groep mensen blijvend kansen bieden op een werkplek die bij hun past. Het realiseren daarvan is vanuit sociaal-maatschappelijk oogpunt van groot belang, omdat het bevordert dat mensen in hun eigen levensonderhoud voorzien en zoveel mogelijk op eigen kracht deelnemen aan de samenleving.

Een ander onderdeel van dit themaplan is dat wij inwoners (financieel) willen

ondersteunen die (tijdelijk) niet financieel zelfredzaam zijn. Met het doel dat zij weer grip krijgen op hun situatie, volwaardig kunnen meedoen aan de samenleving en uiteindelijk weer zelfredzaam worden. Dit raakt meer het themaplan zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket 6M3 Arbeidsparticipatie en minima ondersteunende regelingen

1. Meer inwoners met een uitkering op grond van de Participatiewet hebben betaald werk of doen op een andere wijze mee in de samenleving naar vermogen;
2. Meer jongeren die een uitkering op grond van de Participatiewet ontvangen, stromen uit naar school naar het maximaal mogelijke niveau, mits zij leerbaar zijn (afstemming met opgroeien en opvoeden);
3. Meer huishoudens met een minimuminkomen zijn in beeld en maken gebruik van voorzieningen (voor meer info zie format pakket N zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden);
4. Statushouders zijn in toenemende mate geïntegreerd (voor meer info zie format pakket M4 Participatie (statushouders)).

Wat hebben we bereikt in 2023?

Arbeidsparticipatie

Inkomensregelingen (BUIG)

Participatiewet-inkomensdeel: Het definitieve budget, voor de uitvoering van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz2004 (levensonderhoud startende zelfstandigen), is door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, eind september 2023, vastgesteld op 11.166.763 euro. In 2021 en 2022 zagen we nog een dalende trend van het aantal uitkeringen. Dit heeft zich in 2023 gestabiliseerd (stand per 4-1-2023: 536 en per 27-12-2023: 539).

Doorontwikkeling samenwerking Kampen, Dronten en Impact

In april 2022 is gestart met de dóórontwikkeling van de samenwerking tussen Kampen, Dronten en Impact op vier thema's:

- In- en aan besteden
- Governance
- Financiering
- Ondernemingsplan

De thema's in-en aanbesteden en governance zijn samengevoegd en we zijn in de afrondende fase van het opstellen van een GR tekst en bijbehorende documenten. Deze GR tekst wordt in de eerste helft van 2024 afgerond en ter besluitvorming aangeboden.

Bij het opstellen van de nieuwe gr-tekst en eventuele dienstverleningsovereenkomsten worden ook nieuwe financieringsafspraken gemaakt. Een eerste stap hierin is reeds gezet met de verdeelsystematiek. Wij verwachten dat dit wordt meegenomen vanaf de begrotingscyclus 2025.

Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling werkvoorzieningschap Kampen en Dronten heeft in maart 2023 het ondernemingsplan vastgesteld en nu wordt gewerkt aan de implementatie. De implementatie van het ondernemingsplan betreft vooral de nadere uitwerking van de samenwerking met Kampen en Dronten (het in detail uitwerken van dienstverlening en werkprocessen) en marketingcommunicatie

activiteiten. De daadwerkelijke uitvoering van de dienstverlening wordt gefinancierd en gestuurd vanuit de reguliere bedrijfsvoering en dienstverleningsafspraken.

Harmonisatie regelingen en instrumenten vanuit de regio Flevoland, dit gekoppeld aan de economische regio Zwolle

De afdelingen economie, onderwijs en re-integratie trekken samen op om de regelingen in kaart te brengen en te zoeken naar overlap om zo de inwoner de best passende oplossing te kunnen bieden om deel te kunnen nemen aan de arbeidsmarkt. Dit is een continue proces.

Eind 2023 is de provincie Flevoland gestart met een verkenning naar een regionaal ontwikkelfonds, hiertoe is een kerngroep ingeregeld waarbij het samenwerkingsverband van de arbeidsmarktregio Flevoland (lees: RWF) ook betrokken is. Een regionaal Talentfonds kan een deel van de oplossing zijn om meer overzicht te creëren in de wirwar van initiatieven voor bij- en omscholing en daarmee ook voor de overstap naar tekort- en groeisectoren. Door initiatieven en budgetten te bundelen: 1) wordt er meer overzicht gecreëerd, 2) ontstaan er meer mogelijkheden door gestapelde budgetten, 3) wordt continuïteit door een structureel karakter voor scholingsmiddelen geborgd en 4) wordt de samenwerking tussen partijen bestendigd.

Breed Offensief

Met het Breed Offensief heeft het kabinet maatregelen voorgesteld om meer mensen met een beperking aan een baan te helpen en aan het werk te houden. Doelen van de maatregelen uit het breed offensief zijn:

- het makkelijker maken voor werkgevers om mensen met een arbeidsbeperking aan te nemen;
- mensen met een arbeidsbeperking voor langere tijd aan het werk krijgen;
- werk voor mensen met een arbeidsbeperking aantrekkelijker maken (bijvoorbeeld door meer inkomen);
- zorgen dat werkgevers en werkzoekenden elkaar makkelijker vinden.

Onder andere naar aanleiding van het Breed Offensief is de verordening Sociaal Domein aangepast, deze is in het voorjaar van 2024 ter besluitvorming aangeboden en de maatregelen zijn in de uitvoering meegenomen.

Uitvoeringsplan Wet Structuur Uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (SUWI)

In het Uitvoeringsplan SUWI 2023 is nadrukkelijk gekozen voor een doorontwikkeling van het Uitvoeringsplan SUWI 2022. Door diverse omstandigheden (o.a. capaciteit) was in de samenwerking in de arbeidsmarktregio op gebied van SUWI in 2022 minder gerealiseerd dan aanvankelijk beoogd. Dit betekent dat een aantal doelstellingen ook terugkwamen en terugkomen in 2023/2024. Een regionale werkgroep bestaande uit beleidsadviseurs deelnemende gemeenten en UWV en accountmanagers werk is begin 2024 gestart met de uitwerking van de doelstellingen.

Narratief en Governance Regionaal werkbedrijf Flevoland (RWF)

Het bestuur van de arbeidsmarktregio Flevoland (RWF) heeft in december 2023 het narratief en de governance vastgesteld.

In het narratief staat centraal dat de (toekomstige) arbeidsmarkt meer in evenwicht gebracht moet worden en dat er een integrale samenwerking op inhoud (sociaal en economisch) nodig is waarin duurzame plaatsing, arbeid en scholing centraal staan, hiertoe willen de overheid, onderwijs en ondernemers samen investeren in de Flevolandse beroepsbevolking en in (inclusief) werkgeverschap. Dit wordt gedaan langs vier routes: 1) aan het werk gaan 2) aan het werk blijven 3) wegnemen drempels om te kunnen werken en 4) je blijven ontwikkelen.

Vanaf de oprichting van het RWF heeft het zich gericht op de Banenafpraak en ontwikkelt zich door naar een samenwerkingsverband dat zich bezig houdt met

arbeidsmarktvraagstukken voor meerdere groepen werkzoekenden (zie voorgaande alinea). De uitwerking en implementatie zal plaatsvinden in 2024/2025.

Uitbreiding arbeidsmarktinfrastructuur (Regionaal Werkcentrum; RWC)

In de kamerbrief van 11 oktober 2022 heeft de minister de Tweede Kamer geïnformeerd over de uitgangspunten uit het coalitieakkoord over de uitbreiding van de arbeidsmarktinfrastructuur. Bij de toekomstige dienstverlening staat de behoefte van de werkende, werkzoekende en werkgever centraal, kan de dienstverlening preventief worden ingezet, wordt de dienstverlening integraal en "ontschot" aangeboden en is de dienstverlening voor iedereen toegankelijk ('no wrong door'-principe: het maakt niet uit waar iemand zich meldt; hij of zij wordt verder geholpen). Het kabinet wil werkenden, werkzoekenden en werkgevers via de regionale loketten toegang bieden tot de dienstverlening die zij nodig hebben van een regionaal publiek-privaat samenwerkingsverband van sociale partners, gemeenten, UWV, SBB en onderwijsinstellingen.

Op dit moment is het nog onduidelijk hoe dit uitgewerkt wordt, op landelijk niveau vinden gesprekken plaats. Het was de verwachting dat kabinet in de 2e helft 2023 meer duidelijkheid met betrekking tot deze ontwikkeling ging geven zodat er gestart kon worden met de uitwerking en implementatie. Dit is vertraagd, de ambitie is nu dat het dienstverleningsconcept voor de regionale arbeidsmarktinfrastructuur met ingang van 01-01-2026 van kracht is. Dit betekent ook vertraging in het lokale proces.

Plan van aanpak jeugdwerkloosheid voor jongeren tot 27 jaar vanuit RWF (regio Flevoland)

In de regio Flevoland is vanuit het regionale actieplan jeugdwerkloosheid een uitvraag gedaan om projecten in het kader van de aanpak jeugdwerkloosheid op te zetten waarvoor financiering benodigd is. Naar aanleiding van deze uitvraag zijn de gemeenten Lelystad, Dronten, Urk en Noordoostpolder in gesprek gegaan met betrokken lokale professionals en maatschappelijke partners die betrokken zijn bij de overgang van school naar werk, werkzoekende jongeren en jongeren die aan het werk zijn.

Overeenkomsten tussen de vier gemeenten zijn;

- persoonlijke aandacht bieden aan de jongere;
- maatwerk bieden;
- creëren van vertrouwen;
- holistische benadering en;
- Behoud van werk.

Door met elkaar de lokale puzzel te leggen, regionaal kennis en ervaring te delen, een lerend netwerk te vormen tussen de professionals van met name RMC, W&I, WSP, maatschappelijke partners, onderwijs en werkgevers, de krachten te bundelen, willen de gemeenten komen tot een nog effectievere aanpak van de brede groep van jongeren in een kwetsbare positie.

Door middel van dit project wil de gemeente Dronten een brug slaan tussen scholen, gemeente (RMC en W&I) en de arbeidsmarkt.

Dit project richt zich op jongeren:

- in een kwetsbare positie die aan het werk zijn zonder duurzaam arbeidsperspectief ;
- in een kwetsbare positie in de overstap van school naar werk;
- zonder startkwalificatie, die thuis op de bank zitten (Voortijdig Schoolverlaters).

Het voorstel is eind 2023 geaccordeerd door het RWF en in 2024 wordt gestart met de uitvoering.

Minima ondersteunende regelingen

Armoedebestrijding

Sinds de energie- en inflatiecrisis in 2022 is armoedebestrijding een kernopgave van het college van de gemeente Dronten. De kadernotitie armoedebestrijding benoemt twee maatschappelijke effecten: iedereen heeft in ieder geval een minimale

inkomenszekerheid en iedereen kan mee blijven doen. Het actieplan armoedebestrijding 2022-2023 geeft hieraan invulling. Er zijn resultaten geboekt op inkomenszekerheid, energiearmoede en de kinderopvangtoeslagaffaire, dienstverlening (zie pakket N) en kinderarmoede (zie pakket P).

Inkomenszekerheid

Het aantal gemeentelijke uitkeringen (Participatiewet, IOAW en IOAZ) is stabiel, begin 2023 waren dit er 536, eind 2023 waren dit er 539.

Bijzondere regelingen 2023

Regeling	Aantal toekenningen tot en met 31 december 2023
Bijzondere bijstand	331 huishoudens die (periodiek) bijzondere bijstand ontvangen, waarvan 220 nieuwe toekenningen
Individuele inkomenstoelage	442 huishoudens
Studietoelage	25 inwoners, waarvan 14 nieuwe toekenningen in 2023
Toegankelijkheidsbijdrage (via de Pas van Dronten)	1.403 inwoners, bestaande uit: 1.005 volwassenen, 212 kinderen in de leeftijd van 3-12 jaar en 186 kinderen in de leeftijd van 12-18 jaar
Collectieve zorgverzekering minima	773 deelnemers begin 2023
Tijdelijk noodfonds*	4 huishoudens

** Tijdelijk noodfonds*

In Q2 zijn de Beleidsregels tijdelijk noodfonds Dronten 2023 vastgesteld door het college. Het doel was het bieden van directe financiële ondersteuning aan inwoners die tussen wal en schip (dreigden te) raken. Het tijdelijk noodfonds liep tot en met 31 december 2023.

Er zijn 19 aanvragen ingediend. Er zijn 4 aanvragen toegekend. Uit een interne evaluatie in Q4 bleek dat er vaak al een voorliggende voorziening of andere oplossing voor handen was, waardoor een aanvraag voor het noodfonds niet nodig bleek. Door collega's wordt aangegeven dat de interne samenwerking is verbeterd, dat er vaker overleg is met de verschillende disciplines.

Minimaeffectrapportage

Door het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (NIBUD) is in Q4 een minimaeffectrapportage opgeleverd. De conclusie is dat in 2023 bijna alle onderzochte huishoudens de maandbegroting rond kunnen krijgen. De enige uitzondering zijn de paren met oudere kinderen. Zij hebben niet voldoende inkomen om alle noodzakelijke uitgaven te kunnen betalen en komen maandelijks te kort.

Uit een eerdere, eigen berekening kwam naar voren dat dit ook voor alleenstaande ouders met oudere kinderen geldt. In december 2023 hebben 54 huishoudens een nabetaling ontvangen van de individuele inkomenstoelage van € 50 (bij 1 kind in de leeftijd van 12-18 jaar) of € 100 (bij 2 of meer kinderen in de leeftijd van 12-18 jaar).

Energiearmoede

Regeling	Aantal toekenningen tot en met 31 december 2023
Energietoeslag 2023	1.332
Witgoedregeling 2023-2024	3

Energietoeslag 2023

Voor huishoudens met een inkomen op of net boven het sociaal minimum (tot 130% van de geldende uitkeringsnorm of met een laag besteedbaar inkomen) is de energietoeslag er ook in 2023.

In november 2023 hebben 1.297 huishoudens een ambtshalve toekenning ontvangen van € 800.

Tot en met 31 december 2023 zijn 39 aanvragen ingediend. Hiervan waren er op 31 december 2023 35 toegekend.

De energietoeslag 2023 is nog aan te vragen tot en met 31 maart 2024.

Witgoedregeling 2023-2024

In Q4 is de Tijdelijke subsidieregeling witgoed Dronten 2023-2024 in werking getreden.

Tot en met 31 december 2023 zijn twaalf aanvragen ingediend. Hiervan waren er op 31 december 2023 drie toegekend. Bij een toekenning ontvangt een inwoner een voucher ter waarde van € 750 op zijn Pas van Dronten. Hiermee kan het witgoedapparaat worden aangeschaft bij de deelnemende aanbieders binnen de gemeente Dronten.

Hiervoor is verbinding gezocht met het uitvoeringsprogramma Nieuwe Warmte. Vanuit het uitvoeringsprogramma worden energiecoaches ingezet. Een energiecoach is een vrijwilliger die tips geeft om energie te besparen. Door langs te komen, bekijkt de energiecoach samen met de inwoner welke aanpassingen mogelijk zijn. Dit kan gaan om aanpassingen in gedrag, isolatie van de woning en optimalisatie van bestaande installaties en apparaten. De coach komt ook langs voor een luisterend oor en het geven van handige tips en zo nodig met hulp voor een subsidieaanvraag en beoordeling offertes. Als de energiecoach aangeeft dat het huidige witgoed zou moeten worden vervangen door energiezuinig witgoed, kan er gezamenlijk een aanvraag worden gedaan voor de Tijdelijke subsidieregeling witgoed Dronten 2023-2024.

Goedkope energie

Via www.gezondverzekerd.nl wordt het product 'goedkope energie' aangeboden. Zij bieden samen met een aantal energieleveranciers goedkopere energiecontracten aan en helpen inwoners met het beste advies voor hun betreffende situatie.

Kinderopvangtoeslagaffaire

Mogelijk gedupeerde ouders worden door het Steunpunt Kinderopvangtoeslagaffaire (uitgevoerd door MDF) benaderd of kunnen zich melden bij het steunpunt. Aan de hand van een intakegesprek worden vijf leefgebieden in kaart gebracht; financiën, wonen, gezondheid, werk/dagbesteding en de gezinssituatie. Naar aanleiding van deze inventarisatie wordt er een plan van aanpak opgesteld waarin gemaakte afspraken worden vastgelegd.

In totaal hebben 134 ouders uit Dronten zich aangemeld bij de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT). Eind 2023 zijn hiervan 94 aangemerkt als gedupeerde ouders. Met ouders die hulp van de gemeente wensen wordt, zoals hierboven beschreven een plan van aanpak opgesteld. Er zijn in totaal 48 plannen van aanpak opgesteld.

Stelpost armoedebelid

Gedurende het jaar 2023 is er veel extra incidentele financiering beschikbaar gekomen voor armoedebestrijding. Dit heeft ertoe geleid dat de middelen de geïntensiveerde inzet in deze periode ruim overstijgen. Hieronder benoemen we drie redenen van onderbesteding:

- Het tijdelijk gemeentelijk noodfonds beschikt over 500.000 euro. Door het lage aantal aanvragen en toekenningen is maar een klein deel van dit fonds benut (€ 4.188);
- Gedurende 2023 zijn er vanuit het Rijk onvoorziene, extra incidentele middelen beschikbaar gesteld;
- Er zijn veel nieuwe interventies in gang gezet, die gedurende het jaar van start zijn gegaan of nog in de onderzoeksfase zitten. Een deel van de kosten komen daarom ten laste van 2024.

Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland

De gemeente Dronten heeft al jaren een subsidierelatie met de Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland (MDF) voor de navolgende dienstverlening:

- Algemeen maatschappelijk werk
- Sociaal raadsliedenwerk
- Schuldhulpverlening
- Projecten Outreachende Hulpverlening
- Buurtbemiddeling
- Vrijwilligersproject
- Vroegsignalering
- Cashflow
- Gezinscoach
- Gezinsadviseur
- Ondersteunen van de inwoners van Dronten die slachtoffers zijn geworden van de toeslagenaffaire

MDF draagt met haar activiteiten bij aan het maatschappelijke effect dat minder inwoners financiële problemen hebben. MDF heeft verschillende projecten om inwoners die financiële problemen hebben te ondersteunen, zoals schuldhulpverlening en budgetbeheer op maat. Inwoners worden geholpen om de schulden in kaart te brengen en de financiën weer in evenwicht te krijgen. Hierbij kan doorverwijzing naar derden nodig zijn. Daarnaast worden inwoners gecoacht om financieel zelfstandig te worden door middel van budgetcoaching.

Meer huishoudens met een minimuminkomen zijn in beeld en maken gebruik van voorzieningen

Gebruik van de toegankelijkheidsbijdrage (Pas van Dronten) neemt in de periode 2017-2022 toe met 10% (t.o.v. de nulmeting)

	2020	2021	2022	2023	Bron
Aantal kinderen < 12 jaar	212	218	232	212	Intern, gemeente
Aantal kinderen 12-18 jaar	175	203	199	186	Intern, gemeente
Aantal volwassenen	908	954	989	1.005	Intern, gemeente
Totaal aantal personen	1.295	1.375	1.420	1.403	Intern, gemeente

Toelichting op de indicatoren:

De toegankelijkheidsbijdrage biedt inwoners met een minimuminkomen de mogelijkheid om gebruik te maken van voorzieningen, zoals lid worden van een sportvereniging. In 2023 zien we een afname van het aantal kinderen dat gebruik maakt van de toegankelijkheidsbijdrage, maar een toename van het aantal volwassenen.

Meer jongeren die een uitkering op grond van de Participatiewet ontvangen, stromen uit naar school mits zij leerbaar zijn

% jongeren dat uitstroomt naar school

	2020	2021	2022	2023	Bron
Uitstroom naar school	5	1	3	1	Intern, gemeente

Toelichting op de indicatoren:

In de Participatiewet is een jongere iemand die nog geen 27 jaar is. Het uitgangspunt is dat jongeren in hun eigen bestaan moeten voorzien. Dit kan door terug te gaan naar school, aan het werk te gaan of stage te lopen, eventueel met ondersteuning. Uit onderzoek van het CBS blijkt dat jongeren die een startkwalificatie hebben behaald, sterker staan op de arbeidsmarkt. Veel jongeren die op dit moment een bijstandsuitkering ontvangen zijn niet in staat om uit te stromen naar school. Door hun persoonlijke situatie (licht verstandelijke beperking (LVG), gedragsproblematiek, persoonlijkheidsstoornissen) is uitstroom naar school niet haalbaar. De begeleiding van deze jongeren richt zich met name op de leefgebieden en uitstroom naar werk. In 2023 is de nadruk nog meer komen te liggen op preventie, dus het voorkomen van schooluitval zonder startkwalificatie. Door jongeren al eerder begeleiding te bieden (op school) wordt voorkomen dat ze überhaupt in de Participatiewet terecht komen en een beroep gaan doen op een uitkering. Om dit nog meer te stimuleren doet de gemeente Dronten in 2024 mee met de pilot jongerenparticipatiecoach in het kader van de regionale aanpak jeugdwerkloosheid. De jongerenparticipatie coach is er na aanmelding op gericht dat de jongere in beeld blijft bij de organisatie (school of gemeente) die hij nodig heeft om stappen te zetten in zijn ontwikkeling naar een weerbare plek in de maatschappij.

Pakket 6M4 Inburgering, (arbeids)participatie en integratie van statushouders

Inhoud

We zijn op dit moment als gemeente verantwoordelijk voor de huisvesting (taakstelling vanuit het Ministerie van Justitie en Veiligheid) en integratie van statushouders die een verblijfsvergunning ontvangen en zich in de gemeente Dronten gevestigd hebben. De integratie van statushouders pakken we in de gemeente Dronten zo passend mogelijk op. Dit betekent dat, in nauwe samenwerking en afstemming met ketenpartners en de statushouders, er een integraal samenhangend aanbod van dienstverlening wordt aangeboden gericht op inburgering. Inburgeringsplichtigen kunnen binnen een periode van drie jaar opgaan voor het inburgeringsexamen (op een zo'n hoog mogelijk Nederlands taalniveau B1), tegelijk doen zij aan (arbeids)participatie (minimaal 16 uur per week aan het werk) en integreren zij (volwaardig meedoen in de Drontense samenleving, bijvoorbeeld door deelname aan een sportvereniging of muziekvereniging).

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket 6M4 Inburgering, (arbeids)participatie en integratie van statushouders

1. We nemen het perspectief van de klant als uitgangspunt bij onze dienstverlening;
2. Statushouders zijn in toenemende mate geïntegreerd;
3. 80% van alle Drontense inburgeringsplichtigen heeft binnen een periode van 10 weken, vanaf de datum inschrijving gemeente, een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP);
4. 80% van alle Drontense inburgeringsplichtigen behaalt het inburgeringsexamen binnen de gestelde termijn van drie jaar;
5. 70% van alle Drontense inburgeringsplichtigen werkt binnen 1 jaar na datum inschrijving gemeente 'naar vermogen';
6. 80% van alle Drontense inburgeringsplichtige is binnen 18 maanden na datum inschrijving gemeente geïntegreerd in de Drontense samenleving.

Wat hebben we bereikt in 2023?

Opvang Oekraïense ontheemden

De oorlog in Oekraïne heeft een grote vluchtelingenstroom op gang gebracht. De gemeente Dronten begon het jaar 2023 met 240 opvangplekken gerealiseerd op drie locaties, Het Koetshuis, De Rede 60 en Europarcs Zuiderzee. In maart 2023 is de opvanglocatie Het Koetshuis gesloten. Van de ontheemden die hier werden opgevangen is een deel zelf vertrokken en zijn een aantal overgeplaatst naar de andere opvanglocaties binnen onze gemeente. Het aantal opvangplekken is toen gedaald naar 194 opvangplekken verdeeld over twee locaties. Bij particuliere gezinnen verbleven in totaal 42 ontheemden.

In de gemeentelijke opvang (GOO) heeft de gemeente naast het verstrekken van de wettelijke verplichte onderdelen, zoals onderdak en leefgeld, Nederlandse taallessen aangeboden aan de Oekraïense ontheemden die daarin geïnteresseerd waren. Dit willen wij in 2024 continueren. Daarnaast is er in 2023 een activiteitenbegeleider aangesteld die zorgt voor verschillende activiteiten op de opvanglocatie aan De Rede 60. Denk hierbij bijvoorbeeld aan sportactiviteiten en activiteiten voor de kinderen.

De opvang van Oekraïense ontheemden is in een bestendigende fase terecht gekomen. De opvang wordt niet meer als crisissituatie behandeld, maar bevindt zich in de lijn van de organisatie. Voor de dagelijkse uitvoering op de opvanglocaties zijn verschillende medewerkers ingehuurd.

Ook in 2024 blijft de opvang van Oekraïense ontheemden aan de orde, de Regeling Tijdelijke Bescherming (RTB) is verlengd tot 4 maart 2025. De financiële Regeling opvang ontheemde Oekraïners (RooO) is aangepast, hetgeen doorgevoerd is in de begroting 2024.

Financiële verantwoording

Op basis van de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne ontvangen gemeenten een financiële vergoeding van de opvang van Oekraïense ontheemden. Voor het jaar 2023 hebben wij € 936.000 minder kosten gemaakt dan begroot als gevolg van een doelmatige sturing binnen de gemeentelijke opvang. De meeste ontheemden zijn aan het werk. Dit betekent dat er geen leefgeldverstrekking plaats vindt. Dit levert een voordeel op ten opzichte van de begroting van ruim € 600.000. De huur- en energielasten zijn ruim € 100.000 lager dan begroot als gevolg van het sturen op efficiëntie in gebruik (en de ontheemden coachen op energiegebruik). Als laatste zijn in de begroting personeelslasten opgenomen van bestaand personeel, die het werk naast

de reguliere werkzaamheden verrichten. Dit betekent geen extra lasten, omdat deze lasten reeds in de overige personeelskosten zichtbaar zijn. Het kan wel zijn dat bepaalde werkzaamheden niet of niet volledig uitgevoerd zijn.

De werkelijke inkomsten vanuit het Rijk liggen € 80.000 lager dan begroot. De verklaring ligt in het feit dat in Particuliere Opvang Oekraïne aan minder ontheemden leefgeld is uitgekeerd als gevolg van het hebben van betaald werk. Wanneer er geen leefgeld uitbetaald wordt, dan zullen hier geen ontvangsten tegenover staan.

Evacués Soedan

Sinds het voorjaar van 2023 woedt er een burgeroorlog in Soedan. Dit heeft geleid tot een toestroom van vluchtelingen en evacués. Als gevolg daarvan heeft de Rijksoverheid dit voorjaar een groep evacués uit Soedan gerepatrieerd. Het gaat om personen die in bezit zijn van een Nederlands paspoort omdat ze in het verleden lange tijd in Nederland hebben gewoond en gewerkt, en in sommige gevallen hun gezinsleden met een Sudanese paspoort. Van mei tot en met juli heeft het ministerie van BZK in samenwerking met de gemeente Dronten rond de 40 Soedanese evacués opgevangen op Europarcs Zuiderzee. Voor het begeleiden van deze Soedanese evacués hebben wij een financiële vergoeding van het ministerie ontvangen.

Wet inburgering 2021

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor de integratie van inburgeringsplichtigen die zich in de gemeente Dronten hebben gevestigd. Per 1 januari 2022 is de Wet inburgering 2021 in werking getreden. Gemeenten hebben hierbij de regierol gekregen. De gemeente is verantwoordelijk voor het bieden van een integraal, samenhangend inburgeringsaanbod. Dit betekent dat de gemeente verantwoordelijk is voor de uitvoering, monitoring en handhaving van de inburgeringstrajecten van alle inburgeringsplichtigen in de gemeente Dronten.

Het doel van de Wet inburgering 2021 is dat iedereen meedoet in de samenleving, bij voorkeur via betaald werk. In de wet is de inzet van de inburgeringsplichtigen, gemeente en (lokale) samenwerkingspartners hierop gericht. Participatie wordt door de wet gezien als hoofddoel.

De volgende wettelijke activiteiten zijn uitgevoerd:

- het afnemen van een brede intake. Tijdens deze intake brengt de gemeente de capaciteiten, persoonlijke situatie en leerbaarheid van de inburgeringsplichtige in kaart;
- het opstellen van het persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP). Deze wordt opgesteld op basis van de informatie verkregen tijdens de brede intake;
- het volledige inburgeringsaanbod, bestaande uit drie wettelijk voorgeschreven leerroutes, voor statushouders, waaronder het contracteren van partijen voor taallessen, het participatieverklaringstraject en de Module Arbeidsmarkt en Participatie;
- het participatieverklaringstraject en de Module Arbeidsmarkt en Participatie voor gezinsmigranten;
- het monitoren van de voortgang van de inburgering voor alle inburgeringsplichtigen;
- de maatschappelijke begeleiding van statushouders;
- het financieel ontzorgen van statushouders.

Beleidsdoelen

In het jaar 2023 zijn 39 inburgeringsplichtigen in de gemeente Dronten gestart met een inburgeringstraject. De inburgeringsplichtigen zijn op verschillende momenten in het jaar

gestart, afhankelijk van de datum waarop zij in onze gemeente zijn komen wonen. Een groot deel van deze inburgeringsplichtigen woont dan ook minder dan een jaar in onze gemeente. Bij het bekijken van de cijfers over het al dan niet behalen van de beleidsdoelen dient hiermee rekening te worden gehouden.

In het beleidsplan Inburgeren, Integreren en Participeren 2021-2025 zijn de volgende beleidsdoelen vastgelegd (peildatum 31 december 2023):

Beleidsdoel	Percentage behaald
1. 80% van alle Drontense inburgeringsplichtigen heeft binnen een periode van 10 weken, vanaf de datum inschrijving gemeente, een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP).	62%, de wettelijke periode van 10 weken is niet bij iedere inburgeringsplichtige haalbaar i.v.m. de andere (praktische) zaken die in deze periode geregeld moeten worden (zoals verhuizen).
2. 80% van alle Drontense inburgeringsplichtigen behaalt het inburgeringsexamen binnen de gestelde termijn van drie jaar.	Aangezien de inburgeringsplichtigen nog geen 3 jaar bezig zijn met hun inburgeringstraject kunnen wij hiervan nog geen cijfers overleggen.
3. 70% van alle Drontense inburgeringsplichtigen werkt binnen 1 jaar na datum inschrijving gemeente 'naar vermogen'.	39%, ondanks dat nog niet alle inburgeringsplichtigen een jaar in onze gemeente wonen is een groot gedeelte al 'naar vermogen' aan het werk (bv. betaald werk, vrijwilligerswerk of een stageplaats).
4. 80% van alle Drontense inburgeringsplichtige is binnen 18 maanden na datum inschrijving gemeente geïntegreerd in de Drontense samenleving.	31%, dit cijfer is een tussenstand. Zoals hierboven aangegeven zijn de inburgeringsplichtigen nog geen 18 maanden woonachtig in onze gemeente.

Financiële verantwoording

De gemeente ontvangt met de invoering van de wet inburgering 2021 jaarlijks een Specifieke uitkering (SPUK) voor de inburgeringsvoorzieningen. Het Rijk maakt vooraf een schatting van het aantal inburgeringsplichtigen dat in 2023 gaat beginnen met het inburgeringstraject in de gemeente. In 2023 zijn er minder inburgeringsplichtigen met een traject gestart dan waar het Rijk vanuit is gegaan.

Voor de inburgeringsplichtigen die zijn gestart in 2023 worden de kosten van het inburgeringstraject over 3 jaar verdeeld. Om deze redenen is het budget voor een groot gedeelte niet ingezet.

Een SPUK is een inkomstenbron waaraan een verplichting hangt, het is geormerkt geld. Dit geld wordt gedurende de looptijd van de regeling gereserveerd voor dit specifieke doel. Tijdens de looptijd worden de werkelijke uitgaven hieruit betaald. De middelen die niet uitgegeven zijn, vormen een reserve en kunnen tijdens de resterende looptijd van de SPUK alsnog uitgegeven worden, dus ook na jaareinde. De werkelijke uitgaven liggen, als gevolg van minder inburgeringsplichtigen en een spreiding van kosten over 3 jaar, lager dan begroot. De niet uitgegeven middelen worden gedurende de komende jaren ingezet.

Als gevolg van minder uitgaven, betekent dit dat de werkelijke inkomsten vanuit de SPUK lager zijn dan de begrote inkomsten. Dit betreft hetzelfde bedrag als de onderbesteding in uitgaven. Het zijn communicerende vaten. Aan het einde van de SPUK periode rekt het Rijk af. Alle niet benutte middelen dienen teruggestort te worden.

Voor 2023 hadden wij een bedrag voor het aflossen van leenbijstand begroot. Dit betreft leningen die statushouders met de gemeente aangaan voor het inrichten van de woning wanneer zij van de opvang naar een woning in de gemeente verhuizen. **Een gedeelte van deze lening wordt kwijtgescholden. In 2023 zijn er geen aflossingen leenbijstand gedaan.**

Met de circulaire hebben wij budget gekregen voor de maatschappelijke begeleiding van statushouders onder de Wet inburgering 2013. Aangezien wij de maatschappelijke begeleiding zelf uitvoeren zitten deze kosten verwerkt in de salariskosten. Het budget dat is meegekomen met de circulaire houden we daarom over.

De gemeente Dronten heeft een klankbordgroep met ex-statushouders die nieuwkomers in onze gemeente op weg helpen. In 2023 is het aantal leden van de klankbordgroep wat gedaald, waardoor wij hierop budget hebben overgehouden.

Statushouders zijn in toenemende mate geïntegreerd					
Uitstroom aantal statushouders naar werk					
	2020	2021	2022	2023	Bron
Uitgestroomd naar werk	14	22	14	11	Intern, gemeente
Toelichting op de indicatoren:					
In het cijfer over het jaar 2023 zijn zowel de inburgeringsplichtigen onder de Wet inburgering 2013 (oude wet) en de Wet inburgering 2021 (nieuwe wet) die zijn uitgestroomd naar werk meegenomen. Het doel van de Wet inburgering 2021 is dat inburgeringsplichtigen zo snel en volwaardig mogelijk kunnen meedoen aan de Nederlandse samenleving, het liefst via betaald werk. In onze gemeente zetten wij ons in om inburgeringsplichtigen al tijdens hun taallessen te laten participeren naar vermogen. Dit om de integratie te bevorderen en inburgeringsplichtigen op termijn duurzaam te laten uitstromen uit de uitkering. Voor alle inburgeringsplichtigen dient een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie te worden opgesteld. Dit plan moet inburgeringsplichtigen helpen bij het inburgeren, integreren én participeren.					

Pakket 6N Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden

Inhoud

De opgave waar we in dit pakket voor staan is het mogelijk maken van een inclusieve samenleving waarin iedereen meedoet. Inwoners met een beperking of met chronische, psychische of psychosociale problemen worden zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving ondersteund in de zelfredzaamheid, participatie en de eigen mogelijkheden. We doen samen met de inwoners onderzoek naar de eigen mogelijkheden, mogelijkheden in het eigen netwerk, voorzieningen die voor iedereen toegankelijk zijn en maatwerkvoorzieningen. Onder maatwerkvoorzieningen verstaan wij begeleiding, dagbesteding, huishoudelijke ondersteuning, woningaanpassingen, hulpmiddelen en vervoersvoorzieningen. We proberen met preventieve maatregelen en vroegsignalering eerder hulp te kunnen bieden aan inwoners. Dit doen wij om de gezondheid van onze inwoners te bevorderen, de vraag naar maatwerkvoorzieningen te verminderen en de hoge zorgkosten waar mogelijk te doen verminderen. Belangrijke thema's waar wij ons binnen het maatschappelijk voorveld op richten zijn: bestrijden van eenzaamheid, voorkomen van schuldproblematiek, ondersteunen van mantelzorgers, bevorderen van langer zelfstandig wonen bij ouderen.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket 6N Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden

1. We stimuleren inwoners deel te nemen aan de maatschappij, bijvoorbeeld door (vrijwilligers) werk, dagbesteding en vervoersvoorzieningen waardoor inwoners mee kunnen blijven doen;
2. Het (gemeentelijk) ondersteuningsaanbod, specifiek het ondersteuningsaanbod vanuit het voorveld, willen wij nog beter voor het voetlicht brengen door proactief inwoners hierover te informeren, via de gemeentelijke website, gemeentelijke pagina van 'De Drontenaar' en organisaties en instellingen;
3. We zien dat de druk op de mantelzorgers toeneemt. Het is belangrijk om een goed aanbod voor mantelzorgers te creëren, zodat zij zich gezien en ondersteund voelen en minder belast worden;
4. Minder inwoners met financiële problemen;
5. Ondanks dat het aantal vrijwilligers in Dronten op een goed niveau zit, blijft het noodzakelijk om hier aandacht voor te blijven vragen;
6. Meer huishoudens met een minimuminkomen zijn in beeld en maken gebruik van voorzieningen (vroegsignalering en een warme overdracht).
7. We zetten ons actief in tegen eenzaamheid, door o.a. de coalitie Tegen Eenzaamheid en MeerSamen-ZamenEen.

Wat hebben we bereikt in 2023?

We stimuleren inwoners deel te nemen aan de maatschappij, bijvoorbeeld door (vrijwilligers)werk, dagbesteding en vervoersvoorzieningen waardoor inwoners mee kunnen blijven doen

Matchpoint Vrijwilligerswerk heeft zich in 2023 ingezet om inwoners te begeleiden naar vrijwilligerswerk. Het Matchpoint Vrijwilligerswerk biedt ondersteuning, begeleiding naar vrijwilligerswerk toe en geeft daarnaast cursussen. Daarnaast is er bij verschillende partners uit het maatschappelijke partners in het voorveld als resultaatafspraken opgenomen dat de organisatie actief zoekt naar vrijwilligers bij het uitvoeren van maatschappelijke activiteiten.

In 2023 hebben wij nieuwe contracten afgesloten met verschillende zorgaanbieders die dagbesteding geven. Hiermee continueren wij de zorg aan onze inwoners. In 2024 vindt er een nieuwe aanbesteding regionaal vervoer plaats. De verwachting is dat het contract medio 2025 ingaat.

Vanaf december 2023 is in Dronten de buurtbus operationeel. Hiervoor hebben 60 enthousiaste vrijwilligers zich aangemeld als chauffeur. De buurtbus is een laagdrempelige vervoersvoorziening.

We zien dat de druk op de mantelzorgers toeneemt. Het is belangrijk om een goed aanbod voor mantelzorgers te creëren, zodat zij zich gezien en ondersteunt voelen en minder belast worden

Specifiek op het gebied van Mantelzorg kunnen inwoners in Dronten, Biddinghuizen en Swifterbant gebruik maken van de dienstverlening van de Meerpaal vanuit Steunpunt Mantelzorg en Mantelkring.

Steunpunt Mantelzorg is een informatiepunt voor mantelzorgers. Mantelzorgers kunnen hier terecht met (lichte) ondersteuningsvragen op het gebied van voorzieningen en emotionele- en praktische ondersteuning het hele jaar rond. Daarnaast kunnen inwoners het Mantelzorgcompliment aanvragen. Het Mantelzorgcompliment is een tegoed van € 80 dat mantelzorgers kunnen opwaarderen op hun Pas van Dronten. Dit als waardering

voor hun inzet voor hun naaste. Tevens organiseert de Meerpaal samen de Dag van de Mantelzorg in november. Dit is een dag gericht op (in)formeel contact tussen mantelzorgers en betrokken organisaties gericht op ontmoeting, waardering en het ondernemen van leuke activiteiten.

Mantelkring is een organisatie die zich actief in bewustwording rondom mantelzorg, het ondersteunen van inwoners die zorgen voor een naaste en het organiseren van (in)formele activiteiten. Hierbij kun je denken aan het organiseren van themabijeenkomsten over bijv. verlies en in balans blijven. Ook wordt de zomer driedaagse altijd georganiseerd en zijn er het hele jaar door wandel- en fietsgroepen onder de begeleiding van een coach in de verschillende dorpskernen. Bij het aandachtcentrum wordt actief ingezet op het in contact blijven met de mantelzorgers. Ook al zijn de activiteiten vrijblijvend, als inwoners langere tijd niet aanwezig zijn, belt een vrijwilliger om te vragen hoe het gaat en wat er nodig is. Zo blijven mantelzorgers in beeld. Om inwoners in beeld te krijgen gaat Mantelkring met Bakkie Aandacht op pad om Mantelzorg laagdrempelig zichtbaar en bespreekbaar te maken.

Eind 2023 is er met BMC een opdrachtschrijving gemaakt voor het nieuwe mantelzorgbeleid. Vanaf januari 2024 gaat de gemeente Dronten samen met BMC een behoefteonderzoek uitvoeren bij inwoners in Dronten om te onderzoeken of het huidige aanbod aansluit bij de wensen van mantelzorgers in Dronten en waar verbeteringen kunnen komen.

Start nieuwe contracten WMO

Begeleiding

Over het jaar 2023 zien we een toename in de aanvragen voor ambulante begeleiding. Dit is een trend die landelijk wordt terug gezien. Er zijn landelijk lange wachtlijsten voor de GGZ, de beschermd wonen locaties zijn schaars, er is een huisvestingsprobleem en vanuit de Rijksoverheid wordt het langer zelfstandig thuis blijven wonen gestimuleerd. Toch blijven we het goed doen als gemeente Dronten ten opzichte van Nederland: 8 op de 1000 mensen heeft een indicatie voor begeleiding in de gemeente Dronten ten opzichte van 10 op de 1000 mensen in heel Nederland (bron:

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/gemeentelijke-monitor-sociaal-domein/2--wmo>).

Gemeente Dronten heeft een nieuwe doelgroep bepaald: jongeren in de leeftijd van 16 tot 27 jaar. Hierin is Dronten uniek in de regio. Door de inzet op deze doelgroep verloopt de overgang vanuit de Jeugdwet naar de WMO soepeler voor jongeren voor wie het perspectief is dat zij na hun achttiende levensjaar nog hulp nodig hebben. Vanuit de Flevolandse gemeenten wordt breed interesse getoond in deze doelgroep categorie. Er zijn twee gidsen Regie Sociaal Domein gestart die sociaal domein overstijgend worden ingezet, zodat inwoners die hulp ontvangen vanuit meerdere wetten (Jeugdwet, WMO en de Participatiewet) een aanspreekpunt hebben. Zo is de dienstverlening naar onze inwoners vergroot.

Doordecentralisatie WMO

In 2023 hebben de zes Flevolandse gemeenten gewerkt aan de opgave om de toegang voor Beschermd Wonen anders in te richten. Dit heeft geresulteerd in een concept voorstel voor de Hybride Toegang. Door de Hybride Toegang worden regionale en lokale inzet meer met elkaar verbonden. Gemeenten houden daarbij toezicht op het beschermd wonen traject van de eigen inwoners. Een definitief voorstel wordt in 2024 verwacht. Op 12 september 2023 is het woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen controversieel verklaard. De uitwerking daarvan is nog ongewis.

Dienstverlening vanuit het armoede en schulden beleid

Armoede is een maatschappelijk probleem, ook in gemeente Dronten. In de kadernotitie

Armoedebestrijding zijn de maatschappelijke effecten 'iedereen heeft in ieder geval een minimale inkomenszekerheid' en 'iedereen kan mee blijven doen' benoemd. Op gebied van zelfredzaamheid zijn resultaten in de dienstverlening geboekt die we hieronder op drie thema's toelichten: 1) financiële problemen; 2) laagdrempelig contact en Eropaf mentaliteit; 3) duidelijke en toegankelijke ondersteuning. In pakket 6M3 en 6P staan andere resultaten van het armoede en schulden beleid beschreven.

Financiële problemen

Met de inzet van twee Schuldenlab interventies hebben we ervoor gezorgd dat inwoners eenvoudig informatie op kunnen halen en instrumenten kunnen inzetten om een financieel gezond huishouden te voeren. Dit houdt ook in dat inwoners eenvoudig kunnen achterhalen welke regelingen (zoals de toegankelijkheidsbijdrage) er beschikbaar zijn en of die voor hen van toepassing zijn. Voor deelnemende huishoudens levert dit potentieel een besparing tot 500 euro per jaar op.

We zetten in op het voorkomen van schulden via de vroegsignalering

In 2023 zagen we dat de registratie van de opvolging van een schuldenmelding ('signaal') niet goed verloopt. Hierdoor kunnen de effecten van de vroegsignalering niet goed gemonitord worden. Het werkproces van de uitvoering bij MDF is daarom doorgelicht. In 2024 worden de wijzigingen doorgevoerd.

Aantal signalen per type vaste lasten partner in 2023 (bron: RIS Inforing)	
Energieleverancier	491
Woningcorporatie	1108
Waterleverancier	323
Zorgverzekeraar	740
Totaal	2662

Wanneer er al schulden zijn, wordt begeleiding of hulpverlening geboden door MDF. Ondernemers kunnen hiervoor terecht bij het Zelfstandigenloket Flevoland. Voor een goede instroom, doorstroom en uitstroom uit beschermingsbewind is er in het najaar van 2023 een traject gestart dat toewerkt naar een samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente en bewindvoerders.

Laagdrempelig contact & Eropaf mentaliteit

Als gemeente zijn we ons ervan bewust dat de maatschappij steeds complexer wordt. De vindbaarheid van begrijpelijke informatie maar ook het beschikken over basisvaardigheden (taal, reken en digitale vaardigheden) zijn voorwaardelijk voor het behalen van de maatschappelijke effecten 'iedereen heeft in ieder geval een minimale inkomenszekerheid en iedereen kan mee blijven doen'. De gemeente investeerde daarom in online, telefonische en, met het oog op de Eropaf mentaliteit, mondelinge informatievoorzieningen zoals lokale spreekuren door inkomensconsulenten en kennisbijeenkomsten voor professionals, vrijwilligers en inwoners. Op deze wijze konden inwoners in 2023 via verschillende kanalen informatie vinden over gemeentelijke regelingen, ondersteuning en hulpverlening wanneer er geldzorgen zijn. Voor het aanleren en oefenen van basisvaardigheden werkten we samen met de laagdrempelige educatieve dienstverlening Huis voor Taal van de FlevoMeer Bibliotheek.

Tot slot hebben we geïnvesteerd in verschillende soorten educatie waarmee de gemeente maar ook netwerkpartners het gesprek met of de begeleiding van inwoners in

armoede kunnen verbeteren. Voor de aansluiting van beleid op de leefwereld van onze inwoners, hebben we geëxperimenteerd met de tijdelijke inhuur van een ervaringsdeskundige op armoede en sociale uitsluiting. Hiermee gaven we een eerste aanzet om ervaringskennis als bron mee te nemen in beleidsvorming en -uitvoering.

Duidelijke en toegankelijke ondersteuning

Met Het Beste Idee van Dronten, de Coalitie armoede en schulden en de Menstruatie Uitgifte Punten (MUP) verbonden we de samenleving aan de maatschappelijke effecten en beleidsdoelen op gebied van armoede en schulden. Naast concrete acties waarmee inwoners met geldzorgen zijn gesterkt en/of geholpen (bijvoorbeeld elf MUP's in gemeente Dronten), zien we dat de samenwerking binnen het lokale netwerk steeds meer vorm krijgt. We zetten de communicatie campagne 'Zet de eerste Stap' op om de beschikbare ondersteuning toegankelijker te maken. We hebben vernomen dat netwerkpartners de campagne gebruiken in hun contact met inwoners.

Het aantal inwoners dat zich eenzaam voelt, neemt af					
% Inwoners dat zich eenzaam voelt					
	2020	2021	2022	2023	Bron
Ernstig eenzaam in leeftijd 19-64 jaar	10	NB	NB	NB	Gezondheidsmonitor GGD
Ernstig eenzaam in leeftijd 65+	8	NB	NB	NB	Gezondheidsmonitor GGD
Matig eenzaam in leeftijd 19-64 jaar	43	NB	NB	NB	Gezondheidsmonitor GGD
Matig eenzaam in leeftijd 65+	47	NB	NB	NB	Gezondheidsmonitor GGD
Zeer ernstig eenzaam in leeftijd 19-64 jaar	NB	NB	NB	NB	Gezondheidsmonitor GGD
Zeer ernstig eenzaam in leeftijd 65+	NB	NB	NB	NB	Gezondheidsmonitor GGD
Toelichting op de indicatoren:					
De gezondheidsmonitor wordt eens per vier jaar afgenomen.					

Er zijn minder overbelaste mantelzorgers					
% Zwaar belaste mantelzorgers					
	2020	2021	2022	2023	Bron
% In de leeftijd 19-64 jaar	17	NB	NB	NB	Een Gezonder Flevoland
% In de leeftijd 65+	NB	NB	NB	NB	Een Gezonder Flevoland
Toelichting op de indicatoren:					
De bron Een Gezonder Flevoland haalt zijn cijfers uit de GGD Gezondheidsmonitor (de Volwassenen- en seniorenenquête). De Gezondheidsmonitor wordt eens per vier jaar afgenomen.					

Inwoners krijgen de hulp die nodig is					
Aantal inwoners met beschikking maatwerk voorziening Wmo					
	2020	2021	2022	2023	Bron
Aantal inwoners met een maatwerkarrangement per 1.000 huishoudens	55	55	NB	NB	Waarstaatjegemeente.nl
Toelichting op de indicatoren:					
De verwachting is dat het aantal inwoners met een maatwerkvoorziening iets zal stijgen vanwege de bevolkingssamenstelling.					

Inwoners blijven langer zelfstandig wonen					
Aantal inwoners met WLZ-Zorg Thuis en WLZ Zorg instelling					
	2020	2021	2022	2023	Bron
Personen die gebruik maken van WLZ Zorg thuis per 10.000 personen	55	NB	NB	NB	Waarstaatjegemeente.nl
Personen die gebruik maken van WLZ-zorg in een instelling per 10.000 personen	76	NB	NB	NB	Waarstaatjegemeente.nl

Meer inwoners die aan informele zorg (vrijwilligers) doen					
% Vrijwilligers					
	2020	2021	2022	2023	Bron
% Doet vrijwilligerswerk	29	NB	NB	NB	RIVM
Toelichting op de indicatoren:					
Onze bron, het RIVM, maakt gebruik van de cijfers van de GGD gezondheidsmonitor. Deze wordt eens per vier jaar afgenomen.					

Minder inwoners met financiële problemen					
% Huishoudens heeft enige of grote moeite met rondkomen					
	2020	2021	2022	2023	Bron
Geen moeite met rondkomen - goed betaalgedrag (risiconiveaus 1 t/m 4)	55%	54%	51%	42%	Geldfit
Enige of redelijke moeite met rondkomen - gemiddeld betaalgedrag (risiconiveaus 5 t/m 7)	25%	25%	26%	28%	Geldfit
Grote moeite met rondkomen - zorgelijk betaalgedrag (risiconiveaus 8 t/m 10)	20%	21%	23%	30%	Geldfit
Toelichting op de indicatoren:					
Sinds mei 2023 is gemeente Dronten aangesloten bij Geldfit. Geldfit brengt de financiële problematiek op huishoudniveau in beeld en werkt met 10 risiconiveaus om de mate van problematiek te duiden. Daarbij hanteert zij risiconiveaus 1 tot en met 4 als huishoudens met goed betaalgedrag. Onder risiconiveaus 5 tot en met 7 vallen huishoudens die financieel gemiddeld betaalgedrag vertonen. Onder risiconiveaus 8 tot en met 10 vallen huishoudens die zorgelijk betaalgedrag vertonen.					

Pakket 60 Gezonde leefstijl

Inhoud

Op basis van de huidige programmastructuur is de Algemene voorziening Jeugd onderdeel van pakket O in programma 6. De overige taken uit pakket O staan in programma 5. Inhoudelijk verwijzen wij u daarom graag door naar programma 5.

Pakket 6P Opgroeien en Opvoeden

Inhoud

Op basis van de huidige programmastructuur is een aantal taken (Toegang, werkwijze en preventie Jeugd, Ondersteuning Jeugd (PGB en ZIN), Hulp Jeugd, Hulp in het kader van Veiligheid en één onderdeel uit de taak Armoede) onderdeel van pakket P in programma 6. De overige taken uit pakket P worden onder programma 4 verantwoord.

Daarom zijn er een aantal doelen uit pakket P van programma 4 die onder dit pakket worden nagestreefd. Dit zijn:

1. Minder kinderen maken gebruik van jeugdhulp en/of meer kinderen maken gebruik van een verschuiving van zwaardere naar lichtere hulp;
2. Meer ouders kunnen zelfstandig voor hun kinderen zorgen;
3. Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden.

Wat hebben we bereikt in 2023?

Kinderarmoede

In de kadernotitie armoedebestrijding is de deelopgave 'oog voor de doelgroep jongeren' benoemd. Sinds 2023 ontvangt elke jongere die bijna achttien wordt, het NIBUD boekje Geldwijzer bijna 18 in de brievenbus met daarin informatie over alles wat je als achttienjarige moet weten over geld en waar je terecht kan met vragen over geld bijvoorbeeld als je geldzorgen hebt.

In het actieplan armoedebestrijding 2022-2023 zijn, op basis van landelijke trends en ontwikkelingen ook kinderen in gemeente Dronten als mogelijk kwetsbare doelgroep aangemerkt. We hebben daartoe verbinding gezocht met de Speelgoedbank en zijn er voorbereidingen getroffen om het gratis uitzoeken van speelgoed te koppelen aan de toegankelijkheidsbijdrage via de Pas van Dronten. Verder waren we blijvend in contact met de schoolbesturen over gratis schoolmaaltijden. Er zijn geen signalen binnengekomen dat er behoefte is aan een voorziening 'ontbijt op school'.

Jeugdhulp

In 2023 is op basis van de interne beschikbare data een rapportage gemaakt voor de uitvoering van de jeugdhulp 2023 (1 januari tot 1 augustus). Deze rapportage zal in de doorontwikkeling van de monitor sociaal domein, onderdeel jeugdhulp, meegenomen worden. De data benutten we ook in de 0-meting voor het nieuw op te stellen beleid en vormt de basis voor het Effect Gericht Sturen. Op 5 oktober en 8 november is de informatie met u gedeeld in twee beeldvormende vergaderingen. Daarbij is ook ingegaan op de verwachte overschrijding in 2023, veroorzaakt door de stijging van de tarieven in combinatie met de inzet van zwaardere vormen van zorg en verwachte stijging van de instroom. In de laatste maanden van 2023 is een lagere instroom in de jeugdhulp te zien dan in de rapportage is geprognostiseerd. De oorzaak hiervan ligt met name in de wachtlijst voor de toegang die door diverse oorzaken is opgelopen in de laatste maanden van 2023. Naar verwachting zal dit consequenties hebben voor de instroom in het eerste kwartaal van 2024.

Preventie, toegang en werkwijze

Bestedingsplan incidentele middelen jeugdhulp 2022-2025

Ook in 2023 zijn we doorgegaan met inzetten op versterking van beschikkingsvrije GGZ voor jongeren. Met als doel om op het juiste moment lichtere interventies in te zetten en hiermee de noodzaak voor zwaardere interventies te voorkomen.

Met name de in 2022 gestarte basis GGZ bleek succesvol en aan te sluiten op een grote behoefte. De basis GGZ leidde tot 28% minder instroom naar duurdere gespecialiseerde GGZ. Vanwege het succes en de dreiging van ontstaan van wachtlijsten voor deze ondersteuning is extra geïnvesteerd in de basis GGZ. De voortgang van het opzetten van een POH jeugd-GGZ vordert gestaag. Er is inmiddels draagvlak gecreëerd en in vervolg hierop lopen de gesprekken over hoe een POH Jeugd GGZ te implementeren naast de bestaande inzet van POH jeugdguiden.

In 2023 is in het kader van beschikkingsvrije GGZ ondersteuning de erkende interventie Piep zei de Muis gestart voor het jonge kind en zijn er twee extra traumaverwerkingsgroepen voor kinderen van vluchtelingen georganiseerd.

De geplande sociale vaardigheidstraining in het primair onderwijs is niet gestart, omdat er onvoldoende draagvlak binnen het onderwijs voor was.

In 2023 is in september de BSO+ gestart bij het KOD. Deze is in samenwerking met de gemeente tot stand gekomen en biedt naschoolse opvang aan jongeren die een grotere ondersteuningsvraag hebben dan kinderen die naar een reguliere naschoolse opvang gaan.

De intensieve ondersteuning bij complexe echtscheiding is in 2023 gestart. De vroegtijdige interventie is echter niet van de grond gekomen als gevolg van personeelstekorten bij aanbieders. Passend aanbod creëren in de diverse stadia van een echtscheiding en met name het voorkomen van gevolgschade bij kinderen blijft ook in 2024 actueel.

Het in 2022 gestarte vrijwilligers/maatjesproject voorziet ook in 2023 in een behoefte, maar kent ook een langzamere voortgang dan verwacht omdat er minder vrijwilligers beschikbaar waren dan aanvragen voor ondersteuning.

Voorbereiding lokale inkoop Preventie voor 2024 en verder

Als gevolg van tussentijdse fors hogere tariefstijgingen door CAO's binnen de jeugdhulp heeft de aanbesteding Preventie vertraging opgelopen en is daardoor niet afgerond per januari 2024.

Nadat in november 2023 door de gemeenteraad is ingestemd met de noodzakelijke tariefverhogingen is de aanbesteding voorgezet. Verwachting is dat deze per 1 april 2024 is afgerond.

Lokaal maatwerk, ambulante vormen van jeugdhulp

In 2023 zijn we gestart met nieuwe raamovereenkomsten voor de inkoop van lokale ondersteuning binnen het sociaal domein. Hierbij hanteren we één werkwijze voor jeugdhulp, Wmo en een deel van de P-wet. Daarnaast werken we domeinoverstijgend binnen de doelgroep van 16-27 jaar, waarbij zowel jeugdhulp, Wmo en/of de P-wet is betrokken. Ook zijn we gestart met de inzet van een regisseur (gids regie) bij meervoudig complexe gezinnen. Op deze manier sorteren we voor op veranderingen in de samenleving, waarbij vragen van inwoners steeds complexer worden, zorg duurer en zorgpersoneel schaarser. Hierdoor is meer maatwerk nodig, waardoor we moeten uitwijken naar niet-gecontracteerde aanbieders, veelal tegen hogere tarieven. Bovendien is er vaker een noodzaak om taxivervoer in te zetten voor kinderen die de afstand tussen thuis en de zorglocatie niet kunnen overbruggen met behulp van ouders/netwerk. Deze ontwikkelingen zien we terug in de uitgaven van 2023.

Regionale jeugdhulp

In 2023 is in de regio gewerkt aan de aanbestedingen Hoog Specialistische Jeugd GGZ (HSJGGZ), Jeugdhulp met verblijf, crisiszorg en de functiegerichte aanbesteding RET/TaS. De aanbesteding HSJGGZ is doorlopen en heeft geleid tot nieuwe contracten per 1 januari 2024. De aanbesteding jeugdhulp met verblijf heeft vertraging opgelopen doordat er een kort geding heeft plaatsgevonden. De uitspraak leidt tot aanpassingen. De verwachting is dat het komend jaar de aanbesteding wel afgerond kan worden en dat

de contracten per 1 januari 2025 in zullen gaan. Op de aanbesteding crisiszorg zijn geen inschrijvingen gekomen. Er wordt nu samen met aanbieders gezocht naar een manier waarop dit perceel toch uitgevoerd kan gaan worden. De overbruggingscontracten voor jeugdhulp met verblijf en crisis lopen door tot 1 januari 2025. De functie gerichte aanbesteding RET/ TaS loopt nog en de verwachting is dat de contracten voorjaar 2024 in zullen gaan.

Ter versterking van het intensief ambulante aanbod ter vervanging van verblijf is binnen de aanbesteding jeugdhulp met verblijf naast RET/ TaS ook ingestoken op Thuis op Maat (TOM) de aanbieders van verblijf worden verplicht om zich ook hierop in te schrijven. Dit product kan ter vervanging van verblijf en ter verkorting van de duur van verblijf worden afgegeven. Bij TOM vindt de hulp thuis plaats in plaats van in verblijf. Er is wel een noodbed beschikbaar in geval van nood.

Jeugdhulp in het kader van Veiligheid

Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming (wijziging jeugdbeschermingsketen)

De regio Flevoland heeft een verlengde aanvraag ingediend voor de voortzetting van de proeftuin Flevoland.

De officiële bevestiging van de toekenning is er nog niet maar het pré advies was positief.

De twee pilots in Almere en Dronten waarin het lokale team oefent in werken met het regionale veiligheidsteam gaan daarmee door in 2024.

Tot nu toe is de vorm van betrokkenheid van het veiligheidsteam dat zij toevoegen op de lokale medewerker. Dat wil zeggen dat ze meegaan op huisbezoeken en een casus samen uitvoeren.

Zo proberen we voor de inwoner buiten het huidige estafette-model (van het ene loket naar het andere) te werken en zo vroeg mogelijk mee te 'lopen' met het gezin om zo een jeugdbeschermingsmaatregel te voorkomen.

De verwachting is dat het landelijk programmabureau voor de zomer met een voorkeursvariant voor het regionale veiligheidsteam komt.

Financiële verantwoording

Preventie en bestedingsplan jeugdhulp

Bij aanvang was er een budget van €482.053,- voor de uitvoering van het bestedingsplan, inclusief een overheveling van €50.000,- voor extra ondersteuning beschikkingsvrije GGZ. Vanwege het nog niet in 2023 opgestart zijn van de POH Jeugd GGZ is er €50.000,- uit het gereserveerde budget besteed aan de inzet van extra Basis GGZ. Vanwege het niet, of niet tijdig starten van geplande trajecten in 2023 is er een restant van € 102.594,- aan incidentele middelen. In het voorstel voor budget- en kredietoverhevelingen 2023 naar 2024 stellen we voor om extra in te zetten op trajecten in het kader van preventieve geestelijke gezondheidszorg.

Lokaal maatwerk , regionale jeugdhulp en hulp in het kader van Veiligheid

Voor de vormen van individuele jeugdhulp die lokaal en regionaal zijn ingekocht, geldt dat het financiële overzicht van 2023 niet in februari al beschikbaar is. Met de aanbieders van lokale vormen van jeugdhulp werken we met de finale afrekening die in april wordt afgerond. In de regio vindt de afrekening van de regionale jeugdhulp en hulp in het kader van de Veiligheid op niveau van gemeenten ook plaats in april.

Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden

% Jeugdigen met jeugdhulp met Plan 18

	2020	2021	2022	2023	Bron
% Jeugdigen met jeugdhulp met Plan 18	NB	NB	NB	NB	Intern, gemeente

Toelichting op de indicatoren:

In het administratiesysteem van jeugdhulp kan bijgehouden worden dat Plan 18 is ingevuld. Echter is gebleken dat de gidsen Jeugd dit in de praktijk niet registreren. In de komende periode wordt er door de gidsen gewerkt aan een inhaalslag om de informatie in CVS op de juiste manier te verwerken. Hier is Plan 18 een onderdeel van. Dat er door de gidsen niet geregistreerd is, betekent echter niet dat er geen aandacht voor is bij de gidsen. Uit een eerdere themacontrole blijkt dat er wel rondom de overgang 18-/18+ een domeinbepaling is gedaan en daar een plan op wordt gemaakt. Vanaf 2023 is in de inkoop voor jongeren met een doorlopende hulpvraag specifiek rekening gehouden met de soepele overgang van

jeugdhulp naar Wmo door aanbieders te contracteren voor 16-27 jaar.

Voor jongeren met een doorlopende hulpvraag wordt vanaf 17,5 jaar een integraal plan opgesteld om een soepele overgang te regelen naar de volwassenheid. Gegevens zijn niet beschikbaar, omdat deze niet verwerkt worden in het administratiesysteem.

Meer ouders kunnen zelfstandig voor hun kinderen zorgen

% Ondertoezichtstellingen

	2020	2021	2022	2023	Bron
% Ondertoezichtstellingen	50	60	70	75	Waarstaatjegemeente.nl

Toelichting op de indicatoren:

De cijfers die hier zijn opgenomen, zijn voorlopige cijfers van het eerste half jaar van elk jaar. In de 2e helft van 2022 bleek dat het aantal ondertoezichtstellingen is gestegen naar 75. Dit aantal zien we ook in het eerste half van 2023. De cijfers van de 2e helft van 2023 laten een flinke daling zien naar 60. Het beleid is gericht op een afname van het aantal ondertoezichtstellingen. Dat resultaat halen we in de tweede helft van 2023.

Minder kinderen groeien in armoede op

Gebruik minimavoorzieningen neemt toe met 5 % per jaar (t.o.v. nulmeting)

	2020	2021	2022	2023	Bron
Minimavoorzieningen gebruikt voor 3-18 jarigen	431	425	431	398	Intern, gemeente

Toelichting op de indicatoren:

De cijfers betreffen het aantal 3-18 jarigen dat gebruik maakt van de toegankelijkheidsbijdrage.

Minder kinderen maken gebruik van jeugdhulp en/of meer kinderen maken gebruik van een verschuiving van zwaardere naar lichtere hulp					
Gemiddelde prijs per unieke jeugdige					
	2020	2021	2022	2023	Bron
Aantal met unieke BSN	1.120	1.222	1.167	1.204	Intern, gemeente
Gemiddelde prijs per unieke jeugdige	10.408	9.622	9.654	12.159	Waarstaatjegemeente.nl
Toelichting op de indicatoren:					
Zoals in de toelichting bij de jaarrekening is opgenomen, zijn de gestegen uitgaven per jeugdige met name het gevolg van de prijsverhogingen en voor een beperkt deel als gevolg van zwaardere zorgintensiteit.					

Verbonden partijen programma 6

Verbonden partijen

Verbonden partij	Type
Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland	Gemeenschappelijke regelingen
GGD Flevoland	Gemeenschappelijke regelingen
IMpact	Gemeenschappelijke regelingen
Regionale Sociale Recherche	Gemeenschappelijke regelingen

Wat heeft programma 6 gekost?

Financieel sluit dit programma het jaar 2023 af met een resultaat van: € -1.608.000. Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Bedragen x €1.000

Lasten en Baten	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Verschil
Lasten					
6L Leefbaarheid en veiligheid	-41	-62	-62	-41	21
6M3 Arbeidsparticipatie en minima ondersteunende regelingen	-18.692	-16.668	-20.598	-20.278	319
6M4 Inburgering, (arbeids)participatie en integratie van statushouders	-3.943	-591	-5.034	-3.852	1.182
6N Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden	-12.832	-13.247	-15.378	-15.136	243
6O Gezonde leefstijl	-81	-59	-187	-77	110
6P Opgroeien en opvoeden	-14.302	-13.834	-14.934	-18.044	-3.110
Totaal Lasten	-49.891	-44.460	-56.193	-57.429	-1.236
Baten					
6M3 Arbeidsparticipatie en minima ondersteunende regelingen	9.989	10.153	11.377	11.636	259
6M4 Inburgering, (arbeids)participatie en integratie van statushouders	6.511	258	6.846	6.512	-334
6N Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden	1.139	254	1.606	2.790	1.183
6P Opgroeien en opvoeden	20	17	17	31	13
Totaal Baten	17.660	10.683	19.846	20.968	1.122
Saldo Lasten en Baten programma 6	-32.231	-33.778	-36.346	-36.461	-115
Stortingen					
6Z Niet in pakketjes opgenomen	1.101	0	931	2.578	1.647
Onttrekkingen					
6Z Niet in pakketjes opgenomen	-52	640	1.744	1.898	154
Saldo Reserves programma 6	-1.154	640	813	-680	-1.493
Resultaat programma 6	-33.385	-33.137	-35.533	-37.141	-1.608

Afwijkingen

Hierna verklaren we per pakket de afwijkingen tussen begroting na wijziging 2023 en de werkelijkheid 2023. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger. Een 'min' betekent een financieel nadeel voor de gemeente en een 'plus' een financieel voordeel.

6M3 Arbeidsparticipatie en minima ondersteunende regelingen

Toelichting	Lasten	Baten
Programmabureau Transitie: Aan salarissen is 13K minder uitgegeven dan begroot. De incidentele midden voor de verlengde beleidsperiode zijn voor 221K niet benut en daarmee ook niet onttrokken aan de bestemmingsreserve Sociaal Domein, wat wel begroot stond. Hierdoor heeft dit geen invloed op het totale rekeningresultaat.	234	
Bijstandsverlening (dubieuze debiteuren Sociaal Domein): Het debiteurensaldo is met 361K afgenomen. Hier staat een vrijval van 243K uit de voorziening dubieuze debiteuren Sociale Zaken tegenover.		-118
Uitkeringen Participatiewet: Aan salarissen is 80K minder uitgegeven dan begroot. De uitgaven voor uitkeringen zijn 206K minder dan begroot.	286	5
Besluit Zelfstandigen: Lagere uitgaven uitbestede werkzaamheden door minder afname producten.	112	-14
Armoedebeleid uitvoering: De overschrijding wordt veroorzaakt door het uitkeren van de energietoeslag waarvan de inkomsten bij de decembercirculaire 2023 bekend gemaakt zijn. De decembercirculaire wordt niet meer verwerkt in de begroting, omdat deze doorgaans weinig afwijkingen laat zien. Het ontvangen bedrag aan energietoelage in decembercirculaire 2023 bedraagt 1.482K en is verwerkt in deze jaarrekening. Het restant op de 1.482K wordt overgeheveld naar 2024, omdat er nog t/m 31 maart 2024 aanspraak op de regeling kan worden gemaakt. Aan inkomsten is 256K aan Specifieke Uitkeringen en 31K aan overige inkomsten ontvangen.	-1.266	229
Armoedebeleid beleid: Aan salarissen is 13K meer uitgegeven. Gedurende het jaar 2023 is er veel extra incidentele financiering beschikbaar gekomen voor armoedebestrijding. Dit heeft ertoe geleid dat de middelen de geïntensiverde inzet in deze periode ruim overstijgen. Hieronder benoemen we drie redenen van onderbesteding: • Het tijdelijk gemeentelijk noodfonds beschikt over 500K. Door het lage aantal aanvragen en toekenningen is maar een klein deel van dit fonds benut (4K). • Gedurende 2023 zijn er vanuit het Rijk onvoorziene, extra incidentele middelen via de mei en december circulaire beschikbaar gesteld. • Er zijn veel nieuwe interventies in gang gezet, die gedurende het jaar van start zijn gegaan of nog in de onderzoeksfase zitten. Een deel van de kosten komen daarom ten laste van 2024. Ten behoeve van de dekking van het armoedebeleidsplan 2024 is verzocht 239K over te hevelen naar 2024.	885	9
Sociale werkvoorziening: Bij de Sociale Werkvoorziening, uitgevoerd door Impact, hebben wij structureel 160K begroot als bijdrage in het negatieve resultaat. Door een lager negatief subsidieresultaat WSW, door o.a. een hogere bijdrage van het Rijk en een hoger resultaat op overige bedrijfsactiviteiten, is een voordeel generaliseerd van 54K op reguliere bedrijfsactiviteiten en 10K aan rente-inkomsten.	10	10
Participatiewet Re-integratie: Aan salarissen is 66K minder uitgegeven dan begroot. Per saldo is hierdoor 46K meer uitgegeven dan begroot. Dit zit voornamelijk in trajecten zoals Impact, o.a. inburgering. Via de gemeente Almere is 116K aan ESF subsidie ontvangen.	20	116
Beleid participatie: De bestandsanalyse bijstand is in 2023 niet uitgevoerd door capaciteitstekort. Verzocht is om 50K over te hevelen naar 2024 om de bestandsanalyse alsnog uit te voeren.	50	
Overig	-12	22
Totaal	319	259

6M4 Inburgering, (arbeids)participatie en integratie van statushouders

Toelichting	Lasten	Baten
Noodopvang ontheemden Oekraïne: de lasten zijn circa 874K lager uitgevallen dan begroot als gevolg van: 608K minder leefgeld uitkeringen (mensen zijn aan het werk). 85K minder huisvestingskosten/energiekosten (de prijsstijgingen vielen mee). Verder was geraamd dat de ambtelijke inzet extra inhuurkosten met zich mee zou gaan brengen. Dit is niet gebeurd. De baten zijn 81K lager uitgevallen als gevolg van minder personen in de POO (particuliere opvang). Hierdoor is er minder leefgeld uitgekeerd en zijn de uitvoeringskosten lager. Dit betekent lagere vergoeding vanuit het Rijk.	874	-81
Uitvoering inburgering: Vanuit het Rijk wordt de wet inburgering 2021 (deels) gefinancierd vanuit een specifieke uitkering. De lasten waren geraamd op de volledige hoogte van de specifieke uitkering. Dit bleek te ruim begroot te zijn, omdat het aantal statushouders achter is gebleven op de prognose en de lasten van de inburgeringstrajecten verdeeld worden over de volledige inburgeringsperiode van 3 jaar. De niet benutte middelen worden gereserveerd voor toekomstige jaren. Verder zijn de uitgaven wat lager uitgevallen als gevolg van het ontbreken van leenbijstand en het zelf uitvoeren van maatschappelijke begeleiding. Aan de batenkant vallen de baten uit de specifieke uitkering 253K lager uit, omdat de lasten er niet waren.	315	-253

Overig	-7	
Totaal	1.182	-334

6N Zelfredzaamheid en eigen mogelijkheden

Toelichting	Lasten	Baten
Samenkracht en burgerparticipatie: In Q2 2023 is de brede specifieke uitkering door het Rijk beschikbaar gesteld. De beleidsbepaling kwam in de loop van 2023 op gang wat geresulteerd heeft binnen programma 6 dat er circa 155K (circa 23%) niet besteed is wegens ontbreken van menskracht en benodigde focus. Er is circa 100K vanuit de brede specifieke uitkering gefinancierd dat in eerste instantie via eigen middelen begroot was. Dit leidt ook tot een voordeel omdat de eigen vrij te besteden middelen niet uitgegeven worden. Minder lasten die gedekt worden door een specifieke uitkering betekent minder baten vanuit de specifieke uitkering.	255	-166
Front- en backoffice WMO en Jeugd: Overschrijding uitvoeringskosten regionale jeugd door o.a. aanbesteding Jeugd a 166K. Aan inhuur is 41K meer uitgegeven, wat verantwoord wordt onder salarissen.	-206	
Uitvoeringskosten WMO: De salariskosten zijn met 263K overschreden. Hier staan inkomsten tegen over van 190K i.v.m. het doorberekenen van het project Proeftuin en inkomsten SPUK complexe problematiek.	-263	190
WMO Woningaanpassingen: Aan salarissen is 231K minder uitgegeven dan begroot. De overschrijding op sec woningaanpassingen is 60K. De uitgaven fluctueren jaarlijks, omdat grotere aanpassingen zich niet elk jaar in dezelfde mate voordoen.	177	-6
WMO Maatschappelijke Begeleiding en Dagbesteding: Op de totale begroting op deze onderdelen is 2,6 miljoen begroot. De werkelijke uitgaven zijn 60K lager.	60	
WMO Beschermd Wonen: Aan salarissen is 8K minder uitgegeven dan begroot. De middelen voor het bestedingsplan Zorglandschap WMO zijn voor 176K minder benut dan begroot. Dit bedrag is ook niet onttrokken aan de hieraan verbonden bestemmingsreserve, wat wel begroot stond. Hierdoor heeft dit geen invloed op het totale rekeningresultaat. Aan overige structurele middelen is 82K niet benut. De regionale SPUK IZA is doorgemandateerd aan de deelnemende gemeenten dat leidt tot extra inkomsten dan begroot. Voor 2023 is een overschot gerealiseerd in WMO dat door de centrumgemeente Almere uitgekeerd wordt. Het totale voordeel aan inkomsten ten opzichte van de begroting bedraagt 1.169K.	266	1.169
Overig	-46	-4
Totaal	243	1.183

6O Gezonde leefstijl

Toelichting	Lasten	Baten
Vanuit het amendement "nadere invulling bestemming Coronareserve" heeft de raad 100K beschikbaar gesteld voor activiteiten om de sociale ontmoeting tussen jongeren op korte termijn een impuls te geven. Er zijn 3 subsidies verstrekt à €19K. Het restant kan conform amendement in 2024 doelmatig besteed worden.	81	
Overig	29	
Totaal	110	

6P Opgroeien en opvoeden

Toelichting	Lasten	Baten
Toegang Werkwijze en Preventie Jeugd: Aan salarissen is 177K meer uitgegeven dan begroot. Op de reguliere werkwijze is 258K minder uitgegeven dan begroot. Voor de lagere incidentele uitgaven is voor het invoeren POH Jeugd GGZ verzocht 100K over te hevelen naar 2024. Aan structurele uitgaven is totaal 157K minder uitgegeven. Hierin zat een voordeel uit voorgaande jaren van 39K. Sec voor 2023 is hierdoor aan structurele lasten 117K minder uitgegeven.	81	
Ondersteuning Jeugd PGB: Er wordt zoveel mogelijk ingezet op Ondersteuning ZIN. De ingezette dalende trend voor PGB heeft zich gestabiliseerd in 2023. Hier staan hogere uitgaven bij de Ondersteuning Jeugd ZIN tegenover.	230	
Jeugdhulp Lokaal (begeleiding/behandeling/behandeling j-ggz)/kortdurend verblijf: Door de aanpassingen in de IV3 in 2023 zijn er verschuivingen in de begroting van de regionaal ingekochte hulp naar jeugdhulp lokaal (waaronder 1 op 1 begeleiding bij verblijf), waardoor 2022 niet zomaar met 2023 vergeleken kan worden. Voor het jaar 2023 was de prognose voor het resultaat negatief door de kostenstijging die verwacht werd na de lokale aanbesteding en verschuivingen van regionaal naar lokaal. Vanwege een aantal onzekerheden rondom de uitgaven is besloten de begroting 2023 niet op voorhand bij te stellen. Over de stand van zaken jeugdhulp en de financiële consequenties	-1.198	

hebben twee beeldvormende raadsvergaderingen plaatsgevonden. Daarin is aangegeven dat de stijging van de tarieven bij gelijkblijvende hulpvraag een groot tekort t.o.v. de begroting tot gevolg zou hebben. In 2023 is een toename van het aantal jeugdigen in zorg met 3,6% geweest. Het aantal declaraties op de jeugdigen in zorg is met 6,9% toegenomen. Vergeleken met 2022 zijn de meeruitgaven in 2023 als volgt te verklaren. Op de lokaal ingekochte zorgvormen is 54% het gevolg van de stijging van het aantal declaraties/toename jeugdigen in zorg en 46% is het gevolg van de tariefstijging. Ons huidige beleid is gericht op het denken vanuit de bedoeling en tijdig te doen wat nodig is. Dat leidt onder meer tot een stijgende inzet op niet gecontracteerd aanbod en inzet van intensieve zorgvormen. Vanaf 2025 is op basis van de Hervormingsagenda een bezuiniging tot 2,2 miljoen in 2027 geraamd. Deze is niet waar te maken zonder de instroom in jeugdhulp te begrenzen. Als de instroom/zorgduur niet afneemt, loopt het totale tekort jeugdhulp op tot ruim 5 miljoen in 2028 ten opzichte van de begroting 2023.		
Jeugdhulp GGZ/LTA/Crisis: Er is een lichte daling zichtbaar in het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van de deze voorzieningen. Het gemiddeld ingezette bedrag per jeugdige is ruim 50% gestegen ten opzichte van 2022. Dit heeft twee oorzaken. Het tarief 2023 is ten opzichte van 2022 gestegen met 15% en de zorgintensiteit is in een klein aantal casussen erg groot geweest (bijna een miljoen voor 5 casussen).	-412	
Jeugdhulp Pleegzorg/Gezinsgericht/met Verblijf/gesloten plaatsing: Aan salarissen is 32K minder uitgegeven dan begroot. De zorgkosten zijn daarmee met 1.498K overschreden. Het aantal jeugdigen in verblijf is ten opzichte van 2022 niet toegenomen. De kostenstijging wordt dan ook veroorzaakt door een combinatie van stijging van tarieven en toename zorgintensiteit. Het ingezette bedrag per beschikking is 52% toegenomen. De kostenstijging van de verschillende zorgvormen ligt tussen de 19 en 76%. Het aantal jeugdigen in pleegzorg en begeleid wonen (gezinsgericht) is afgenomen in 2023. Het aantal jeugdigen in vormen van behandeld wonen is toegenomen ten opzichte van 2022.	-1.572	
Jeugdbescherming/reclassering: Aan salarissen en inhuur is 50K meer uitgegeven dan begroot. De zorgkosten zijn daarmee met 246K overschreden. Het aantal jeugdigen met een maatregel is in totaal redelijk stabiel in vergelijking met 2022. Er is in het derde kwartaal van 2023 een stijging te zien in de OTS >1jr en een daling in de VOTS <1 jr. De definitieve jaarcijfers volgen na april. In de regionale begroting update jeugd 2023 is opgenomen dat de regio al tariefverhoging heeft doorgevoerd voor de begroting 2023, vooruitlopend op extra middelen van het Rijk. De tariefsverhoging heeft meerdere oorzaken: toewerken naar reële tarieven, verlaging van de caseload en meer personele inzet op samenwerking. De kostenstijging per 2023 als gevolg hiervan is gemiddeld 21%.	-250	
Overig	11	13
Totaal	-3.110	13

Verplichte beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset BBV beleidsindicatoren op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van [Waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl) zijn nog meer gegevens beschikbaar. In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente met peildatum 12-06-2024.

Indicator	2019	2020	2021	2022	2023	Gemeenten 25.000 - 50.000 inwoners	Bron
% Jongeren met delict voor rechter	1	1	1	1	NB	NB	CBS - Jeugd
Omschrijving	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.						
% Jongeren met jeugdbescherming	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5*	1,1*	CBS - Jeugd
Omschrijving	Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'.						
	*Voorlopige cijfers						
% Jongeren met jeugdhulp	10,9	10,3	12,6	11,6	12,1*	13,5*	CBS - Jeugd
Omschrijving	Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014), en in natura door de zorgaanbieder is geleverd. PGB gefinancierde hulp en zorg valt hier dus buiten. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. Zorg in Natura wordt direct vergoed aan de zorgverlener zonder tussenkomst van de zorggebruiker. In het kader van de jeugdzorg betekent dit dat de hulp rechtstreeks door de gemeente wordt vergoed. Persoonsgebonden budget (PGB) is een geldbedrag waarmee de zorggebruiker zelf zorg, begeleiding, hulp, hulpmiddelen of voorzieningen in kan kopen. Deze wordt verstrekt via de Sociale verzekeringsbank (SVB) maar is ook afkomstig van de gemeente.						
	*Voorlopige cijfers						
% Jongeren met jeugdreclassering	0,2	0,3	0,2	0,1	0,2*	NB	CBS - Jeugd
Omschrijving	Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder de overtreding of het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart.						
	*Voorlopige cijfers						
% Kinderen in uitkeringsgezin	4	4	4	4	NB	NB	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
Omschrijving	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.						
% Netto arbeidsparticipatie	72,0	72,3	73,0	74,1	74,6	73,4	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel
Omschrijving	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.						
% Werkloze jongeren	1	1	1	1	NB	NB	CBS - Jeugd
Omschrijving	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.						
Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 64 jaar	653,5	652,1	647,5	652,5	NB	NB	LISA

<i>Omschrijving</i>	<i>Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.</i>						
Aantal cliënten met een maatwerkarrangement Wmo per 10.000 inwoners	620	550	550	550	570	686	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO
<i>Omschrijving</i>	<i>Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.</i>						
Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners	307,1	228,4	182,1	154,1	151,2	196,1	CBS - Participatiewet
<i>Omschrijving</i>	<i>Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.</i>						
Personen met een bijstandsuitkering	263,9	319,2	277,9	227,5	211,7	230,3	CBS - Participatiewet
<i>Omschrijving</i>	<i>Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.</i>						

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Dit programma omvat activiteiten die gericht zijn op Centra Jeugd en Gezin (exclusief jeugd maatwerkdeel Wmo is programma 6), gezondheidszorg, milieu, integrale handhaving en vergunningverlening, afvalverzameling en reiniging, water en riolering alsmede de gemeentelijke begraafplaats.

Pakket 7O Gezonde leefstijl

Inhoud

Op basis van de huidige programmastructuur is de GGD voor Flevoland onderdeel van pakket O in programma 7. De overige taken uit pakket O staan in programma 5.

Wat hebben we bereikt in 2023?

Volksgezondheid

GGD Flevoland heeft samen met de verschillende gemeenten gewerkt aan een nieuw meerjarenbeleidsplan. Het Meerjarenbeleidsplan GGD heeft een looptijd van 2023 tot en met 2029. De leidende principes binnen het plan zijn: positieve gezondheid, gezondheid in alle beleidsterreinen, het verkleinen van gezondheidsachterstanden en preventie & gezondheidsbevordering als basis.

In het plan komen de volgende hoofdthema's terug:

1. Van ziekte naar gezondheid
2. Fysieke en sociale leefomgeving
3. Gezonde leefstijl
4. Gezond ouder worden
5. Gezond opgroeien en opvoeden
6. Infectieziekten
7. Zorg en veiligheid
8. Lokaal maatwerk en advies
9. Organisatie

Vanuit de Brede SPUK regeling heeft de GGD middelen ontvangen van de gemeenten om te kunnen versterken op de kennis- en adviesfunctie van de GGD. Daarnaast zijn (oriënterende) gesprekken gevoerd met de GGD op verschillende onderwerpen waar we gezamenlijk besloten hebben om samen met de GGD aan verder te werken. Het gaat hier om: gezondheidsverschillen, gezonde leefomgeving en mentale gezondheid. In 2024 wordt hier nader uitvoering aangegeven.

Pakket 7Q Gemeentelijke basisvoorzieningen

Inhoud

Het pakket gemeentelijke basisvoorzieningen bestaat uit de zorg voor de riolering, de vuilophaal, -verwerking en -afvoer en de exploitatie van de begraafplaats. Het gaat om wettelijke taken die door een gemeente uitgevoerd moeten worden. De zorg voor de riolering gaat om het aanleggen, in stand houden en onderhouden van het rioleringsstelsel, waarmee de opvang en afvoer van het huishoudelijk en bedrijfsvuilwater en hemelwater wordt geregeld.

De vuilophaal, -verwerking en -afvoer gaat over het ophalen en verwerken van het huishoudelijk afval en het exploiteren van de milieustraat. Met deze beide thema's streven we een schone, milieuveilige en gezonde leefomgeving na. Door een heffing

brengen we beide in rekening bij de inwoners. Groei van areaal (woningbouw) betekent ook een toename van exploitatiekosten.

De exploitatie van de begraafplaats gaat over het hebben en onderhouden van een algemene begraafplaats voor alle inwoners. Dit betreft het verzorgen van begrafenissen, het ruimen van graven en het beheren en onderhouden van de begraafplaats.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket 7Q Gemeentelijke basisvoorzieningen

1. We streven naar een optimaal niveau van de basisvoorzieningen tegen een zo laag mogelijke lokale lastendruk voor afval en riolering;
2. We streven naar een groene nette rustgevende begraafplaats waar nabestaanden hun dierbaren op waardige wijze kunnen herdenken.

Wat hebben we bereikt in 2023?

Grondstoffenbeleidsplan

In 2023 is verdere invulling gegeven aan uitvoering van het Grondstoffenbeleidsplan 2021-2025. Op 30 maart is de raad tussentijds geïnformeerd over onderwerpen uit het grondstoffenbeleidsplan waarbij er een kennismarkt was georganiseerd met diverse standjes en presentaties en was er een rondleiding over de milieustraat. In november 2023 is de raad middels een digitale infographic geïnformeerd.

Dit betreft o.a.:

- De introductie van de mobiele milieustraat; Inwoners kunnen er hun klein grof huishoudelijk afval brengen. De opvallende wagen staat om de week op de markt in Dronten, Biddinghuizen en Swifterbant en de spullen worden aangenomen door enthousiaste vrijwilligers
- De milieustraat is gemoderniseerd. Het inrijden en uitrijden gaat dankzij nieuwe technieken sneller, het terrein is uitgebreid en de signing kreeg een opfrisbeurt. Daarnaast gingen nieuwe openingstijden van kracht waaronder een avondopenstelling. De klanttevredenheid werd gewaardeerd met een 8,9
- Het ContainerManagementSysteem is geïmplementeerd en alle huishoudens hebben nieuwe mini containers gekregen
- De ja-sticker is ingevoerd waarbij de bewoner zelf kiest of hij/zij ongeadresseerd reclaimedrukwerk wilt ontvangen.
- De campagne "wijgaanvoor100" draait volop en de afvalcoach geeft voorlichting over beter scheiden van afval.
- In het kader van het zwerfafvalplan zijn diverse activiteiten georganiseerd waaronder een ZAPPers (ZwerfAfvalPakkers) ontmoetingsdag met de bekende zwerfinator Dirk en is het aantal ZAPPers gegroeid naar 166 vrijwilligers

Riolering en klimaatadaptatie

In 2023 hebben we verdere invulling gegeven aan een deel van de genoemde maatregelen uit het gemeentelijk rioleringsprogramma (GRP) 2022-2028. Het GRP geeft inhoudelijke, financiële en programmatische sturing aan het rioleringsbeheer in de gemeente. Goed functionerende riolering is uit oogpunt van volksgezondheid, woonbaarheid en milieubescherming één van de kerntaken van de gemeente. Het gaat daarbij om meer dan alleen de riolering zelf, namelijk om de wettelijke gemeentelijke watertaken voor afvalwater, hemelwater en grondwater.

Naast het reguliere beheer en onderhoud hebben we in 2023 verdere voorbereidingen getroffen om in 2023, 2024 en 2025 de klimaat adaptieve maatregelen in de kernen uit te voeren om wateroverlast bij hevige buien te voorkomen/minimaliseren. In Biddinghuizen en Swifterbant zijn een aantal projecten aan de Trimbaan, Kampeerveld, Vliegersveld en Zwanebloem uitgevoerd met uitzondering van egaliseren en het inzaaien van gras. Andere projecten in de kernen Biddinghuizen en Swifterbant (m.u.v. de Bosanemoon, welke integraal wordt opgepakt bij de renovatie van de speeltuin), worden in 2024 afgerond. Tevens zijn er maatregelen in voorbereiding ter voorkoming van wateroverlast voor het centrum van Dronten. Een voorstel hiervoor wordt in 2024 aangeleverd bij uw raad. Hierbij wordt ook naar synergie gezocht met de kanskaart (retail) en andere klimaatmaatregelen als hittestress en biodiversiteit.

Er is in samenwerking met het waterschap Zuiderzeeland een opzet bedacht voor het inventariseren en bemonsteren van illegale bedijfslozingen. In 2023 is de inventarisatie afgerond en een onderzoeksplan bedacht. Het daadwerkelijk onderzoek wordt begin 2024 uitgevoerd. Daarnaast is er een onderzoek uitgevoerd en afgerond naar verdroging en vernatting ten gevolge van klimaatsverandering op de omgeving, de stresstest grondwater. Op basis van de beschikbare grondwaterdata uit het peilbuizen netwerk zijn er, rekening houdend met de klimaatscenario's tot 2050, voorspellingen gedaan. Het blijkt dat er minieme verschillen in grondwaterstand in 2050 optreden. Het onderzoek heeft ook geleid tot het plaatsen van enkele extra peilbuizen om het grondwatermeetnet goed dekkend te houden.

Er is in samenwerking met het waterschap Zuiderzeeland in 2023 gestart met het opstellen van een afvalwaterakkoord, waardoor het calamiteitenplan riolering tijdelijk op hold is gezet. Het opstellen van de akkoorden loopt door in 2024. Het calamiteitenplan zal een van de opgaven zijn die onderdeel uitmaakt van het gezamenlijk afvalwaterakkoord.

Pakket 7R (Milieu)omgevingsveiligheid

Inhoud

De OFGV is een regionale uitvoeringsorganisatie rond het milieu. Dit geldt voor groene wetten, geluid, bodemsanering, luchtvaart, vuurwerk, toezicht op zwemwater, Wabo en het omgevingsrecht. De OFGV voert voor de gemeente Dronten in 2023 de overgedragen (milieu)taken uit conform het Uitvoeringsprogramma 2023 OFGV. Met het Uitvoeringsprogramma Klimaatbeleidsplan werken we via verschillende maatregelen aan de bewustwording van inwoners, ondersteuning van energieloketten in de dorpen, stimulering van energiesamenwerkingsverbanden, verstrekken van duurzaamheidsleningen, ondersteunen van innovaties voor de energietransitie en klimaatadaptatie.

Naast deze maatregelen werken we aan het Uitvoeringsprogramma Transitievisie Nieuwe Warmte (Dronten aardgasvrij per 2050).

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket 7R (Milieu)omgevingsveiligheid

1. We geven de energietransitie van energieopwekking en/of energiegebruik vorm via burgerparticipatie;
2. We streven naar een betere balans tussen doelstellingen voor duurzame energie, economisch rendement, landschappelijke kwaliteit en maatschappelijk draagvlak;
3. Naast wind zetten we in op andere vormen van duurzame energieopwekking en energiebesparing;
4. We willen inspelen op de klimaatadaptatie;

5. Bij aanschaf van producten houden we rekening met de principes van de circulaire economie.

Wat hebben we bereikt in 2023?

Energietransitie

Binnen de energietransitie spelen bedrijven een actieve en cruciale rol. Bedrijven en instellingen zijn wettelijk verplicht om energiebesparende maatregelen te nemen (energiebesparingsplicht) en daarnaast te voldoen aan de 'informatieplicht' energiebesparing. De gemeente draagt als bevoegd gezag de verantwoordelijkheid voor toezicht en handhaving en laten deze taken uitvoeren door de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (hierna OFGV).

Regionaal toezichtstrategie energiebesparingsplicht

In Flevoland is een uniforme aanpak het uitgangspunt en daarom werken de zes Flevolandse gemeenten, Provincie Flevoland en OFGV gezamenlijk aan een nalevingsstrategie om invulling te geven aan het toezicht op de energiebesparings- en informatieplicht en de afspraken uit het RES. Daarbij is naast toezicht het vergroten van bewustwording en inzichten bij de ondernemers een belangrijk instrument die de regio Flevoland wil inzetten. Een en ander wordt ook uitgewerkt in een communicatiestrategie. De regionale toezichtstrategie energiebesparingsplicht is opgesteld in 2023.

Stimulerend toezicht

Daarbij wordt rekening gehouden met een bepaald maatwerk per bedrijf en zullen wij investeren in "Stimulerend toezicht". Dat betreft een innovatieve handhavingstrategie van de OFGV waarbij gebruik wordt gemaakt van een energiebeheersysteem, datauitwisseling en een app. Deze geven de ondernemer inzicht in zijn energieverbruik én in de maatregelen die genomen moeten worden om energie te besparen. Met behulp van de nalevingsstrategie wordt in 2023 middels meerwerkopdracht(en) afspraken met de OFGV gemaakt voor de (projectmatige) start van het toezicht op de energiebesparingsplicht en de informatieplicht.

De OFGV heeft in 2023 projectmatig ingezet op stimulerend toezicht op energiebesparingsplicht en informatieplicht. Diverse bedrijven zijn door de OFGV benaderd om stimulerend toezicht in te zetten en wordt verder in 2024 uitgevoerd als een basistaak.

Decentralisatie bodemtaken

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden alle gemeenten bevoegd gezag voor de kwaliteit van bodem en ondergrond. Bij de invoering van de Omgevingswet dragen provincies de gedecentraliseerde bodemtaken en bevoegdheden over aan gemeenten. Dit zijn complexe taken waar specialistische bodemkennis voor nodig is. De OFGV voert deze taken momenteel uit voor de provincie. Het ligt voor de hand dat de gemeenten deze taken bij de OFGV laten liggen waardoor deze verandering naar verwachting alleen tot verschuiving in de financiering leidt. Voor deze herverdeling van taken wordt voor Dronten gerekend op maximaal € 16.390 aan extra kosten in de begroting van 2024. Voor de berekening van deze kosten en de verdeling hiervan is gekeken naar het aantal bodemlocaties per gemeente wat wijzigt van bevoegd gezag. Ten opzichte van andere partners valt de verwachte bijdrage relatief mee voor Dronten.

Omgevingsveiligheid

Op het gebied van Omgevingsveiligheid wijzigt veel onder de Omgevingswet. Daarbij komen er ook 'nieuwe' externe veiligheidstaken bij zoals het overgaan van het RRGs (Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen) naar het REV (Register Externe Veiligheid).

Deze vragen veel extra inzet bij gemeenten en de Omgevingsdienst. Vanwege de complexiteit is het lastig om op voorhand een reële inschatting te maken van zowel de tijdelijke als de structurele werklast en welke gevolgen dat uiteindelijk heeft voor de financiering. Daar wordt door een regionale werkgroep samen met de OFGV verder onderzoek naar gedaan. Bovendien vindt er ondersteuning plaats door de betrokken ministeries en Omgevingsdienst.nl.

Een van de nieuwe externe veiligheidstaken is het actualiseren van de milieubelastende activiteiten in het REV. De voorbereidingen hiervoor zijn tussen Q3 en Q4 van 2023 uitgevoerd. Begin 2024 wordt deze taak extern belegd en zal eind Q2 van 2024 afgerond zijn.

Financiering

De financiering van deze overgangssituatie is (nog) niet geregeld. Ondanks een bescheiden subsidie vanuit het Rijk zijn naar verwachting de huidige financieringsafspraken met de OFGV ontoereikend. Conclusie is dat met betrekking omgevingsveiligheid aanpassingen plaats gaan vinden van het OFGV-takenpakket en de financiering daarvan. Nieuwe afspraken met de OFGV en de Veiligheidsregio zijn daarvoor nodig.

IOV-gelden

Ten behoeve van de vereiste uitvoering van een aantal essentiële taken met betrekking omgevingsveiligheid overwegen wij om ook in 2023 en 2024 € 11.000 (IOV-gelden) met bestemming 'versterken van de omgevingsveiligheidsdiensten' in het geheel aan de OFGV toe te kennen.

Verbonden partijen programma 7

Verbonden partijen

Verbonden partij	Type
Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)	Vennootschappen/Coöperaties
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi- en Vechtstreek (OFGV)	Gemeenschappelijke regelingen

Wat heeft programma 7 gekost?

Financieel sluit dit programma het jaar 2023 af met een resultaat van: € 758.000. Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Bedragen x €1.000

Lasten en Baten	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Vershil
Lasten					
70 Gezonde leefstijl	-1.032	-1.049	-1.246	-1.138	108
7Q Gemeentelijke basisvoorzieningen	-7.996	-8.596	-9.178	-8.792	386
7R (Milieu)omgevingsveiligheid	-1.733	-2.058	-2.479	-1.853	626
Totaal Lasten	-10.762	-11.703	-12.904	-11.784	1.120
Baten					
70 Gezonde leefstijl	0	0	55	55	0
7Q Gemeentelijke basisvoorzieningen	9.791	10.338	10.943	10.609	-334
7R (Milieu)omgevingsveiligheid	-364	4	349	319	-30
Totaal Baten	9.427	10.341	11.348	10.983	-365
Saldo Lasten en Baten programma 7	-1.334	-1.362	-1.556	-801	755
Stortingen					
7Z Niet in pakketjes opgenomen	137	0	0	305	305
Onttrekkingen					
7Z Niet in pakketjes opgenomen	0	0	0	308	308
Saldo Reserves programma 7	-137	0	0	3	3
Resultaat programma 7	-1.472	-1.362	-1.556	-798	758

Afwijkingen

Hierna verklaren we per pakket de afwijkingen tussen begroting na wijziging 2023 en de werkelijkheid 2023. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger. Een 'min' betekent een financieel nadeel voor de gemeente en een 'plus' een financieel voordeel.

70 Gezonde leefstijl

Toelichting	Lasten	Baten
GGD voor Flevoland: Vanuit de BCF heeft er een verrekening plaats gevonden.	53	
Overige openbare gezondheidszorg: Er heeft een terugvordering plaats gevonden vanuit een subsidieverstrekking.	55	
Totaal	108	

7Q Gemeentelijke basisvoorzieningen

Toelichting	Lasten	Baten
Riolering: De benodigde dotatie aan de voorziening inclusief inflatie van 6,3% voor de toekomstige investeringen/vervangingswaarde van de waterdoorlatende verharding, vervanging rioolgemalen en persleidingen op basis van de strenganalyse vanuit het GRP 2022-2028, zorgt ervoor dat uit de egalisatievoorziening door derden beklemd een onttrekking is gedaan om de kostendekkendheid van 100% te realiseren (zie paragraaf lokale heffingen).	-197	87
Aansluiting riolering: Minder rioolaansluitingen dan gemiddeld per jaar begroot.	66	-143
Afval en reiniging: De afwikkeling van de afvalstoffenheffing is gebaseerd op 17.645 aansluitingen, waaronder 4.841 1PH en 12.804 MPH (bron GBLT kerncijfers prognose medio 2022). Daarnaast heeft een herziening bespaarde rente plaatsgevonden. De rekenrente op het eigen vermogen dat geïnvesteerd is in de activa was begroot op 4,5% en is over 2023 werkelijk 3%. Dit voordeel is op het taakveld treasury een nadeel, omdat dit communicerende vaten zijn. Voor verdere toelichting zie paragraaf lokale heffingen.	475	-265
Begraafplaats: Minder begrafenissen dan gemiddeld per jaar is voorzien.	42	-13
Totaal	386	-334

7R (Milieu)omgevingsveiligheid

Toelichting	Lasten	Baten
Regioplan Wind: budgetoverheveling Omgevingsmanagement (305k). Minder activiteiten dan gepland voor realisatie windpark Groen en Blauw. Hierdoor hoeven voorlopig minder vooruitontvangen bedragen onttrokken te worden van de balans. Deze afrondende werkzaamheden worden verwacht in 2024.	637	-27
Overig	-11	-3
Totaal	626	-30

Verplichte beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset BBV beleidsindicatoren op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van [Waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl) zijn nog meer gegevens beschikbaar. In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente met peildatum 12-06-2024.

Indicator	2019	2020	2021	2022	2023	Gemeenten 25.000 - 50.000 inwoners	Bron
Hernieuwbare elektriciteit in %	145	172,2	133,40	294,30	NB	NB	Klimaatmonitor-Rijkswaterstaat
<i>Omschrijving</i>	<i>Hernieuwbare elektriciteit.</i>						
Omvang huishoudelijk restafval in kg per inwoner	121	140	136	130	NB	NB	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval
<i>Omschrijving</i>	<i>Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.</i>						

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op de ruimtelijke ordening (ontwikkelingsvisie, bestemmingsplannen, welstandstoezicht en handhaving) en volkshuisvesting (woningbouw nieuw en bestaand, woonwagencentrum) en bouwgrondexploitaties.

Pakket 8S Fysieke leefomgeving/implementatie Omgevingswet

Inhoud

In de huidige praktijk gaat dit pakket over het voldoen aan de Wet ruimtelijke ordening (onder andere omgevingsvisie, (actualisatie) bestemmingsplannen/omgevingsplannen, planschade). Daarnaast besteden we ook budget aan de inhuur voor advies op de omgevingsaspecten: archeologie en ecologie. Op deze wijze werken we aan de ruimtelijke kwaliteit van Dronten.

Volgens de huidige planning treedt de Omgevingswet op 1 januari 2024 in werking. Deze wet vraagt van gemeenten om te zorgen voor een goede, veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Het begrip "fysieke leefomgeving" dat in de Omgevingswet centraal staat, is veel breder dan het huidige begrip "goede ruimtelijke ordening". Van de gemeente wordt verwacht dat zij beslissingen over de fysieke leefomgeving integraal afweegt. Participatie is daarbij zeer belangrijk. Dit vraagt van de gemeente een andere manier van werken.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket 8S Fysieke leefomgeving/implementatie Omgevingswet

De gemeente Dronten streeft een gezond en vitaal leef- en woonklimaat na.

1. Correcte en tijdige implementatie van de Omgevingswet conform de door u vastgestelde Leidende principes:
  - Draagkracht samenleving;
  - Ruimte geven;
  - Verantwoordelijkheid;
  - Vernieuwend;
  - Vertrouwen.
2. Implementatie van de Omgevingswet volgens de vier verbeterdoelen van de wetgever:
  - Inzichtelijk omgevingsrecht;
  - Leefomgeving centraal;
  - Ruimte voor lokaal maatwerk;
  - Snellere besluitvorming.
3. De Wro is het huidige integrale toetsingskader voor ruimtelijke kwaliteit en ruimtelijke ontwikkelingen; we oefenen nu al zoveel mogelijk met de uitgangspunten en manier van werken die de Omgevingswet van ons vraagt.

Wat hebben we bereikt in 2023?

In 2023 hebben we er gezorgd voor een correcte en tijdige implementatie van de Omgevingswet.

De gemeentelijke dienstverlening stond daarbij voorop. Triage (het gemeentelijke centrale loket voor inwoners en bedrijven met verzoeken, meldingen en aanvragen in het fysieke domein) zorgt sinds 1 mei 2023 voor het beantwoorden van vragen en voor een snelle werkverdeling. Om het omgevingsrecht inzichtelijk te laten zijn voor betrokkenen, worden vragenstellers door Triage geassisteerd in het verkrijgen van informatie.

Het landelijke loket (het digitaal stelsel omgevingswet DSO-LV) blijkt namelijk nu nog niet in voldoende mate aan te sluiten op de informatiebehoefte van gebruikers. Daarom is er in 2023 een extra investering gedaan om gebruikers goed door te geleiden naar de aanvraagmodule op dat DSO-LV. Die dienstverlening wordt in 2024 verleend. Tenslotte is gestart met monitoring van de afhandelingstermijnen.

In 2023 is er geoefend met de intake- en omgevingstafel voor complexere initiatieven van bewoners of ondernemers. Daarmee wordt gestreefd naar lokaal maatwerk. Door de integrale benadering van het initiatief kan vervolgens het besluitvormingsproces sneller verlopen. Deze nieuwe werkwijze legt het accent van de dienstverlening sterker op de (wettelijk) voorgestane "Ja, mits"-houding.

De benodigde softwarepakketten voor vergunningverlening zijn aangeschaft, geïnstalleerd en gevuld met de diverse processen en modelbrieven. Deze processen zijn getest en daar waar nodig verbeterd.

Om onze samenleving voor te bereiden op de Omgevingswet zijn er ondernemersavonden gehouden over de Omgevingswet. Ook is de gemeentelijke website aangepast.

Het werken met de Omgevingswet is een leerproces en zal in 2024 verder doorgezet worden.

De regionale samenwerking is in diverse werkafspraken vastgelegd. Ook die afspraken zijn in een aantal pilots getest.

In 2023 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over het regionale rekenkameronderzoek naar samenwerking onder de Omgevingswet.

Pakket 8T Wonen en bouwen

Inhoud

Het pakket bestaat uit activiteiten die gericht zijn op de ruimtelijke ontwikkeling/ordening (ontwikkelingsvisie, bestemmingsplannen, welstandstoezicht en handhaving), volkshuisvesting (woningbouw nieuw en bestaand, woonwagencentrum), verduurzaming woningvoorraad en warmtetransitie en bouwgrondexploitaties, met als doel een aantrekkelijke woongemeente.

Wat wilden we bereiken in 2023?

Beleidsdoelen Pakket 8T Wonen en bouwen

1. Voldoende en passend woningaanbod realiseren voor huidige en toekomstige inwoners;
2. Minimaal 250 woningen per jaar te realiseren volgens het vastgestelde woningbouwprogramma;

3. Inspelen op vergrijzing: ouderen stimuleren door te stromen of hun woning levensloopbestendig te maken;
4. Voldoende en passende huisvesting realiseren voor bijzondere (zorg)doelgroepen.
5. Dronten wil een aantrekkelijke woongemeente zijn voor haar inwoners;
6. Het doel van vergunningverlening is om initiatieven van aanvragers mogelijk te maken, waarbij de belangen van anderen niet onevenredig geschaad mogen worden, in aansluiting bij de waarden van de Visie op Dienstverlening en Dronten op Koers.

Dronten Ontwikkelt – Traject Integrale Visie en Groeiscenario Woningbouw

Dronten ontwikkelde zich de afgelopen decennia tot een gemeente met ruim 44.000 inwoners. Ook de komende decennia zal Dronten blijven groeien, om in onze eigen woningbehoefte te kunnen voorzien en onze samenleving vitaal te houden. Ook leveren we een bijdrage aan de woningbouwopgave in Nederland. In Dronten zullen er tot 2050 ca 9.000 woningen gerealiseerd worden, waarvan er 3.300 al gepland zijn (harde en zachte plancapaciteit).

Begin 2022 is, conform de vastgestelde procesnotitie Dronten Ontwikkelt, een voorverkenning gestart om de ruimtelijke mogelijkheden, kaders, uitgangspunten en kansen in kaart te brengen voor extra woningbouwlocaties. In 2022/begin 2023 is verkend wat mogelijke ontwikkellocaties zijn die buiten de grote hindercontouren van onder andere windmolens en vliegverkeer Lelystad vallen. Deze locaties zijn op hun beurt weer nader verkend, waarbij aspecten als water en bodem, natuur, voorzieningen, hinder, archeologie en landschappelijke inpasbaarheid een rol speelden. Er is, conform de opgave van het Rijk, gezocht naar locaties die kansen bieden voor meervoudig ruimtegebruik en/of het oplossen van meervoudige opgaven. Het water- en bodemsysteem is daarbij sturend en afwentelen moet worden voorkomen: op toekomstige generaties, op andere gebieden of functies en ook niet afwentelen van privaat naar publiek.

Het resultaat van deze ruimtelijke verkenning is middels een visie op groei en een voorstel met kansrijke ontwikkellocaties voor de korte en lange termijn, inclusief indicatieve aantallen en een volgorde van ontwikkeling. Dit heeft in mei 2023 geleid tot een vaststelling van de visie op groei tot 2050. De verkenning van de groeiopgave is onderdeel van de ontwikkeling van een integrale visie op de leefomgeving en kent dan ook een integrale aanpak.

Op de locatie Dronten-Zuid is als een locatie dat als eerste in ontwikkeling wordt gebracht. In juni 2023 is op een deel van de gronden Wvg gevestigd.

De verdere voorbereiding is in 2023 ter hand genomen. Hierbij is de aandacht m.n. gevestigd op Dronten-Zuid en de sleutelprojecten Swifterbant en Biddinghuizen. Deze processen worden in 2024 verder ter hand genomen.

In 2023 is de voorbereiding op de Integrale Visie, na de zomerperiode van '23 de Toekomstvisie gaan heten, vervolgd. De Dronter principes zijn begin 2023 vastgesteld. In het derde en vierde kwartaal zijn de voorbereidingen ter hand genomen om te komen tot een opzet van het Toekomstberaad als participatieonderdeel op de Toekomstvisie. De raad heeft de kaders voor de participatie vastgesteld. Verder is een uitgebreid werkproces met scholen ingezet. Dit materiaal wordt ingezet bij de werkateliers en als vervolg bijeenkomsten van de Toekomstberaad in de eerste helft van 2024.

Wat hebben we bereikt in 2023?

Aanbesteding Beeldmateriaal (Luchtfotografie)

Het aanschaffen van extra Beeldmateriaal is verlopen via een Europese aanbesteding, waarbij voor de totale financiering € 60.000 extra benodigd was. Van deze € 60.000 was € 20.000 binnen de bestaande begroting gedekt. De aanbesteding is afgerond en de producten zijn in 2023 geleverd en worden al intensief gebruikt. Door gebruik van deze diverse middelen kunnen we de inzet van de ingehuurde landmeter terugbrengen en de kwaliteit van onze BAG, BGT en Beheer gegevens merkbaar verbeteren. En daarmee verbeteren we onze dienstverlening. Daarnaast kunnen deze middelen nog veel breder in de organisatie worden ingezet.

Wonen en bouwen

- Realisatie van circa 300 – 350 nieuwe woningen;
In 2023 zijn 165 woningen opgeleverd. Dit is lager dan voorzien; het aantal geeft een enigszins vertekend beeld omdat binnen een groot project (De Kroon van Dronten - KWA-plein) de voor 2023 geprognostiseerde opleveringen slechts gedeeltelijk zijn opgeleverd (in december); het merendeel volgt echter in januari/februari 2024. Overigens was het algemene beeld (zie ook de voortgangsrapportage 2023) dat ontwikkeltrajecten langer duren. De oorzaken zijn divers (haalbaarheid plannen lastiger door gestegen kosten, afzetbaarheid onder druk, capaciteitsproblemen binnen de keten, waaronder energie- en andere toeleveranciers).
- Voortzetting in 2022 gestarte uitgifte Startersleningen en realisatie industrieel/modulair startersconcept;
De Starterslening voorziet in een behoefte. In 2023 zijn 23 Startersleningen verstrekt (14 bestaande woningen en 9 nieuwbouw). Er is nog geen permanent industrieel/modulair concept gerealiseerd. Modulaire concepten zullen wel als onderdeel van het Flexwonen worden gerealiseerd.
- Realisatie Flexwoningen;
Door OFW is een plan voor Flexwoningen ontwikkeld (locatie Gangboord). De realisatie vindt plaats in 2024.
- Inspelen op vergrijzing: ouderen stimuleren door te stromen of hun woning levensloopbestendig te maken;
Eind 2023 is in de prestatieafspraken met OFW afgesproken dat een beleid wordt opgesteld om de doorstroming te bevorderen. Dit wordt in de 2e helft 2024 afgerond. Diverse hiervoor in te zetten instrumenten zullen worden onderzocht. In 2023 is ook de Blijverslening weer beschikbaar geweest; hiervan is echter zeer beperkt (1 aanvraag) gebruik gemaakt. Bij het doorstroombeleid wordt nader onderzocht wat hiervan de mogelijke oorzaak is.
Om doorstroming tot stand te brengen, zijn meer passende nieuwbouwwoningen nodig. In Swifterbant zijn 30 seniorenwoningen (appartementen sociale huur) opgeleverd. Op de locatie van vml. tuincentrum De Boeg zijn 8 levensloopbestendige twee-onder-een-kap woningen gerealiseerd. In het Hanzekwartier zijn diverse, voor ouderen geschikte, appartementen gerealiseerd. Voor meerdere locaties zijn plannen in verkoop gebracht (danwel in een afrondend stadium) met grondgebonden seniorenwoningen (vml. Flevomanege, Swifterbant Zuid, Hanzekwartier project Veldryck).
- Voldoende en passende huisvesting realiseren voor bijzondere (zorg)doelgroepen;
In het Hanzekwartier is het project De Kroon van Dronten (gedeeltelijk) opgeleverd, met oa. 43 woonzorgeenheden (met een gemeenschappelijke huiskamer) voor bewoners met geheugenproblemen. Coloriet levert hier de zorg.
- Opstellen nieuwe Woonvisie en Woonzorgvisie.;
Als opvolger van de vorige Woonvisie heeft de gemeenteraad eind 2023 het Woonperspectief Dronten (Samen jezelf zijn) vastgesteld. In deze lange termijn visie zijn 7 woonwaarden opgenomen. Deze waarden sluiten aan bij de Dronter

principes. Hoe Woonperspectief beschrijft waar Dronten zich als woongemeente naar toe zou moeten ontwikkelen en welke kwaliteiten behouden, geschrapt of toegevoegd zouden moeten worden. Het Woonperspectief wordt in 2024 verder vertaald in doelen, strategieën en maatregelen. De samenhang met een Woonzorgvisie wordt daarbij nader gezien.

- Prestatieafspraken OFW;
Eind 2023 zijn met OFW en de Huurdersbelangenvereniging nieuwe prestatieafspraken gemaakt. Aan de hand van drie hoofdthema's (1. De groeiende en veranderende vraag; 2. Een toekomstbestendige, duurzame en betaalbare woningvoorraad. 3. Leefbare en veilige kernen, buurten en wijken) zijn diverse afspraken gemaakt c.q. acties opgenomen.

Duurzaamheid

Klimaatverandering is ook dit jaar wederom een zeer urgent onderwerp geweest. Ook in Dronten moeten en willen we lokaal bijdragen aan het zuinig omgaan met onze planeet. De economische, sociale en de ecologische aspecten van duurzaamheid hebben ook dit jaar goed op de agenda gestaan.

Het TenneT onderzoek 'netcongestie' heeft helaas laten zien dat het elektriciteitsnet voor Flevoland (excl. Noordoostpolder), Utrecht en Gelderland (FGU) langdurig 'op slot' gaat. Op welke wijze dit vestiging van nieuwe bedrijven en uitbreiding van bestaande bedrijven of onze ambities in zijn algemeenheid (o.a. woningbouw) belemmert is nog lang niet volledig duidelijk. Met de regionale netbeheerder Liander wordt zeer regelmatig en intensief overleg gevoerd om meer inzicht te krijgen in de consequenties voor Dronten. Eind dit jaar is een inventarisatie opdracht verstrekt aan een Drontens bedrijf om een Energyhub te onderzoeken op bedrijventerrein 'De Poort'.

Dit jaar zijn meerdere Specifieke Uitkeringen door het Rijk verstrekt. Naast middelen voor energiearmoede is ook een grote (meerjarige) bijdrage verstrekt voor loonkosten (ca. 7 fte) die gemaakt worden voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid.

Het Uitvoeringsprogramma 'Transitievisie Nieuwe Warmte' is dit jaar door het college vastgesteld. In dit 1e Uitvoeringsprogramma worden de concrete maatregelen voor de komende 5 jaar geprogrammeerd. Naast een uitgebreid communicatieplan zijn de volgende maatregelen opgenomen: Uitvoering geven aan het Nationaal Isolatieprogramma, Energiecoaches, FIX-brigades, Ambassadeurs, Energieloket, Warmte en Energie event, Duurzame witgoedregeling, Ecologie en na-isolatie.

Eind dit jaar zijn 14 energiecoaches aan het werk gegaan. Ze geven desgevraagd informatie en advies aan inwoners over zowel kleine als grote energiebesparende maatregelen. Dit jaar zijn al 60 bezoeken aan huis afgelegd.

Het Warmte en Energie event in de Meerpaal heeft voorzien in een grote behoefte. Meer dan 800 bezoekers hebben zich door 32 standhouders laten informeren over verschillende mogelijkheden voor verduurzamen van hun woning.

Voor de duurzaamheidsleningen is in totaal € 5,6 miljoen beschikbaar gesteld. Wij hebben in totaal meer dan 1300 beschikkingen afgeven. Dit heeft geresulteerd in het aangaan van ruim 950 daadwerkelijke leningen. Het merendeel van deze aanvragen/leningen betreft de installatie van zonnepanelen. Dit jaar zien we wederom een verbreding richting isolatie en (hybride-) warmtepompen.

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en netbeheerder TenneT hebben dit jaar de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor de aanleg van een nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding tussen de hoogspanningsstations Diemen,

Lelystad en Ens voor de 2e maal ter inzage gelegd. De gemeente heeft een zienswijze ingediend omdat verschillende tracés de ontwikkeling van Dronten-groeit raken.

Het bureau Berenschot heeft berekend dat Dronten in 2030 de CO2-uitstoot het meest gereduceerd heeft van alle gemeentes in Nederland. Wij zijn daarmee dus goed op weg om uitvoering te geven aan ons klimaatbeleid.

Wat heeft programma 8 gekost?

Financieel sluit dit programma het jaar 2023 af met een resultaat van: € 3.042.000. Dit is het totaalsaldo van baten en lasten voor dit programma ten opzichte van de begroting na wijzigingen (-/- is een nadelig resultaat).

Bedragen x €1.000

Lasten en Baten	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Vershil
Lasten					
8S Fysieke leefomgeving/implementatie Omgevingswet	-2.574	-2.045	-3.169	-3.243	-74
8T Wonen en bouwen	-8.104	-3.964	-5.621	-5.991	-370
Totaal Lasten	-10.677	-6.009	-8.790	-9.234	-444
Baten					
8S Fysieke leefomgeving/implementatie Omgevingswet	676	4	7	1.428	1.421
8T Wonen en bouwen	4.525	2.959	4.096	7.240	3.144
Totaal Baten	5.201	2.963	4.103	8.668	4.565
Saldo Lasten en Baten programma 8	-5.476	-3.046	-4.688	-566	4.121
Storting					
8Z Niet in pakketjes opgenomen	1.643	0	0	1.472	1.472
Onttrekkingen					
8Z Niet in pakketjes opgenomen	1.200	2	2	394	392
Saldo Reserves programma 8	-442	2	2	-1.078	-1.079
Resultaat programma 8	-5.918	-3.044	-4.686	-1.644	3.042

Afwijkingen

Hierna verklaren we per pakket de afwijkingen tussen begroting na wijziging 2023 en de werkelijkheid 2023. De belangrijkste afwijkingen (lasten en baten) worden toegelicht. Als richtlijn hanteren we het grensbedrag van toelichting bij afwijkingen van € 50.000 en hoger. Een 'min' betekent een financieel nadeel voor de gemeente en een 'plus' een financieel voordeel.

8S Fysieke leefomgeving/implementatie Omgevingswet

Toelichting	Lasten	Baten
Bestemmingsplannen (in opdracht van derden): Principeverzoeken, bijdrage via anterieure overeenkomsten en verhaalde plankosten op basis van de Nota kostenverhaal.	-13	1.213
Omgevingsplan: Budgetoverheveling voor het opstellen van het omgevingsplan (65k: deadline 2032, interne deadline 2030).	89	
Ontwikkelingsplannen RO: Vooruitlopende kosten en opbrengsten voor projecten op het gebied van Nieuwe Natuur, opgavegericht werken, stedenbouwkundige visies en uitgangspunten en planvorming van toekomstige ontwikkelingen, waaronder Gangboord en kindcentrum.	-698	211
Implementatie Omgevingswet: De inhuurkosten door de andere manier van werken zijn elders verantwoord, waardoor dit projectbudget niet is voorgelegd als budgetoverheveling.	172	
Toekomstvisie Dronten 2050: Budgetoverheveling voor het opstellen van de omgevingsvisie (435k: deadline 2027, interne deadline 2025).	376	
Overig		-3
Totaal	-74	1.421

8T Wonen en bouwen

Toelichting	Lasten	Baten
Woningbouwgronden in exploitatie: Twee correcties en winstnemingen POC en onttrekkingen en stortingen in een vijftal voorzieningen (baten en lasten: zie paragraaf grondbeleid).	-576	962
Bouw- en woningtoezicht: Extra inhuurlasten toezichthouder, ombudsfunctie, kadaster- en notariskosten voor afwikkelen complexe dossiers oneigenlijk gebruik gemeentegrond.	-187	5
Vorbereidingskosten wonen en bouwen: Subsidieadviezen en doorverdeelde personeelslasten voor de toekomstige woningbouwopgave.	-29	19
Woningbouwopgave: Vooruitbetaalde kosten op de groeiopgave, die aangevraagd waren via de subsidieaanvraag flexpools 2, maar is afgewezen/niet beschikt.	-111	-65
Omgevingsvergunningen: Het grote verschil komt vooral doordat er uiteindelijk veel meer (proforma) aanvragen zijn ontvangen in december 2023, waarvan de behandeling van deze aanvragen in 2024 plaatsvinden. Door deze systematiek zijn de inkomsten in 2023 een vooruitontvangen voordeel dat in 2024 tot een nadeel leidt. Verder zijn extra inhuurkosten gemaakt om het eigen personeel de andere manier van werken in het kader van de Omgevingswet eigen te maken en het vergunningenproces niet te stagneren. Deze kosten worden gedekt via de legesinkomsten.	-153	2.592
Overige volkshuisvestingsaangelegenheden: Nog te implementeren activiteiten voor de Wet goed verhuurderschap en declarabele kosten via de stimuleringsregelingen woningbouw van het Rijk.	51	11
Duurzaam Dronten: Budgetoverheveling Uitvoeringsprogramma Nieuwe Warmte (Klimaatpakkoord 310k) en nog uit te voeren onderzoek en advies voor Klimaat- en energiebeleid 2023-2027 (SPUK).	597	-399
BAG: De BAG is gericht op vastgoedbeheer (waaronder woonwagencentrum), waarvoor minder multisignalering, beeldmateriaal- en luchtfotografiekosten (Geo-visie) zijn gemaakt.	55	
Overig	-17	19
Totaal	-370	3.144

Verplichte beleidsindicatoren

Gemeenten nemen vanaf 2017 een basisset BBV beleidsindicatoren op in de begroting en het jaarverslag voor inzicht en heldere beeldvorming over de beleidsresultaten van de gemeente, en vergelijking van gemeenten onderling.

Via het verplichte dashboard van [Waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl) zijn nog meer gegevens beschikbaar. In de onderstaande tabel staan de beleidsindicatoren voor dit programma van onze gemeente met peildatum 12-06-2024.

Indicator	2019	2020	2021	2022	2023	Gemeenten 25.000 - 50.000 inwoners	Bron
% Demografische druk	72,2	71,7	70,6	70,4	69,9	79,1	CBS - Bevolkingsstatistiek
<i>Omschrijving</i>	<i>Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.</i>						
Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	14,6	19,8	15,5	13,8	NB	NB	BAG - bewerking ABF Research
<i>Omschrijving</i>	<i>Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.</i>						
Woonlasten éénpersoonshuishouden in €	687	739	793	850	893	867	COELO, Groningen
<i>Omschrijving</i>	<i>Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.</i>						
Woonlasten meerpersoonshuishouden in €	687	739	793	920	964	949	COELO, Groningen
<i>Omschrijving</i>	<i>Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.</i>						
WOZ-waarde woningen x € 1.000	232	244	260	284	337	362	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
<i>Omschrijving</i>	<i>De gemiddelde WOZ-waarde van woningen. De cijfers die worden getoond door waarstaatjegemeente.nl worden gevoed door diverse bronnen. De cijfers worden vaak eerst als voorlopig aangehouden en kunnen hierdoor nog aangepast worden voor ze definitief worden. Afhankelijk van de peildatum dat de cijfers in het P&C document worden opgenomen, kunnen deze afwijken in de diverse documenten.</i>						

Paragrafen

Hierna worden diverse onderwerpen uitgewerkt in de zogenoemde paragrafen. Aanvullend op de informatie in de programmabegroting is dit gedetailleerde informatie over een aantal specifieke onderwerpen met beheersmatige aspecten, zoals bijvoorbeeld de lokale heffingen de investeringen in wegen, riolering etc.

De onderwerpen in de paragrafen bieden een belangrijk inzicht in de financiële positie van de gemeente conform de vastgestelde beleidsuitgangspunten van deze beheersmatige activiteiten.

Paragraaf lokale heffingen

Algemeen

Het totale pakket van gemeentelijke heffingen wordt gelegitimeerd door de gemeenteraad vastgestelde belastingverordeningen en wettelijk vastgestelde tarieven. Voor de hoogte van de tarieven en leges gelden de volgende uitgangspunten:

1. Voortzetten van gemaakte keuzes vanuit het verleden. Voorwaarde is dat de keuzes moeten voldoen aan het wettelijk toegestane;
2. Kostendekkendheid van tarieven en leges;
3. De tarieven en leges, met uitzondering van enkele belastingen, stijgen met 6%;
4. Dit geldt uiteraard niet voor tarieven die wettelijk worden vastgelegd of waarbij via besluitvorming een ander afwijkend tarief is afgesproken;
5. De verwerking van de kaders die door de raad zijn aangegeven in de Kaderbrief.

De gemeentebelastingen worden geheven en geïnd door Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn (GBLT). Op het aanslagbiljet van GBLT staan de betreffende belastingsoorten. Niet iedereen betaalt alle belastingen. Het maakt verschil of de inwoner eigenaar of gebruiker is van een pand en of dit pand een woning of bedrijf is enzovoort.

Beleid

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen en het overzicht op hoofdlijnen van diverse heffingen wordt onderstaand toegelicht. Het beleid over de lokale lasten is opgenomen in:

- Diverse belastingverordeningen;
- De nota kwijtscheldingsbeleid.

Gerealiseerde inkomsten

In 2023 genereren de lokale heffingen de volgende inkomsten:

Opbrengsten lokale heffingen (x € 1.000)	Realisatie 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Vershil 2023
Baten					
Onroerende zaakbelasting	10.812	11.575	12.464	12.497	33
Afvalstoffenheffing	5.593	5.650	6.162	5.884	-278
Rioolrechten	2.788	3.145	3.145	3.227	82
Burgerzaken	347	265	265	333	68
Omgevingsvergunningen	1.385	764	764	3.356	2.592
Kabels en leidingen	136	0	267	124	-143
(Water)toeristenbelasting	1.423	2.270	1.995	2.016	21
Forensenbelasting	282	149	244	300	56
Marktgelden	21	23	23	23	0
Grafrechten	350	430	340	327	-13
Openbare orde en veiligheid	56	39	39	58	19
Parkeerbelasting	6	8	11	5	-6
Precariobelasting					0
Reclamebelasting	132	208	208	147	-61
Totaal lokale heffingen	23.331	24.526	25.927	28.297	2.370

Belastingbeleid en hoofdlijnen diverse heffingen

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen en het overzicht op hoofdlijnen van diverse heffingen wordt onderstaand toegelicht.

Onroerende zaakbelasting

Bij de begroting 2023 is gebruik gemaakt van het door de raad vastgestelde tarief 2022 van alle woningen/gebouwen in de gemeente Dronten met een bijstelling van 6% voor loon- en prijscompensatie zoals opgenomen in de Kadernota 2023. Door het vaststellen van de OZB-verordening door de raad in december 2022 zijn de tarieven definitief geworden. Op basis van deze tarieven heeft GBLT de aanslagen OZB in 2023 opgelegd.

De WOZ-waarden per 1 januari 2022 afgezet tegen de vastgestelde OZB-tarieven heeft geleid tot een werkelijke opbrengst.

De totale lastendruk voor een huishouden, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens zonder en met een eigen woning, is in onderstaande tabel weergegeven. Hierbij is uitgegaan van de gemiddelde WOZ-waarde per 1 januari 2022:

Lastendruk per huishouden	Rekening 2022	Rekening 2023	Begroting 2024*
Afvalstoffenheffing eenpersoonshuishouden	279,18	282,65	300,46
Rioolheffing	139,22	159,00	169,02
Totaal lastendruk (zonder eigen woning) eenpersoonshuishouden	418,40	441,65	469,48
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouden	348,97	353,31	357,57
Rioolheffing	139,22	159,00	169,02
Totaal lastendruk (zonder eigen woning) meerpersoonshuishouden	488,19	512,31	526,59
Afvalstoffenheffing eenpersoonshuishouden	279,18	282,65	300,46
Rioolheffing	139,22	159,00	169,02
Onroerendezaakbelasting - Eigenaar woning 2023 (waarde € 324.000)	372,61	374,87	409,52
Totaal lastendruk (met eigen woning) eenpersoonshuishouden	791,01	816,52	879,00
Afvalstoffenheffing meerpersoonshuishouden	348,97	353,31	357,57
Rioolheffing	139,22	159,00	169,02
Onroerendezaakbelasting - Eigenaar woning 2023 (waarde € 324.000)	372,61	374,87	409,52
Totaal lastendruk (met eigen woning) meerpersoonshuishouden	860,80	887,18	936,11

* Op basis van de verordeningen 2024

Afvalstoffenheffing

Voor de berekening van de afvalstoffenheffing wordt een maximale kostendeckendheid van 100% nagestreefd. Voor het jaar 2023 bedroeg de afvalstoffenheffing € 282,65 voor eenpersoonshuishoudens en € 353,31 voor meerpersoonshuishoudens op basis van 6% loon- en prijscompensatie, zoals vastgesteld in de Programmabegroting 2023. De totale opbrengsten op basis van deze tarieven zijn € 5.887.000. De totale kosten voor deze taak zijn iets hoger uitgevallen dan begroot en zijn € 5.983.060, na uitputting van de voorziening, en betekent een kostendeckendheid van 98%. De inkomsten hadden € 96.000 hoger moeten zijn om 100% kostendeckendheid te realiseren.

In de onderstaande tabel wordt de kostendeckendheid van de afvalstoffenheffing inzichtelijk gemaakt:

Berekening kostendeckendheid Afvalstoffenheffing	Percentage 2023	€	€
Kosten taakveld (incl. omslagrente)		5.045.429	
Inkomsten taakveld (excl. heffingen)		-780.931	
Netto kosten taakveld			4.264.498
Overhead (incl. omslagrente)	78%	1.263.544	
BTW	21%	533.402	
Onttrekking uit Voorziening		-78.384	
Totaal toe te rekenen kosten			1.718.562
Totale kosten			5.983.060
Opbrengst heffingen			5.887.000
Dekkingspercentage			98%

Rioolheffing

De rioolheffing wordt vastgesteld binnen het kader van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Het tarief voor het jaar 2023 is aangepast met een stijging van 6% voor loon- en

prijscompensatie, zoals vastgelegd in de Kadernota 2023. Door het vaststellen van de verordening afvalstoffenheffing door de raad in december 2022 zijn de tarieven definitief geworden. Voor het jaar 2023 bedraagt het tarief € 159, wat betekent dat het volledig de kosten dekt.

In de onderstaande tabel wordt de kostendekkendheid van de rioolheffing inzichtelijk gemaakt:

Berekening kostendekkendheid Rioolheffing	Percentage 2023	€	€
Kosten taakveld (incl. omslagrente)		3.091.419	
Inkomsten taakveld (excl. heffingen)		-109.521	
Netto kosten taakveld			2.981.898
Overhead (incl. omslagrente)	78%	249.001	
BTW	21%	157.898	
Ottrekking uit Voorziening		-165.472	
Totaal toe te rekenen kosten			241.427
Totale kosten			3.223.325
Opbrengst heffingen			3.223.325
Dekkingspercentage			100%

(Water)Toeristenbelasting

Het tarief voor de (water)toeristenbelasting is voor het jaar 2023 vastgesteld op € 1,45 per persoon per overnachting.

Forensenbelasting

Forensenbelasting wordt geheven over de waarde van de woning/stacaravan. Voor 2023 is het tarief trendmatig verhoogd met 6%. Afhankelijk van de economische waarde van het object bedraagt de in 2023 te betalen belasting tussen € 154 en € 715.

Marktgelden

Om een plaats op de weekmarkt in te nemen, is een marktvergunning nodig. Hiervoor worden legeskosten in rekening gebracht. Naast deze leges worden marktgelden betaald en deze worden opgelegd door GBLT. In de begroting 2023 is voor deze heffing rekening gehouden met een stijging van de tarieven 6% ten opzichte van 2022. In de tabel op de vorige pagina is dit niet te zien omdat het een afronding betreft die kleiner is dan € 1.000.

Grafrechten

Uitgaande van een stabilisatie van de opbrengsten bij gelijkblijvende mate van kostendekkendheid is voor de begraafrechten uitgegaan van de trendmatige tariefstijging van 6%. Voor 2023 betekent dit het volgende voor de meest voorkomende tarieven:

- Begraafrecht wordt € 967;
- Begraafplaatsrecht wordt € 1.596;
- Grafrecht voor 20 jaar wordt € 1.053;
- Gedenktekenrecht wordt € 498;
- Recht aanleg grafkelder € 1.166.

Precario-, reclamebelasting en overige leges en tarieven

Vanaf 1 januari 2022 kan geen precariobelasting op nutsleidingen meer worden geheven. Tot 1 januari 2022 was een overgangsregeling van toepassing om

inkomstenderving te voorkomen. In 2017 is een bestemmingsreserve gevormd waarin tot het jaar 2022 jaarlijkse € 100.000 werd gedoteerd. Van 2022 tot en met 2024 wordt jaarlijks een bedrag onttrokken om gelijkmatig naar 0 te komen. Voor het jaar 2023 is derhalve een bedrag van € 300.000 onttrokken uit deze bestemmingsreserve.

Kwijtscheldingsbeleid

Als een belastingplichtige niet voldoende financiële middelen heeft om de belastingaanslag te betalen, kan onder bepaalde voorwaarden kwijtschelding worden verleend. Deze kwijtschelding geldt specifiek voor de riool- en afvalstoffenheffing. Vanwege strengere richtlijnen in het nationale beleid omtrent kwijtschelding ervaren mensen met een laag inkomen, ook wel aangeduid als minima, een toenemende impact op hun financiën.

Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt de huidige financiële positie van de gemeente beschreven.

Of de gemeente in staat is de gevolgen van de risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt, wordt weergegeven door de 'weerstandscapaciteit'. Onder weerstandscapaciteit verstaan we de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om onverwachte, niet-begrote kosten te kunnen dekken.

Het geld en de mogelijkheden bestaan onder andere uit het vrij aanwendbare gedeelte van de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien die in de begroting is opgenomen. De benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de aard en de omvang van de risico's waar de gemeente mee wordt geconfronteerd (risicoprofiel), bijvoorbeeld financiële risico's binnen projecten en garantstellingen. Voor deze risico's kunnen geen verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd omdat de risico's zich niet regelmatig voordoen en niet goed meetbaar zijn.

Tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor een gemeente geen maatregelen heeft getroffen, maar die wel van betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van een gemeente bestaat dus een relatie. Deze relatie wordt het weerstandsvermogen genoemd. Dit vermogen wordt uitgedrukt in een ratio met een waardering voor de gemeente.

Beleid

De Nota Risicomanagement bevat het beleid omtrent het benodigde weerstandsvermogen, de aanwezige weerstandscapaciteit en de werkwijze omtrent het omgaan met en beheersen van onzekerheden. Voor 2024 staat een actualisatie van deze nota gepland waarin wordt ingegaan op de nieuwste inzichten ten aanzien van risicomanagement. Ook wordt daarbij ingegaan op de verandering ten aanzien van de rechtmatigheidsverklaring, die met terugwerkende kracht over 2023 niet meer door de accountant zal worden afgegeven maar door het college.

De risico's worden halfjaarlijks geactualiseerd bij de begroting en de jaarstukken. Risico's met een financieel gevolg zijn beoordeeld en opgenomen in de risico-inventarisatie van deze paragraaf.

De gemeente Dronten wil met risicomanagement onder andere het volgende bereiken:

- Risicobewustzijn bij management en medewerkers;

- Risico's en onzekerheden onderkennen bij het streven naar beleidsdoeleinden en maatschappelijke effecten;
- Inzicht in risico's verschaffen en wijze waarop we op deze risico's sturen;
- Beheersing van risico's door bewuste preventieve en reactieve maatregelen;
- Behoud van een goede financiële positie.

De Paragraaf weerstandsvormen delen we op in de volgende onderdelen:

- Risico-inventarisatie;
- Weerstandscapaciteit inclusief relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit;
- Financiële Kengetallen.

Risico-inventarisatie

Tot de risico's behoren alle zaken van materiële betekenis voor de financiële situatie, waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd, geen verzekeringen zijn afgesloten of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid. Wij gaan uit van de risico-inventarisatie zoals opgesteld bij de Programmabegroting 2024 en hebben de geactualiseerde risico's die gelden bij het opstellen van de jaarstukken 2024 benoemd. De risico's met een hoge risicoscore (8 en hoger) worden toegelicht. De gemeentelijke risico's zijn in te delen in twee hoofdgroepen:

1. Macro-economisch gebonden risico's (exogene risico's);
2. Organisatie gebonden risico's (endogene risico's).

Op basis van de door ons uitgevoerde risico-inventarisatie, de weerstandratio van 3 (zie deze paragraaf onder het kopje benodigde versus beschikbare weerstandscapaciteit) en het beeld van onze meerjarenbegroting is het college van burgemeester en wethouders van mening dat de normale bedrijfsvoering financieel kan worden voortgezet.

Risicokaart

In onderstaande risicokaart zijn de risico's opgenomen, onderverdeeld naar kans en impact, waaruit de risicoscore wordt bepaald op basis van kans-score x impact-score. Het aantal risico's is in onderstaande tabel vermeld:

		IMPACT				
		< € 50.000	€ 50.000 tot € 100.000	€ 100.000 tot € 250.000	€ 250.000 tot € 500.000	> € 500.000
		Score 1	Score 2	Score 3	Score 4	Score 5
KANS	Zeet groot (81-100%) Score 5					1
	Groot (61-80%) Score 4		1	1		2
	Gemiddeld (41-60%) Score 3			2	2	2
	Klein (21-40%) Score 2			1		
	Zeet klein (1-20%) Score 1	3	1	5	2	2

Leeswijzer: het getal 2 rechtsonder op de kaart geeft aan dat er twee risico's zijn geformuleerd met kans-score 1 en impactscore 5. Deze twee risico's hebben een risicoscore van $1 \times 5 = 5$.

Risicoscores

In onderstaand schema zijn de risico's inclusief risicoscore vermeld. Met een + of - is aangegeven of de kans, impact en of risicoscore is aangepast. De lichtgrijze risico's betreft risico's die voorheen opgenomen waren, maar nu niet meer als risico gelden door veranderde omstandigheden of zijn opgenomen in de begroting. De risico's met een hoge risicoscore (8 en hoger) worden toegelicht:

Omschrijving risico's:	Programma	Verwachte kans	Verwachte impact	Incidenteel of structureel	Risicoscore	Risico voorgekomen in 2023
Exogene risico's:						
Prijsontwikkelingen	0 t/m 8	70	2.000.000	Structureel	20	Ja
Exploitatietekort Wsw Impact	6	70	(+) 74.000	Structureel	(+) 8	Nee
Bijstand zelfstandigen	6	0	0	Structureel	6	Nee
Renteontwikkelingen	0	0	0	Structureel	0	Nee
Leerlingenvervoer	4	0	0	Structureel	0	Nee
Endogene risico's:						
Accommodatiebeleid	0, 4 en 8	90	3.000.000	Structureel	25	Nee
Bijdrage aan negatief resultaat grondexploitaties	8	75	(-) 3.000.000	Incidenteel	20	Nee
Risico uitgaven Lokale Jeugd vanaf 2025	6	50	500.000	Structureel	15	Nee
Aansprakelijkheidsclaim	0	50	500.000	Incidenteel	15	Nee
Personeel, krapte arbeidsmarkt	0	50	400.000	Structureel	12	Ja
Schade straatmeubilair en openbare verlichting	2	70	200.000	Structureel	12	Ja
ICT - Informatieveiligheid	0	50	250.000	Incidenteel	12	Nee
Schade openbare ruimte door extreem weer	5	60	225.000	Structureel	9	Ja
Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek	7	(+) 50	(+) 215.500	Structureel	(+) 9	Nee
Veiligheidsregio Flevoland	1	(+) 30	(+) 118.000	Incidenteel	6	Nee
Garantstellingen OFW (WSW)	8	1	1.060.000	Incidenteel	5	Nee
Garantstelling HVC	7	10	1.050.000	Incidenteel	5	Nee
Garantstellingen NHG (WEW)	0	(+) 1	(+) 325.000	Incidenteel	(+) 4	Nee
Toereikendheid VZ Afvalstoffenheffing	7	1	250.000	Incidenteel	4	Nee
Garantstelling Impact	6	10	240.000	Incidenteel	3	Nee
Overige garantstellingen	0	5	110.000	Incidenteel	3	Nee
Personeel (politiek verlof c.q. detachering/terugkeergarantie)	0	20	100.000	Structureel	3	Nee
Gladheidbestrijding	2	20	100.000	Structureel	3	Ja
Re-integratieprocedure personeel	0	5	100.000	Incidenteel	3	Ja
Huur opvanglocaties	6	(+) 20	(+) 80.000	Incidenteel	(+) 2	Nee
Verkiezingen	0	20	40.000	Incidenteel	1	Ja
Lagere inkomsten begraafplaats	7	20	30.000	Structureel	1	Ja
Kosten bestuursdwang	0	10	15.000	Incidenteel	1	Nee
Gebruik accommodaties	0	0	0	Incidenteel	2	Nee
Kosten ICT	0	0	0	Structureel	0	Nee
Minimabeleid	6	0	0	Structureel	2	Nee
Procedures subsidies	5	0	0	Incidenteel	4	Nee
Schade vandalisme	0	0	0	Incidenteel	0	Nee
Totaal			13.982.500			
waarvan structureel			6.844.500			
waarvan incidenteel			7.138.000			

Toelichting omvangrijkste risico's

Risico prijsontwikkelingen

Toelichting

Door verschillende negatieve ontwikkelingen op de wereld, zoals de oorlog in Oekraïne en de daarmee komende schaarste van bijvoorbeeld productie van veel materialen, zien

we dat de prijzen stijgen van zowel middelen als diensten. Als gemeente hebben we dit meegenomen als risico, omdat dit effect heeft op de prijzen van veel diensten en inkoopproducten die we afnemen

Beheersmaatregel

- In te zetten op contractmanagement en her prioriteren van projecten, waarbij voorrang gegeven kan worden aan projecten waar minder prijsontwikkelingen zich voor kunnen doen.
- Efficiënter gebruik van materialen/revisie onderhoud, waardoor een langere gebruiksduur kan ontstaan van het goed.
- Met aanbieders werken om de resultaten te behalen binnen de gestelde tijdsduur. Waar mogelijk is zorg eindig en kunnen inwoners verder zonder professionele maatwerkondersteuning. In de aanbesteding Wmo, jeugdhulp en Participatiewet van 2022 zijn deze afspraken tussen gemeenten en aanbieder aangepast en verscherpt n.a.v. ervaringen van de afgelopen 4 jaar;
- Per 2023 is de regisseur een nieuwe rol binnen het team gidsen Wmo, Jeugdhulp en Participatiewet. De regisseur wordt ingezet bij meervoudige complexe problematiek en stuurt op het proces en de samenwerking tussen de verschillende professionals. De regisseur is voor een lange tijd verbonden met de inwoner/ het gezin waardoor signalen snel kunnen worden opgepakt;
- De verbeteringen in de monitoring zal ons meer informatie opleveren om tijdig te sturen op afwijkingen van de begroting en van de beleidsdoelen;
- Inwoners kunnen gebruik maken van een Blijverslening waarmee zij hun huis kunnen aanpassen zodat zij langer thuis kunnen wonen.

Risico Exploitatietekort Wsw Impact

Toelichting

In de begroting Dronten wordt rekening gehouden met een totale uitgave van € 1.936.413. Impact geeft in totaal aan een uitgave van € 2.166.898. De gemeente Dronten heeft een bedrage van 25% in het begrote tekort (€ 1.267.256), zijnde € 316.814.

Ervaringen uit het verleden hebben ons geleerd dat er geen overschrijdingen t.o.v. de begroting van Dronten hebben plaatsgevonden en daarom is middels de kadernota 2019 besloten om rekening te houden met een tekort van € 160.000. Dit betekent dat wij ervan uitgaan dat het tekort € 156.814 lager zal zijn (€ 316.814 – € 160.000) t.o.v. begroting van Impact.

Uitgaande van een tekort van € 160.000 schatten wij ten opzichte van begroting van Dronten een bedrag van € 73.671 tekort gaan komen (€ 2.166.898 - € 1.936.413) - € 156.814)).

Beheersmaatregel

De laatste jaren heeft het resultaat van het werkvoorzieningschap en Impact nooit geleid tot een overschrijding van de begroting van Dronten (Impact begroot voorzichtig). Wij monitoren deze voortgang in de financiële tussenrapportages van Impact. Indien er inderdaad een overschrijding gaat ontstaan nemen wij dit mee in de financiële tussenrapportage. Samen met Impact wordt bekeken om een realistischere begroting voor de komende jaren op te leveren.

Risico accommodatiebeleid

Toelichting

De gemeente kent veel verouderde accommodaties. In september 2023 is het Strategisch VastgoedPlan voor kennisgeving aan de raad aangeboden. Gelijktijdig is een toetsingskader voor nieuwe investeringen in maatschappelijk vastgoed en het Integraal HuisvestingsPlan (IHP) onderwijs vastgesteld.

Het SVP en IHP geven een beeld van toekomstige investeringen in renovatie, nieuwbouw en/of verduurzamen van het maatschappelijk vastgoed. Het accommodatiebeleid gaat

gepaard met omvangrijke investeringen. Op dit moment wordt gewerkt aan een prioritering van de verschillende opgaven. Ondanks inzicht in de totale opgave van het maatschappelijk vastgoed, zijn er verschillende factoren die maken dat het risico bestaat dat opgaven financieel duurder worden. Dit onder andere door nog te maken keuzes over locaties, op welke manier in te passen en bouwkostenstijgingen.

Beheersmaatregel

Bij het opstellen van de prioritering, aan de hand van de volledige inventarisatie, wordt integraal vanuit verschillende beleidsterreinen gekeken op welke manier de verschillende opgaven op een juiste manier in te passen zijn.

Risico bijdrage aan negatief resultaat grondexploitaties

Toelichting

Wanneer tekorten en afwaarderingen in de grondexploitatie niet binnen het jaarresultaat van de grondexploitatie kunnen worden opgevangen, komt dit ten laste van het algemeen jaarresultaat van de algemene dienst. Zoals is opgenomen in de Nota risicomanagement wordt het risico opgenomen in de paragraaf Grondbeleid. In deze tabel wordt enkel het risico kenbaar gemaakt zoals deze is opgenomen in de paragraaf grondbeleid. Zie voor de toelichting op het risico dan ook de paragraaf.

Risico uitgaven Lokale Jeugd vanaf 2025

Toelichting

Voor 2024 is € 500.000 incidenteel opgenomen wat gelijk is aan de overschrijding in 2022. Er lijkt nu meer "niet gecontracteerde" zorg toegewezen te worden dan voorheen waarvan in 2023 moet blijken in hoeverre sprake is van een incidenteel dan wel structureel karakter van deze toegewezen zorg. Wij achten het op dit moment te vroeg om deze stijging van de lokale lasten structureel op te nemen en onderzoeken de oorzaak van het toenemen van de "niet gecontracteerde" zorg. Hier ontstaat wel het risico dat de overschrijding wellicht toch structureel blijkt te zijn en zich vanaf 2025 kan voordoen..

Beheersmaatregel

Onderzocht wordt op dit moment wat de reden is die zorgt voor het van het toenemen van de "niet gecontracteerde" zorg en wat het effect is hiervan op de uitgaven.

Risico aansprakelijkheidsclaim

Toelichting

De schadeclaims die door inwoners en bedrijven worden ingediend bij de gemeente zijn complexer en omvangrijker van aard geworden. Hierdoor is de verwachte kans en impact in euro's van aansprakelijkheidsclaims toegenomen.

Beheersmaatregel

De gemeente heeft een Aansprakelijkheidsverzekering. Maar er gelden in bepaalde gevallen uitsluitingen van dekking op deze verzekering.

Risico personeel, krapte arbeidsmarkt

Toelichting

De schaarste van personeel op de arbeidsmarkt is nog steeds groot. Tegelijkertijd vergrijzen wij als organisatie, met verwachte uitstroom in de komende jaren tot gevolg. In bepaalde beroepsgroepen neemt het risico toe dat we geen goed gekwalificeerd personeel kunnen werven of in dienst kunnen houden. Dit kan gevolgen hebben voor de kwaliteit van het werk en verhoging van de werkdruk. Het financiële gevolg heeft betrekking op hogere kosten, omdat vacatures niet worden ingevuld en er meer (en duurder) moet worden ingehuurd. Dit risico wordt ingeschat op basis van verwachte uitstroom in de komende jaren en een percentage van de functies die als moeilijk

invulbaar worden ingeschat. Daarmee komen we op een financieel gevolg van € 400.000. Het gaat om een risico dat afhankelijk van de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt een aantal jaren kan voortduren.

Beheersmaatregel

Er worden traineetrajecten ingezet om hoogopgeleide jongeren binnen te halen. Met betere opleidings- en ontwikkelmogelijkheden willen we medewerkers binden en boeien. We hebben een recruiter in dienst genomen om beter in te kunnen spelen op de huidige arbeidsmarkt.

Risico schade straatmeubilair en openbare verlichting

Toelichting

De schades aan straatmeubilair en openbare verlichting neemt jaarlijks toe. Een groot deel van de schades worden verhaald op de veroorzaker of worden vergoed door het Waarborgfonds Motorverkeer. Overige schades zijn nauwelijks verhaalbaar.

Beheersmaatregel

Schades worden zoveel als mogelijk verhaald op de veroorzaker. Hiervoor wordt ook gebruik gemaakt van diensten door een gespecialiseerd expertisebureau.

Risico ICT-informatieveiligheid

Toelichting

Informatieveiligheid is een randvoorwaarde voor een betrouwbare informatievoorziening. Informatie dient op het juiste moment beschikbaar te zijn, werkzaamheden en beslissingen dienen plaats te vinden op integere informatie (juist, volledig en actueel) en informatie behoort enkel voor bevoegden beschikbaar te zijn. Het levert een bijdrage aan de te realiseren maatschappelijke en organisatiedoelen van onze gemeente door risico's die een negatieve impact hebben op de beschikbaarheid, integriteit en/of vertrouwelijkheid te beheersen.

Beheersmaatregel

We zetten in op het bestendig inzetten op de bescherming van ICT-middelen, versterken van de informatiebeveiliging en vergroten van de gegevensbescherming. Daarmee wordt wet- en regelgeving nageleefd. Hiervoor wordt invulling gegeven aan risicobeheer gebaseerd op drie verdedigingslinies (three lines of defense – model). We verzekeren ons hierbij dat de juiste controles op de juiste manier uitgevoerd worden, zelfbeoordelingen van voldoende kwaliteit zijn en het risicobewustzijn bij iedereen in de organisatie van voldoende niveau is. Onafhankelijk hiervan formuleert de 2e-lijn informatiebeveiligingsfunctie (risico- en controlefunctie) een beeld aangaande risico's waarmee we geconfronteerd worden. Zij bepaalt het kader en beleid en ondersteunt bij de implementatie. In de 3e lijn wordt invulling gegeven aan de kwaliteitscontrole van bedrijfsprocessen middels risico-gebaseerde en algemene audits. Daarnaast is er over het jaar 2023 binnen de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) verantwoording afgelegd aan de verschillende toezichthouders.

Dit heeft de volgende resultaten opgeleverd:

ENSIA	Score	Minimumeis
DigiD	Voldoet aan alle normen	Voldoen aan alle normen
Suwinet	Voldoet aan alle normen	Voldoen aan alle normen
BAG	96%	75%
BGT	97%	75%
BRO	84%	60%

Risico schade openbare ruimte door extreem weer

Toelichting

Extreem weer leidt steeds tot een recordhoogte aan schade. Met name stormen veroorzaken grote schades. De zomerstorm Poly was de zwaarste zomerstorm in ruim vijftig jaar. Veel bomen zijn omgewaaid. Heftige regenval en hagelbuien veroorzaken steeds meer schades aan o.a. gemeentelijke gebouwen.

Beheersmaatregel

Storm- en waterschade aan gebouwen en voertuigen is verzekerd. Schade in de openbare ruimte (bomen, straatmeubilair etc.) is echter niet verzekerd en nauwelijks verzekeraar.

Risico verbonden partij Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Toelichting

De omgevingswet is per 1 januari 2024 ingevoerd. Een ander wettelijk kader vanuit een andere filosofie aan de hand waarvan wij ons werk gaan doen: veranderde bevoegdheden, minder vergunningen, meer meldingen, kortere proceduredtijden, leges, adviezen op omgevingsplannen en -visies, zorgplichten, jurisprudentie et cetera. Het effect van die veranderingen op (de omvang van) het OFGV-werk laat nu nog moeilijk voorspellen. Ook is er ten tijde van het opstellen van de begroting van de OFGV nog geen duidelijkheid over de financiering van bodemtaken die naar de gemeenten overgaan en de financiering van omgevingsveiligheidstaken.

Als de onderdelen van de Kadernota 2025 van de OFGV volledig in gang worden gezet dan heeft dit voor alle partners financiële gevolgen. De structurele partnerbijdrage van gemeente Dronten zou dan met ingang van 2025 van € 1.277.618 naar € 1.493.111 veranderen. Dit betekent een structurele begrotingstoename van € 215.493 voor Dronten. De financiële gevolgen vanuit de projecten uit het ontwikkelplan en de nieuwe basis-en plustaken zijn (nog) niet meegenomen.

Beheersmaatregel

Gelet op de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1-1-2024, wordt ook de komende jaren de nodige aandacht besteed aan de verdere ontwikkeling van iedereen die werkzaam is op het brede vakgebied van het omgevingsrecht. De landelijke kwaliteitscriteria 2.3 VTH zijn bedoeld als toetsingskader om de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) verder te professionaliseren en de kwaliteit van de mensen, het werk en de organisatie te borgen. Als Dronten hebben we nauwelijks (zienswijze) tot geen invloed op dit vervolgtraject.

Weerstandscapaciteit

Bij weerstandscapaciteit wordt onderscheid gemaakt in:

- Een incidentele component die als buffer dient voor het tijdelijk opvangen van negatieve exploitatieresultaten en van onvoorzienbare externe ontwikkelingen;
- Een structurele component die kan worden benut om structurele tegenvallers te compenseren, indien de financiële planning- en control instrumenten onvoldoende hulp bieden om structurele tegenvallers op te lossen.

Incidentele componenten

De incidentele componenten van het weerstandsvermogen bestaan uit:

1. De algemene reserve;
2. De post onvoorzien eenmalig;

3. De stille reserves.

1. Algemene reserve

In de Nota reserves en voorzieningen die in januari 2021 door de raad is vastgesteld is het onderscheid in Algemene reserve vrij en Algemene reserve niet vrij besteedbaar vervallen in verband met het niet meer toerekenen van fictieve rente aan reserves. Indien de Algemene reserve substantieel afneemt, verwerken we de structurele rente-effecten in de begroting.

In de Nota reserves en voorzieningen is als norm vastgelegd dat de gemeentelijke risicobuffer tenminste 10% van de gemeentelijke exploitatie (lasten) moet bedragen. Hiermee wordt bedoeld de lasten zoals opgenomen in de vastgestelde Programmabegroting. Met een exploitatiebegroting van € 128 miljoen in 2023 moet de buffer dus minimaal € 12,8 miljoen zijn. De algemene reserve is per 31-12-2023 40,8 miljoen voor resultaatverdeling en dus ruim hoger dan deze norm. Dit geldt ook voor de komende jaren.

2. Post onvoorzien eenmalig

Jaarlijks wordt binnen de begroting rekening gehouden met een raming voor onvoorzien incidentele uitgaven van totaal groot € 84.000. Dit is ongeveer € 2,00 per inwoner op basis van het inwonerscijfer bij de opstelling van de Programmabegroting 2022.

3. Stille reserves

Stille reserves zijn activa die onder de opbrengstwaarde of tegen nul op de balans zijn gewaardeerd. Dat betekent dat de boekhoudkundige waarde lager is dan de reële waarde. Indien de activa verkoopbaar zijn, is de opbrengst bij eventuele verkoop dan éénmalig vrij inzetbaar. In praktijk zijn stille activa echter vaak niet verkoopbaar. Stille reserves van de gemeente Dronten worden daarom op voorhand niet meegenomen bij het bepalen van de weerstandscapaciteit.

Tabel incidentele componenten

In de volgende tabel is aangegeven wat de weerstandscapaciteit is voor het incidenteel opvangen van exploitatietekorten en onvoorzienbare ontwikkelingen:

Incidentele weerstandscapaciteit (algemene dienst)	31-12-2022	31-12-2023
Algemene reserves *	40.754.903	40.750.715
Onvoorzien (opgenomen in begroting)	147.000	61.000
Stille reserves	p.m.	p.m.
Totaal	40.901.903	40.811.715

* De algemene reserve op 31-12-2022 is na verwerking van het resultaat 2022. De stand van de algemene reserve op 31-12-2023 is exclusief nog te bestemmen resultaat.

Structurele componenten

Onder de structurele componenten van de weerstandscapaciteit vallen:

A) De onbenutte belastingcapaciteit;

B) De post onvoorzien structureel.

A) Onbenutte belastingcapaciteit

Om de onbenutte belastingcapaciteit van Dronten te bepalen wordt de volgende definitie

gehanteerd: de onbenutte belastingcapaciteit kan worden gedefinieerd als het bedrag dat nog aan extra inkomsten kan worden gegenereerd voor het geval zich tegenvallers voordoen. Daarbij wordt uitsluitend rekening gehouden met de onroerendezaakbelastingen (ozb), aangezien de meeste andere belastingen en heffingen kostendekkend of substantieel van geringe betekenis zijn. Voor de berekening van de omvang van de onbenutte belastingcapaciteit wordt de ruimte in aanmerking genomen tussen de eigen tarieven en het normtarief voor de zgn. artikel 12-gemeenten van 0,1729% (Meicirculaire 2022 voor 2023).

Omschrijving	Geraamde opbrengst 2023	Werkelijke opbrengst 2023	Rekentarief 2023*	Redelijk peil 2023 **	Werkelijke ruimte
OZB woningen	6.966.327	6.945.153	0,1157%	10.378.712	3.433.559
OZB niet woningen eigenaren	3.393.120	3.383.804	0,2653%	2.205.276	-1.178.528
OZB niet woningen gebruikers	2.104.086	2.115.725	0,1978%	1.849.388	-266.337
Totaal	12.463.533	12.444.682		14.433.375	1.988.693

* o.b.v. verordening ozb 2023

** o.b.v. redelijk peil 2023: 0,1729%

Rioolheffing en afvalstoffenheffing

De rioolheffing en de afvalstoffenheffing zijn heffingen voor het gebruik van de riolering en voor het inzamelen van afval. De wet geeft aan dat de (meerjarige) baten niet hoger mogen zijn dan de (meerjarige) lasten.

Het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) 2022-2028 is de basis voor het toekomstig onderhoud aan de riolering. Er is een voorziening Rioolbeheer gevormd om de toekomstige lasten voor het GRP af te dekken. De voorziening Rioolbeheer bedraagt € 23,9 miljoen per ultimo 2023. De voorziening is ontstaan door een overdekking op het rioolbeheer in de afgelopen jaren. In het GRP is aangegeven hoe de rioolheffingen zich de komende jaren ontwikkelen. Dit houdt in dat op dit moment geen rekening kan worden gehouden met een onbenutte belastingcapaciteit binnen de rioolheffingen. Voor de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt 100% kostendekkendheid van de afvalbeheerkosten, waarbij jaarlijks het overschot of tekort wordt verrekend met de egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing. Het saldo van deze egalisatievoorziening wordt weer ingezet om de tarieven (incidenteel) te verlagen of om toekomstige kosten te dekken. De egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing bedraagt afgerond € 118.000 per ultimo 2023.

Omdat uitgegaan wordt van maximale kostendekkendheid is geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit in de riool- en afvalstoffenheffing.

Leges en andere heffingen

Uitgangspunt van de leges en andere heffingen is maximale kostendekkendheid van de kosten. Hier is dus geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit.

2. Post onvoorzien structureel

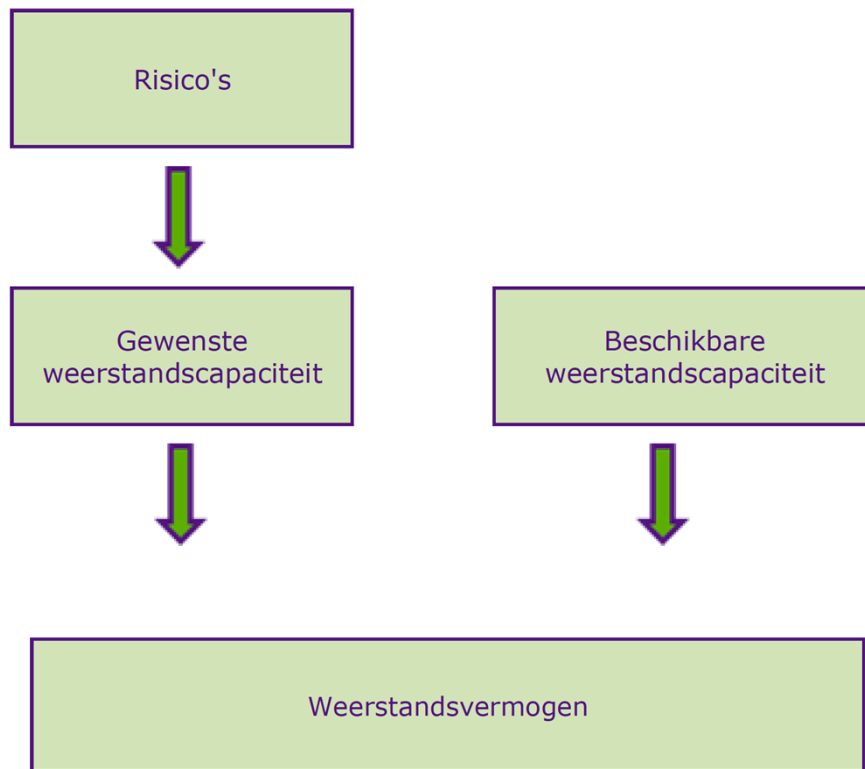
De post structureel onvoorzien is bedoeld om onvoorziene structurele uitgaven te kunnen afdekken. De gemeente Dronten kent geen structurele stelpost voor onvoorzien.

Conclusie

Al met al heeft Dronten slechts een geringe structurele weerstandscapaciteit van € 1.989.000 in de exploitatie. Dit betreft de onbenutte belastingcapaciteit.

Benodigde versus beschikbare weerstandscapaciteit

Op basis van de risicoanalyse is het risicoprofiel voor 2023 berekend op € 13,6 miljoen. Om dat op te vangen, is incidentele weerstandscapaciteit benodigd. Er is € 40,8 miljoen aan incidentele weerstandscapaciteit beschikbaar (voor resultaat verdeling). Dat is ruim voldoende om de risico's incidenteel te kunnen opvangen. De relatie tussen de risico's, de benodigde weerstandscapaciteit, de beschikbare weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen is in de volgende figuur weergegeven:

De ratio tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit is een norm voor de mate waarin een gemeente de risico's kan opvangen. Deze ratio wordt "ratio weerstandsvermogen" genoemd.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

In de volgende tabel is de "ratio weerstandsvermogen" berekend:

Ratio weerstandsvermogen	Realisatie 2022	Realisatie 2023
Risicoprofiel (= benodigde weerstandscapaciteit)	16.427.000	13.982.000
Weerstand (= beschikbare weerstandscapaciteit)	40.901.903	40.811.715
Ratio weerstandsvermogen*	2,5	2,9
Waardering ratio weerstandscapaciteit	Uitstekend	Uitstekend

* Ratio Weerstandsvermogen = weerstand gedeeld door risicoprofiel in %

** Algemene reserve gecorrigeerd ivm lagere dotatie obv raadsbesluit jaarstukken 2022.

Voor de beoordeling van de ratio weerstandsvermogen wordt gebruik gemaakt van de waarderingstabel die het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) en de Universiteit Twente samen hebben opgesteld. De ratio weerstandsvermogen komt voor Dronten ruim boven de 2. Dat betekent dat de gemeente Dronten over een vermogenspositie beschikt die als uitstekend wordt beoordeeld om de financiële risico's éénmalig af te dekken. Hier zijn de structurele risico's ook als eenmalig in meegenomen. Rekening houdende met de 10% (2023 = 12,8 miljoen) wat we in de algemene reserve willen behouden, zoals is opgenomen in de nota risicomanagement is het weerstandsvermogen 2,0 en daarmee nog steeds uitstekend. Bij bovenstaande berekeningen wordt nog geen rekening gehouden met de ruimte van reserves waar de raad een bestemming aan heeft gegeven die kan worden gewijzigd. Als deze reserves meegenomen worden, wordt de ratio nog beter.

Voor de structurele risico's geldt dat er onvoldoende buffer aanwezig is om de risico's structureel af te dekken. Wij gaan er van uit dat voor deze risico's, als ze zich aandienen, binnen drie jaar maatregelen worden getroffen om de gevolgen binnen de begroting op te vangen.

Ratio weerstandsvermogen	Waardering
>2,0	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim Onvoldoende

Algemene conclusie weerstandsvermogen van de gemeente Dronten

- Er is een uitstekende buffer aanwezig voor het opvangen van de financiële gevolgen van éénmalige tegenvallers;
- Er is, evenals voorgaande jaren, een onvoldoende buffer aanwezig voor het opvangen van tegenvallers met structurele financiële gevolgen. Bij structurele risico's gaan we ervan uit dat binnen drie jaar maatregelen worden getroffen om de gevolgen binnen de begroting op te vangen.

Financiële kengetallen

Onderstaand treft u de kengetallen aan die wij in het kader van het BBV (artikel 11) moeten opnemen. In samenspraak met de provincie is afgesproken dat in de P&C-

documenten ten aanzien van het onderdeel financiën ingegaan wordt op de volgende onderdelen: sluitende meerjarenbegroting, weerstandsvermogen, materieel evenwicht (structurele baten zijn in evenwicht met de structurele lasten) en de schuldpositie. Zie hiervoor ook Financiële positie/ structureel evenwicht.

Verloop van de kengetallen				
Jaarstukken 2023	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023	Norm
Netto schuldquote	-40%	-20%	-28%	A
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-47%	-24%	-35%	A
Solvabiliteitsratio	59%	53%	59%	A
Structurele exploitatieruimte	1,7%	1,9%	3,2%	A
Grondexploitatie	3%	6%	3%	A
Belastingcapaciteit eenpersoonshuishoudens*	88%*	93%	87%	A
Belastingcapaciteit meerpersoonshuishoudens*	88%*	101%	94%	A

* Tot en met 2022 geen splitsing in een- en meerpersoonshuishoudens

Normering kengetallen

Het belang van financiële kengetallen is driedelig: naast inzicht in de financiële positie en vergelijkbaarheid hebben kengetallen een signaalfunctie. Het Rijk heeft aan de verplichte financiële kengetallen geen normen verbonden. De VNG adviseert de kengetallen te relateren aan bijvoorbeeld signaleringswaarden die voor stresstesten gelden. Deze testen geven ook informatie over de financiële positie. Onderstaand de signaleringswaarden per kengetal:

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie	Categorie	Categorie
	A. Minste risico	B. Gemiddeld risico	C. Meeste risico
Netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90% - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% - 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	Begr > 0%	Begr = 0%	Begr < 0%
Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	> 105%

1. *Netto schuldquote/ Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen*
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. Dronten heeft netto geen schuld.
Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast.
2. *Solvabiliteitsratio*
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Met 59% blijft deze ruim voldoende.
3. *De structurele exploitatieruimte*
Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of

structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Gemeente Dronten wil met de aanstaande herijking ook in de toekomst financieel gezond blijven.

4. *Het aandeel van de waarde van de grondexploitatie op de totale balanswaarde*

De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee.

5. *De belastingcapaciteit*

De belastingcapaciteit geeft aan in hoeverre de woonlasten binnen een gemeente hoger of lager zijn dan de gemiddelde woonlasten. In de Paragraaf lokale heffingen is aangegeven dat de woonlasten (inclusief eigen woning) in 2023 voor eenpersoonshuishoudens € 816,52 bedragen en voor meerpersoonshuishoudens € 887,18 bedragen. We zijn hierbij uitgegaan van een gemiddelde woningwaarde van € 324.000.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Kapitaalgoederen zijn goederen/zaken die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij aan haar burgers levert te produceren; grote zaken die vaak veel waarde hebben en meerdere jaren meegaan. De gemeente Dronten heeft ongeveer 1.400 hectare aan openbare ruimte in beheer. Veel activiteiten vinden daarop plaats zoals wonen, werken en recreëren. Daarvoor zijn veel kapitaalgoederen nodig in de vorm van onder andere:

- verhardingen;
- riolering;
- groenvoorzieningen;
- speelvoorzieningen;
- verlichting;
- (civiel)technische kunstwerken zoals bruggen, steigers en vlonders;
- accommodatiebeleid, -beheer, renovatie en vervanging;
- stranden en voorlanden.

Van deze kapitaalgoederen is het beleidskader, de financiële consequenties die uit het beleidskader voortvloeien en een vertaling van de financiële consequenties in de begroting opgenomen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

Beleid

Het beleid van Dronten voor het onderhoud van kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in de volgende beleids- en beheerplannen:

- Beleids- en beheerplan wegen 2021-2025;
- Beheerplan technische kunstwerken en overige objecten 2023-2027;
- Beleidsplan verlichting in de openbare ruimte 2018-2027;
- Beheerplan openbare verlichting 2023-2027;
- Groenbeleidsplan gemeente Dronten 2017;
- Groenbeheerplan Dronten 2020-2024;
- Bosbeheerplan Dronten 2020-2024;
- Boombeheerplan Dronten 2020-2024;
- Beheer- en onderhoudsplan halfverhardingen 2022-2026;
- Beheerplan Voorlanden 2021;

- Speelruimteplan 2018;
- Gemeentelijk Rioleringsplan Dronten 2022 t/m 2026;
- Accommodatiebeheerplan;
- Grondstoffenbeleidsplan.

Wegenbeheer en verhardingen

In 2021 is het beheerplan wegen geactualiseerd en vastgesteld. De norm waarop het onderhoud wordt gepleegd is CROW-niveau B (basis) voor centra, fiets- en voetpaden. Voor alle overige wegen is dat CROW niveau C (laag). Het beheer van de verhardingen is uitgevoerd conform het beheerplan. De meest in het oog springende uitgevoerde activiteiten, naast regulier onderhoud, zijn:

Bermversteving 2023

De volgende wegen zijn voorzien van bermbeton als onderdeel van het versnellingsprogramma bermversteving:

- Haringweg (gedeelte);
- Zeebiesweg.

Uitgesteld wegenonderhoud 2023

Het rehabilitatieproject Rietweg (2e deel) is doorgeschoven richting 2024 vanwege de werkzaamheden van windplan Groen. De civieltechnische voorbereiding is afgerond en de uitvraag ligt bij de aannemer. Uitvoering vindt in 2024 plaats.

Riolering

In juni 2022 is het GRP Dronten, gemeentelijk rioleringsprogramma 2022-2028 door de raad vastgesteld. Het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is een belangrijk gemeentelijk beleidsdocument. Het geeft inhoudelijke, financiële en programmatische sturing aan het rioleringsbeheer. Dit is uit oogpunt van volksgezondheid, bewoonbaarheid en milieubescherming één van de kerntaken van elke gemeente. Naast de zorgplicht voor het afvalwater, hemelwater en grondwater is er ook aandacht voor klimaatadaptatie, hetgeen niet alleen een rioleringsopgave is, maar een opgave voor meerdere beleidsterreinen in het openbare gebied. In het GRP Dronten 2022-2028 zijn alle nieuwe maatregelen beschreven waaraan in de planperiode uitvoering wordt gegeven. Hiervan zijn de onderstaande projecten in 2022/2023 opgepakt, een deel van deze projecten loopt door de gehele planperiode van het GRP:

- Vervolg vestigen van recht van opstal voor eigendommen van derden in het openbaar gebied;
- Opstellen plan hoeveel afvalwater (m3) er nog op de riolering kan worden aangesloten en hoe lang een gemaal uit kan vallen alvorens er problemen ontstaan. Tevens wordt globaal per wijk het verhardingspercentage berekend.
- Uitvoering van klimaatadaptatieve maatregelen in de kernen Biddinghuizen en Swifterbant om wateroverlast bij hevige buien te voorkomen.

Het beheer van de riolering in 2023 is uitgevoerd conform het rioleringsplan.

Openbaar groen

Voor een goed groenbeheer is in 2017 een nieuw groenbeleidsplan voor al het groen in de dorpskernen van de gemeente gemaakt en vastgesteld. In dit groenbeleidsplan is tevens het beleid op de dorpsbossen en het bomenbeleidsplan geïntegreerd. In aansluiting op dit beleidsplan zijn het groenbeheerplan, bomenbeheerplan en bosbeheerplan geactualiseerd en die zijn in 2020 vastgesteld. Conform de kaders zoals

vastgelegd in dit beleidsplan en het afgesproken kwaliteitsbeeld is het openbaar groen in 2023 onderhouden.

Speelvoorzieningen

In 2023 zijn de speelvoorzieningen in de gemeente Dronten vervangen en onderhouden conform het nieuwe Speelruimteplan 2018. In dit nieuwe plan is vooral ingestoken op het omvormen van formele speelruimte naar meer informele speelruimte, waarbij gebruik wordt gemaakt van de gehele openbare ruimte. Het beheer is op orde en de speelvoorzieningen voldoen aan de geldende veiligheidsnormen.

Openbare verlichting

In 2018 is het OV-beleidsplan vastgesteld waarin de nieuwe beleidskaders voor openbare verlichting zijn aangegeven voor de komende jaren. In het plan is besloten om bewuster te gaan verlichten (meer maatwerk per locatie) en daar ook bij de inwoners, verenigingen en bedrijven bewustzijn over creëren. Inmiddels is ruim 50% aan energiebesparing gerealiseerd sinds 2017. In 2022 is het beheerplan geactualiseerd en vastgesteld door het college voor de periode van 2023-2027. Het beheer van de openbare verlichting is uitgevoerd conform het beheerplan. De meest in het oog springende uitgevoerde activiteiten, naast regulier onderhoud, zijn:

Vervangingsplanning 2023

- Masten 155 st
- Armaturen 505 st

Tevens is gedurende 2023 besloten om alle 2.600 st oude Luxor armaturen met conventionele PLL lampen te voorzien van nieuwe led-panelen i.p.v. de traditionele lampvervanging en hiermee versneld en direct een aanzienlijke besparing in energie te behalen.

Bruggen en kunstwerken (waaronder ook steigers en vlonders, fonteinen, stranden en voorlanden)

In 2022 is een nieuw beheerplan technische kunstwerken en overige objecten 2023-2027 vastgesteld door het college. Het beheer van de (civiel)technische kunstwerken is uitgevoerd conform het beheerplan. De meest in het oog springende uitgevoerde activiteiten in 2023, naast regulier onderhoud, zijn:

- Vervangen hydraulische slangen brug de Knip;
- Vervangen landverkeersseinen/scheepvaartverkeerseinen ten behoeve van brug de Knip.

Accommodatiebeleid, beheer, renovatie en vervanging

Accommodatiebeleid

Herijking accommodatiebeleid en IHP/SVP

In 2023 is het Integraal HuisvestingsPlan onderwijs (2023-2047) vastgesteld, is het herijkte accommodatiebeleidsplan ter kennisname aan de raad aangeboden en is het toetsingskader voor nieuwe investeringen in maatschappelijk vastgoed vastgesteld.

In 2024 wordt bepaald welke huisvestingsvraagstukken de komende vijf jaren kunnen worden gerealiseerd. Hierin zijn twee trajecten naar voren gehaald: de vervangende nieuwbouw van de Praktijkschool en de realisatie van KindCentrum Dronten.

Nieuwbouw Praktijkschool

De nieuwbouw van de Praktijkschool levert een voorziening voor kwetsbare jongeren op, op het gebied van leren, werken en wonen voor een goede start op weg naar

volwaardige participatie in de samenleving. Voor de Praktijkschool is in november 2023 extra krediet beschikbaar gesteld en is het voorlopig ontwerp gereed. In 2024 worden de plannen verder uitgewerkt, om in 2025 de bouw te kunnen starten.

Accommodatiebeheer

In 2024 is een nieuw beheerplan accommodatiebeheer ontwikkeld. Dit is onlangs vastgesteld door het college voor de periode 2024-2028. In dit beheerplan is voor een aantal panden als uitgangspunt gehanteerd dat de komende vijf jaar geen groot onderhoud meer wordt uitgevoerd omdat de technische levensduur eindigt (collegebesluit februari 2022). Investeren in groot onderhoud is dan ook kapitaalvernietiging. Voor deze panden zal in de perioden 2023-2027 invulling moeten worden gegeven aan de wenselijke maatschappelijke functie van deze panden richting de toekomst. Integratie met het nieuwe accommodatiebeleid (IHP) moet leiden tot een integraal toekomstbeeld omtrent de gemeentelijke accommodaties aangaande vooral sport, welzijn en onderwijs. Dit betekent voor enkele panden sloop (bijv. bibliotheek Swifterbant; integratie MFC), integratie met andere ontwikkelingen (bijvoorbeeld IKC in relatie tot kinderopvang) of rehabilitatie of vervangende nieuwbouw (bijv. Sporthal 't Dok).

Beleid stranden

In 2020 is de Visie Stranden vastgesteld. Op basis van deze visie worden de komende jaren diverse ontwikkelingen en activiteiten uitgevoerd. Het beheer van de Voorlanden is uitgevoerd conform het in 2021 geactualiseerde beheerplan.

Financieel overzicht kapitaalgoederen

In onderstaande tabel is aangegeven welke middelen zijn ingezet voor het onderhoud aan kapitaalgoederen inclusief de begroting over 2023. Zie ook de toelichting onder de reserves en voorzieningen bij de toelichting op de balans.

Financieel overzicht Kapitaalgoederen				
Beheerplannen	Kostensoort	Begroot 2023	Begroting na wijziging	Realisatie 2023
Wegen	Onderhoudsbudget	291	455	470
	Voorziening	2.469	2.469	2.469
	Kapitaallast	720	720	562
Subtotaal wegen		3.480	3.644	3.500
Civieltechnische kunstwerken	Onderhoudsbudget	31	37	30
	Voorziening	377	377	377
	Kapitaallast	28	28	3
Subtotaal civieltechnische kunstwerken		436	442	409
Openbare verlichting	Onderhoudsbudget	76	76	70
	Kapitaallast	165	165	143
Subtotaal openbare verlichting		240	240	213
Groen	Onderhoudsbudget	561	484	476
	Kapitaallast	12	12	11
Subtotaal groen		573	497	487
Spelen	Onderhoudsbudget	283	400	197
Subtotaal spelen		283	400	197
Riolering	Onderhoudsbudget	1.556	1.556	591
	Voorziening	321	138	2.111
Subtotaal riolering		1.877	1.694	2.702
Accommodaties	Onderhoudsbudget	142	196	231
	Voorziening	846	5.128	243
	Kapitaallast	3.541	3.541	3.176
Subtotaal accommodaties		4.529	8.864	3.651
Totale onderhouds- en beheerkosten		11.420	15.781	11.159

Paragraaf financiering

Algemeen

De behoefte aan geld voor de gemeente ontstaat voornamelijk door investeringen. Enerzijds in materiële vaste activa zoals accommodaties. Anderzijds in ruimtelijke ontwikkelingsplannen (grondexploitaties). Daarnaast verstrekken we bij uitzondering leningen aan derden. De gemeente kan in haar geldbehoefte voorzien door leningen aan te trekken, naast het gebruik van eigen reserves en voorzieningen. Omdat de gemeente beschikt over eigen geldmiddelen, hebben we in 2023 (nog) geen nieuwe leningen hoeven af te sluiten.

Beleid

De doelstellingen met betrekking tot het financieringsbeleid van de gemeente zijn:

- het verkrijgen en behouden van een goede toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- het tegengaan van ongewenste financiële risico's zoals renterisico's (van vaste en vlottende schuld), kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en koersrisico's;
- het optimaliseren van het rendement van beschikbare geldmiddelen;
- het minimaliseren van de rentekosten van externe financiering.

In de Wet financiering decentrale overheden (de Wet fido) en de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) zijn de kaders gesteld voor de financiering van overheden. De Wet fido en Ruddo hebben als doel: het bevorderen van een professionele en verantwoorde financiering bij gemeenten, met als direct uitgangspunt het beheersen van renterisico's.

De beheersing van de renterisico's wordt vooral via de instrumenten kasgeldlimiet en renterisiconorm uitgevoerd.

Kasgeldlimiet

Eén van de uitgangspunten van de Wet fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. Om een grens te stellen aan korte financiering (looptijd tot 1 jaar) is in de Wet fido een wettelijk toegestane norm, de kasgeldlimiet, opgenomen. De limiet is bepaald op een percentage (8,5%) van het totaal van de primitieve begroting.

De kasgeldlimiet 2023 bedraagt voor de gemeente Dronten 8,5% van € 128,4 miljoen (Programmabegroting 2023) = € 10,91 miljoen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm geeft aan dat het totaal van de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer mag bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Uit de onderstaande tabel is af te leiden dat de gemeente Dronten voor 2023 ruim onder de gestelde renterisiconorm is gebleven.

Berekening renterisiconorm	2023*	2024	2025	2026
De norm is gesteld op een percentage van het begrotingstotaal	20%	20%	20%	20%
Begrotingstotalen	128.400	146.000	135.851	134.734
Renterisiconorm	25.680	29.200	27.170	26.947
Rente herziening op vaste schuld	0	0	0	0
Aflossing op vaste schuld	1.982	1.982	1.982	1.982
Renterisico	1.982	1.982	1.982	1.982
Ruimte onder de renterisiconorm (voordeel, ruimte)	23.698	27.218	25.188	24.965

* bedrag primitieve programmabegroting

Renteschema 2023			
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	+/+	494.622
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-/-	2.431.751
	Saldo rentelasten en rentebaten		- 1.937.129
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	243.494
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	-
c3.	De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	-
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		- 2.180.623
d1.	Rentelasten over eigen vermogen	+/+	4.747.801
d2.	Rentelasten over voorzieningen	+/+	2.071.118
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		4.638.296
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	4.818.038
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury		-179.742

Paragraaf bedrijfsvoering

Algemeen

Een goede bedrijfsvoering is van groot belang voor de realisatie van de programma's. Deze paragraaf bedrijfsvoering informeert de gemeenteraad over de stand van zaken van kernonderwerpen in de bedrijfsvoering.

Beleid

Onze inwoners verdienen een realistisch en stabiel financieel beleid dat ambitie in zich heeft. Het geldt dat er is moet ten goede komen van onze inwoners en ondernemers. Bij uitgaven houden we steeds voor ogen voor wie we het doen en waarom.

Continue proactieve monitoring

We hebben in 2023 gewerkt aan het versterken van de financiële functie. Met het opzetten van een (interne) financiële rapportagestructuur is de basis gelegd om beter naar de financiële positie van de gemeente te kunnen kijken. Hierbij zijn op onderwerpen als P-control (formatie en bezetting personeel), budgetcontrol (het detail en meerjarenoverzicht van baten en lasten) en balans forecasting (de ontwikkeling van het vermogen en de liquiditeitsbehoefte) grote kwaliteitsslagen gemaakt. De financiële kengetallen zijn geïntegreerd in de balansforecast, waardoor wij nu beter kunnen monitoren wat de impact van onze toekomstplannen op deze kengetallen is. We hebben een verbetering gerealiseerd waarbij we vanaf nu in staat zijn niet alleen te kijken naar de meerjarenbegroting, maar ook naar de jaren daarna. Tevens biedt dit het instrument om te gebruiken voor het doorrekenen van financiële scenario's en kunnen we toekomstgericht werken.

Vergroten van wendbaarheid, structureren financiële middelen

Er is in 2023 gewerkt aan de basis voor Effect Gericht Sturen. Om te komen tot een situatie waarin maatschappelijke effecten centraal staan, zal de organisatie nog een grote verandering moeten doormaken. Wij stellen steeds meer de vraag "wat willen we bereiken" centraal in plaats van "wat gaan we doen". Hierdoor verandert meer en meer het perspectief van het kijken naar het nu (ad hoc) naar de toekomst (aanwenden strategisch vermogen). Dit is voor het vergroten van de wendbaarheid een vereiste. We hebben in 2023 het fundament gelegd om de mensen in de organisatie op deze manier naar het beleid te laten kijken. De financiële rapportagestructuur heeft daar tevens een

belangrijke bijdrage aan geleverd, met name in het kader van budgetcontrol. Maar ook in het kader van verantwoordelijkheden en eigenaarschap is extra aandacht besteed aan de rolholderheid, waardoor de verantwoordelijkheden verduidelijkt en aangescherpt zijn. Hiermee wordt de organisatie in staat gesteld haar eigenaarschap te versterken en daarmee een belangrijke bijdrage te leveren om de wendbaarheid te vergroten.

Scenariodenken

We kunnen de toekomst niet voorspellen, maar we kunnen ons er wel gezamenlijk een voorstelling van maken. Deze mogelijke toekomstbeelden noemen we scenario's. We passen het instrument scenariodenken toe bij het opstellen van nieuw beleid, met als doel om vanuit het perspectief op de toekomst vandaag betere keuzes te kunnen maken (2022-2026). Dat doen we in het klein door steeds vaker met elkaar stil te staan bij de toekomst(scenario's) en in 2023 is dat tevens in een prachtig uitgebreid proces gedaan voor het nieuwe veiligheidsbeleid. De medewerkers van team Veiligheid zijn met behulp van het instrument scenariodenken aan de slag gegaan met het nieuwe veiligheidsbeleid, samen met veiligheidspartners, collega's, ervaringsdeskundigen en andere betrokkenen. Tijdens verschillende themasessies zijn de mogelijke toekomstbeelden van de actuele thema's verkend aan de hand van het 'scenariodenken'. En de input vanuit de themasessies is de basis voor het nieuwe integrale veiligheidsbeleid van de DUN-gemeentes.

Stevige financiële advisering en slagkracht op strategisch niveau

We staan voor proactieve advisering vanuit heldere kaders die aansluiten op de maatschappelijke opgaven van Dronten, waarbij we ingaan op risico's en onzekerheden. Het team Financiën is in 2023 versterkt met een businesscontroller en een beleidsadviseur concernfinanciën waarmee het team een leidende rol inneemt met heldere financiële beleidskaders en advisering op strategisch niveau.

Actueel en adequaat financieel beleid

Ons financieel beleid is actueel en adequaat. In 2023 is het financieel beleid geactualiseerd (financiële verordening, controleprotocol, verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid, treasury statuut). In 2023 is de keus gemaakt om de geplande actualisering van de nota reserves en voorzieningen door te schuiven naar 2024 vanwege capaciteitsredenen om te kunnen voldoen aan het nodige kwaliteitsniveau.

Borgen en beheersen

Vanaf 2023 monitoren we de opvolging van de aanbevelingen uit de management letter elk kwartaal. We bespreken deze resultaten met de interne stakeholders en zien dat de aanbevelingen opgevolgd worden. De Raad is in de vorm van de auditcommissie hierin actief meegenomen. De interne controles over het afgelopen jaar zijn goed ingebed in het team en de resultaten worden teruggekoppeld met de eigenaren van de processen.

Het aanvullen van het team met een controller is in 2023 niet gelukt. Deze vacature is inmiddels wel vervuld, zodat we de verdere doorontwikkeling (three lines model, risicoleiderschap) hierna kunnen realiseren.

Controle en beoordeling

Onze financiële vastlegging voldoet aan wet- en regelgeving (compliance) en wordt efficiënt samen- en beschikbaar gesteld. De implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording door het college is met ingang van deze jaarstukken 2023 een feit. De werkzaamheden van de accountant zijn verschoven naar de organisatie ten aanzien van de controle en beoordeling op rechtmatigheidsaspecten, misbruik en oneigenlijk gebruik en fraude. De basis hiervoor is gelegd in 2023.

Samenwerking binnen en buiten de regio

Afgelopen jaar heeft gemeente Dronten stevig ingezet op regionale samenwerking om de positie van Dronten in de regio verder te versterken. Eind 2023 is daarom een bestuursadviseur regionale samenwerking en public affairs aangesteld. Zowel intern als in de regio hebben diverse ontwikkelingen plaatsgevonden. Zo wordt de samenwerking tussen de gemeenten Dronten, Urk en Noordoostpolder (DUN) op het gebied van public affairs en lobby steeds verder versterkt en nemen we gezamenlijk positie in, in zowel de regio Zwolle als Samen Maken We Flevoland (SMWF). SMWF is een informeel en overlegplatform dat in het afgelopen jaar is ontstaan voor alle Flevolandse overheden. Gericht op de behartiging van de strategische belangen van Flevoland, waaruit ook de Strategische Agenda Flevoland (SAF) is voortgekomen. Vanuit SMWF is tevens een interdepartementale samenwerking met het Rijk ontstaan. Dronten is nauw betrokken bij deze samenwerking en neemt hier actief positie in.

Organisatieontwikkeling

Zoals in de begroting is aangegeven, piept en kraakt het in de gemeentelijke organisaties van Nederland. Verschillende complexe opgaven stapelen zich op en de ene crisis is nog gaande terwijl de volgende zich alweer aandient. Ook in de gemeente Dronten merken we dit: we staan voor grote opgaven in de (nabije) toekomst en we proberen tegelijkertijd ons dagelijks werk uit te voeren en te optimaliseren. Dat knelt, en die knelpunten hebben we op te lossen om robuust en wendbaar voortvarend verder te kunnen bouwen aan de toekomst.

Dronten op Koers (DoK) is voor de organisatie het kompas voor hoe we werken en ontwikkelen, en in 2023 is gewerkt aan het nieuwe focusdocument DoK 2024-2026. Daarin komen opgavegericht werken, eigenaarschap en leiderschap centraal te staan. Daarnaast is in 2023 het Strategisch Leer- en Ontwikkelplan (SLO) gerealiseerd. Leren en ontwikkelen is een essentiële voorwaarde om aan de (strategische) doelstellingen van de ambtelijke organisatie te voldoen, en met dit SLO is de basis neergezet voor duurzaam leren en ontwikkelen, gericht op onze (strategische) doelen.

Het MT heeft het concernplan 2024-2025 gerealiseerd, waarin thema's Dronten 2050 (groeiopgave), Duurzame samenleving, Ontwikkeling sociaal domein/Samenleving (interne opgave) en Strategie en ontwikkeling wendbare organisatie (interne opgave) centraal staan. Het concernplan heeft tot doel om helderheid te bieden over de collectieve vraagstukken, en vormt de basis voor het kaderstellende gesprek in het MT. In lijn met het concernplan hebben alle teams een eigen teamplan gemaakt.

Tenslotte heeft het MT in de sturing van de organisatie de keuze gemaakt om met vier themahouders te gaan werken op de thema's Dronten 2050, Bestuur, Beheer & Realisatie en Bedrijfsvoering & Organisatie. Dronten 2050 en organisatieontwikkeling kunnen we niet los zien van elkaar, maar vragen beiden wel iets anders. De sturing met behulp van themahouders is gericht op organisatieontwikkeling en wat nodig is om daar de komende twee jaar krachtige keuzes in te kunnen maken, die bijdrage aan de ontwikkeling van de samenleving richting 2050.

Visie op Bedrijfsvoering

We hebben een leidend perspectief op de bedrijfsvoering opgesteld waarbij we toewerken naar een passende bedrijfsvoering in 2026.

We zetten in op de verandering van zorgen voor naar zorgen dat. Bedrijfsvoering is daarbij ondersteunend – maar niet ondergeschikt – aan de primaire- en dienstverlenende processen. Vanuit een leidende rol, gericht op de ontwikkeling van de organisatie en bedrijfsvoering, realiseren we samen met de organisatie meer toekomstbestendigheid, continuïteit en wendbaarheid.

We zetten daarbij in op een integrale ontwikkeling van een bedrijfsvoering die bijdraagt aan en bevorderend is voor opgavegericht werken. En we werken aan drie ontwikkelthema's:

- 1) Organisatie in balans: beheer en ontwikkeling
- 2) We denken van buiten naar binnen; verbinding met onze inwoners
- 3) Bedrijfsvoering nog slimmer inrichten; processen en uitvoeringskracht op orde.

Er wordt vanuit twee perspectieven gewerkt aan de invulling en ontwikkeling van een gedegen bedrijfsvoering:

1. Alles wat samenhangt met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (overhead).
2. De daadwerkelijke bedrijfsvoering, het uitvoeren en beheersen van alle primaire bedrijfsactiviteiten en processen.

Human Resources Management

De organisatie heeft veel stappen gezet in flexibiliteit, plaats- en tijdonafhankelijk werken, verbinding en vernieuwing. Al voor COVID-19 was de keuze gemaakt om in het verbouwde gemeentehuis activiteitgericht werken in te voeren en door de noodzaak om thuis te werken tijdens de pandemie hebben we daarin een versnelling gezien. Het nieuwe gemeentehuis is zodanig ingericht dat het klaar was om activiteitgericht te werken en hybride werken te faciliteren. De ervaringen leren ons echter ook dat een verdere ontwikkeling noodzakelijk is in onze wens om een inclusieve werkgever te zijn, waar iedere collega prettig en goed kan werken. In 2023 is daartoe vanuit een afstudeeropdracht een onderzoek gedaan en besloten om deze doorontwikkeling in 2024 verder vorm te geven.

Formatie 2023

Als gemeente, en dus ook de organisatie staat we voor grote opgaven, terwijl het dagelijks werk wordt uitgevoerd en geoptimaliseerd, en dit alles in een krappe arbeidsmarkt. Dat knelt behoorlijk. Die knelpunten zijn we inmiddels gaandeweg aan het oplossen om het fundament te verstevigen, zodat we robuust en wendbaar zijn, waarna we verder kunnen bouwen aan de toekomst.

Er zijn dit jaar belangrijke stappen gezet in P-control. Eenvoudig gezegd: wat is het werk dat we te doen hebben en welke functies/mensen hebben we daarvoor nodig? Formatie is dat wat in de begroting opgenomen is en de bezetting laat zien hoeveel mensen daadwerkelijk aan het werk zijn en wat de uitgaven zijn. Dat is per team inzichtelijk gemaakt en dit geeft ons de basis om vanaf nu vooruit te kijken. De basis die we nu hebben met P-control, maakt dat we goed kunnen volgen hoe het er in formatie en bezetting voorstaat en van daaruit beter kunnen sturen. Het ijkpunt dat nu gezet is voor formatie en bezetting is ons vertrekpunt en zal maandelijks besproken worden in de gesprekken tussen secretaris en teammanagers.

Rechtmatigheid

Normaliter zijn de verschillen tussen een concept jaarrekening en een definitieve jaarrekening met name getalsmatig van aard. Dit jaar is dat anders voor het onderdeel rechtmatigheid. We kiezen er daarom eenmalig voor om deze aanpassingen in deze definitieve versie toe te lichten. Structureel is de verandering dat het college door middel van de Model Rechtmatigheidsverklaring als onderdeel van deze jaarrekening de verantwoording aan de Raad zal gaan doen in plaats van de accountant.

Eind april 2024 zijn de landelijke richtlijnen bekend geworden voor de controle op de rechtmatigheid van de jaarrekening 2023. Tot het laatste moment was er onzekerheid over de juiste toepassing van de nieuwe criteria. Eventuele aanpassingen in de financiële verordening konden niet tijdig doorgevoerd worden en we moeten dus uitgaan van de huidige verordening.

Een belangrijke wijziging is dat de onrechtmatigheid wordt bepaald op basis van "bruto" bedragen i.p.v. van netto bedragen. Daar waar we tot de jaarrekening 2023 de indenniteitsprocedure konden gebruiken om programma overschrijdingen (bruto) rechtmatig te laten verklaren en daarmee laten vallen onder rechtmatige uitgaven (netto), is dat nu niet meer mogelijk.

Besluitpunt 1 in het Raadsvoorstel de indenniteitsprocedure, is om deze reden niet meer van toepassing, omdat dat een correctie is van "bruto" naar "netto" rechtmatigheid. De kolom "netto" is verwijderd in de tabellen, omdat deze geen toegevoegde waarde heeft in de nieuwe richtlijnen.

De volgende tabel geeft het totaalbeeld van de rechtmatigheid na toepassing van de nieuwe richtlijnen.

A	Begrotingscriterium	Bruto
1	Overschrijding exploitatiebudgetten programma's en algemene dekkingsmiddelen begroot vs werkelijk	4.193
2	Overschrijding kredieten	634
3	Niet geautoriseerde mutaties reserves	0
4a	Overschrijding van baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid	12.295
4b	Onderschrijding van baten en lasten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid	8.451
A	Subtotaal Bruto begrotingsonrechtmatigheden	25.573
B	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid.	9.956
C	Totaal begrotingsonrechtmatigheden (netto) = A - B	15.617
D	Voorwaardencriterium	Bruto
1	Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	1.671
2	Overige onrechtmatigheden (subsidie, inkoop en loonkosten)	22
D	Totaal voorwaardencriterium	1.693
E	Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium	0
F	Totaal rechtmatigheidsfouten = A + D + E	27.266
G	Verantwoordingsgrens	1%
1	Totaal lasten inclusief toevoegingen aan de reserves	157.500
	Verantwoordingsgrens in euro	1.575

Begrotingsonrechtmatigheid (A, B en C)

Voor een overzicht met toelichting van de door het College geconstateerde begrotingsonrechtmatigheden (A, B en C) verwijzen we u naar het onderdeel 'Begrotingsrechtmatigheid' in deze Jaarstukken.

Voorwaardencriterium (D)

D1 Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed: Er zijn 12 inkoopdossiers niet rechtmatig en conform de inkoopprocedures uitgevoerd.

D2 overige onrechtmatigheden

Op gebied van inkoop (4k), subsidie (15k) en loonkosten (3k) zijn onrechtmatigheden geconstateerd in de interne controle.

Misbruik en oneigenlijk gebruik beleid (E)

Er zijn tijdens de interne controles 2023 geen gevallen van misbruik of oneigenlijk gebruik vastgesteld.

Frauderisico's en -analyse

Het college is zich bewust van inherente risico's van fraude die, zowel intern als extern, worden gelopen bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken. In 2023 is de frauderisico analyse uitgevoerd. Daarbij zijn tijdens de interne controle geen gevallen van fraude vastgesteld. Vanuit de bedrijfsvoering is er verhoogde aandacht voor de inrichting van onze administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB) ten aanzien van de geïdentificeerde risicogebieden en tevens worden de relevante geldstromen/processen betrokken in de interne controles die gedurende het jaar worden uitgevoerd.

Stakeholders van de gemeente moeten erop kunnen vertrouwen dat wij op een betrouwbare, eerlijke en zorgvuldige manier zakendoen. De gemeente beschikt over een uitgebreid scala aan zogenaamde soft controls.

Iedere medewerker van de gemeente legt bij indiensttreding een ambtseed of ambtsbelofte af en overlegt een verklaring omtrent gedrag. Daarnaast beschikt de gemeente Dronten over een vastgestelde gedragscode, gebaseerd op wetgeving, Dronten op Koers (de vier V's), kernbegrippen voor integriteit, uitgangspunten en vuistregels, welke openbaar beschikbaar is. De gemeente beschikt daarnaast over een regeling "melden vermoeden misstanden" en in de organisatie is een vertrouwenspersoon en meldpunt ingesteld waarbij eventuele misstanden vertrouwelijk kunnen worden gemeld.

Onze (financiële) processen en systemen kenmerken zich door de aanwezigheid van functiescheidingen, zogenaamde hard controls. Hiermee voorkomen we dat slechts één persoon ongecontroleerd transacties of verplichtingen kan aangaan, autoriseren, verwerken en afwikkelen en/of zelfstandig toegang heeft tot activa. Ondanks alle beheersingsmaatregelen resteert het risico dat management of directie maatregelen doorbreekt en het risico van samenspanning tussen medewerkers. Transparante besluitvorming, de governance structuur, een open cultuur waarbij we elkaar durven aan te spreken, de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon om niet integer handelen (anoniem) te melden, periodieke interne en externe audits op de naleving van beheersingsmaatregelen dragen ertoe bij dat onregelmatigheden worden gesignaleerd.

De afgelopen jaren zijn er regelmatig berichten in de media over cyberaanvallen, gevallen van ransomware en datalekken. Informatiebeveiliging vanuit de perspectieven continuïteit, fraude en privacy heeft een hoge prioriteit.

Tijdens de dagelijkse bedrijfsvoering vinden controles plaats om vast te stellen of gewerkt wordt volgens de daarover gemaakte afspraken, waaronder de diverse protocollen voor informatiebeveiliging. Daarnaast beoordelen de security- en privacy officer de kwaliteit en naleving van de getroffen beheersingsmaatregelen. Periodiek wordt de beheersing van informatiebeveiliging getoetst, zowel intern, maar ook extern. Eventuele verbeterpunten vormen de input voor verdere aanscherping en/of naleving van het informatiebeveiligingsproces.

Conclusie

Het college is van mening dat, met alle analyses en getroffen beheersingsmaatregelen,

de risico's met betrekking tot een beheerste en integere bedrijfsvoering inzichtelijk zijn en op een adequate wijze aandacht krijgen.

Interbestuurlijk toezicht (IBT)

Interbestuurlijk toezicht is een wettelijke taak van de provincie waarbij zij toezicht houdt op de taakuitoefening door gemeenten. Het wettelijke uitgangspunt is dat de provincie voor alle beleidsterreinen de toezichthouder op gemeenten is met uitzondering van de terreinen waarop de provincie geen taken heeft. Het specifiek toezicht vormt hierop een uitzondering, waarbij met name het financieel toezicht integraal, op alle gemeentelijke domeinen, van toepassing is. Provincie en gemeenten zullen zich inspannen om op basis van transparantie, begrip en vertrouwen te komen tot een effectieve en efficiënte wijze van interbestuurlijk toezicht. Door het optimaliseren van het zelfregulerend vermogen van de gemeente en de versterking van controle door de gemeenteraden kan de provincie terughoudend met het toezicht omgaan.

In de bestuursovereenkomst hebben partijen binnen Flevoland de uitgangspunten vastgelegd voor de vernieuwde interbestuurlijke verhoudingen en de wijze waarop zij met elkaar wensen om te gaan. Het Rijk blijft toezichthouder voor de gemeenten op die terreinen, waar provincies geen taak en expertise hebben. Dit geldt bijvoorbeeld voor onderwijswetten en sociale zaken. Dronten is in 2023 betrokken geweest bij het overleg om te komen tot een nieuwe bestuursovereenkomst IBT. Onder leiding van de provincie Flevoland gaat dit in 2024 gerealiseerd worden.

Paragraaf verbonden partijen

Algemeen

Een verbonden partij wordt gedefinieerd als een privaatrechtelijke- of publiekrechtelijke organisatie, waarmee de gemeente een bestuurlijke en een financiële band heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel (vertegenwoordiging) in het bestuur of het hebben van stemrecht.

Van een financieel belang is sprake als de gemeente middelen ter beschikking stelt en deze in geval van faillissement van de verbonden partij kwijt is, of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente. Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publieke belang. Verbindingen met deze derde partijen is dus een manier om bepaalde publieke taken uit te voeren. De huidige verbonden partijen waaraan de gemeente is gelieerd, hebben veelal een historische bestaansgrond. Afhankelijk van onze mate van verbondenheid zijn wij in meer of mindere mate in staat om invloed op het beleid van desbetreffende verbonden partij uit te oefenen.

Visie op verbonden partijen

Het gemeentelijk beleid is er op gericht het aantal verbonden partijen beperkt te houden, enerzijds uit het oogpunt van risicobeheersing en beperking en anderzijds uit het oogpunt van transparantie van bestuur. Er kunnen echter altijd goede redenen aanwezig zijn voor het aangaan van een verbonden partij constructie. Criteria die daarbij onder andere worden gehanteerd:

- De taak kan niet of zeer moeilijk door de gemeente alleen worden uitgevoerd;
- Gezamenlijke uitvoering van de taak levert voor de gemeente een concrete meerwaarde op en de gekozen vorm van samenwerking draagt bij aan een efficiëntere en effectievere uitvoering van onze publieke taak;
- Voordelen van de (beoogde) samenwerking wegen op tegen de nadelen.

Overzichtstabel

Naam verbonden partij	Taakveld	Vertegenwoordiger gemeente	Financieel belang 2023
Gemeenschappelijke regelingen			
Het Flevolands Archief (HFA)	0.4	S.J. Lap	€ 98.172
Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn (GBLT)	0.62	S.J. Lap	€ 717.567
Veiligheidsregio Flevoland (VRF)	1.1	J.P. Gebben	€ 2.325.792 (verdeelsleutel 9,2%), extra bijdrage € 143.851
Regionale Sociale Recherche	6.3	P. Duvekot	€ 90.142
IMpact	6.4	P. Duvekot	€ 1.902.579
Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland	6.71, 6.72 en 6.82	P. Duvekot	€ 0
GGD Flevoland	7.1	L. Hillebregt	€ 1.087.000
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi- en Vechtstreek (OFGV)	7.4	L. Hillebregt	€ 1.291.275
Vennootschappen/Coöperaties			
Alliander N.V.	0.5	S.J. Lap	€ 248.106
Vitens N.V.	0.5	S.J. Lap	€ 0
Technofonds Flevoland	3.1	S.J. Lap	n.v.t.
Coöperatie Gastvrije Randmeren	5.7	S.J. Lap	€ 29.536
Huisvuilcentrale Alkmaar (garantstellingsprovisie HVC)	7.3	L. Hillebregt	€ 80.996
Verenigingen			
Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	0.1	J.P. Gebben	€ 68.600

Detailoverzicht verbonden partijen

Het Flevolands Archief (HFA) - Lelystad

Link	HFA Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Historisch Centrum HFA
Visie	Het Flevolands Archief herbergt verhalen uit het dagelijks leven, is het jongste archief van Nederland, trekt belangstelling uit de hele wereld, deelt de ontwikkeling van het opbouwen van een gemeenschap, is het enige archief ter wereld waar de totstandkoming van een polder volledig is vastgelegd en waar je ook komt: onze verhalen spreken tot de verbeelding.
Missie	Bij HFA ervaar je hoe het unieke leven op het jongste stukje Nederland is ontstaan, zich ontwikkelt en hoe we dit voor de toekomst op een vernieuwende en verbindende manier vastleggen en delen.

Belangen

		Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 95.117	€ 98.172	€ 98.172
	Eigen vermogen	€ 695.742	€ 461.573	€ 383.578
	Vreemd vermogen	€ 273.273	€ 198.790	€ 124.812
	Resultaat	€ 133.213	-	€ 116.417
	Solvabiliteit	71,80%	70,00%	75,40%
Bestuurlijk	HFA is een openbaar lichaam met als doel om de archief wettelijke taken van de deelnemers uit te voeren. Deelnemers van HFA zijn: het Rijk, de provincie Flevoland, de gemeenten Dronten, Lelystad, Urk, Zeewolde en het waterschap Zuiderzeeland.			

Prognose

Ontwikkelingen	HFA heeft eind 2020 de samenwerking met Het Utrechts Archief (HUA) op het gebied van digitaal beheer, digitale dienstverlening, Financiën en Personeelsbeheer volgens plan na vier jaar beëindigd. Per 1 januari 2021 is HFA als een zelfstandige organisatie verdergegaan. In 2022 heeft HFA gestuurd op herinrichten van processen om deze meer in lijn te krijgen met de werkwijzen van het Rijk en meer passend te maken bij de eigen organisatie.
Risico's	Het ministerie OCW heeft de RHC's aangekondigd op termijn uit de gemeenschappelijke regelingen van de RHC's te treden. Vanaf 2017 draagt OCW de structurele kosten voor het e-Depot en de opname van de rijksarchieven.

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn (GBLT) - Het kantoor van GBLT is gevestigd in Zwolle

Link	Gemeente- en waterschapsbelastingen
Visie	Wij maken ons sterk voor lokale belastingen. Toonaangevend betekent voor GBLT: richtinggevend, onderscheidend, origineel en het tonen van lef, trots en passie. GBLT heeft een goede prijs/kwaliteitverhouding in de primaire taken, producten en diensten en is continu op zoek naar inhoudelijke verbetering en vernieuwing van (werk-)processen. GBLT is klantgericht en optimaliseert schaalvoordelen van de organisatie door samenwerking met andere overheden.
Missie	GBLT heft en int belastingen en geeft uitvoering aan de wet WOZ voor lokale overheden, tegen zo laag mogelijke kosten.

Belangen

		Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 600.670	€ 734.000	€ 717.567
	Eigen vermogen	€ 2.207.000	-	€ 2.257.000
	Vreemd vermogen	€ 5.848.000	-	€ 4.561.000
	Resultaat	€ 2.207.000	-	€ 2.257.000
	Netto exploitatielasten			
Bestuurlijk	GBLT regelt de gemeente- en waterschapsbelastingen voor vijf waterschappen en zeven gemeenten.			

Prognose

Ontwikkelingen	De strategische doelstellingen bestaan uit: 1. Belastingaanslagen juist, volledig en tijdig, opgelegd en geïnd; 2. Toonaangevende kwaliteit en klantbeleving; 3. Medewerkers in transitie; 4. De ontwikkeling van de digitale overheid mede vormgeven; 5. Informatiepositie van opdrachtgevers realiseren; 6. Daling van maatschappelijke kosten zichtbaar maken.
Risico's	Kwijtscheldingsverzoeken – in DVO moet binnen maximaal drie maanden na ontvangst van het volledige verzoek om kwijtschelding beslist op het verzoek worden. In voorgaande jaren was er achterstand op de behandeling van kwijtscheldingsverzoeken. Het digitale proces is daarop verbeterd. De reguliere werkvoorraad is daardoor in 2020 fors lager. Echter is de stijging in aantallen bij gemeenten 7% hoger, vermoedelijk als gevolg van de pandemie.

Veiligheidsregio Flevoland (VRF) - Lelystad

Link	Veiligheidsregio Flevoland
Visie	Een belangrijke wens voor het nieuwe beleidsplan is dat deze breed gedragen wordt. De beleidsevaluatie heeft geleid tot de volgende nieuwe thema's: veilige leefomgeving,

	toekomstbestendige crisisbeheersing, toekomstbestendige brandweezorg en een wendbare organisatie.		
Missie	Als veiligheidsregio's investeren wij in veiligheid en dragen wij bij aan een redzame samenleving. Want veiligheid maken we met elkaar en als veiligheidsregio's staan we hiervoor. Samen voor veiligheid.'		
Belangen			
		Realisatie 2022	Begroot 2023
Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 1.981.412	€ 2.469.643
			2.325.792
	Solvabiliteit	46%	29%
	Bijdrage per inwoner	€ 46,22	€ 54,25
	Resultaat	€ 51.315	-
Bestuurlijk	HFA is een openbaar lichaam met als doel om de archief wettelijke taken van de deelnemers uit te voeren. Deelnemers van HFA zijn: het Rijk, de provincie Flevoland, de gemeenten Dronten, Lelystad, Urk, Zeewolde en het waterschap Zuiderzeeland.		
Prognose			
Ontwikkelingen	Om te voldoen aan de landelijke doelstellingen op het gebied van de crisisbeheersing is binnen de veiligheidsregio's (VRFGV) begin 2023 het project Versterking crisisbeheersing en veiligheidsregio's opgestart. Hiermee is het fundament gelegd voor de verdere versterking. Vanaf 2024 gaat het project over in programmavorm en het wordt zo geborgd in de organisatie. Andere grote ontwikkelingen zijn governance (bestuurlijke opdracht), versterken informatiepositie, Meldkamer Midden-Nederland en het opstellen van een nieuw gezamenlijk Regionaal Beleidsplan 2025-2028.		
Risico's	Het aantal incidenten bij de meldkamer neemt door de bevolkingsgroei van Flevoland toe (2022: 3.318 incidenten en 2023: 5.713 incidenten). Bij 61% heeft dit geleid tot een alarmering en uitruk van brandweereenheden. In 2023 betrof 42% van de incidenten met brandweerinzet een brandincident (1.454). Daarnaast komen vaker reanimaties, storm- en wateroverlast voor, waardoor de hulpverleningsincidenten stijgt naar gemiddeld 163 per maand. Het aantal incidenten per gemeente (9% Dronten) verhoudt zich daarmee tot het inwoneraantal in de gemeente. Financieel gezien blijft de vertraagde besluitvorming landelijk in het kader van Verplichtend karakter met de nog te bepalen geldstroom een risico. In 2023 een nadeel van € 857.000. Het uitgangspunt blijft onveranderd dat alle kosten die verband houden met het Verplichtend karakter door het Rijk worden vergoed. Ook de krapte op de arbeidsmarkt blijft bestaan.		
Regionale Sociale Recherche - Zwolle			
Link	Werkgebied Sociale Recherche IJssel-Vechtstreek		
Visie	Verbindingen leggen om vanuit de vakinhoudelijkheid en de ervaring uit de dagelijkse praktijk ondermijning van het sociaal stelsel tegen te gaan.		
Missie	Onderzoek naar misbruik van uitkeringen is belangrijk voor de samenleving.		
Belangen			
		Realisatie 2022	Begroot 2023
Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 71.318	€ 90.142
Bestuurlijk	De Sociale Recherche IJssel-Vechtstreek onderzoekt fraude in Zwolle, Dalfsen, Dronten, Hardenberg, Hattem, Kampen, Ommen en Zwartewaterland.		
Prognose			
Ontwikkelingen	De Regionale Sociale Recherche heeft een aparte rechercheur voor internetfraude. Daarnaast richten zij zich meer op handhaving van Wmo en Jeugdwet.		
Risico's	Er willen een aantal gemeenten uit de regio Zwolle alsnog aansluiten bij de Regionale Sociale Recherche. Dit kan gevolgen hebben voor de capaciteitsplanning. Het kan daardoor langer duren voordat een zaak is afgerond.		
Impact - Dronten			
Link	Impact		
Visie	Gegarandeerd vermogen om te werken: Om het werken mogelijk te maken ondersteunt en begeleidt Impact mensen met en zonder arbeidsbeperking in de regio Kampen en Dronten naar de arbeidsmarkt. De ontwikkeling die daarvoor nodig is, organiseren en faciliteren wij. Dat doen we met ons eigen werkleerbedrijf en inzet van en advies over (maatwerk) re-integratietrajecten en -instrumenten. Op deze manier werken wij aan een zo groot mogelijke integratie van werknemers in de arbeidsmarkt. Het is ons streven mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar een optimale arbeidsparticipatie te krijgen.		
Missie	Impact maakt werken mogelijk.		
Belangen			
		Realisatie 2022	Begroot 2023
			Realisatie 2023

Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 1.720.911	€ 1.959.624	€ 1.947.229
	Eigen vermogen	€ 434.000	€ 434.000	€ 434.000
	Vreemd vermogen	€ 9.960.000	€ 9.960.000	€ 10.746.000
	AJ's	50,69	48,19	49,02
	Solvabiliteit	4,36%	4,36%	4,04%
Bestuurlijk	Impact is het arbeidstoeleidingsbedrijf die voor de gemeente Kampen en Dronten uitvoering geeft aan de Wet Sociale Werkvoorziening en de Wet werk en bijstand. Impact is een stichting en legt verantwoording af aan het Algemeen Bestuur.			

Prognose

Ontwikkelingen In april 2022 is gestart met de doorontwikkeling van de samenwerking tussen Kampen, Dronten en Impact. Kampen en Dronten willen samen met Impact toewerken naar een heldere taakverdeling en samenwerking tussen de ketenpartners (o.a. gemeenten, UWV en werkgeversservicepunt), waarbij het belang van de inwoner centraal staat. Met een passende governance die ruimte geeft om in te besteden en een eigen identiteit in een Drontens en Kampens deel plus een passende en transparante financieringssysteem. In projectgroepen wordt gewerkt aan de volgende thema's: 1. In- en aanbesteden, 2. Governance, 3. Financiering en 4. Ondernemingsplan. Per thema wordt de huidige stand van zaken in kaart gebracht en wat kan beter of anders georganiseerd worden, de resultaten worden in 2023 opgeleverd. De uitkomsten van deze resultaten zijn de ingrediënten voor een nieuw ondernemingsplan voor de komende jaren waaruit de maatschappelijke waarde van Impact blijkt.

Risico's Impact had voor de jaren 2018 tot en met 2021 een Ondernemingsplan opgesteld. Met dit plan wilde Impact zich verder professionaliseren om zo de gemeenten nog beter te kunnen faciliteren bij haar re-integratietaken. Deze professionalisering moest ook leiden tot een groei in het bedrijfsresultaat. Met het bedrijfsresultaat dat Impact realiseert wordt gedeeltelijk het negatieve subsidieresultaat gecompenseerd. Voor het resterende deel geldt dat de deelnemende gemeenten Kampen en Dronten naar rato bijdragen aan een exploitatietekort. Dronten draagt 25% van de tekorten van Impact. Deze bijdrage is de afgelopen jaren gedaald door een groei in het bedrijfsresultaat.

Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland - Gemeente Almere in haar hoedanigheid van centrumgemeente

Link	Dienstverleningshandvest behorende bij centrumregeling sociaal domein Flevoland en Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland
Visie	Deze regeling heeft tot doel te komen tot een doelmatige uitvoering van de aan de centrumregeling opgedragen taken.
Missie	Gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde werken samen op het gebied van de jeugdhulp en de Wet maatschappelijke ondersteuning

Belangen

		Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 172.000	€ 90.000	€ 255.388
Bestuurlijk	De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde, ieder voor zover het hun bevoegdheid betreft.			

GGD Flevoland - De hoofdvestiging van GGD Flevoland bevindt zich in Lelystad

Link	GGD Flevoland
Visie	Inwoners van Flevoland kunnen gezond en veilig opgroeien en leven. Zij kunnen actief deelnemen aan de samenleving en ervaren regie over en kwaliteit van leven. De fysieke en sociale omgeving stimuleert inwoners om gezonde keuzes te maken.
Missie	GGD Flevoland bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de Flevolandse inwoners. Dit doen we door middel van een publieke gezondheidszorg die het verschil maakt. Positieve gezondheid vormt hierbij de basis voor ons handelen.

Belangen

		Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023 (o.b.v. concept jaarcijfers 2023)
Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 962.764	€ 1.087.000	€ 1.087.000
	Eigen vermogen	€ 6.747.000	€ 6.880.000	€ 7.904.000
	Vreemd vermogen	€ 24.683.000	€ 20.723.000	€ 24.283.000
	Solvabiliteit	21,5%	25,6%	24,6%
	Resultaat	€ 211.000,00	-	€ 1.157.000

Bestuurlijk	GGD Flevoland is de gemeentelijke gezondheidsdienst van de gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde. De zes Flevolandse gemeenten zijn met elkaar een gemeenschappelijk regeling aangegaan.			
Prognose				
Ontwikkelingen	GGD Flevoland zet in op haar huisvestingsbeleid en haar visie op bedrijfsvoering. Tevens is GGD Flevoland voornemens om een rol te gaan spelen bij de JGZ Almere.			
Risico's	GGD Flevoland heeft een winstwaarschuwing afgegeven omdat de kosten (fors) aan het toenemen zijn. De actie die hierop genomen wordt, is een visie te ontwikkelen op bedrijfsvoering. Hogere kosten kunnen leiden tot een stijging in de inwonersbijdrage.			
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi- en Vechtstreek (OFGV) - Lelystad				
Link	Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek			
Visie	De OFGV verzorgt milieu- en leefomgevingstaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Dit geldt voor groene wetten, geluid, bodemsanering, luchtvaart, vuurwerk, toezicht op zwemwater/zwembaden, Wabo en het omgevingsrecht.			
Missie	Samen met de deelnemers werkt de OFGV aan een duurzame en veilige leefomgeving. De kernwaarden van de OFGV 'duurzaam Ondernemen en Verbinden' staan hierbij centraal. Bij het uit te voeren werk streeft de OFGV naar kwaliteit en efficiency.			
Belangen				
		Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 1.243.200 inclusief omgevingsveiligheid	€ 1.231.577	€ 1.291.275
	Eigen vermogen	€ 2.580.357	€ 668.600	€ 3.430.653
	Vreemd vermogen	€ 4.407.317	€ 5.300.295	€ 4.426.167
	Resultaat	€ 948.794	-	€ 1.427.397
Bestuurlijk	In totaal zijn 2 provincies en 12 gemeenten 'deelnemer' aan de OFGV. Alle deelnemers zijn bestuurlijk vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur (AB). Vanuit dit AB is een Dagelijks Bestuur (DB) benoemd.			
Prognose				
Ontwikkelingen	Om te komen tot een toekomstbestendige omgevingsdienst is een ontwikkelplan opgesteld. Dit ontwikkelplan sluit aan op de complexer wordende opgaven en hoe de OFGV in de nabije toekomst deze opgaven adequaat kan uitvoeren. Het ontwikkelplan is ambitieus en leidt tot 7 ontwikkelopgaven en een groot aantal projecten in een tijdspad van 3 tot 4 jaar.			
Risico's	OFGV voldoet (nog) niet aan de gestelde robuustheidscriteria voor de taakomvang. Doelstelling van het IBP is dat Omgevingsdiensten uiterlijk 1 april 2026 robuust zijn met een eenduidige financieringssysteem. Dit betekent onder andere dat er voor tenminste € 1 mio aan extra taken moet zijn ingebracht. Daarnaast wordt in 2025 een evaluatie uitgevoerd welke effecten de Omgevingswet heeft ten opzichte van de KVS 2024-2026. Tot slot zit de taak 'rapportageverplichting werkgebonden personenmobiliteit voor grote bedrijven' nog in ontwerpfase. Vanaf 1 juli moet de OFGV hier toezicht op houden, maar hier is in de begroting nog geen rekening meegehouden.			
Alliander N.V. - Arnhem				
Link	Alliander			
Visie	Alliander zorgt ervoor dat klanten de juiste energiekeuzes kunnen maken. Voor zichzelf en voor de totale energievoorziening. Zodat iedereen onder gelijke condities toegang heeft tot betrouwbare, betaalbare en duurzame energie.			
Missie	Wij staan voor een energievoorziening die iedereen onder gelijke condities toegang geeft tot betrouwbare, betaalbare en duurzame energie. Dat is waar wij iedere dag aan werken.			
Belangen				
		Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
Financieel	Dividendopbrengst	€ 306.251	€ 290.000	€ 248.106
Bestuurlijk	Ruim vijftig gemeenten in Flevoland en Gelderland zijn medeaandeelhouder van de nutsbedrijven Nuon, Alliander en Vitens. Voor al die bedrijven is de vraag, hoe de publieke belangen het best geborgd kunnen worden.			
Prognose				
Ontwikkelingen	De energietransitie vereist dat de gehele energie-infrastructuur in Nederland de komende jaren verzaagd wordt omdat de elektriciteitsvraag in 2050 is verdubbeld. De energietransitie versnelt en leidt tot meer duurzame lokale opwek en een groeiende vraag naar elektrisch vermogen. Dit vraagt om grote aanpassingen van het energiesysteem. De capaciteit van de elektriciteitsnetten van Alliander moet hierdoor de komende jaren op veel plekken worden verdubbeld. Dit maakt grootschalige investeringen door Alliander noodzakelijk. Alliander verwacht op korte termijn een meer dan verdubbeling van de totale investeringen ten opzichte van afgelopen jaren. Alliander heeft op 31 mei 2021 aan alle aandeelhouders een verzoek tot kapitaalversterking gedaan. Bij			

	uitgifte telt de bedoelde lening al voor 50% mee als eigen vermogen. Op deze wijze kan de financiële soliditeit van Alliander worden geborgd en kan Alliander de publieke taak als netbeheerder blijven realiseren. De hoogte van de obligatielening wordt bepaald naar rato van het aandelenbezit van Dronten. Volgens het aandeelhoudersregister heeft Dronten 488.271 aandelen in Alliander. Dit is 0,357% waardoor het concrete verzoek van Alliander een bedrag van € 2.141.618 bedraagt. Dit bedrag is medio december aan Alliander in de vorm van een reverse converteerbare hybride obligatielening uitgekeerd waarvan de rente bij uitgifte van de lening 2,075% bedraagt.		
Risico's	Niet van toepassing.		
Vitens N.V. - Zwolle			
Link	Vitens		
Visie	Vitens levert een actieve bijdrage aan de verduurzaming en de beschikbaarheid van schoon drinkwater. Bescherming van onze bronnen en dienstverlening naar onze klanten staan hier centraal. Zo innoveren we voortdurend om onze productie en infrastructuur te verduurzamen.		
Missie	Waardevol water voor nu en in de toekomst.		
Belangen			
		Realisatie 2022	Begroot 2023
Financieel	Dividendopbrengst	-	-
Bestuurlijk	De gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied van Vitens zijn onze publieke aandeelhouders. Zij hebben geen directe bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken binnen het bedrijf. Twee keer per jaar is er een aandeelhoudersvergadering.		
Prognose			
Ontwikkelingen	We willen naar een watersysteem waar de landbouw zijn voordeel mee doet, de continuïteit van het drinkwater gegarandeerd is én waar de natuur overeind van blijft staan. Denk hierbij aan maatregelen waarbij we zowel het water bewaren en beschermen, als maatregelen waarbij bedrijven en consumenten besparen op het gebruik van water.		
Risico's	Niet van toepassing.		
Technofonds Flevoland - Lelystad			
Link	MKB & Technofonds Flevoland		
Visie	Flevoland is de provincie van de vooruitgang. De provincie waar ruimte is om te pionieren, waar ondernemers hun dromen najagen en boven zichzelf uitstijgen. In Flevoland kunnen ondernemers groeien: in tijd en ruimte maar ook mentaal en fysiek. Ze innoveren, groeien en verleggen grenzen.		
Missie	Horizon is de regionale ontwikkelingsmaatschappij van Flevoland. Zij ondersteunen en verwijzen Flevolandse ondernemers die willen groeien.		
Belangen			
		Realisatie 2022	Begroot 2023
Financieel	Aandelenkapitaal	€ 9.931.430	
	Fondsomvang	€ 1.144.608	
	Resultaat	-€ 373.398	
	Eigen vermogen	€ 7.858.017	
	Agioreserve	€ 105.571	
Bestuurlijk	Technofonds, beheerd door Horizon Flevoland, is lid van de Nederlandse Vereniging van Participatiemaatschappijen en is daarmee gehouden aan de NVP gedragscode.		
Prognose			
Ontwikkelingen	MKB Fonds Flevoland BV en Technofonds Flevoland BV verstrekken risicodragend kapitaal aan veelbelovende groeiende veelbelovende, startende- en doorstartende MKB-bedrijven in de regio Flevoland met uitzondering van de gemeente Zeewolde. Deze ondernemers ondervinden moeilijkheden bij het financieren van hun initiatief in de markt.		
Risico's	Het maatschappelijk kapitaal van de organisatie bedraagt € 9.931.430, verdeeld in 21.886 gewone aandelen. Gemeente Dronten is aandeelhouder van 611 aandelen van elk € 453,78 nominaal. Deze inleg is eenmalig geweest bij de start van het Technofonds in 2000. Er is toen € 277.000 ingelegd via twee raadsbesluiten. Deze middelen waren afkomstig van een onbenut restantbudget APR-regeling en een reservering Capital Fund. Al jaren teren zij in op de reserve en moet goed gekeken worden naar de toekomstbestendigheid. Er zijn financiële zorgen bij de aandeelhouders hieromtrent.		
Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A. - Harderwijk			
Link	Gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren		
Visie	De coöperatie zorgt namens de gemeenten voor het beheer en onderhoud van de recreatieve functies van de meren. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar vaarwater, fietsverbindingen en recreatie bij aanlegplaatsen en eilanden.		

Missie	De meren, eilanden en oevers dragen sterk bij aan de ruimtelijke kwaliteit van het Randmerengebied.			
Belangen				
		Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 28.985	€ 29.333	€ 29.536
Bestuurlijk	Rijkswaterstaat en de Waterschappen Zuiderzeeland en Vallei en Veluwe zijn adviserend lid. Gastvrije Randmeren is als zelfstandige rechtspersoon voor alle zestien gemeenten rond de Randmeren een verbonden partij.			
Prognose				
Ontwikkelingen	Een nieuw bestuur is geïnstalleerd voor de periode 2022-2026. Een aankondiging is gedaan betreffende de Thematische Randmerenvisie 2030 die als opgave voor dit bestuur klaarligt. Ontwikkelingen seizoen 2023: innovatief maaiponton, maaiaap, Vaarnetwerk Randmeren, natuurontwikkeling en hoogwater.			
Risico's	Met betrekking tot de financiële positie van CGR kan kort samengevat worden gesteld: er wordt ingeteerd op de reserve, er is geen sluitende begroting, het vermogen neemt in de jaren af met als gevolg dat er een minimaal weerstandsvermogen is. Met het rendement op vermogen wordt de begroting gedekt. Wanneer het rendement minder is dan voorzien heeft dit gevolgen voor de dekking. Het tekort komt dan ten laste van de algemene reserve. Er wordt al een aantal jaar ingeteerd op de algemene reserve. CGR zou moeten nadenken over een minimaal weerstandsvermogen van bijvoorbeeld 10% van de begrotingsomvang. Ook zou zij een visie moeten vormen op de ondergrens. Hiervoor is meermaals, zowel ambtelijk als bestuurlijk, aandacht gevraagd. Hoewel de jaarrekening een negatief resultaat vertoont en er wordt ingeteerd op de reserves is er nog geen sprake van een tekort. De algemene reserves van de Coöperatie zijn nog voldoende. Belangrijk is dat de Coöperatie een meerjarenperspectief neer gaat zetten die haalbaar en toekomstbestendig is. Het gaat hier niet om een gemeenschappelijke regeling. Wij hebben als gemeente beperkt invloed.			
Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC) - Alkmaar				
Link	HVC			
Visie	HVC wil als toonaangevend nutsbedrijf onze gemeenten, waterschappen en inwoners koploper maken en houden als het gaat om het hergebruiken van grondstoffen en het verduurzamen van de energiehuishouding.			
Missie	We zien een toekomst waarin we energie schoon opwekken en grondstoffen hergebruiken. Dat is urgent, en dat doen we samen en slim, zodat onze inwoners daar nu en in de toekomst de vruchten van plukken.			
Belangen				
		Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
Financieel	Jaarlijkse bijdrage	€ 95.468	-	€ 80.996
Bestuurlijk	HVC is verantwoordelijk voor het duurzaam afvalbeheer van haar aandeelhouders (43 gemeenten en 6 waterschappen uit Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Friesland). De gemeenten en waterschappen zijn rechtstreeks aandeelhouder of via een GR.			
Prognose				
Ontwikkelingen	Gemeenten en waterschappen staan voor de inspirerende uitdaging de slag naar een duurzame, klimaat neutrale energievoorziening te maken. Er moet tempo worden gemaakt. Veel overheden willen hun energiegebruik de komende jaren al flink hebben bespaard of duurzaam opgewekt. Samen met gemeenten, waterschappen en lokale energiecoöperaties gaat HVC werk maken van duurzaamheid.			
Risico's	Het risicobeheer van HVC is gericht op het verschaffen van een redelijke mate van zekerheid ten aanzien van de realiseerbaarheid van ondernemingsdoelstellingen, de beheersing van risico's in bedrijfsprocessen, de betrouwbaarheid van de financiële verslaglegging en de naleving van relevante wet- en regelgeving. Sommige risico's, zoals de kans op ernstige ongevallen, zijn daarbij nimmer acceptabel. Het systeem van risicobeheer bij HVC is gebaseerd op elementen uit het COSO-ERM model en de ISO 31000 richtlijn.			
Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) - Den Haag				
Link	VNG			
Visie	Dat doen we door agendasettend te zijn op voor gemeenten relevante vraagstukken en ontwikkelingen, en door de lokale uitvoering centraal te stellen bij maatschappelijke opgaven.			
Missie	De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) werkt aan een krachtige lokale overheid.			
Belangen				
		Realisatie 2022	Begroot 2023	Realisatie 2023
Financieel	Jaarlijkse contributie	€ 64.533	€ 62.512	€ 68.600
Bestuurlijk	Wethouder Van Bergen is lid van de VNG-commissie Zorg Jeugd en Onderwijs (ZJO).			

Prognose

Ontwikkelingen	De VNG biedt haar leden een platform via commissies, provinciale afdelingen, congressen, studiedagen en op vng.nl. Uitwisseling van ervaringen en leren van elkaar staan voorop.
Risico's	Niet van toepassing.

Paragraaf grondbeleid

Algemeen

Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van de volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te verwezenlijken. In deze paragraaf worden de onderwerpen behandeld zoals voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Conform artikel 16 van het BBV bevat de paragraaf over het grondbeleid ten minste:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- een omschrijving van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- de beleidsuitgangspunten voor de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Beleid

Met de Nota Grondbeleid (2016) wil de gemeente Dronten een kader geven voor het gemeentelijk handelen op de grondmarkt bij ruimtelijke ontwikkelingen. De gemeente bevindt zich op de grondmarkt om de inhoudelijke doelstellingen te realiseren op de locaties die daarvoor ruimtelijk zijn bestemd.

De hoofddoelstelling voor grondbeleid in Dronten is het tijdig en tegen aanvaardbare offers stimuleren en bevorderen van gewenste veranderingen in het grondgebruik om zodoende adequaat te kunnen inspelen op veranderende maatschappelijke behoeften. Het grondbeleid is faciliterend voor het (ruimtelijk) beleid van de gemeente. Van belang is dat grondbeleid geen doelstelling op zich is, maar een instrument om andere gemeentelijke beleidsdoelstellingen te realiseren. Aan het grondbeleid liggen aldus ruimtelijke en sectorale doelstellingen ten grondslag:

- Volkshuisvestelijk: het maximaal tegemoet komen aan de woonwensen van de huidige bevolking en het maximaal inspelen op de ontwikkelingen op de woningmarkt;
- Sociaal economisch: het realiseren van een optimaal vestigingsklimaat zowel voor ondernemers als voor werknemers, met aandacht voor duurzaam ondernemen en het versterken van de werkgelegenheid;
- Ruimtelijk: het behouden van basiskwaliteiten en het versterken van het imago van de gemeente;
- Welzijn: het zorg dragen voor voldoende en kwalitatief goede maatschappelijke voorzieningen;
- Financieel: het behalen van een stabiele financiële positie van de gemeente en waar mogelijk de waardevermeerdering van de grond te laten toekomen aan de gemeenschap;
- Recreatie en toerisme: het stimuleren van de ontwikkeling van het toeristische recreatieve product van Dronten door onder meer het faciliteren van haalbare initiatieven.

Relatie met de programma's in de begroting

De bovenstaande visie op het grondbeleid komt tot uiting in de doelstellingen van de programma's 0, 2, 3, 5 en 8.

Programma	Doelstelling programma	Relatie met grondbeleid
Programma 0 Bestuur en ondersteuning	Gezond financieel beleid	Jaarlijks wordt het financieel meerjarenperspectief geactualiseerd en verantwoord in de perspectiefnota. Dit met in achtname van de gestelde financiële kaders in de nota grondbeleid.
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	Verkeersveiligheid en goede verkeersinfrastructuur	Behoud van basiskwaliteit (bereikbaarheid) Bij nieuwe planontwikkeling wordt vanuit de grondexploitatie de initiële aanleg en inrichting van de openbare ruimte gefinancierd. Daarnaast wordt op basis van de nota kostenverhaal bijgedragen aan bovenwijkse voorzieningen en bovenplanse verevening.
Programma 3 Economie	Stimulering duurzame economische ontwikkeling Evenwichtige ontwikkeling in de 3 dorpskernen	Versterking van de werkgelegenheid en het imago (goede uitstraling naar bedrijfsleven)
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	Inrichting en beheer van openbaar groen wijzigen en kosten beheer verlagen	Behoud van basiskwaliteit (ruimte, groen)
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	Verbeteren van kernkwaliteiten (rust, ruimte groen), verbeteren volkshuisvestingsbeleid, verdere ontwikkeling voorzieningen niveau, verbeteren woonomgeving	Alle doelstellingen in dit programma houden nauw verband met grondbeleid

Visie

Kaders

Het grondbeleid in de gemeente wordt niet alleen beïnvloed door de (ontwikkelingen in de) gemeente zelf (zoals de Structuurvisie Dronten 2030), maar ook door de ontwikkeling en regelgeving vanuit Europa, de rijksoverheid en de provincie. Het wettelijke kader voor het opstellen van gemeentelijk grondbeleid wordt ondersteund door een aantal instrumenten geregeld in de Wet ruimtelijke ordening, de Onteigeningswet, de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) (deze instrumenten zijn in 2024 onderdeel van de Omgevingswet) en de Wet Markt en Overheid. De financiële kaders zijn opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten (BBV) en de Financiële verordening ex. art 212 van de Gemeentewet.

Uitgangspunten Structuurvisie

In de Structuurvisie Dronten 2030, vastgesteld in 2012, is een aantal beleidsuitgangspunten voor het grondbeleid opgenomen. De structuurvisie Dronten 2030 schetst de ruimtelijke toekomstvisie van de gemeente Dronten. Onderdeel van de structuurvisie is de wijze waarop de gemeente deze visie wil gaan verwezenlijken. Het laatste hoofdstuk "Op weg naar uitvoering" gaat op dit vraagstuk in. Voor het exploitatiegebied Hanzekwartier te Dronten, is daarnaast een aparte structuurvisie vastgesteld. Op basis van deze structuurvisie en de structuurvisie Hanzekwartier is in september 2022 door de raad de Nota Kostenverhaal 2022 vastgesteld. De nota kostenverhaal 2022 is een actualisatie van de nota kostenverhaal 2014. Welke reeds in 2016 is geactualiseerd. De nota kostenverhaal 2022 is aangepast naar aanleiding van de Omgevingswet en de ontwikkelingen rond het Hanzekwartier. De wijzigingen in 2016 hadden betrekking op de gewijzigde wet- en regelgeving op het gebied van BBVvoorschriften. Verder is in 2022 een actueel overzicht opgenomen van de lopende

projecten en is nader invulling gegeven aan de bovenplanse verevening omgeving, landschap en natuur.

In de nieuwe integrale visie legt de gemeente vast welke keuzes zij maakt.

Woonvisie

De raad heeft op 30 juni 2016 de Woonvisie Groeien met kwaliteit 2016–2021 vastgesteld. In de woonvisie wordt aangegeven hoe de gemeente aankijkt tegen de opgaven in het woonbeleid en de kwantitatieve en kwalitatieve doelen die zij voor de periode 2016-2021 wil bereiken. In de woonvisie staan de volgende opgaven centraal:

- Bouwen is groeien: de ambitie is gericht op een woningbouwproductie van 250 woningen per jaar;
- Inspelen op vergrijzing: dit vraagt een woningvoorraad die voldoende toegankelijk is;
- Huisvesting van bijzondere (zorg)doelgroepen: studenten, zorgdoelgroepen, spoedzoekers, tijdelijke arbeidsmigranten, vergunning/statushouders en woonwagenbewoners. Voor hen moet voldoende en passende huisvesting beschikbaar zijn;
- Leefbare kernen: inwoners van Dronten blijken over het algemeen zeer tevreden over hun woonomgeving. Dat neemt niet weg dat er ook gewerkt wordt aan verbeterpunten.

Met het door de gemeenteraad vaststellen van de bestuurlijke Startnotitie voor de Integrale Leefomgeving is besloten een nieuwe Woonvisie te integreren in de nieuw op te stellen integrale visie en de daarvoor opgenomen planning. Als opvolger van de huidige woonvisie wordt gewerkt aan een nieuw lange termijnbeleid op het gebied van wonen: Het Woonperspectief voor Dronten. Het Woonperspectief gaat over de vraag waar Dronten nu staat en waar zij naar toe wil bewegen als het gaat om wonen. Daarvoor moeten keuzes gemaakt worden: Welke woonwaarden van nu moeten behouden worden en welke nieuwe woonwaarden gaan worden nagestreefd? Het Woonperspectief wordt het lange termijn handelingskader voor de periode tussen vandaag en 2050. En daarmee ook disciplinerend voor de manier waarop Dronten de woningbouwopgave vorm en inhoud geeft. December 2023 is het Woonperspectief vastgesteld door de gemeenteraad. In 2024 zal samen met stakeholders de verdere vertaling plaatsvinden in doelen, strategieën en maatregelen. Tot die tijd zullen de doelstellingen en beleidskeuzes uit de huidige Woonvisie worden doorgezet.

Onderdeel	Omschrijving	Achterliggend document	Status
a.	Visie op grondbeleid	Nota grondbeleid "Grond als basis voor regie" 2016	Vastgesteld in raadsvergadering 24-11-2016
b.	Kostenverhaal	Nota Kostenverhaal 2022	Vastgesteld in raadsvergadering 22-09-2022
c.	Structuurvisie	Structuurvisie 2030	Vastgesteld in raadsvergadering 11-2012
c.1	Structuurvisie	Structuurvisie Hanzekwartier	Vastgesteld in raadsvergadering 26-04-2012
c.2	Structuurvisie	Addendum Structuurvisie	Vastgesteld in raadsvergadering 22-09-2022
d.	Wijze waarop grondbeleid wordt uitgevoerd	Beschrijving activiteiten in jaarverslag en beleidsbegroting	Vastgesteld in raadsvergadering 24-11-2016
e.	Actuele prognose van te verwachten resultaten grondexploitatie	1) Jaarrekening en begroting onderdeel grondexploitatie	ad 1) Jaarlijks vast te stellen door gemeenteraad
		2) Perspectiefnota 1-1-2024	ad 2) Vast te stellen in raadsvergadering 4-7-2024
f.	Onderbouwing geraamde winstneming	Opgenomen nota grondbeleid "Grond als basis voor regie"	Vastgesteld in raadsvergadering 24-11-2016
g.	Beleidsuitgangspunten inzake reserves	Nota reserves en voorzieningen 2020	Vastgesteld in raadsvergadering 21-01-2021

Grondbeleid van het Rijk

De Rijksoverheid onderkent diverse ontwikkelingen in relatie tot het grondbeleid. De minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening heeft de Tweede Kamer in zijn brief d.d. 19 juni 2023 (<https://open.overheid.nl/documenten/07f1bf79-ee0a-49d8-9f6d-7aa01673584f/file>) geïnformeerd over de visie van het kabinet op het moderniseren van het grondbeleid in het licht van de maatschappelijke opgaven. Het kabinet stelt daarom een uitvoerings- en onderzoeksagenda op om het grondbeleid te moderniseren.

Grondbeleid is een belangrijk aspect in het ruimtelijk beleid. Waar het ruimtelijkbeleid is verbonden met de maatschappelijke opgaven in Nederland – en de daarbij horende verdeling van onze ruimte – gaat het bij grondbeleid om de ontwikkeling en realisatie van die ruimte; dus om de vraag hoe grond, wanneer is besloten om deze een andere bestemming/functie te geven, op een zo efficiënt mogelijke manier kan worden (her)ontwikkeld. Grondbeleid is daarmee dienend aan het ruimtelijk beleid en van groot belang voor gebiedsontwikkeling. Op korte termijn wil de minister diverse maatregelen treffen – samen met medeoverheden – zodat de huidige instrumenten van het grondbeleid beter (kunnen) worden ingezet en beter toepasbaar zijn. Dit gaat via 3 sporen:

Spoor I: Dit spoor betreft daarmee wijzigingen die grotendeels passen binnen bestaande wetgeving en de bestaande gereedschapskist.

Spoor II richt zich op de middellange termijn en bevat maatregelen en verkenningen die erop gericht zijn om – bij faciliterend grondbeleid – de inbrengwaarde van grond te verlagen, zodat de mogelijkheden voor het verhalen van publieke kosten verbeteren. Dit vraagt op onderdelen om nader onderzoek.

In spoor III Verkenning van fundamentele wijzigingen die zijn gericht op het meer ten goede laten komen van waardeveranderingen van grond – als gevolg van publieke besluiten – aan publieke doelen en opgaven. Dit laatste spoor vraagt (ook) om een fundamenteel debat, omdat het raakt aan het huidige principe in het grondbeleid dat waardestijging van grond als gevolg van publieke besluiten in beginsel aan de grondeigenaar toekomt. Alle sporen wil de minister parallel inzetten.

De nieuwe Omgevingswet als wettelijk kader voor het grondbeleid

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingevoerd. Daarmee wordt het omgevingsrecht vereenvoudigd en gebundeld in één samenhangende wet. De Omgevingswet bundelt en

moderniseert de wetten voor de leefomgeving. Hierbij gaat het onder meer om wet- en regelgeving over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. De Omgevingswet staat voor een goed evenwicht tussen het benutten en beschermen van de leefomgeving. De Omgevingswet vervangt 26 wetten. Daarnaast wordt het huidige aantal AMvB's en ministeriële regelingen gedecimeerd. De Omgevingswet vormt ook het wettelijk kader voor het grondbeleid.

Diverse wetten die nu nog van kracht zijn en het grondbeleid beïnvloeden zijn opgenomen in de Omgevingswet.

Het is de bedoeling dat met deze nieuwe wetgeving eenvoudiger, efficiënter en beter aan een duurzame leefomgeving wordt gewerkt.

De Omgevingswet bundelt de wetten voor de leefomgeving	
Van	Naar
26 wetten	1 wet
60 Algemene Maatregelen van Bestuur	4 Algemene Maatregelen van Bestuur
75 ministeriële regelingen	1 Omgevingsregeling

Uitvoering grondbeleid

Het beleid

De gemeente kiest bij nieuwe ontwikkelingen voor het voeren van een faciliterend grondbeleid waarbij de gemeente haar regierol kan vervullen door het aangaan van een samenwerkingsverband met een marktpartij met eventueel een gezamenlijke grondexploitatie.

Hoe de gemeente deze rol bij een integrale gebiedsontwikkeling invult hangt af van de volgende afwegingen:

- Grondverwerving: marktpartijen hebben al grondposities ingenomen, waar de gemeente niet om heen kan;
- Financiën: wat betekent de voorgestelde ontwikkelingsvorm voor de kosten en de baten voor de gemeente en wat zou dit betekenen in het geval er gekozen wordt voor een verdergaande vorm van regievoeren?
- Snelheid/doorlooptijd: wat betekent de voorgestelde vorm van regievoeren voor de doorlooptijd van het project en hebben we procedureel en inhoudelijk de tijd om te kiezen voor een verdergaande vorm van regievoeren?
- Status van het project: wat is de status van het project en welke keuzemomenten komen er nog voor de bestaande (lopende projecten) of deelfases van het project en kunnen we daar kiezen voor een verdergaande vorm van regievoeren?
- Competenties: zijn de competenties in de organisatie beschikbaar voor de voorgestelde ontwikkelingsvorm en wat betekent dit voor het geval we kiezen voor een verdergaande vorm van regievoeren? Het betreft hier de competenties binnen de totale gemeentelijke organisatie.

Grondprijnsbeleid

De gemeente Dronten hanteert op dit moment zoveel als mogelijk marktconforme prijzen bij de uitgifte van grond. Hierbij wordt rekening gehouden met de economische draagkracht van de bestemming, activiteiten of functie. Bij de projectmatige woningbouw wordt op basis van de residuele grondwaardemethodiek de grondprijs berekend. De residuele grondwaarde is het verschil tussen enerzijds de commerciële waarde van het te realiseren vastgoed (grond en opstellen samen) en anderzijds de totale bouwkosten (inclusief daarmee samenhangende bijkomende kosten). Het verschil,

het residu, is de waarde die aan de grond kan worden toegeschreven. Ingeval sprake is van bijzondere kavels (voor wonen, kantoren en bedrijven) kan ervoor gekozen worden om via verkoop bij opbod de prijs te laten vaststellen door de markt. De grondprijzen bij de particuliere woningbouw en bij bedrijventerreinen worden in principe op basis van de comparatieve methode vastgesteld. Deze methode houdt in dat bij de bepaling van de grondprijzen wordt gekeken naar de gehanteerde grondprijzen voor de desbetreffende functie in het concurrentiegebied en of/ een vergelijkbaar marktgebied (buurtgemeenten). De grondprijzen onder kantoren en winkels worden op basis van de residuele grondwaardemethodiek bepaald. De grondprijzen voor maatschappelijke voorzieningen zullen ook in de toekomst in principe niet marktconform zijn. Vaak is hier sprake van voorzieningen die gesubsidieerd worden door de gemeente en geen commerciële bedrijfsvoering kennen. In ieder geval zal de prijs worden vastgesteld naar rato van het sociaal maatschappelijk belang. In december 2023 heeft het college met een collegevoorstel de nota Grondprijsbeleid 2024 vastgesteld. Dit is een geactualiseerde versie van de nota uit 2023, die het uitgangspunt was voor het gevoerde grondprijsbeleid in 2023.

Grondexploitaties

De raad heeft in april 2020 aan de hand van het raadsvoorstel ontwikkelstrategie Hanzekwartier van het college besloten om voor het gebied vanaf de Handelsweg tot aan de Lage Vaart een actief grondbeleid te gaan voeren om de woningbouw in dit deelgebied te gaan versnellen. Daartoe is de Wvg gevestigd voor een 12-tal bedrijfsobjecten. Vaststaat dat de ontwikkeling van dit gebied als geheel niet met een positief resultaat zal worden afgesloten. De raad is geïnformeerd dat rekening dient te worden gehouden met een tekort van € 14 tot € 17 mln. Voor dit gebied is via de "Woningbouwimpuls" subsidie aangevraagd en ook toegekend (€ 4,9 mln.). Bouwactiviteiten en voorbereiding voor verdere ontwikkelingen vinden plaats binnen de grondexploitatie Scholenzone en Havenkade, langs de Noord en bij het stationsplein. Hiervoor zijn in 2021 (daar waar nodig) nieuwe grondexploitaties opgesteld. De raad heeft in december 2021 voor de ontwikkeling van het deelgebied Spoorzone de bijbehorende grondexploitatie vastgesteld (complex 124). Voor de ontwikkeling van de voormalige meubelwinkel Rikken aan De Noord is in 2021 een anterieure overeenkomst gesloten met de ontwikkelaar en is de daarbij behorende grondexploitatie met complex 128 nummer in december 2021 door de raad vastgesteld. Dit geldt ook voor de ontwikkeling van de 2e fase van de Havenkade waarvoor een grondexploitatie (complex 129) in december 2021 door de raad is vastgesteld. In 2023 is het perceel met opstallen aan de Nijverheidsweg 13-15 verworven.

Binnen Het Palet worden de meerdere nieuwe ontwikkelingsvormen verder uitgewerkt. Het bestemmingsplan voor de woningbouwlocatie Swifterbant-Zuid is in 2022 onherroepelijk geworden. Met de ontwikkelaar is een anterieure overeenkomst gesloten. De planvorming is in 2023 verder vormgegeven.

Voor het project De Graafschap in Biddinghuizen is een nieuw uitwerkingsplan van toepassing met ruimere ruimtelijke mogelijkheden en zijn de voorbereidingen gestart voor de ontwikkeling van de 2e fase. Hiervoor is een grondexploitatie (complex 232) opgesteld dat door de raad in december 2021 is vastgesteld. Met het RVB is overeenstemming bereikt over de aankoop voor de benodigde gronden voor deze ontwikkeling en ook voor fase 3 en 4. Voor het laatste dient grond te worden verworven voor de verplaatsing van de paardenweiden en volkstuinen. De levering van de benodigde gronden voor fase 2 van 5,7 hectare heeft in 2023 plaatsgevonden. De levering van de gronden voor de paardenweiden en de volkstuinen voor november 2025.

Herzien grondexploitaties en Investeringskrediet Hoofdstructuur Hanzekwartier

In de perspectief nota 2024 en de jaarrekening 2023 zijn de vastgestelde (lopende) geactualiseerde grondexploitaties opgenomen. Deze grondexploitaties zijn de afgelopen

jaren in ontwikkeling genomen en volop in uitvoering. Kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd, nog te maken kosten en opbrengsten zijn geraamd en financiële resultaten zijn berekend. Deze gegevens zijn allemaal opgenomen, verwerkt en verantwoordt in de perspectiefnota en de jaarrekening.

Veel van deze grondexploitaties (015, 034, 231) lopen al meerdere jaren en zijn voor een groot deel in de afrondende fase. Er moeten nog enkele kavels verkocht worden en het gebied kan woonrijp gemaakt worden. De resterende looptijd van deze grondexploitaties is beperkt en ze zullen in de komende periode (2024/2025) afgerond en afgesloten worden. De grondexploitaties 031, 032 en 115 zijn per 31 december 2023 afgewikkeld.

Een aantal grondexploitaties (129, 232) is nog in de beginfase waarbij het merendeel van de kosten (bouw- en woonrijp maken) en de opbrengsten (kavelverkoop) nog gerealiseerd moet worden.

Voor alle lopende grondexploitaties binnen de gemeente Dronten geldt echter dat ze zijn opgesteld en vastgesteld in een periode waarin de "wereld" er nog anders uitzag en de toekomstverwachtingen anders waren dan nu (eind 2023/begin 2024) het geval is.

Door de recente economische en ook maatschappelijke ontwikkelingen in Nederland maar ook op mondiaal niveau zijn de financiële uitgangspunten waarmee de grondexploitaties zijn berekend in veel gevallen gewijzigd. De stijgende civieltechnisch kosten, en ook de woningbouwkosten, energieprijzen en hypotheekrente en het daarmee gepaard gaande dalende consumentenvertrouwen, zetten de grondexploitaties onder druk.

Deze negatieve ontwikkeling werd begin 2022 zichtbaar en heeft zich in de tweede helft van 2022 doorgezet. Waarbij eerst nog gedacht werd aan een mogelijke stabilisatie of zelfs herstel werd in de tweede helft van 2023 duidelijk dat dit niet het geval was. In de voortgangsrapportage van 2023 (oktober 2023) is dit behoudend aangekondigd, een concrete duiding van de effecten op de grondexploitaties kon toen echter nog niet worden gegeven. Er waren nog te veel onzekerheden en onduidelijkheden en een goed inzicht in de toekomstige ontwikkelingen was niet aanwezig.

Ook op dit moment (1e kwartaal 2024) zijn veel zaken nog steeds niet concreet en zijn er nog zeer veel onzekerheden. Het is echter wel duidelijk dat ten opzichte van begin 2023 een aantal uitgangspunten in de grondexploitaties drastisch gewijzigd zijn. Dit betreft met name de kostenstijging van het bouw- en woonrijp maken en de stagnatie in de verkoop van woningen.

Dit gegeven heeft een behoorlijk ingrijpend effect op de financiële (eind)resultaten van de grondexploitaties. Het betreft hierbij hoofdzakelijk de grondexploitaties waarbij een majeur deel van de werkzaamheden van het bouw- en/of woonrijp maken nog uitgevoerd moet worden.

De ramingen van de kosten voor het bouw- en woonrijp maken in de voornoemde grondexploitaties zijn per 01-01-2024 geactualiseerd. De actualisatie van de kosten zorgt voor een wijziging in het (eind)resultaat.

Investeringskrediet

Naast de bovengenoemde kostenstijging speelt bij de grondexploitaties binnen het gebied Hanzekwartier nog een tweede aspect. Voor de investeringen in de aanleg van de hoofdstructuur (bovenplanse kosten) wordt gelijktijdig met het vaststellen van de geactualiseerde grondexploitaties en jaarrekening 2022 ook een besluit genomen voor het instellen van een investeringskrediet voor deze kosten. De dekking van dit krediet

komt (deels) vanuit bijdragen uit de grondexploitaties en vanuit particuliere ontwikkelingen, binnen het Hanzekwartier. Eén en ander in overeenstemming met de Nota Kostenverhaal 2022.

De bijdragen aan het investeringskrediet, te weten € 2.373,- per woning (prijsspeil 1-1-23), zijn per 2023 verwerkt in de grondexploitaties binnen het Hanzekwartier (123, 124, 128 en 129).

In de vastgestelde grondexploitaties in het Hanzekwartier was in de grondexploitaties per 2022 een aantal hoofdinfrastructurele werken van opgenomen welke onder het investeringskrediet vallen. Het betreft hierbij onder andere het omleggen van De Ottodreef en het park aan de lage vaart in complex 124, de bruggen, de looper en het park aan de lage vaart, in 129. Deze kosten zijn per 2023 uit de grondexploitaties gehaald, geactualiseerd naar prijspeil 2023 en opgenomen in het investeringskrediet. Hierdoor zijn de nog te maken kosten binnen de grondexploitaties in het Hanzekwartier naar beneden bijgesteld. In de grondexploitatie 124 is in 2023 de boekwaarde gecorrigeerd met de al gerealiseerde kosten voor de aanleg van De Ottodreef.

De grondexploitaties waarbij de bovengenoemde zaken in meer of mindere mate spelen zijn:

GREX/Project	Locatie
012 ECU woon / werk	Dronten
015 Dronten west centrumgebied	Dronten
034 De Gilden - Het Palet	De Gilden, Dronten
123 HZ-Scholenzone	Hanzekwartier, Dronten
124 HZ-Spoorzone	Hanzekwartier, Dronten
128 HZ-Rikken en De Noord	Hanzekwartier, Dronten
129 HZ Havenkade fase 2	Hanzekwartier, Dronten
231 De Graafschap 1e fase	Biddinghuizen
232 De Graafschap 2e fase	Biddinghuizen

Werken Investeringskrediet	Totaal kosten 1-1-2023	Dekking via Nota kostenverhaal	Dekking via Hanzekwartier 1-1-2023	Aandeel per woning (1.457 woningen)
Verleggen Ottodreef (50%)	1.545.844	781.077	764.767	525
Fiets / voetbrug Gangboord	520.000	123.376	396.624	272
Fiets / voetbrug Fase 1/2	440.000	104.395	335.605	230
Voetgangersbrug park	50.000	11.863	38.137	26
Fiets / voetbrug binnenhaven	90.000	21.353	68.647	47
Fietspad west / centrum	250.000	58.516	191.484	131
Loper de Noord	60.000	14.044	45.956	32
Ontsluiting Gangboord	120.000	28.471	91.529	63
Verbreiden en herinrichting fietspad Gangboord	350.000	81.161	268.839	185
Aanleg Boulevard	140.000	32.769	107.231	74
Parkgebied lage Vaart fase 1 4.000m2	140.000	32.769	107.231	74
Parkgebied lage Vaart fase 2 3.000m2	100.000	23.406	76.594	53
Parkgebied lage Vaart fase 3 14.000m2	480.000	112.351	367.649	252
Vlonders fase 2	780.000	182.570	597.430	410
Totaal	5.065.844	1.608.121	3.457.724	2.373

Bovenstaande ontwikkelingen worden als aparte besluitpunten bij de vaststelling van de jaarrekening aan de raad voorgelegd.

Woningbouw

Medio 2019 heeft het college de nota 'Plancapaciteit woningbouw en ontwikkelstrategie' vastgesteld. Door middel van dit besluit is voor alle kernen vastgelegd welke woningbouwlocaties de komende jaren zullen worden ontwikkeld.

- Op basis van dit besluit is onder meer besloten integrale gebiedsvisies op te stellen voor de gebieden aan zowel de west- als oostzijde van Dronten centrum; in deze gebieden zullen door ontwikkelingen binnen het onderwijsaccommodatiebeleid naar verwachting locaties vrijkomen. In 2021 is onderzoek gedaan naar een mogelijke nieuwe locatie voor een "kindcentrum" in

de kern van Dronten. Bijbehorend wordt een visie opgesteld op basis waarvan participatie zal plaatsvinden. Besluitvorming door de raad zal medio 2023 zijn.

- In 2022 is een onderzoek gestart om de mogelijkheden van het verplaatsen van de voetbalvelden van Reaal naar het Sportpark Dekker en de mogelijkheden van woningbouw op de vrijgekomen locatie. Ook wordt hierin meegenomen de verplaatsing van de Sporthal Het Dok.
- In april 2020 is voor de ontwikkeling van Hanzekwartier een nieuwe ontwikkelstrategie vastgesteld die uitgaat van een actief grondbeleid. Hiervoor is een WvG gevestigd voor het gebied tussen de Energieweg, Handelsweg (zuid) de Havenweg en de Lage Vaart. Onderhandelingen met meerdere vastgoedeigenaren lopen en zijn er diverse particulieren initiatieven voor planontwikkeling. Vaststaat dat de ontwikkeling van dit gebied als geheel niet met een positief resultaat zal worden afgesloten. Voor dit gebied is middels de "Woningbouwimpuls" subsidie aangevraagd en ook toegekend (€ 4,9 mln.).
Bouwactiviteiten en voorbereiding voor verdere ontwikkelingen vinden plaats binnen de grondexploitaties Scholenzone, Havenkade 1e en 2e fase, Spoorzone en Locatie Rikken-De Noord. Voor de ontwikkeling worden (daar waar nodig) nieuwe grondexploitaties opgesteld of anterieure overeenkomsten gesloten voor particuliere ontwikkelingen. In 2023 zijn de panden in eigendom grotendeels gesloopt.
- De raad heeft op 25 juni 2020 de Ruimtelijke Hoofdstructuur vastgesteld voor de ontwikkeling van de nieuwe woonwijk Swifterbant-Zuid. In 2022 (juni) is het bestemmingsplan door de raad vastgesteld en een anterieure overeenkomst gesloten met de eigenaar ontwikkelaar voor de realisatie van circa 770 woningen.
- Voor het project De Graafschap in Biddinghuizen worden de voorbereidingen getroffen voor de ontwikkeling van de 2e fase ultimo 2022. Hiervoor is in december 2021 door de raad de grondexploitatie De Graafschap 2e fase vastgesteld.
- In 2021 is een stedenbouwkundige visie opgesteld voor het centrumgebied van Biddinghuizen. Dit om de verplaatsing van het gezondheidscentrum en realisatie van woningbouw mogelijk te maken op de oude locatie van het Koetshuis. Juni 2023 heeft de raad hiervoor de benodigde grondexploitatie vastgesteld voor deze ontwikkeling (complex 241).
- Voor het jaar 2023 zijn een aantal grondexploitaties binnen het Hanzekwartier, Dronten West en de Graafschap herzien. Dit door de gevolgen van de huidige economische situatie wat hogere kosten voor bouw en woonrijp maken tot gevolg heeft en het instellen van een apart investeringskrediet voor hoofd infrastructurele kosten binnen het Hanzekwartier.

Naar aanleiding van motie Koerhuis, heeft de gemeente de mogelijkheden om extra groei van de gemeente te faciliteren verkend. In mei heeft de raad het visie document "Dronten Ontwikkelt: visie op groei en voorstel voor ontwikkellocaties tot 2050" vastgesteld. Hiermee heeft de raad aangegeven dat de gemeente de ambitie heeft om te groeien tot 60.000 inwoners in 2050. Binnen de kernen betreft het de locatie ten noorden van het station in de kern Dronten, het centrum van Swifterbant en de entree van Biddinghuizen. Aan de randen van de kern Dronten betreft het Dronten Zuid, Dronten Noord en Dronten Oost. Uitgangspunt bij de ontwikkeling is dat kwaliteit altijd gaat boven kwantiteit. Groei is geen doel op zich, maar draagt altijd bij aan de beleidsdoelstellingen van de gemeente. De Drontense principes zijn leidend bij de ontwikkelingen.

In de raadsvergadering van 7 juni 2023 is door de raad besloten voor de locatie Dronten Zuid conform de artikelen 2 en 5 van de Wet voorkeursrecht gemeenten een voorkeursrecht te vestigen.

In de komende jaren wordt de ontwikkelopgave verder ter hand genomen.

Ontwikkelingen Derden

Binnen Dronten vinden diverse ontwikkelingen plaats voor de realisatie van woningbouw en/of bedrijventerreinen. Met deze ontwikkelaars zijn middels het sluiten van een anterieure overeenkomst afspraken gemaakt onder welke voorwaarden zij deze ontwikkelingen kunnen uitvoeren. Met het sluiten van deze overeenkomsten is ook het gemeentelijk kostenverhaal verzekerd. De afdrachten worden ingezet ter dekking van de gemeentelijke kosten voor de planontwikkeling (voorbereiding en toezicht gemeente) en de afdracht aan de bestemmingsreserves Fonds Bovenwijken, Bovenplanse Verevening en Bijdrage Ruimtelijke Ordening voor de projecten/investeringen benoemd in de Nota Kostenverhaal 2022 (raad september 2022). Daarnaast zijn er in bijdragen kosten van werkzaamheden opgenomen welke door de gemeente worden uitgevoerd ten behoeve van de ontwikkeling. Bijvoorbeeld de aanpassing van de Bisonweg/Biddingweg in Swifterbant.

In onderstaande tabel zijn deze anterieure overeenkomsten opgenomen:

Naam overeenkomst	Datum/Versie	Totale bijdrage
BPD - Swifterbant Zuid	10-3-2022	9.847.621
De Boeg Van der Steeg	7-1-2020	262.000
Ispa - Van Pijkeren Rikken aan de Noord	3-3-2021	383.727
Landgoed Artemis S'bant	19-7-2022	27.189
Parkresidentie	2-3-2021	471.000
Roelofs en Haase	2-5-2012	430.948
Trebben Wonen B.V. - Flevomanege De Zuid	12-10-2021	Koopsom (1,4 mln.)
Windplan Blauw (NUON)	7-10-2016	1.426.906
Windplan Blauw (SwifterwinT)	7-10-2016	3.573.095
Windplan Groen	8-4-2019	4.700.000

Ontwikkeling de Zuid (vm loc. Flevomanege) is het kostenverhaal verzekerd door verkoop van gemeentelijke gronden.

Analyse resultaat GREX

Het resultaat van de grondexploitatie inclusief resultaat POC over 2023 bedraagt € 1.995.341,- positief. Het is ontstaan door mutaties in de voorzieningen van de complexen in het Hanzekwartier: Havenkade 1e en 2e fase, Rikken De Noord, Spoorzone en De Graafschap 1e fase, en ECU plus het saldo van winstneming POC (€ 1.2 mln. positief), alsmede de afwikkeling van de complexen 031, 032 en 115 (inclusief voorziening nog te maken kosten van € 75.000,-). Per saldo resteert een bedrag van € 953.865,- als resultaat van de Grex voor 2023.

Resultaat Grex 31-12-2023				
Rentetoevoeging 2023				0,00% 0
	Stand voorz. 1-1-2023	Benodigd 31-12- 2023	Mutaties 2023	Resultaat 2023
Mutaties voorzieningen:				
012 ECU woon/ werk	-467.716	-482.119	14.403	
124 HZ-Spoorzone	-238.784	-181.161	-57.624	
127 HZ-Havenkade fase 1	-1.306.585	-1.321.532	14.947	
128 HZ-Rikken De Noord	-130.309	-177.290	46.980	
129 HZ Havenkade fase 2	-4.509.834	-3.774.646	-735.189	
231 De Graafschap - 1e fase	-2.745.275	-2.892.010	146.735	
<i>Subtotaal</i>	-	-	-569.747	
	9.398.504	8.828.757		
Disconto 2023 2%	-187.970		-187.970	
Totaal	-	-	-757.717	-757.717
	9.586.474	8.828.757		
Mutaties exploitatie-resultaten:	Afwikkeling POC	POC correctie reserve		
031 De Gilden 1e fase	-13.104			
032 De Gilden 2e fase	-36.397			
115 De West-kantoren	-231			
VZ nog te maken kosten (cpl 031)	-50.000			
VZ nog te maken kosten (cpl 115)	-25.000			
Woningbouw		-		
Bedrijventerreinen		-1.265.020		
Bijzondere bebouwing		-16.733		
Correctie POC voorgaande jaar tlv bestemmingsreserve			310.365	
Correctie resultaat bestemmingsresrv HZ (zie RB B11.002029)			-	
Dotatie resultaat Bestemmingsreserve HZ (zie RB B11.002029)		-216.504		
Totaal	-124.732	-	310.365	-
		1.498.257		1.312.624
Voorziening nog te maken kosten afgesloten complexen	75.000			75.000
Resultaat 2023 positief			-	1.995.341
			1.995.341	
Dotatie resultaat Bestemmingsreserve HZ			-216.504	-216.504
Onttrekking bestemmingsreserve Niet afgesloten exploitaties (POC)			310.365	310.365
Dotatie resultaat grondexploitatie aan bestemmingreserve Niet afgesloten exploitaties			-1.281.753	-1.281.753

Correctie saldo bestemmingsreserve "Niet afgesloten exploitaties"	146.416	146.416
Resultaataandeel grex 31-12-2023		953.865

Het verloop van de reserve grondexploitatie is het jaarresultaat en mogelijke afdracht/onttrekking aan de reserve algemene dienst. Van het resultaat wordt per saldo € 0,8 mln. toegevoegd aan de reserve "Niet afgesloten exploitaties POC" en € 0,02 mln. gedoteerd aan de bestemmingsreserve Hanzekwartier. Per saldo resteert een bedrag van bijna € 1,0 mln. als resultaat op de grex voor 2023.

Algemene inhoudelijke activiteiten gedurende het jaar

Activiteiten algemeen

In 2023 is de grondexploitatie Gezondheidscentrum Biddinghuizen (complex 241) door de raad vastgesteld.

Ten aanzien van de planontwikkeling heeft de focus in 2023 gelegen op de verdere uitwerking van de plannen De Gilden (Het Palet), De Graafschap 1e fase en 2e fase, Het Hanzekwartier (Scholenzone, Spoorzone en Havenkade fase 1 en fase 2, Rikken De Noord) en de Poort van Dronten fase 1 en 2, alsmede ECU.

De uitvoeringsactiviteiten (bouw- en woonrijp maken) zijn vooral gericht geweest op De Gilden (afwerking openbare ruimte laatste delen 1e en 2e fase en Het Palet), De Spoorzone, Havenkade 1e fase, Rikken De Noord, De Graafschap 1e fase en de Poort van Dronten. Het verloop van alle uitgaven en opbrengsten is opgenomen in de "Staat van boekwaarden grondexploitatie".

Per 1 januari 2016 is de regelgeving van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gewijzigd. De commissie BBV heeft de afbakening, definiëring en verslaggevingsregels rondom grondexploitaties aangescherpt. Aanleiding voor deze verscherping betreft de invoering van de Vennootschapsbelasting (VpB), het creëren van zuiverdere toerekening van kosten, het vergroten van transparantie, eenduidigheid, en vergelijkbaarheid. De commissie heeft na 2016 hiervoor een 4-tal notities geschreven: notitie Grondexploitaties 2016 en de notitie Faciliterend Grondbeleid 2016 en in maart 2018 een toelichting op de tussentijdse winstneming middel de POC- methode (percentage of completion) zoals beschreven in de notitie Grondexploitatie 2016. In juli 2019 is er alsnog een gewijzigde notitie (Grondbeleid in begroting en jaarstukken) verschenen met daarin o.a. opgenomen hoe de POC-winst en ook de rente moet worden berekend. In december 2023 is een actualisatie van deze notitie verschenen. Op 24 november 2016 heeft de raad een besluit genomen inzake de toepassing van de gewijzigde regelgeving BBV. De wijzigingen door het toepassen van de gewijzigde regelgeving zijn verwerkt in de grondexploitaties en in de administratie. De voorbereidingskosten zijn per 1 januari 2016 geactiveerd op de balans onder de post Immateriële activa (IMVA). De strategische gronden inclusief opstallen zijn opgenomen als Materiële vaste activa (MVA) op de balans.

Per saldo is de boekwaarde van alle gronden in 2023 toegenomen met € 0,6 mln. (inclusief winstneming/afwikkeling van € 0,1 mln). In onderstaande tabel is dit weergegeven.

Verloop boekwaarden 2023				
	Gronden in exploitatie			
	Woningbouw	Bedrijven- terreinen	Bijzondere bebouwing	Totaal
Boekwaarde 1-1-2023	53.891	10.166.723	2.030.334	12.250.949
Correctie beginbalans	-	-	-	-
Herschikking boekwaarden	-	-	-	-
Totaal	53.891	10.166.723	2.030.334	12.250.949
Uitgaven				
Verwervingen	3.257.520	-	160.630	3.418.149
Organisatiekosten	1.298.170	483.889	493.599	2.275.658
Beheerskosten	18.148	-	493	18.641
Uitvoeringskosten	3.005.198	50.374	967.690	4.023.263
Rente	884	166.734	33.298	200.916
Afdracht fonds bovenwijks	-28.043	1.211.228	129.438	1.312.624
Totaal	7.551.877	1.912.225	1.785.148	11.249.251
Opbrengsten				
Bijdragen/overig	-822.517	-93.040	-	-915.557
Subsidies	-	-	-	-
Opbrengst grondverkoop	-1.492.443	-8.129.873	-159.817	-9.782.133
Totaal	-2.314.960	-8.222.913	-159.817	-10.697.690
Totaal uitgaven / opbrengsten	5.236.917	-6.310.688	1.625.331	551.560
Afboeking/afwaardering/afwikkeling				
Afboekingen tlv voorzieningen	-	-	-	-
Correctie POC eerdere jr tlv reserve POC	-127.543	-53.792	-129.030	-310.365
POC winst	-	1.265.020	233.237	1.498.257
Afwikkelingen	99.500	-	25.231	124.732
Totaal	-28.043	1.211.228	129.438	1.312.624
Totaal mutaties boekwaarde	5.208.875	-5.099.460	1.754.769	551.560
Boekwaarde 31-12-2023	5.262.766	5.067.264	3.785.103	12.802.509

Afwikkeling complexen

Er zijn in 2023 zijn de complexen 031, 032 en 115 afgewikkeld. Voor de nog te maken kosten van € 75.000,- is een voorziening gevormd. (besluitpunt jaarrekening.)

POC

Gezien de aangescherpte regels inzake winstneming zoals opgenomen in de eerdergenoemde notitie van de commissie BBV een tussentijdse winst berekend op basis van de POC-methode van € 1,2 mln (resultante van € 1,5 mln winst en € 0,3 mln. correctie van eerder genomen winsten). In dit saldo is opgenomen een bedrag van € 0,2 mln. binnen de grondexploitatie De Scholenzone t.g.v. de reserve Hanzekwartier (reserve gevormd conform raadsbesluit B11.002029 d.d. 26-1-2012 vaststelling 123 Scholenzone HZ).

De POC-methode gaat uit van het procentuele gewogen gemiddelde van de gerealiseerde kosten en opbrengsten keer het geprognosticeerde resultaat op eindwaarde. Een deel van dit resultaat wordt bij bestemming gestort in de nieuwgevormde bestemmingsreserve "Niet afgesloten exploitaties". Dit omdat er zich onzekerheden kunnen voordoen (zie ook notitiegrondexploitaties 2016 commissie BBV (paragraaf 5.3)).

De geformuleerde nieuwe beleidsregels, zoals opgenomen in de nota grondbeleid "Grond als basis voor regie" met toepassing van de huidige BBV-voorschriften (inclusief aanvullende notities maart 2018, juli 2019 en december 2023), zijn nog steeds van toepassing.

Onderstaande tabel geeft de berekening van de POC-winst per complex weer en ook de eerdergenoemde afwikkeling van de complexen.

Woningbouw	POC<=2022 tw bw	Kosten %	Opbrengst %	POC	Eindwaarde	Onzekerheid	POC berekening 2023	Saldo poc tov vg jr	Correctie POC vgjr	POC winst 2023	POC<=2023 tw bw	Afwikkeling	VZ nog te maken kst
031 De Gilden 1e fase	-918.863	100%	100%	100%	-996.500	-	-996.500	-77.637	0	-	-918.863	-13.104	-50.000
032 De Gilden 2e fase	-56.528	100%	100%	100%	-94.299	-	-94.299	-37.771	0	-	-56.528	-36.397	
034 De Gilden - Het Palet	-2.110.357	83%	98%	82%	-2.431.224	-	-1.982.814	127.543	127.543	-	-1.982.814		
127 HZ-Havenkade	-	74%	61%	46%	1.402.420	-	638.994	638.994	0	-	-		
128 HZ-Rikken De Noord	-	41%	35%	14%	184.452	-	26.141	26.141	0	-	-		
129 HZ Havenkade fase 2	-	34%	-14%	-5%	5.894.458	-	-279.569	-279.569	0	-	-		
231 De Graafschap 1e fase	-	89%	86%	77%	3.069.025	-	2.348.363	2.348.363	0	-	-		
232 De Graafschap 2e fase	-	36%	0%	0%	-1.129.420	-	-	-	0	-	-		
Subtotaal	-3.085.747								127.543	-	-2.958.204	-49.500	-50.000
Bedrijventerreinen													
155 Delta 5e fase	-4.093.128	90%	82%	74%	-6.522.337	-	-4.839.093	-745.965	-	-745.965	-4.839.093		
161 Poort van Dronten fase 1	-371.311	78%	83%	65%	-1.221.979	-	-789.969	-418.658	-	-418.658	-789.969		
162 Poort van Dronten fase 2	-	84%	0%	0%	-243.920	-	-	-	-	-	-		
285 Oldebroekerweg 1e fase	-2.835.307	97%	93%	91%	-3.064.098	-	-2.781.515	53.792	53.792	-	-2.781.515		
382 Tarpan	-4.484.139	96%	94%	90%	-5.088.908	-	-4.584.536	-100.397	-	-100.397	-4.584.536		
Subtotaal	-11.783.885								53.792	-1.265.020	-12.995.113	0	0
Bijzondere bebouwing													
012 ECU woon/ werk	-	71%	15%	11%	521.861	-	54.852	54.852	-	-	-		
015 Dronten west centrumgebied	-808.175	96%	97%	93%	-731.680	-	-679.145	129.030	129.030	-	-679.145		
115 De West-kantoren	-4.697	100%	100%	100%	-30.371	-	-30.371	-25.674	-	-	-4.697	-231	-25.000

123 HZ-Scholenzone	-1.240.262	87%	37%	32%	-4.485.941	-	-1.456.766	-216.504	-	-216.504	-1.456.766		
124 HZ-Spoorzone	-	49%	43%	21%	181.161	-	38.303	38.303	-	-	-		
241 GZH Biddinghuizen	-	38%	0%	0%	-282.756	-	-	-	-	-	-		
271 Driehoek Baan woon/werk	-	97%	0%	0%	-	-	-	-	-	-	-		
371 Bloemenzoom woon/werk	-1.100.232	81%	95%	77%	-1.457.522	-	-1.116.965	-16.733	-	-16.733	-1.116.965		
Subtotaal	-3.153.366								129.030	-233.237	-3.257.573	-231	-25.000
Totaal	-18.022.998								310.365	-1.498.257	-19.210.890	-49.732	-75.000

Grondverwerving

In 2023 is het perceel met opstallen Bedrijfsweg 11-15 verworven voor de ontwikkeling van de grondexploitatie Havenkade 2e fase (complex 129). De helft van deze aankoop is gedekt uit de toegekende woningbouwimpuls subsidie (2e tranche).

Uitvoeringswerkzaamheden

In 2023 met doorloop in 2024 waren/zijn onderstaande bestekken in uitvoering.

Werken 2023/2024			Gereed 2023	Lopend werk 2024
015 Dronten west	110	TAW / BRM oeverafwerking centrum Dronten-West	x	
015 Dronten West	118	BRM Lidl Beursstraat	x	
015 Dronten west		Wrm Lidl Beursstraat		x
015 Dronten west	169-01	BRM 36 appartementen OFW Beursstraat		x
031 De Gilden 1e fase	104-T03	Wijnkopersgilde		x
32 De Gilden 1e fase	104-T03g	Wijnkopersgilde	x	
33 De Gilden 1e fase	104-T02g	Bontwerkersgilde	x	
031 De Gilden 1e fase	137	137 TAW De Gilden 1e fase, Noordzijde Wateras	x	
032 De Gilden 2e fase	109	TAW 2e fase, deel 3, Smederij en Aambeeld	x	
034 De Gilden Het Palet	134 (122)	TAW Palet West Popart		x
034 De Gilden Het Palet	T122-02	TAW palet West weids wonen	x	
034 De Gilden Het Palet	119	BRM palet Oost 4e fase zuidelijk deel	x	
034 De Gilden Het Palet	91	TAW Het Palet - wisentzone		x
034 De Gilden Het Palet		Ovl wisentzone 4 palet+deel ontsluitingsweg	x	
034 De Gilden Het Palet	100	Palet Oost 2e fase		x
034 De Gilden Het Palet		Palet Oost 3e fase (Jeroen bosch) (erf maris)		x
034 De Gilden Het Palet	100-T-02	Palet Oost 4e fase		x
034 De Gilden Het Palet		Planaankleding		x
034 De Gilden Het Palet		Ondergrondse containers		x
034 De Gilden Het Palet		Brug Palet wisentzone	x	
034 De Gilden Het Palet		Depot Rendierweg		x
115 De West-kantoren	83	Parkeren Eskimolaan en Terminator		
124 HZ-Spoorzone	153-08	Hanzekwartier KWAPlein BRM WRM		x
124 HZ-Spoorzone	153-13	BRM OFW - Koopmans		x
124 HZ-Spoorzone		Verleggen Ottodreef	x	
127 HZ-Havenkade	145-03	WRM Hanzekwartier fase 1 (deel1)		x
128 HZ-Ispa Rikken		BRM Ispa Rikken		x
HZ Schoolzone		Parkwachters BRM		
129 HZ havenkade fase 2	153-15	BRM fase 2		x
231 De Graafschap 1e fase	136	TAW Graafschap fase 1		x
231 De Graafschap 1e fase	136	OVL graafschap fase 1		x
231 De Graafschap 1e fase	136-01	Graafschap groen		x
232 Graafschap fase 2		BRM fase 2		x
AD/Grex	153-12	Sloop panden Hanzekwartier		x
AD	148	TAW Gravier dorpad langs Lage Vaart (Aeres)		x
AD	149	TAW hekwerk dierenweide	x	
AD	150	Herinrichting Spelwijk		x

Deze uitvoeringsbestekken zijn binnen de daarvoor bestemde onderdelen van de exploitatieopzetten/beschikbare kredieten uitgevoerd.

Grondprijzen

De grondprijzen voor 2024, opgenomen in de grondexploitaties, zijn in overeenstemming met de systematiek en uitgangspunten in de door het college vastgestelde grondprijzennota van december 2023.

Grondverkoop

Binnen de categorie woningbouw en bijzondere bebouwing heeft in 2023 grondverkoop plaats gevonden in de plannen Het Palet en Bloemenzoom.

Grondexploitatie (complex)	2023
012 ECU	-
015 Dronten-west centrumgebied	-
031 De Gilden - 1e fase	-
032 De Gilden - 2e fase	-
034 De Gilden - 3e fase "Het Palet"	22
123 Scholenzone Hanzekwartier	-
124 HZ-Spoorzone	-
127 HZ-Havenkade fase 1	-
128 HZ Rikken De Noord	16
129 HZ Havenkade fase 2	-
231 De Graafschap 1e fase	-
232 De Graafschap 2e fase	-
241 Gezondheidscentrum Biddinghuizen	-
371 Bloemenzoom	-
Totaal grondexploitatie	38

In de categorie bedrijventerreinen is in 2023 voor 8,9 ha aan grondverkoop gerealiseerd. Het betreft verkopen binnen de complexen Poort van Dronten 1e fase, Business Zone Delta en Tarpan. De verkopen (exclusief derden) van de afgelopen 6 jaar van de bedrijventerreinen laten het volgende beeld zien:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Hectares	0,9	1,2	2,7	2	9,2	8,9
Verkoopopbrengst	600.326	762.666	2.028.619	1.605.793	7.000.036	8.106.601
Gem. prijs per m2	64	65	74	79	76	91

De in de tabel genoemde prijzen betreffen de gemiddelde verkoopprijzen.
Voor de bedrijventerreinen gelegen in Biddinghuizen en Swifterbant liggen de prijzen lager dan voor de bedrijventerreinen in Dronten.

Exploitatieopzetten

Jaarlijks wordt per 1 januari van het jaar alle grondexploitaties op uniforme wijze in beeld gebracht en wordt inzage gegeven in het weerstandsvermogen van de grondexploitaties. De paragraaf grondbeleid is onderdeel van de jaarrekening 2023.
Het jaarverslag van de grondexploitaties 2023 en de Perspectiefnota 2024 worden hierin verwerkt.

Vennootschapsbelasting

Het grondbedrijf van de gemeente Dronten vormt een onderneming als bedoeld in de Wet Vennootschapsbelasting (VpB). In september 2019 is met de Belastingdienst een Vaststellingsovereenkomst (VSO) getekend in het kader van vooroverleg ten aanzien van het grondbedrijf. In deze VSO zijn met name de uitgangspunten voor de bepaling van de fiscale winst vastgelegd.

De aangifte vennootschapsbelasting 2022 is in oktober 2023 ingediend. Deze aangifte sluit met een belastbare winst van - € 4.200.796.

Dit verlies is voor een bedrag van € 2.035.923 verrekend met fiscale winsten uit voorgaande jaren. Het resterende verlies van € 2.164.873 kan verrekend worden met toekomstige fiscale winsten.

De aangifte vennootschapsbelasting wordt jaarlijks ingediend nadat de jaarrekening definitief is vastgesteld door de raad (bestendige gedragslijn).

Ontwikkelingen per complex boekjaar 2023

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de activiteiten van het afgelopen boekjaar 2023 en de stand van de boekwaarden per 31-12-2023 van de complexen per categorie en kern weergegeven, inclusief POC.

Complex	31-12-2023 Boekwaarde	31-12-2022 Boekwaarde	Correctie begin belans 2023	1-1-2023 Boekwaarde	Mutaties t.o.v. 31-12- 2023	Complex tlv voorz.	Complex tlv/tvg reserve	Complex tlv/tgv resul/reserve	Complex tlv/tgv voorz.	Complex tlv/tgv resultaat
Woningbouw										
031 De Gilden 1e fase	-	-271.424		-271.424	271.424				50.000	13.104
032 De Gilden 2e fase	-	-138.561		-138.561	138.561					36.397
034 De Gilden 3e fase	-5.589.517	-5.846.133		-5.846.133	256.616		-127.543			
127 HZ-Havenkade	1.577.726	1.379.421		1.379.421	198.304					
128 HZ-Rikken De Noord	161.663	258.073		258.073	-96.410					
129 HZ Havenkade fase 2	3.018.435	1.739.517		1.739.517	1.278.918					
231 De Graafschap 1e fase	3.002.029	2.188.361		2.188.361	813.668					
232 De Graafschap 2e fase	3.169.892	744.637		744.637	2.425.254					
Subtotaal	5.340.227	53.891	-	53.891	5.286.337	-	-127.543	-	50.000	49.500
Bedrijventerreinen										
155 Delta 5e fase	1.178.852	421.758		421.758	757.094			745.965		
161 Poort van Dronten fase 1	-1.135.341	5.666.081		5.666.081	-6.801.422			418.658		
162 Poort van Dronten fase 2	3.173.176	3.061.561		3.061.561	111.615					
285 Oldebroekerweg 1e fase	309.792	479.550		479.550	-169.758		-53.792			
382 Tarpan	329.557	537.774		537.774	-208.217			100.397		
Subtotaal	3.856.036	10.166.723	-	10.166.723	-6.310.688	-	-53.792	1.265.020	-	-
Bijzondere bebouwing										
012 ECU woon/ werk	1.262.713	1.196.881		1.196.881	65.832					
015 Dronten west centrumgebied	-66.700	-127.373		-127.373	60.672		-129.030			
115 De West-kantoren	-	-24.824		-24.824	24.824				25.000	231
123 HZ-Scholenzone	2.142.636	1.284.400		1.284.400	858.236			216.504		
124 HZ-Spoorzzone	363.731	217.137		217.137	146.593					
241 GZH Biddinghuizen	332.982	-		-	332.982					

271 Driehoek Baan woon/werk	367.239	346.014		346.014	21.225					
371 Bloemenzoom woon/werk	-796.354	-861.901		-861.901	65.547			16.733		
Subtotaal	3.606.246	2.030.334	-	2.030.334	1.575.912	-	-129.030	233.237	25.000	231
Totaal	12.802.509	12.250.949	-	12.250.949	551.560	-	-310.365	1.498.257	75.000	49.732

Woningbouw

Complexen Woningbouw

De Gilden – 1e fase (complex 031)

In fase 1 zijn alle projecten afgebouwd en woonrijp gemaakt. Complex wordt afgewikkeld per 31-12-2023.

De Gilden – 2e fase (complex 032)

In fase 2 zijn alle projecten afgebouwd en woonrijp gemaakt. Complex wordt afgewikkeld per 31-12-2023.

Het Palet (complex 034)

Het gebied ten westen van de Gildepenningdreef is volledig uitgegeven en de aandacht heeft zich gericht op het verder woonrijp maken van dit gebied. In het oostelijk deel zijn inmiddels de laatste gronden verkocht.

Havenkade fase 1 (complex 127)

December 2017 is door de raad de grondexploitatie - en het bestemmingsplan Havenkade vastgesteld, Toen is ook ingestemd met het ontwikkelplan van Van Wijnen Projectontwikkeling Noord BV voor de bouw van ca. 145 woningen. In 2023 heeft Van Wijnen voor het appartementengebouw Cerus (18 appartementen) en rijwoningen Tellus (12 + 9) aan de Hanzekade de omgevingsvergunning aangevraagd en ontvangen. Deze woningen zijn nu (voorjaar 2024) in verkoop. Voor de watervilla's is het overleg met het kwaliteitsteam afgerond.

Havenkade fase 2 (complex 129)

Voor de 2e fase is in 2021 door de gemeenteraad een grondexploitatie vastgesteld en per 1 januari 2023 herzien. Het gebouw en het perceel van het landbouwmechanisatiebedrijf aan de Nijverheidsweg is tot ver in 2022 in gebruik geweest als corona teststraat. Het pand is in 2023 alsnog gesloopt en is het pand Nijverheidsweg 13-15 aangekocht.

De verdere planontwikkeling door Van Wijnen was in afwachting van deze aankoop tijdelijk stil gelegd, maar is nu weer opgepakt. Het wijzigingsplan Havenkade 2e fase is eind 2023 ter visie gelegd.

Rikken De Noord (complex 128)

In 2021 is overeenstemming bereikt met een projectontwikkelaar over de herontwikkeling van de locatie van woonwinkel Rikken. Hiervoor is door het college een anterieure - en een kooprealisatie overeenkomst gesloten met de projectontwikkelaar. De gemeenteraad heeft de bijbehorende grondexploitatie vastgesteld. In 2023 is de locatie bouwrijp gemaakt, de projectontwikkelaar heeft de omgevingsvergunning aangevraagd, deze ontvangen en is verkoop van de woningen gestart. Per 1 januari is de grondexploitatie herzien.

De Graafschap 1e fase (complex 231)

In 2022 hebben de activiteiten zich gericht op de verdere planontwikkeling en woonrijp maken Een 4-tal kavels voor projectmatige vrijstaande woningen zijn teruggegeven (onvoldoende belangstelling). Deze kavels zullen als zelfbouwkavels worden uitgegeven. Voor de invulling van 1 projectmatige bouwproject (12 boerderijkavels) worden nadere afspraken gemaakt.

De Graafschap 2e fase (complex 232)

In december 2021 heeft de raad de grondexploitatie vastgesteld voor de ontwikkeling van 211 woningen. Met het bouwrijp maken is een aanvang gemaakt en deels ook

afgerond. Met RVB zijn afspraken gemaakt over de verwerving van gronden. Het uitwerkingsplan is onherroepelijk vastgesteld. Inmiddels zijn er voor 2 kavels voor particulier opdrachtgeverschap koopovereenkomsten gesloten. Met de selectieprocedure voor de bouw van 32 woningen wordt in april 2024 gestart. Per 1 januari 2023 is de grondexploitatie herzien.

Bedrijventerreinen

Business-zone Delta 5e fase (complex 155)

De laatste kavel betrof een interne levering in 2022 voor de uitbreiding van de milieustraat. Binnen het complex 155 is een gedeelte van 2,7 ha beschikbaar voor de realisatie van kantoren. In de loop van 2023 zal mogelijk een andere visie op de kantoren worden voorgesteld waarbij deze worden bestemd als reguliere bedrijfskavels of deels voor woningbouw voor bijzondere doelgroepen.

Poort van Dronten 1e fase (complex 161)

In 2022 was de ingezette belangstelling uit 2021 nog steeds van toepassing. Door de economische situatie (hoge bouwkosten, inflatie en hoge rente, geen aannemerscapaciteit) zijn een aantal partijen afgehaakt. Voor de levering van 11,9 hectare is eind 2021 een koopovereenkomst ondertekend met ontbindende voorwaarden. Deze verkoop is voor de helft in 2022 geëffectueerd. Begin 2023 is het restant geleverd. Er resteert 2,7 hectare waarvoor reeds opties/reserveringen zijn afgegeven.

Poort van Dronten fase 2 (complex 162)

In 2022 was de uit te geven kavel van 3,8 ha gereserveerd voor een logistieke partij. Echter door het niet kunnen financieren is deze partij afgehaakt. Vanuit acquisitie heeft deze kavel hoge prioriteit. Er heeft zich één kandidaat gemeld die het totale perceel onder voorwaarden wil afnemen, waaronder een gedeeltelijk beperkt uitstel van de bouwplicht.

Oldebroekerweg (complex 285)

De 1e fase is in 2000 in exploitatie genomen. In 2021 zijn alle reguliere kavels uitgegeven. Per 31-12-23 is bedraagt de voorraad 0,3 ha. Dit betreft 3 woonwerk kavels aan de Koornmaaier.

Met de ontwikkelende partij is een anterieure overeenkomst afgesloten voor de ontwikkeling van de 2e fase bedrijventerrein De Toekomst (11,8 ha. uitgeefbare grond). Hiermee is het kostenverhaal verzekerd. In 2023 resteert er nog 1 kavel. In het najaar van 2023 de aanleg van de ontsluiting van de Stoppelploeg op de Oldebroekerweg gerealiseerd. In 2024 zal de openbare ruimte aan de gemeente worden geleverd. Met de ontwikkelende partij is een anterieure overeenkomst afgesloten voor de ontwikkeling van de 2e fase bedrijventerrein De Toekomst (11,8 ha. uitgeefbare grond). Hiermee is het kostenverhaal verzekerd. In 2023 resteert er nog 1 kavel. In het najaar van 2023 de aanleg van de ontsluiting van de Stoppelploeg op de Oldebroekerweg gerealiseerd. In 2024 zal de openbare ruimte aan de gemeente worden geleverd.

Tarpan (complex 382)

Dit complex is in 2000 in exploitatie genomen. In 2023 er 6.019 m2 aan gronden verkocht. Per 31-12-2023 bedraagt de voorraad 1,0 ha.

Winkel- en bijzondere bebouwing

ECU (woon/werk) (complex 012)

In 2014 is het woon-zorgcomplex gerealiseerd. In 2023 heeft het college besloten om een gedeelte van het Ecu terrein te verkopen aan ontwikkelaar Sonneborgh voor de realisatie van een zorggebouw met 40 zorgappartementen.

Dronten west - centrumgebied (complex 015)

De planvorming voor het laatste nog te bebouwen deel van het centrumgebied is gecontinueerd en er zijn afspraken gemaakt met OFW over de bouw van 36 sociale appartementen op dit perceel. Om de bouw mogelijk te maken is een nieuw bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan gemaakt.

De West kantoren (complex 115)

Tot en met 2019 zijn er nu totaal 4 kantoorvilla's gerealiseerd. Voor de laatste kavel is er belangstelling. Per 31-12-2023 wordt dit complex afgewikkeld. Voor de aanleg van de laatste parkeerplaatsen is een bedrag van € 25.000,- in de voorziening gestort.

Scholenzone Hanzekwartier (complex 123)

In 2012 is door de raad de grondexploitatie en het bestemmingsplan vastgesteld. In 2023 heeft de projectontwikkelaar het eerste appartementengebouw aan de Morinel in de verkoop gebracht. Doelgroep voor deze woningbouw zijn 55-plussers. Helaas was dit geen succes.

Verder zijn de financiële uitdagingen voor de praktijkschool van het Almere college met de met daarboven huurappartementen van OFW aan de oostzijde van het Koning Willem Alexander plein opgelost. De planuitwerking heeft in deze periode stilgelegen

Spoorzone Hanzekwartier (complex 124)

In december 2020 heeft de gemeenteraad de grondexploitatie Spoorzone vastgesteld en is per 1 januari 2023 herzien.

In 2023 is de bouw (nagenoeg) afgerond van het complex aan het Koning Willem Alexander plein. De planvorming voor 83 woningen van een projectontwikkelaar en OFW is in het afgelopen jaar afgerond. Voor de bouw van rijwoningen in dit plandeel was nog een wijziging van het geldende bestemmingsplan noodzakelijk. In november 2023 heeft de raad het bestemmingsplan Spoorzone vastgesteld.

De Driehoek Biddinghuizen (complex 271)

De tot nu toe gemaakte kosten betreffen voornamelijk planontwikkelingskosten en rente. In 2023 is gestart met de verdere ontwikkeling voor de uitgifte als regulier bedrijventerrein.

Bloemenzoom (complex 371)

Voor de laatste 2 woon-werk kavels is sprake van een optie/reservering. Voor de woon/werk locatie wordt een dubbele bestemming gehanteerd, zowel wonen als woon-werk. Met de laatste woonrijp werkzaamheden is gestart.

Gezondheidscentrum Biddinghuizen (complex 241)

Het koetshuis en het voormalige IBOR-gebouw zijn gesloopt. De gesprekken met de ontwikkelaar en huisartsen/ apotheek zijn in een vergevorderd stadium. De koop-/realisatieovereenkomst is nagenoeg rond.

Verschillenanalyse

Doordat alle exploitaties in eenzelfde uniform rekenschema zijn opgenomen kan eenvoudig een verschillenanalyse met de gegevens van 2023 worden gemaakt. Door de grondexploitaties te actualiseren geeft de meerjarenprognose het perspectief dat als aanvulling op de jaarrekening een instrument is, waarmee jaarlijks de grondexploitaties nauwlettend kunnen worden geanalyseerd en aangestuurd.

De totale boekwaarde in 2023 toegenomen met € 0,6 mln. van € 12,2 mln. tot € 12,8 mln. Dit komt mede door toepassing van POC-methode voor de tussentijdse winstneming en toename van de grondverkopen binnen de bedrijventerreinen.

	Boekwaarde per 1-1-2023	Boekwaarde per 31-12-2023	Vermindering = - Vermeerdering = +
Woningbouw	53.891	5.340.227	5.286.337
Bedrijventerreinen	10.166.723	3.856.036	-6.310.688
Winkel- en bijzondere bebouwing	2.030.334	3.606.246	1.575.912
Totaal	12.250.949	12.802.509	551.560

Overzicht verschillenanalyse complexen Perspectiefnota 2024 met 2023

In onderstaande tabel is een verdeling gemaakt naar de functies van woningbouw, bedrijventerreinen en bijzondere bebouwing. Verder is per functie een overzicht gegeven van de exploitatieresultaten van de afzonderlijke complexen. Per complex wordt aangegeven wat de boekwaarde, de nog te realiseren kosten en opbrengsten, eindwaarde en startwaarde (01-01-2024) zijn. Behalve de boekwaarde betreft het hier geprognosticeerde waarden. Daarnaast wordt per complex aangegeven wat het verschil is tussen 31-12-2023 en 01-01-2023 geïndexeerd met 2% zijnde discontofactor).

		Nominaal		- = voordeel + = nadeel		2% t/m 2023		+ 2,0% disconto	+ = verbetering		+ = verbetering / - = verslechtering	
Complex	31-12-2023	Nog te realiseren		Resultaat 31-12-2023			Res. 01-01-2022 Startwaarde('23)	1,02 eindwaarde('23)	Verschil	Opmerkingen	1-1-2023	Verschil
	Boekwaarde	Kosten	Opbrengsten	Eindwaarde	Jaar	Startwaarde('24)					Boekwaarde	met 31-12-2023
Woningbouw												
031 De Gilden 1e fase	-	-	-	-	2024	-	-7.648	-7.801	-7.801		-271.424	-271.424
032 De Gilden 2e fase	-	-	-	-	2024	-	-	-	-		-138.561	-138.561
034 De Gilden - Het Palet	-5.589.517	6.034.997	835.883	-389.284	2025	-374.168	-532.115	-542.757	-168.589		-5.846.133	-256.616
127 HZ-Havenkade	1.577.726	1.528.732	1.778.738	1.402.420	2026	1.321.532	1.306.585	1.332.717	11.185		1.379.421	-198.304
128 HZ-Rikken De Noord	161.663	1.035.112	1.025.286	184.452	2025	177.290	130.309	132.916	-44.374		258.073	96.410
129 HZ Havenkade fase 2	3.018.435	7.285.760	6.621.631	4.167.514	2028	3.774.646	4.509.834	4.600.031	825.385		1.739.517	-1.278.918
231 De Graafschap 1e fase	3.002.029	1.764.720	1.849.375	3.069.025	2026	2.892.010	2.745.275	2.800.181	-91.830		2.188.361	-813.668
232 De Graafschap 2e fase	3.169.892	5.550.327	9.857.123	-1.129.420	2027	-1.043.409	-1.107.104	-1.129.246	-85.837		744.637	-2.425.254
Subtotaal	5.340.227	23.199.649	21.968.036	7.304.707		6.747.900	7.045.137	7.186.040	438.140		53.891	-5.286.337
Bedrijventerreinen												
155 Delta 5e fase	1.178.852	841.515	4.716.158	-3.339.952	2036	-2.581.892	-3.082.065	-3.143.706	-561.815		421.758	-757.094
161 Poort van Dronten fase 1	-1.135.341	3.903.399	3.216.544	-320.337	2032	-268.044	-789.678	-805.472	-537.428		5.666.081	6.801.422
162 Poort van Dronten fase 2	3.173.176	612.282	4.008.888	-243.920	2030	-212.347	-260.915	-266.133	-53.786		3.061.561	-111.615

285 Oldebroekerweg 1e fase	309.792	175.600	598.479	-114.225	2027	-105.526	-155.226	-158.330	-52.804		479.550	169.758
382 Tarpan	329.557	276.370	625.408	-7.798	2030	-6.788	-131.228	-133.853	-127.065		537.774	208.217
Subtotaal	3.856.036	5.809.166	13.165.477			-3.174.597	-4.419.112	-4.507.494	-1.332.897		10.166.723	6.310.688
Bijzondere bebouwing												
012 ECU woon/werk	1.262.713	600.287	1.381.772	521.861	2027	482.119	467.716	477.070	-5.049		1.196.881	-65.832
015 Dronten west centrumgebied	-66.700	401.523	368.316	-32.283	2025	-31.030	-58.357	-59.524	-28.494		-127.373	-60.672
115 De West-kantoren	-	-	-	-	2024	-	-90	-92	-92		-24.824	-24.824
123 HZ-Scholenzone	2.142.636	555.333	5.239.372	-2.847.490	2031	-2.430.305	-2.688.812	-2.742.588	-312.283		1.284.400	-858.236
124 HZ-Spoorzone	363.731	2.792.515	3.010.746	192.249	2026	181.161	238.784	243.560	62.399		217.137	-146.593
241 GZH Biddinghuizen	332.982	548.737	1.152.727	-282.756	2026	-266.447	-	-	266.447			-332.982
271 Driehoek Baan woon/werk	367.239	11.566	377.840	-	2027	-	-	-	-		346.014	-21.225
371 Bloemenzoom woon/werk	-796.354	811.921	298.536	-290.226	2026	-273.486	-285.843	-291.559	-18.073		-861.901	-65.547
Subtotaal	3.606.246	5.721.881	11.829.309			-2.337.989	-2.326.601	-2.373.133	-35.144		2.030.334	-1.575.912
Totaal	12.802.509	34.730.695	46.962.821			1.235.314	299.424	305.412	-929.902		12.250.949	-551.560
							5.988					
Totaal	12.802.509										12.250.949	-551.560

Perspectief grondexploitatie

Met het Perspectief (meerjarenprognose) 2024 wordt verantwoording afgelegd over de wijze waarop uitvoering is gegeven aan het grondbeleid en de doelstelling van de grondexploitaties.

Hiervoor is naast het verwachte resultaat van de gezamenlijke grondexploitaties, bepaald welke risico's op deze complexen worden gelopen.

Aan de hand van de stand van de algemene reserve, voorzieningen, claims en de exploitatieresultaten van de gronden in exploitatie wordt de vermogenspositie (aanwezig weerstandsvermogen) bepaald. Het aanwezige en toekomstige vermogen wordt afgezet tegen het gewenste weerstandsvermogen om zodoende te kunnen bepalen hoe de grondexploitatie ervoor staat.

Weerstandsvermogen

De stand van de reserves, voorzieningen en claims gecorrigeerd met de exploitatieresultaten en de exploitatierisico's geeft het toekomstig weerstandsvermogen van de grondexploitaties weer. Met deze uitgangspunten bedraagt het toekomstig weerstandsvermogen € 12,6 mln. Vorig jaar was deze € 12,6 mln.

Het gewenste weerstandsvermogen is per ultimo 2023 gecijferd op € 5,5 mln. Deze is opgebouwd uit 3 jaar rentelasten over de laatst bekende boekwaarde en een component herontwikkelingskosten zijnde 75% van de personeelslasten voor een periode van 3 jaar.

Jaarrekening 2023 / Perspectiefnota 1-1-2024
Stand per 31-12-2023
Verwacht resultaat grondexploitaties (zie 3.3.2)

Woningbouw	6.747.900		
Bedrijventerreinen	-3.174.597		
Bijzondere bebouwing	-2.337.989		
Resultaat exploitaties	A	1.235.314	neg 1.235.314

Risico's

Algeheel expl. Risico's bij 1,0% kostenstijging	549.000		
Afzetrisico stagnatie woningbouw (3 jaar - 10%)	100.000		
Risico geen opbrengstenstijging woningbouw 10 jaar	800.000		
Risico algehele korting van 5% op woningbouw	1.400.000		
Beheersmaatregel risico 20% van de opbrengsten > 10 jaar	200.000		
	<u>3.049.000</u>		
Projectgebonden risico's	-		
Subtotaal	B	3.049.000	neg 3.049.000

Totaalstand exploitaties 4.284.314
Reserves, voorzieningen en claims

Algemene reserve grex 1-1-2023 (inclusief rente 2023)	-		
Resultaat grondexploitatie 2023 (na toepassing POC-methode)	-1.995.341		
Correctie bestem. reserve Niet afgesloten exploitaties (POC)	-310.365		
Correctie bestem. reserve Hanzekwartier	-		
Resultaat voor dotatie	-2.305.706		
Dotatie bestem. reserve Niet afgesloten exploitaties POC	1.135.337		
Dotatie bestem. reserve Hanzekwartier	216.504		
Stand resultaataandeel Grex 2023	953.865		
Bestemmingreserves	-8.086.966		
Voorzieningen bouwgrondexploitatie	-8.828.757		
Aanwezige vermogen per 31-12-2023	-16.915.723		
Claims op algemene reserve	-		
Claims op bestemmingsreserve	-		
Subtotaal	C	-16.915.723	pos -16.915.723

Toekomstig weerstandsvermogen A+B+C -12.631.409
Gewenst weerstandsvermogen -5.452.000
Saldo -7.179.409
* onder voorbehoud raadsbesluit
Resultaat

Alle complexen in exploitatie genomen gronden kennen gezamenlijk een boekwaarde van € 12,8 mln. Het totaal van de grondexploitatie-complexen kent na realisatie een financieel negatief resultaat van € 1,2 mln. berekend naar 31-12-2023.

Complex	Boekwaarde 31-12-2023	Nog te realiseren		Resultaat op eindwaarde ('23)	
		Kosten	Opbrengsten		
Woningbouw	5.340.227	23.199.649	21.968.036	6.747.900	tekort
Bedrijventerreinen	3.856.036	5.809.166	13.165.477	-3.174.597	overschot
Bijzondere bebouwing	3.606.246	5.721.881	11.829.309	-2.337.989	overschot
Subtotaal	12.802.509	34.730.695	46.962.821	1.235.314	tekort

Risico's

Om de risico's die het exploiteren van gronden met zich meebrengen te kunnen opvangen, dient bij de huidige stand van de grondexploitaties een buffer aanwezig te zijn van € 3,1 mln., bestaande uit € 3,1 mln. algehele exploitatierisico's en € 0,0 mln. projectgebonden risico's.

Voorzieningen en reserves

Ten behoeve van de grondexploitaties welke een tekort vertonen, dient een voorziening getroffen te worden. Op basis van deze Perspectiefnota worden de te treffen voorzieningen per 31-12-2023 verlaagd met € 0,8 mln. tot € 8,8 mln.

De stand van de reserves per 31-12-2023 is € 8,1 mln. en bestaat uit 4 benoemde reserves waarvan de reserve "Voorz. Acc. Biddinghuizen/Swifterbant" is opgeheven ten gunste van de ontwikkeling van het MFC Swifterbant. De andere 3 betreffen: bestemmingsreserve Niet Afgesloten Exploitaties (POC), bestemmingsreserve Hanzekwartier en bestemmingsreserve Het Palet.

In onderstaande tabel is weergegeven de stand van de huidige bestemmingsreserves en voorzieningen.

Bestemmingsreserves	Stand	Mutaties	Rente 0,0%	Mutaties	Stand per 31-12-2023
	1-1-2023	1-1-2023		2023	
Voorz. acc. Biddinghuizen/Swifterbant	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Niet afgesloten exploitaties (POC)	-4.175.028	-	-	-824.972	-5.000.000
Bestemmingsreserve HZ (rb grex 123)	-1.240.262	-	-	-216.504	-1.456.766
Het Palet	-1.630.200	-	-	-	-1.630.200
Totaal	-7.045.490	-	-	-1.041.476	-8.086.966

Voorzieningen	Stand	Benodigd	Discontovoet	Mutaties	Stand per 31-12-2023
	voororz.	21-12-2023		2023	
	1-1-2023	2023	2,00%		
012 ECU woon/ werk	-467.716	-482.119	-9.354	5.049	-482.119
124 HZ-Spoorzone	-238.784	-181.161	-4.776	-62.399	-181.161
127 HZ-Havenkade fase 1	-1.306.585	-1.321.532	-26.132	-11.185	-1.321.532
128 HZ-Rikken De Noord	-130.309	-177.290	-2.606	44.374	-177.290
129-HZ Havenkade fase 2	-4.509.834	-3.774.646	-90.197	-825.385	-3.774.646
231 De Graafschap - 1e fase	-2.745.275	-2.892.010	-54.906	91.830	-2.892.010
Totaal	-9.398.504	-8.828.757	-187.970	-757.717	-8.828.757

Paragraaf Wet open overheid (Woo)

Algemeen

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) gedeeltelijk in werking getreden. De Woo is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur en regelt het recht van burgers op informatie van de overheid. Uitgangspunt hierbij is dat iedereen recht heeft op toegang tot publieke informatie en dat alle overheidsinformatie in beginsel openbaar is. Alleen in uitzonderingsgevallen wordt hiervan afgeweken.

De wet is bedoeld om overheden transparanter te maken en moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Het is derhalve essentieel dat bestuursorganen werk maken van het op orde krijgen van de informatiehuishouding.

Alle bepalingen van de Woo zijn 1 mei 2022 in werking getreden, behalve de kern van de Woo: artikel 3.3, eerste en tweede lid: betreffende de verplichting tot het actief openbaar maken van elf categorieën documenten; waarbij op grond van artikel 3.1 van de Woo geldt dat het hier een inspanningsverplichting betreft.

Deze verplichting tot actieve openbaarmaking treedt gefaseerd in werking op een bij Koninklijk Besluit of ministeriële regeling nader te bepalen datum over een periode van acht jaar.

Het door het Rijk op te zetten Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI) zou als platform moeten gaan dienen voor de actieve openbaarmaking. Op 23 december 2022 heeft de Minister van BZK besloten de verdere ontwikkeling van PLOOI stop te zetten en te starten met een eenvoudiger platform. Vanuit BZK is vervolgens de Woo-Index in de lucht gebracht, waarop iedere gemeente kán aansluiten. Daaraan voorafgaand moeten gemeenten wel zelf een publicatieplatform hebben vorm gegeven. De Woo-index verwijst namelijk naar documentcollecties die elders door bestuursorganen op internet zijn gepubliceerd. Een aanvullende zoekfunctionaliteit maakt de documenten in deze collecties op termijn centraal doorzoekbaar. In 2023 heeft de gemeente Dronten nog geen keuze gemaakt over het wel/niet aansluiten op de Woo-index.

Beleid

Het beleid is er op gericht de Wet open overheid, voor zo ver die in werking is getreden, te implementeren. Op basis van de in 2022 uitgevoerde impactanalyse is daartoe een plan van aanpak opgesteld om de komende jaren te voldoen aan de verplichting om elf categorieën informatie actief openbaar te maken. Uit de impactanalyse zijn een aantal korte termijn oplossingen gedestilleerd, waar in 2023 aan gewerkt wordt. Het gaat hierbij onder andere om het aanschaffen van een anonimiseringstool (eind 2023 gerealiseerd) en het opzetten van een publicatiemogelijkheid via de gemeentelijke internetpagina. De implementatie van deze publicatiefunctie zal begin 2024 operationeel zijn.

In 2023 is het onderzoek gestart naar hoe de categorieën 'klachten', 'convenanten' openbaar gemaakt kunnen worden, naast de 'Woo-verzoeken' die al openbaar gemaakt worden.

Paragraaf subsidies

Algemeen

De gemeente verleent subsidies om bepaalde doelen te bereiken. De doelen zijn terug te vinden in de programmabegroting, beleidsnota's, themaplannen, projectplannen en andere kadernota's. De subsidieverlening moet voldoen aan de voorschriften van de Algemene wet bestuursrecht en de lokale Algemene subsidieverordening. Met een subsidie kunnen de kosten van een activiteit geheel of gedeeltelijk worden betaald.

Beleid

Voor het jaar 2023 is de lokale regelgeving vastgelegd in de volgende documenten:

- Algemene subsidieverordening;
- Subsidieregeling 2023.

Per afzonderlijke subsidie worden de voorwaarden waaronder de subsidie wordt verleend, de verplichtingen waaraan de subsidieontvanger moet voldoen en de wijze van betaling vastgelegd in een subsidiebesluit (beschikking). Waar mogelijk worden prestatieafspraken geformuleerd. De gemeente Dronten kent basissubsidies en activiteitsubsidies. In de begroting is rekening gehouden met een mogelijke indexering van subsidies. Een aantal activiteitsubsidies wordt jaarlijks geïndexeerd. Indexering is geen automatisme. Een indexering wordt pas toegepast wanneer de gesubsidieerde instelling kan aantonen dat sprake is van loon- en prijsstijgingen die het toepassen van een indexering noodzakelijk maken. Regels voor indexering van subsidie zijn vastgelegd in de subsidieregeling.

Subsidies gemeente Dronten	Taakveld	Realisatie 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023
Stichting DOES	3.1 Economische ontwikkeling	142	187	187	136
Economische ontwikkeling Floriade	3.1 Economische ontwikkeling	25	0	0	0
Cofinanciering LEADER	3.1 Economische ontwikkeling	191	0	55	-38
VVV-activiteiten	3.4 Economische promotie	0	13	13	0
Peuterspeelzaal- en schoolmaatschappelijk werk	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	937	1.076	1.216	975
Projecten lokaal onderwijsbeleid	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	95	15	308	251
OV-maatje leerlingenvervoer	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	6	0	0	0
Leerplichtwet	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	41	0	18	18
RMC / VSV	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	0	0	34	24
Volwassenen educatie	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	76	63	88	65
Bijdrage aan peuterspeelzaalwerk	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	286	379	379	367
Sportevenementen en - promotie	5.1 Sportbeleid en activering	282	182	149	55
Brede impuls subsidie buurtsportcoaches	5.1 Sportbeleid en activering	282	223	293	252
Basissubsidie	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	28	28	28	28
Bijdrage aan lokale (sport)evenementen	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	8	15	15	13
Subsidie compensatie energiekosten 2023	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	250	43
Bijdrage aan Wereldwinkel	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	16	33	16	16
Stimulering lokale initiatieven kunstprojecten	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	73	22	22	0
Bijdragen aan kunst(evenementen) in openbare ruimte	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	55	87	40	43
Subsidie covid-19 compensatie sport en cultuur	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	250	119
Exploitatiesubsidie Stichting FlevoMeer Bibliotheek	5.6 Media	1.688	1.694	1.890	1.887
Bijdragen aan Dorpsbelangen	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	29	30	30	34
Stichting 4 mei Herdenking Dronten	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	10	10	10	10
Exploitatiesubsidie Stichting De Meerpaal	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.419	3.426	3.844	3.808
Exploitatiesubsidie Stichting MFG2	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	182	121	137	137
Algemene voorzieningen, waaronder Pas van Dronten, Stichting Onder Dak, Mee, OBD etc.	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	591	260	676	636

Bijdragen aan jongerenwerk en verslavingszorg	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	75	49	156	68
Exploitatiesubsidie Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	397	428	476	475
Jeugdgezondheidszorg, waaronder Woonstart (2022)	6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	232	27	27	0
Centrum Jeugd en Gezin	6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	820	867	846	846
Buurtbemiddeling	6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	41	45	45	41
Schuldhulpverlening	6.3 Inkomensregelingen	340	283	337	357
Participatietrajecten schuldenpreventie	6.5 Arbeidsparticipatie	84	84	89	89
Stichting Vluchtelingenwerk / Financieel ontzorgen statushouders	6.5 Arbeidsparticipatie	15	0	120	120
Hospice	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	17	17
Opvang en beschermd wonen, waaronder Woonstart (2023)	6.81 Geëscaleerde zorg 18+	254	895	867	491
Gezonde leefstijl	7.1 Volksgezondheid	93	0	104	53
Bijdrage aan Stichting Nationale Boomfeestdag	7.4 Milieubeheer	0	1	1	0
Totaal		10.812	10.543	13.034	11.435

Paragraaf informatisering

Algemeen

In 2023 is gewerkt aan het waarborgen en versterken van een stabiele en betrouwbare ICT-omgeving en een informatievoorziening die ondersteunend moet zijn voor een procesmatige bedrijfsvoering. De ambities ten aanzien van de digitale transformatie zijn niet gerealiseerd. Het ontbrak daarvoor aan geschikte capaciteit, juiste competenties en een gerichte werkwijze om doelen van het informatieplan te bereiken. Het jaar 2023 stond daarom in het teken van veranderen en versterken.

Het is een belangrijk jaar geworden waarin is geïnvesteerd in een andere benadering van de informatisering. Er is ingezet op een nieuwe werkwijze en een andere aansturing bij het ontwikkelen en onderhouden daarvan. De managementstructuur is versterkt, de inrichting van het team IMF is aangepast en de formatie is op niveau gebracht in lijn met een op een benchmark gebaseerd formatieadvies van Native Consulting.

Ontwikkelingen in 2023

In 2023 is een nieuw perspectief bepaald voor de inrichting van de informatiehuishouding en de invulling van toekomstige ontwikkelingen. Er is lering getrokken uit de ervaringen van de afgelopen jaren, ingegeven door analyse en evaluaties ten aanzien van de 'staat van informatievoorziening'. Naar aanleiding daarvan zijn we in de tweede helft van 2023 opnieuw begonnen met het ontwikkelen van een I-visie document waarmee we afscheid kunnen nemen van plannen, ambities en visies die onvoldoende tot ontwikkeling zijn gekomen en achterhaald zijn. Omdat we opnieuw zijn begonnen, is dit niet afgerond in 2023 en zal het in 2024 worden voortgezet.

In lijn hiermee is in 2023 ook een ontwikkelrichting en -plan voor IMF vastgesteld. Er is een begin gemaakt met het verbeteren van de kwaliteit van de besturing (governance) en ontwikkelen vanuit het principe van 'werken onder architectuur'. Om meer grip op werkzaamheden en opdrachten te krijgen is een aanzet gerealiseerd voor

portfoliomanagement. Ook is vastgesteld dat het creëren en realiseren van mogelijkheden voor het verbeteren van de informatiehuishouding op dit moment onze leidende ambitie moet zijn. Daarom is de besturing, beheersing en bewaking van de informatiehuishouding in juni 2023 belegd bij een Chief Information Officer (CIO) wat een nieuwe functie betreft. Hiermee is invulling gegeven aan een belangrijke aanbeveling uit het ICT-rekenkameronderzoek (oktober 2021).

De aanbevelingen van het genoemde rekenkameronderzoek, zijn in 2023 vertaald naar een aantal ontwikkelthema's. De samenstelling van het team IMF is daarop ingericht en er is gestart met een andere werkwijze teneinde meer en verder vooruit te kunnen kijken en vraagstukken in hun volledige context en impact te kunnen beoordelen. In de loop van 2023 is de samenstelling binnen het team IMF gewijzigd en heeft een heroriëntatie plaatsgevonden op de inzet van het team en de richting en inrichting van de informatiehuishouding van de Gemeente Dronten. Tegelijk is de continuïteit van de informatiehuishouding in 2023 gewaarborgd, ondanks een onderbezetting. Ook de groei van taken en organisatie is opgevangen. Er is ondersteuning geboden aan meer medewerkers, meer werkplekken en meer behoefte aan plaats- en tijdsafhankelijk werken.

Beleid

Het informatiebeleidsplan 2017-2021 fungeerde in 2023 nog als stuurinstrument, onderverdeeld in een zevental thema's. Deze thema's moesten zorgen voor een scherpere sturing op de ambities en de prioritering van de verschillende projecten. Verschillende doelstellingen van het Informatiebeleidsplan zijn gerealiseerd. Een fundament met betrekking tot gegevensbeheer en digitale dienstverlening is daarmee aanwezig. Dit biedt een basis voor het verkrijgen van meer inzicht in en grip op de informatiehuishouding in 2024.

Een aantal thema's van het informatiebeleidsplan is niet voldoende gerealiseerd en vraagt opnieuw aandacht door voortschrijdend inzicht en nieuwe ontwikkelingen. Dat geldt voor thema's zoals informatieveiligheid en gegevens als grondstof voor stuurinformatie. De noodzakelijke stappen en veranderingen voor de doorontwikkeling van informatiemanagement zijn in 2023 echter wel ingezet. Daardoor zal in 2024 meer gelegenheid zijn om te focussen op thema's zoals werken op basis van regels en afspraken (governance), procesgericht werken, informatieveiligheid, architectuur en portfolio management.

Voortschrijdend inzicht in 2023 heeft duidelijk gemaakt dat robotisering van processen vereist dat processen, en de informatieverwerking binnen die processen, in de basis op orde zijn. De experimentele inzet van RPA heeft tevens in de praktijk uitgewezen dat het realiseren van een goede applicatie interactie (koppelingen) op dit moment effectiever is dan robotisering als uitgangspunt te hanteren voor elk operationeel proces. RPA is daarmee één van de opties voor procesverbeteringen en geautomatiseerde gegevensverwerking en is selectief ingezet.

In 2023 is nadrukkelijker gekeken naar doel, nut, noodzaak en haalbaarheid van ambities om informatie en data beter te benutten door datagedreven te werken. De ambitie is in lijn gebracht met het gemeentelijke beleid om opgave gericht te werken, effect gericht te sturen, excellente dienstverlening te leveren en bij te dragen aan de brede welvaart van onze inwoners. Daarbij is het kader aangebracht om dit procesgericht te benaderen, omdat dit de basis moet zijn voor elke nieuwe opgave en ieder nieuw verzoek. Eind 2023 zijn de voorwaarden bepaald en ingevuld om in 2024, vooralsnog kleinschalige maar concrete, business intelligence (BI) producten te realiseren. Het programma Digitale Transformatie, dat eind 2022 is stilgevallen, is in 2023 niet voortgezet en definitief ontbonden. De ambitie en de doelen van het programma zijn in 2023 herijkt, gekoppeld aan thema's van de I-visie 2024-2028 en meegenomen in het IMF-ontwikkelplan.

In 2023 zijn ook voorbereidingen uitgevoerd in het kader van de omgevingswet en de Wet Open Overheid (WOO). Er is voor gezorgd dat we documenten in zeventien categorieën actief openbaar kunnen maken. De informatievoorziening moet hiervoor nog meer op orde worden gebracht om de reconstructie van overheidshandelen effectief, doelmatig en rechtmatig te kunnen faciliteren. Het vraagt nu nog veel hand- en zoekwerk. In 2023 is gerealiseerd dat WOO-verzoeken gefaciliteerd kunnen worden, de informatiehuishouding moet echter geoptimaliseerd worden ten behoeve van een hogere effectiviteit en doelmatigheid.

Voor het flexibiliseren van de bedrijfsvoering en een meer wendbare samenwerking, zijn in 2023 voorbereidingen uitgevoerd en plannen gemaakt voor het verder ontwikkelen en inzetten van Microsoft Office 365. De voorwaarden zijn ingevuld om naast het inzetten van Microsoft 365 ook de effectieve en veilige ontsluiting van data en applicaties buiten de Citrix Desktop mogelijk te maken. De aanbesteding van laptops, telefoons en smartphones is afgerond, uitrol vindt plaats in de eerste helft van 2024. Dit zal ook een momentum bieden om apparatuur effectiever en doelmatiger in te zetten en aandacht te besteden aan het verbeteren van digitale vaardigheden.

Ter versterking van de informatieveiligheid is in 2023 een strategisch informatieveiligheidsbeleid opgesteld en vastgesteld. Hierop is een tactisch beleid gebaseerd dat we in 2024 vertalen naar uitvoerbare acties en maatregelen. In 2023 is de organisatie versterkt met een Information Security Officer (ISO), intensievere

inzet van een Privacy Officer (PO), een Functionaris Gegevensbescherming (FG) en een Chief Information Officer (CIO). Voor de invulling van de Chief Information Security Officer (CISO) hebben we helaas eind 2023 een wervingstraject moeten uitzetten waardoor realisatie van het tactische beleid is vertraagd.

Voor het gegevensmanagement heeft in 2023 een heroriëntatie plaatsgevonden ten aanzien van het informatie-, archief- en gegevensbeheer. De aanleiding daarvoor betreft de uitkomsten van het interbestuurlijk toezicht. Er is daarom een zwaartepunt aangebracht ten aanzien van gegevensmanagement en informatiebeheer. Eind 2023 is tevens gewerkt aan een plan om de kwaliteit van het informatiemanagement en -beheer structureel te verbeteren. De inrichting, formatie en bezetting van team IMF is hier in het laatste kwartaal van 2023 op afgestemd om in 2024 te kunnen werken aan het ontwikkelen van een goed niveau van volwassenheid met gestandaardiseerde werkwijzen.

Ten slotte, we willen onze processen continu blijven optimaliseren en dus efficiënter maken. Dit vergt inspanning en een bepaalde methodiek. Inspanning die we graag door eigen medewerkers gedaan willen zien worden. Het is ook een speerpunt van het coalitie programma 'Diensten achter de schermen nemen we onder de loep'. In 2023 is nadrukkelijker focus gelegd op procesgericht en digitaal werken als uitgangspunt voor alle bedrijfsactiviteiten waarbij expliciet wordt gemaakt wat onder zaak- en procesgericht werken wordt verstaan. De ontwikkelopdracht van het team IMF is in 2023 gericht op het ondersteunen van deze organisatie brede opgave voor procesgericht werken.

Paragraaf geluk

Beleid

In de begroting van 2021 is voor het eerst de paragraaf Geluk opgenomen. Omdat het geluk van onze inwoners misschien wel ons ultieme doel is. Tegelijkertijd is dit enorm complex omdat wij als gemeente Dronten nooit verantwoordelijk zijn voor het geluk voor een ander. Wat we wel kunnen doen is keuzes maken die bijdragen aan de kwaliteit van leven in het hier en nu en in de toekomst op basis van datgene wat inwoners van waarde vinden. Zodat we bij het uitgeven van gemeenschapsgeld, daar waar we beleidsvrijheid hebben, altijd als doel hebben bij te dragen aan het geluk van onze inwoners.

Dit betekent steeds meer van buiten naar binnen werken en in verbinding samenwerken met onze inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties. Inwoners zijn het vertrekpunt van ons handelen.

Hoe hebben we in 2023 gestuurd op geluk?

Het jaar 2023 is de basis gelegd om Inwoners en maatschappelijke organisaties nog meer als vertrekpunt bij het handelen van de gemeente centraal te stellen.

In april 2023 heeft het college van B&W besloten dat wordt gewerkt aan het sturen op maatschappelijke effecten en dat, wanneer de organisatie hiertoe in staat is gesteld, brede welvaart als sturingsinstrument wordt gehanteerd. Brede welvaart omvat alles wat inwoners van waarde vinden. Sturen op hetgeen burgers van waarde vinden is iets waar het college verder op inzet. Het willen creëren van zoveel mogelijk impact voor inwoners is bovendien een landelijke trend. In lijn met deze trend zijn in 2023 stappen gezet om de beweging van beleid maken naar impact maken verder door te ontwikkelen.

Om deze ontwikkeling vorm te geven is het uitvoeringsplan effect gericht werken door het college vastgesteld. Dit uitvoeringsplan bevat de strategie en activiteiten die nodig zijn om de beweging van beleid maken naar impact maken te realiseren. Kortom, in 2023 is de basis gelegd om vanuit het perspectief van brede welvaart in de komende jaren stappen te zetten zodat we als gemeente Dronten werken van slechts een paragraaf 'geluk' naar een manier van werken waar het welbevinden van inwoners altijd centraal staat.

Paragraaf raadsbudgetten

Algemeen

Het gaat in deze paragraaf om de kosten die gemaakt worden voor de gemeenteraad en voor de ondersteuning van de gemeenteraad. Onder ondersteuning wordt verstaan alles wat direct nodig is om de raad zijn werk als raad te laten doen met inbegrip van de kosten voor de ondersteuning door de griffie en de kosten voor onderzoek ten behoeve van de raad (accountant en Rekenkamer). Ook de kosten voor opleiding van raad en griffie behoren tot het zelfstandig raadsbudget.

Wat wilden we bereiken in 2023?

De doelstelling van de Paragraaf raadsbudgetten omvat het waarborgen van een democratisch bestuur, dat effectief, doelmatig, transparant en betrouwbaar functioneert. De betrokkenheid van de inwoner bij het bestuur van onze gemeente is daarbij van wezenlijk belang voor het draagvlak van genomen besluiten.

De gemeenteraad staat aan het hoofd van de gemeente en vertegenwoordigt de inwoners en bepaalt de kaders waarbinnen het college van B&W het beleid voor Dronten dient uit te werken en uit te voeren. Ook controleert de gemeenteraad of het college het beleid naar behoren uitvoert en (onvoorziene) problemen afdoende aanpakt.

Wat hebben we bereikt in 2023?

De raad heeft ten behoeve van het functioneren een eigen budget, dat is uitgesplitst in een raadsbudget, een griffiebudget en een rekenkamerbudget. Deze budgetten omvatten onder meer de (onkosten)vergoedingen en opleidingskosten voor raadsleden en burgerraadsliden, de salariskosten van het griffiepersoneel, de kosten van de accountant en het budget voor de rekenkamer.

Algemeen

Het jaar 2023 was het eerste volledige raadsjaar na het verkiezingsjaar 2022. In dit jaar heeft de raad naar de eigen werkwijze gekeken en op basis van onder meer het eigen onderzoek 'Van Lief naar Lef' keuzes gemaakt over de rol van de raad in het hedendaagse lokale bestuur en wat dit concreet voor de eigen werkwijze betekent. Er is volop verder geëxperimenteerd met een vergadermodel waarin de fasen beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming worden onderscheiden.

In het afgelopen jaar heeft de raad zijn agendabepalende positie ook versterkt door een daadkrachtige uitvoering van de eigen strategische raadsagenda met de thema's: Wonen, Jong Dronten en Toekomstbestendig Landelijk Gebied. De behandeling van deze thema's kennen ieder een eigen dynamiek die past bij het thema. Hierbij heeft de raad 'de samenleving naar binnen gehaald' en is zelf op bezoek gegaan bij inwoners en ondernemers; jong en oud(er). In 2023 is deze strategie ook uitgebreid naar het reguliere besluitvormingsproces door te vergaderen op locaties.

Verder heeft de raad in zichzelf geïnvesteerd door middel van een aantal kennissessies over onder meer de systematiek van de planning en controlcyclus, het op een adequate wijze lezen en doorgronden van omvangrijke stukken en informatie en het opstellen van goed geformuleerde moties en amendementen.

Ook heeft de gemeenteraad geïnvesteerd in de communicatie naar de samenleving door het vaststellen van een raadscommunicatieplan. Concreet heeft dit in 2023 geleid tot: het betrekken van de samenleving bij de raadsvergadering door berichten via sociale media en de lokale pers, het vergroten van de bekendheid van de raadsleden door middel van persoonlijke filmpjes en een brochure over de gemeenteraad en de invloed van inwoners op het besluitvormingsproces. De Rekenkamer heeft een eigen jaarverslag 2023 aan de raad gezonden. De Rekenkamer heeft een eigen jaarverslag 2023 aan de raad gezonden.

Financieel

Ten behoeve de ondersteuning de gemeenteraad is de griffie per februari 2023 uitgebreid met 1,1 fte (2 personen). Daarnaast was externe inhuur noodzakelijk i.v.m. personele wisselingen en in het opleidingsbudget (incidenteel) verhoogd. De extra middelen hiervoor waren bij het opstellen van de begroting 2023 nog niet (geheel) voorzien. Daardoor is er een overschrijding van ongeveer € 50.000

Het bedrag van de Rekenkamer kent een onderschrijding van € 18.000, omdat er minder onderzoeken zijn uitgevoerd dan voorzien.

Het raadsbudget kent een overschrijding van € 26.000. Dit heeft grotendeels te maken door incidentele salariskosten vanwege het tijdelijk vervangen van raadsleden die zwangerschaps- en ziekteverlof hebben opgenomen. Verder zijn de algemene kosten voor het vergaderen toegenomen, door meer op locatie te vergaderen.

Raadsbudgetten

Bedragen x €1.000

Lasten en Baten	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Verschil
Lasten					
Raad en raadscommissies	-742	-650	-698	-725	-26
Griffie	-292	-296	-319	-369	-50
Rekenkamer	-29	-71	-61	-42	18
Totaal Lasten	-1.063	-1.017	-1.078	-1.136	-58
Gerealiseerd resultaat	-1.063	-1.017	-1.078	-1.136	-58

Jaarrekening

Balans per 31 december 2023 (voor bestemming van het resultaat)

Activa (x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	1.086	1.082
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	10.149	10.255
	11.235	11.338
Materiële vaste activa		
Investeringen met een economisch nut	56.508	56.440
Investeringen met een economisch nut welke zijn uitgegeven in erfpacht	170	179
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	7.198	6.982
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	13.173	12.827
	77.050	76.428
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	38	38
Leningen aan deelnemingen	2.142	2.142
Overige langlopende leningen	14.443	12.183
Overige uitzettingen met een looptijd >= 1 jaar	4.602	3.499
	21.225	17.861
Vaste activa	109.509	105.627
Vlottende activa		
Voorraden		
Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)	3.974	2.852
	3.974	2.852
Uitzettingen		
Vorderingen op openbare lichamen	7.739	8.863
Rekening courant verhouding met het Rijk	54.333	46.740
Rekening courant verhoudingen overige niet-financiële instellingen	1.985	2.033
Overige vorderingen	3.125	5.394
	67.183	63.030
Liquide middelen		
Kas- en banksaldi	418	306
	418	306
Overlopende activa		
Nog te ontvangen bijdragen van overige overheid	650	1.427
Overige overlopende activa	6.423	3.726
	7.073	5.153
Vlottende activa	78.648	71.342
Activa	188.157	176.968
Passiva (x € 1.000)	31-12-2023	31-12-2022
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	40.751	34.538
Bestemmingsreserves	63.381	59.449
Nog te bestemmen resultaat	6.787	11.520
	110.919	105.507

Vreemd vermogen		
Voorzieningen	36.205	34.188
	36.205	34.188
Vaste schuld		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	10.963	12.945
Waarborgsommen	1.743	1.587
	12.706	14.531
Vaste passiva	159.830	154.226
Vlottende passiva		
Vlottende schuld		
Overige vlottende schulden	6.700	4.772
	6.700	4.772
Overlopende passiva		
Vooruit ontvangen bijdragen van het Rijk	11.396	10.314
Overige overlopende passiva	10.230	7.657
	21.627	17.971
Vlottende passiva	28.327	22.742
Passiva	188.157	176.968
Gewaarborgde geldleningen	350.673	372.668

Algemene grondslagen

Voor waardering en resultaatbepaling

De Jaarrekening 2023 is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. 28 november 2019 (raadsbesluit B19.002343) de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Voor het opstellen van de jaarrekening

Bij het opstellen van de balans hebben wij de volgende uitgangspunten gehanteerd: De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Algemene uitkering

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot

hun brutobedrag. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Met betrekking tot de Algemene Uitkering is bij de bepaling van de baten uitgegaan van de cijfers van de Septembercirculaire 2023.

Eigen bijdrage CAK

Gemeente Dronten ontvangt overzichten van het CAK met diverse gegevens; door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten, is de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend voor de gemeente om de juistheid op persoonsniveau en volledigheid als geheel vast te kunnen stellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdrage geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Gemeente Dronten kan hierdoor geen zekerheid geven over de omvang en hoogte van de eigen bijdrage.

Voor de rechtmatigheidsverantwoording

Voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de commissie BBV. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
  - Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals door de raad d.d. 28-03-2024 is vastgesteld;
  - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn.
  - Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
- Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording;
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
  - Een verantwoordingsgrens van 1% (zijnde € 1.575.000) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
  - Een rapporteringstolerantie van € 25.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Grondslagen vaste activa

Immateriële vaste activa

Het BBV kent de volgende drie soorten immateriële vaste activa:

1. De kosten die zijn verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
2. De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
3. De bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van het sluiten van geldleningen (inclusief de betaalde boeterente) worden geactiveerd en over maximaal de looptijd van de lening volledig afgeschreven, te starten vanaf het moment van het in gebruik nemen van het gerelateerde materieel of financieel vast actief. Indien geen nieuwe lening wordt aangetrokken, zijn de kosten van vervroegde aflossing (boeterente) niet geactiveerd, maar als last verantwoord. De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast;
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert;
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar.

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- De kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro; en
- De kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie, verhaald op derden middels anterieure exploitatieovereenkomsten, dan wel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
- Plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of - indien gedelegeerd - collegebesluit;

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde;
- De investering draagt bij aan de publieke taak;
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen;

- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft, of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- Investerings met een economisch nut;
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investerings met een economisch nut worden geactiveerd. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Ten aanzien van investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesterings met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen maken onderdeel uit van de toelichting op de balans bij de jaarrekening 2023, conform de Financiële verordening 2020. De afschrijvingen worden jaarlijkse berekend volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (de lineaire methode). Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

Duurzame waardevermindering van vaste activa

Afwaardering van bedrijfseconomisch vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde. Lagere taxatiewaarden dan de boekwaarden van onroerende zaken zijn hierbij als duurzame waardedaling in aanmerking genomen. Afwaardering van maatschappelijk vastgoed vindt plaats indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde en er ten opzichte van de huidige functie geen (bestuurlijke) intentie is voor duurzame exploitatie.

Buiten gebruik gestelde vaste activa

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Erfpacht

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Financiële vaste activa

Het BBV kent de volgende soorten financiële vaste activa: kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen:

- Leningen aan openbare lichamen, woningbouwcorporaties, deelnemingen en overige verbonden partijen;
- Overige langlopende leningen;
- Uiteenzettingen in 's Rijks schatkist met rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- Uiteenzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Grondslagen vlottende activa

Voorraden

De balanspost voorraden wordt onderscheiden in:

1. Grond- en hulpstoffen;
2. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie;
3. Gereed product en handelsgoederen;
4. Vooruitbetalingen.

1. Grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, worden de grond- en hulpstoffen tegen deze lagere marktwaarde gewaardeerd.

2. Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd. De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord / wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat op startwaarde getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties, is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (voor 2023: 2%).

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd, wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
- De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
- De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten van januari 2024 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden die periodiek, maar minimaal jaarlijks, wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Het college hanteert de volgende algemene uitgangspunten ten aanzien van haar schattingen:

- Rentepercentage bedraagt 1,61%;
- Kostenindexatie bedraagt voor de 1e 10 jaar 3%, daarna 4%;
- Opbrengstenindexatie bedraagt voor de 1e 10 jaar 2%, daarna 0%;
- De geplande afzet is mede gebaseerd op het woningbouwprogramma opgenomen in de Woonvisie en 2,4 hectare uitgifte bedrijventerrein (inclusief 0,5 hectare derden).

Ten aanzien van de geraamde nog te maken kosten heeft het college de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. De grondprijzen worden vastgesteld conform de systematiek en uitgangspunten genoemd in de door het college vastgestelde grondprijzennota. De gehele nota is in december 2021 geactualiseerd en vastgesteld door het college;
2. Jaarlijkse wordt via een door het college te besluiten "grondprijzenbrief" wijzigingen op deze nota vastgesteld.

Ten aanzien van de geraamde nog te realiseren opbrengsten heeft het college de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Marktconforme grondprijzen gebaseerd op een normatieve residuele methode of comparatieve methode.

Jaarlijks wordt per 1 januari van het jaar alle grondexploitaties op uniforme wijze in beeld gebracht en wordt inzage gegeven in het weerstandsvermogen van de grondexploitaties. De Perspectiefnota 2024 wordt aan de raad aangeboden in het kader van de Jaarrekening 2023.

De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag. Gelet op de planperiode (einddatum van het langstlopende complex is ultimo 2036) en de geprognosticeerde omzetten, zijn aan het exploiteren van gronden risico's verbonden. Afhankelijk van het stadium waarin de exploitatie c.q. uitvoering van het betreffende complex zich bevindt, zal het risico afnemen naarmate de einddatum van de grondexploitatie nadert. In mindere mate geldt dit ook voor het tijdelijke beheer van onroerende zaken die verhuurd/verpacht zijn.

Uitgangspunt is dat de risico's zo veel mogelijk binnen het totale resultaat van de gezamenlijke grondexploitaties (en reserves en voorzieningen) worden opgevangen.

In de perspectiefnota worden deze "bedrijfsrisico's" beschreven en zo mogelijk nader gekwantificeerd. Hierin hebben wij het onderscheid gemaakt tussen de algemene exploitatierisico's (hierbij valt te denken aan het fluctueren van de rente- en inflatieparameters) en de locatie specifieke risico's, welke per exploitatiegebied zoveel mogelijk in beeld zijn gebracht en omschreven.

3. Gereed product en handelsgoederen

De voorraad eigen verklaringen is gewaardeerd tegen de laatst bekende verrekenprijzen van de leverancier. De overige voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Indien de marktwaarde lager is, dan wordt tegen marktwaarde gewaardeerd.

4. Vooruitbetalingen

De vooruitbetalingen hebben betrekking op goederen die nog niet fysiek aanwezig zijn, maar waar al wel voor is betaald. Deze zijn, voor zover van toepassing, tegen de laatst bekende inkooprijzen gewaardeerd.

5. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Schatkistbankieren

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Het zogenaamde 'drempelbedrag' is hierop een uitzondering. Dat is een minimumbedrag (afhankelijk van het begrotingstotaal van de gemeente) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Dit bedrag staat verantwoord bij de toelichting op de rekening-courantverhouding met het Rijk.

N.B. De drempel is gelijk aan 2,0% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen, waarbij het drempelbedrag minimaal € 1 miljoen bedraagt. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen, is de drempel gelijk aan € 10 miljoen, plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 1.000.000.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Grondslagen vaste passiva

Eigen vermogen

De post eigen vermogen wordt onderscheiden in:

- Reserves, gespecificeerd naar:
  - Algemene reserve;
  - Bestemmingsreserve;
- Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Reserves

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming, dan wordt het de algemene reserve genoemd.

Vreemd vermogen (voorzieningen)

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op de contante waarde (beheerplannen en grondexploitaties) of het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden gevormd indien sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;

- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven;
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen vindt alleen plaats bij voorziening op basis van contante waarde berekening. Na toevoeging van rente over stand per 1 januari wordt de benodigde stand ultimo 2023 bepaald en vindt een dotatie aan c.q. vrijval van de voorziening plaats.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Grondslagen vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De overlopende passiva wordt onderscheiden in:

- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Toelichting op de balans

Vaste activa

Afschrijving vaste activa

Investeringen verliezen naarmate de tijd verstrijkt hun waarde. Deze waardevermindering noemen we "afschrijven". Afschrijven is het op methodische wijze

boekhoudkundig verwerken van de waardevermindering van kapitaalgoederen. De vaste activa als investeringen met economische en maatschappelijk nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), worden lineair afgeschreven conform de onderstaande afschrijvingstermijnen:

Afschrijvingstabel vaste activa					
Nr	Soort investering	Jaren	Nr	Soort investering	Jaren
1 Immateriële activa			2.6	Wegen, straten, pleinen, bruggen en openbare verlichting	
1.1	Ontwikkelings- en onderzoekskosten	5	2.6.1	Rehabilitatie-investeringen wegen, straten en pleinen als bedoeld in het onderhoudsplan wegen	60
1.2	Kosten sluiten geldleningen/disagio	5	2.7	Installaties	10
1.3	Bijdragen aan activa in eigendom van derden (afschrijving cf art.64 BBV, lid 6)		2.8	Kantoorinrichting	
2 Materiële activa			2.8.1	Inventaris	10
2.1	Automatisering		2.8.2	Telefooncentrale	8
2.1.1	Minicomputer, applicaties en actieve netwerkcomponenten	5	2.9	Machines en gereedschappen	10
2.1.2	PC's en printers	3	2.10	Onderwijs	
2.1.3	Programmatuur	5	2.10.1	Noodlokalen	15
2.3	Gebouwen (excl. ondergrond)		2.10.2	Eerste inrichting	20
2.3.1	Stenen gebouwen	40-60	2.10.3	Uitbreiding inrichting	20
2.3.2	Andere gebouwen	25	2.10.4	Leer- en hulpmiddelen	8
2.3.3	Verbouwing (uitbreiding)	25	2.11	Riolering	
2.3.4	Renovatie gebouwen (onderhoud)	25	2.11.1	Vrijvervalriolen	90
2.3.5	Woonwagens/woonwagencentra	25	2.11.2	Gemalen - bouwkundig deel	45
2.3.6	Installaties (lift, CV, etc.)	15	2.11.3	Gemalen - mechanisch/electrisch deel	15
2.4	Gronden en terreinen		2.11.4	Persleidingen	45
2.4.1	Sportterreinen	15	2.11.5	Drukriolering - bouwkundig deel	30
2.4.2	Speelterreinen	10	2.11.6	Drukriolering - mechanisch/electrisch deel	15
2.5	Buitensport		2.12	Speeltoestellen en voorzieningen	10
2.5.1	Natuurgras	10	2.13	Vervoermiddelen	8
2.5.2	Kunstgras	12			

Immateriële vaste activa

Het verloop van de balanspost "Immateriële vaste activa" is in onderstaande tabel weergegeven. De investeringen/desinvesteringen op de balanspost "Immateriële vaste activa" in 2023 zijn:

Verloop Immateriële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2023	Invester ing 2023	Desinveste ring 2023	Bijdra ge van derde n 2023	Afschrijvin g 2023	Afwaarder ing 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Kosten onderzoek en ontwikkeling	1.082.222	40.976	-37.420	-	-	-	1.085.779
Bijdrage aan activa van derden	10.255.403	548.454	-333.318	-	-321.147	-	10.149.391
Totaal Immateriële vaste activa	11.337.625	589.430	-370.738	-	-321.147	-	11.235.170

Mutaties onderzoek en ontwikkeling	Invester ing voorgaan de jaren	Invester ing 2023	Desinveste ring 2023	Bijdra ge van derde n 2023	Afschrijvin gen 2023	Afwaarder ing 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Vorbereidingskosten Ketelhaven	231.076	37.900	-	-	-	-	268.976
Vorbereidingskosten Swifterbant bouwlocatie	40.253	-	-	-	-	-	40.253
Vorbereidingskosten De Boeg	108.431	5.017	-	-	-	-	113.448
Vorbereidingskosten Hanzekwartier	545.310	142.947	-37.420	-	-	-	650.837
Vorbereidingskosten landgoed Vossemeer	4.960	-	-	-	-	-	4.960
Vorbereidingskosten Flevo Manege 2020	90.566	-90.566	0	-	-	-	0
Vorbereidingskosten GZH Biddinghuizen 2021	61.626	-61.626	-	-	-	-	0
Vorbereidingskst.Volkstuinen/paardenweiden	-	6.318	-	-	-	-	6.318
Vorbereidingskst. uitbreiding Poort van Dronten	-	987	-	-	-	-	987
Totaal Kosten onderzoek en ontwikkeling	1.082.222	40.976	-37.420	-	-	-	1.085.778

Mutaties Bijdrage aan activa van derden	Invester ing voorgaan de jaren	Invester ing 2023	Desinveste ring 2023	Bijdra ge van derde n 2023	Afschrijvin gen 2023	Afwaarder ing 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Nieuwbouw schoolgebouw stationszone	7.156.350,08	-	-	-	-229.592	-	6.926.758
Bijdrage aankoop grond onderwijszone	1.160.119,00	-	-	-	-	-	1.160.119
Aanpassing bestaande gebouwen	768.353,47	-	-	-	-40.037	-	728.317
Nieuwbouw sporthal stationszone	1.362.723,01	-	-	-	-42.081	-	1.320.642
Inrichting sporthal stationszone	22.492,17	-	-	-	-9.437	-	13.055
MFC Swifterbant Aankoop grond	500,38	-	-	-	-	-	500
Project Swifterbant Zuid	-165.135	487.001	-321.866	-	-	-	0
Greenpower batterij	-50.000	61.452	-11.452	-	-	-	0
Totaal bijdrage aan activa van derden	10.255.403	548.454	-333.318	-	-321.147	-	10.149.391

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa wordt onderverdeeld in vaste activa met een economisch nut en in vaste activa met een maatschappelijk nut.

Investerings met een economisch nut

Het verloop van de "Investerings met een economisch nut" is in onderstaande tabel weergegeven:

Verloop Materiële Vaste Activa	Boekwaarde	Investering	Desinvestering	Bijdrage van derden / Inkomsten	Afschrijving / Aflossing	Afwaardering	Boekwaarde
Investerings met een economisch nut	1-1-2023	2023	2023	2023	2023	2023	31-12-2023
Gronden en terreinen	8.253.090	-	-	-	-	- 23.750	8.229.340
Bedrijfsgebouwen	30.041.586	2.650.936	-	-	-1.594.271	-253.608	30.844.643
Grond-, weg- en waterbouwk. werken	4.841.789	35.824	-	-	-262.683	-	4.614.930
Vervoermiddelen	449.603	22.179	-	-	-127.731	-	344.051
Machines, apparaten en install.	10.108.928	847.096	-	-	-964.453	-	9.991.571
Overige	2.744.994	-	-	-	-261.094	-	2.483.900
Totaal Investerings met een economisch nut	56.439.989	3.556.035	-	-	-3.210.231	-277.358	56.508.435

De investeringen/desinvesteringen van de "Investerings met een economisch nut" zijn in 2023 als volgt gespecificeerd:

Specificatie Materiële Vaste Activa	Jaar van eerste investering	Krediet	Investering	Investering	Des-investering	Bijdrage van derden	Afschrijvingen/aflossing	Afwaardering	Restant krediet per
Investeringen met een economisch nut			voorgaande jaren	2023	2023	2023	2023	2023	31-12-2023
Gronden en terreinen									
Gronden en terreinen		-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen									
Barak renovatie	2023	126.675	-	39.537	-	-	-	-	87.138
MFC Swifterbant Afbouw	2022	2.233.861	129.689	2.611.399	-	-	-	-	507.226
Bedrijfsgebouwen		2.360.536	129.689	2.650.936	-	-	-	-	420.088
Grond-, weg- en waterbouwk.werken									
Swifterbant ren. toplaag tr.veld (SWIFT)2022	2023	30.815	-	35.824	-	-	-	-	-5.009
Grond-, weg- en waterbouwk.werken		30.815	-	35.824	-	-	-	-	-5.009
Vervoermiddelen									
Actiewagen 205	2023	42.000	-	22.179	-	-	-	-	19.821
Vervoermiddelen		42.000	-	22.179	-	-	-	-	19.821
Machines, apparaten en install.									
Netwerk en werkplekapparatuur (VVI 3 jaar 2022)	2023	729.054	-	58.120	-	-	-	-	670.934
Telefonie (VVI 3jaar 2023-2024)	2023	293.207	-	30.725	-	-	-	-	262.482
Begra Tractor code 077 kent.Cargovan 300 VVI 2017	2023	22.000	-	22.000	-	-	-	-	-
Pekelwatertank	2023	50.000	-	51.000	-	-	-	-	-1.000
Zoutloods	2023	140.000	-	138.726	-	-	-	-	1.274
ICT software (koppelvlak)	2023	25.593	-	16.806	-	-	-	-	8.787
Nieuwe coating zwembad de Alk	2023	60.000	-	48.781	-	-	-	-	11.219
Nieuwe coating zwembad De Abelen	2023	60.000	-	29.540	-	-	-	-	30.460
MFC Swifterbant Installaties en Algemene kosten	2021	113.041	53.323	49.025	-	-	-5.075	-	5.619
Ondergrondse containers (73)	2023	133.000	-	402.373	-	-	-	-	269.373

Machines, apparaten en install.		1.625.895	53.323	847.097	0	0	-5.075	0	720.402
Totaal Investerings met een economisch nut		4.059.246	183.012	3.556.036	-	-	-5.075	-	315.125

Investerings met een economisch nut, welke zijn uitgegeven in erfpacht

Het verloop van de "Investerings met een economisch nut, welke zijn uitgegeven in erfpacht" is in onderstaande tabel weergegeven:

Verloop Materiële Vaste Activa	Boekwaarde	Investerings	Desinvesterings	Bijdrage van derden / Inkomsten	Afschrijving / Aflossing	Afwaardering	Boekwaarde
Investerings met een economisch nut welke zijn uitgegeven in erfpacht	1-1-2023	2023	2023	2023	2023	2023	31-12-2023
Erfpachtgronden	178.839	-	-	-	-	-8.462	170.377
Totaal Investerings met een economisch nut welke zijn uitgegeven in erfpacht	178.839	-	-	-	-	-8.462	170.377

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Het verloop van de "Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven" is in onderstaande tabel weergegeven:

Verloop Materiële Vaste Activa	Boekwaarde	Investerings	Desinvesterings	Bijdrage van derden / Inkomsten	Afschrijving / Aflossing	Afwaardering	Boekwaarde
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	1-1-2023	2023	2023	2023	2023	2023	31-12-2023
Waar heffing tegenover staat	6.981.873	681.008			-464.941		7.197.940
Totaal Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding	6.981.873	681.008	0	0	-464.941	0	7.197.940

van de kosten een heffing kan worden geheven							

De investeringen/desinvesteringen van de "Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven" zijn in 2023 als volgt gespecificeerd:

Specificatie Materiële Vaste Activa Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	Jaar van eerste investering	Krediet	Investering voorgaande jaren	Investering 2023	Desinvestering 2023	Bijdrage van derden 2023	Restant krediet per 31-12-2023	Afwaardering 2023
Waar heffing tegenover staat								
Vervanging minicontainers GBP 2022-2025	2022	1.634.033	1.542.159,11	291.852,80	-	-	-199.979	
Aanpassing voertuigen CMS GBP 2022-2025	2023	115.702	0	71.800,00	-	-	43.902	
Mobiele milieustraat GBP 2022-2025	2023	45.455	0	37.006,22	-	-	8.449	
Aanpassing milieustraat 2022	2022	820.000	572.795,84	280.348,66	-	-	-33.144	
Waar heffing tegenover staat		2.615.190	2.114.955	681.008	-	-	-180.773	-
Totaal Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven		2.615.190	2.114.955	681.008	-	-	-180.773	-

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Het verloop van de "Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut" is in onderstaande tabel weergegeven:

Verloop Materiële Vaste Activa	Boekwaarde	Investerings	Desinvestering	Bijdrage van derden / Inkomsten	Afschrijving / Aflossing	Afwaardering	Boekwaarde
Investerings met een maatschappelijk nut	1-1-2023	2023	2023	2023	2023	2023	31-12-2023
Bedrijfsgebouwen							
Grond-, weg en waterbouwk. werken	12.744.126	702.302	-	-	-353.661	-	13.092.767
Overige	82.892	-	-	-	-2.675	-	80.217
Totaal Investerings met een maatschappelijk nut	12.827.019	702.302	-	-	-356.337	-	13.172.984

De investeringen/desinvesteringen van de "Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut" zijn in 2023 als volgt gespecificeerd:

Specificatie Materiële Vaste Activa	Jaar van eerste investering	Krediet	Investerings voorgaande jaren	Investerings 2023	Desinvestering 2023	Bijdrage van derden 2023	Afschrijving 2023	Afwaardering 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Investerings met een maatschappelijk nut									
Grond-, weg en waterbouwk. werken									
Rehabilitatie Visvijverweg 2023 (ipv 2020)	2023	129.000	-	112.623	-	-	-	-	16.377
Bermversteving Kokkelweg, Zeebiesweg, Haringweg	2023	439.440	-	219.989	-	-	-	-	219.451
Vervanging OV masten 2023	2023	173.000	-	172.679	-	-	-	-	321
Vervanging OV armaturen 2023	2023	303.000	-	302.066	-	-	-	-	934
Vervanging OV kabels en kasten 2023	2023	27.000	-	19.375	-	-	-	-	7.625
Hoofdinfrastructuur Hanzekwartier	2023	5.065.844	-	1.268.521	-	1.392.951	-	-	5.190.274
Grond-, weg en waterbouwk. werken		6.137.284	0	2.095.253	-	1.392.951	0	-	5.434.982
Totaal Investerings met een maatschappelijk nut		6.137.284	0	2.095.253	-	1.392.951	0	-	5.434.982

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa wordt onderverdeeld in kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, leningen aan deelnemingen en overige verbonden partijen, overige langlopende geldleningen en overige uitzettingen (looptijd langer dan 1 jaar).

Het verloop van de financiële vaste activa is in onderstaande tabel weergegeven:

Verloop Financiële Vaste Activa	Boekwaarde 1-1-2023	Uitgegeven leningen 2023	Bijdrage van derden / Inkomsten 2023	Aflossing 2023	Afwaardering 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Kapitaalverstr. aan deelnemingen	38.027	-	-	-	-	38.027
Leningen aan deelnemingen	2.141.618	-	-	-	-	2.141.618
Overige langlopende leningen	12.182.797	2.892.984	-	-633.234	-	14.442.547
Overige uitzettingen loopt. > 1 jaar	3.498.725	1.738.565	-	-634.979	-	4.602.311
Totaal Investerings met een maatschappelijk nut	17.861.167	4.631.549	0	- 1.268.213	0	21.224.503

De mutaties van de "Financiële vaste activa" zijn in 2023 als volgt gespecificeerd:

Verloop Financiële Vaste Activa	Boekwaarde 1-1-2023	Nieuwe lening 2023	Aflossing 2023	Afwaardering 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Overige uitzettingen loopt. > 1 jaar					
Duurzaamheidslening SVN langlopend 4793	3.100.678	1.201.005	-593.280	-	3.708.403
SVN Starterslening langlopend 4791, 4792, 4795	376.812	487.560	-36.185	-	828.188
Blijverslening langlopend (4794)	21.235	50.000	-5.514	-	65.721
Totaal Investerings met een maatschappelijk nut	3.498.725	1.738.565	-634.979	0	4.602.311

In 2023 is er voor een totaal van € 1.7 miljoen nieuwe leningen verstrekt via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN). Het SVN fungeert als tussenpersoon voor gemeente Dronten en draagt zorg voor de verstrekking en inning van rente en aflossing.

Vlottende activa

Voorraden

Het verloop van de balanspost "Voorraden" is in onderstaande tabel weergegeven en heeft een boekwaarde op 31 december 2023 van: € 3.973.751.

Verloop voorraden Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)	Boekwaarde 1-1-2023	Investering 2023	Desinvestering 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Complexen bedrijventerreinen	10.166.723	1.967.537	8.278.225	3.856.036
Complexen bijzondere bebouwing	2.030.335	1.915.516	290.186	3.655.665
Complexen woningbouw	53.892	7.729.329	2.492.412	5.290.808
subtotaal	12.250.950	11.612.382	11.060.823	12.802.509

Verloop voorziening	Boekwaarde 1-1-2023	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Voorziening De Graafschap 1e fase 231	-2.745.274	146.736	-	-2.892.010
Voorziening Risico De Poort van Dronten 161	-	-	-	-
Voorziening Havenkade-HZ 127	-1.306.586	26.132	11.185	-1.321.533
Voorziening Havenkade 2e fase (complex 129)	-4.509.835	90.197	825.385	-3.774.646
Voorziening HZ-Rikken De Noord (complex 128)	-130.309	46.980	-	-177.289
Voorziening ECU (complex 012)	-467.716	14.403	-	-482.119
Voorziening HZ- Spoorzone (complex 124)	-238.784	4.776	62.399	-181.161
subtotaal	-9.398.504	329.224	898.969	-8.828.758
Totaal voorraad	2.852.446	11.941.606	11.959.792	3.973.751

Complex (- = voordeel en + = nadeel)	Boekwaarde 31-12-2023	Nog te realiseren		Resultaat 31-12-2023	Startwaarde('22)	Status Jaar
		Kosten	Opbrengsten	Eindwaarde		
Woningbouw						
031 De Gilden 1e fase	-	-	-	-	-	2024
032 De Gilden 2e fase	-	-	-	-	-	2024
034 De Gilden - Het Palet	-5.589.517	6.034.997	835.883	-389.284	-374.168	2025
127 HZ-Havenkade	1.577.726	1.528.732	1.778.738	1.402.420	1.321.532	2026
128 HZ-Rikken De Noord	112.243	1.035.112	1.025.286	184.452	177.290	2025
129 HZ Havenkade fase 2	3.018.435	7.285.760	6.621.631	4.167.514	3.774.646	2028
231 De Graafschap 1e fase	3.002.029	1.764.720	1.849.375	3.069.025	2.892.010	2026
232 De Graafschap 2e fase	3.169.892	5.550.327	9.857.123	-1.129.420	-1.043.409	2027
Subtotaal	5.290.808	23.199.649	21.968.036	7.304.707	6.747.900	
Bedrijventerreinen						
155 Delta 5e fase	1.178.852	841.515	4.716.158	-3.339.952	-2.581.892	2036

161 Poort van Dronten fase 1	-1.135.341	3.903.399	3.216.544	-320.337	-268.044	2032
162 Poort van Dronten fase 2	3.173.176	612.282	4.008.888	-243.920	-212.347	2030
285 Oldebroekerweg 1e fase	309.792	175.600	598.479	-114.225	-105.526	2027
382 Tarpan	329.557	276.370	625.408	-7.798	-6.788	2030
Subtotaal	3.856.036	5.809.166	13.165.477	-4.026.232	-3.174.597	
Bijzondere bebouwing						
012 ECU woon/ werk	1.262.713	600.287	1.381.772	521.861	482.119	2027
015 Dronten west centrumgebied	-66.700	401.523	368.316	-32.283	-31.030	2025
115 De West-kantoren	-	-	-	-	-	2024
123 HZ-Scholenzone	2.142.636	555.333	5.239.372	-2.847.490	-2.430.305	2031
124 HZ-Spoorzone	413.150	2.792.515	3.010.746	192.249	181.161	2026
241 GZH Biddinghuizen	332.982	548.737	1.152.727	-282.756	-266.447	2026
271 Driehoek Baan woon/werk	367.239	11.566	377.840	-	-	2027
371 Bloemenzoom woon/werk	-796.354	811.921	298.536	-290.226	-273.486	2026
Subtotaal	3.655.665	5.721.881	11.829.309	-2.738.645	-2.337.989	
Totaal	12.802.509	34.730.695	46.962.821	539.830	1.235.314	

Uitzettingen (looptijd < 1 jaar)

De uitzettingen worden onderverdeeld in vorderingen op openbare lichamen, verstrekte kasgeldlening, rekening courant met niet financiële instellingen, overige vorderingen en overige uitzettingen.

Het verloop van de balanspost "Uitzettingen (looptijd < 1 jaar)" is in onderstaande tabel weergegeven en heeft een boekwaarde op 31 december 2023 van: € 67.182.831.

Verloop Uitzettingen	Boekwaarde 1-1-2023	Mutaties 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Uitzettingen: Vorderingen op openbare lichamen			
Vorderingen op openbare lichamen	8.863.112	-1.124.343	7.738.769
Uitzettingen: Rekening courant verhouding met het Rijk			
Rekening courant SKB 20066	46.740.333	7.592.870	54.333.203
Uitzettingen: Rekening courant verhoudingen overige niet-financiële instellingen			
RC SVN Blijverslening Langlopend	231.226	-37.309	193.917
RC SVN Duurzaamheidslening	696.845	-100.246	596.599
RC SVN Starterslening	1.104.449	90.436	1.194.885
Uitzettingen: Overige vorderingen			
Debiteuren	4.536.532	-2.174.719	2.361.813
Debiteuren Soza	3.295.867	-373.056	2.922.811
Grondbedrijf Tussenrekening	0	0	0
Voorzieningen dubieuze debiteuren AD	-2.438.440	279.274	-2.159.166
Uitzettingen	63.029.924	4.152.907	67.182.831

Dubieuze Debiteuren

De dubieuze debiteuren bestaan uit € 296.421 dubieuze debiteuren Algemene Dienst en € 1.862.745 dubieuze debiteuren Sociale zaken.

Rekening-courantverhoudingen met het Rijk

Op 31 december 2023 bedraagt het bedrag van schatkistbankieren van de Gemeente Dronten gestald in 's Rijks schatkist € 54.333.203.

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige liquide middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Een bepaald bedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, het zogenaamde drempelbedrag, mag buiten de schatkist worden gehouden. Voor Dronten is dit voor 2023 een bedrag van € 2,573 miljoen. Zoals uit de berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren blijkt is er in de vier kwartalen van 2023 geen sprake van een overschrijding van de kasgeldlimiet.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren 2023 (bedragen x € 1000)					
(1)	Drempelbedrag	2.573			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	377	716	791	982
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	-377	-716	-791	-982
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag 2023					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	128.656			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	128.656			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,002 met een minimum van €1.000.000		2.573			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	33.894	65.201	72.751	90.374
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	377	716	791	982

Liquide middelen

Het verloop van de balanspost "Liquide middelen" is in onderstaande tabel weergegeven en heeft een boekwaarde op 31 december 2023 van: € 417.807.

Verloop Liquide middelen	Boekwaarde 1-1-2023	Mutaties 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Kas- en banksaldi			
B.N.G.	296.479	106.547	403.026
Kas	8.338	4.038	12.376
Rabobank	1.508	897	2.405
Totaal liquide middelen	306.325	111.482	417.807

De liquide middelen zijn vrij besteedbaar.

Overlopende activa

Het verloop van de balanspost "Overlopende activa" is in onderstaande tabel weergegeven en heeft een boekwaarde op 31 december 2023 van: € 7.073.261.

Verloop Overlopende activa	Boekwaarde 1-1-2023	Mutaties 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Nog te ontvangen bijdragen van overige overheid			
Nog te ontvangen specifieke uitkeringen	727.197	-364.590	362.607
Tussenrekening ZLF (zelfstandigen loket)	402.858	-172.976	229.882
Voorschotten Z.L.F.	52.863	-15.681	37.182
Vooruitontvangsten GBLT	244.319	-223.817	20.502
Totaal Nog te ontvangen bijdragen van overige overheid	1.427.237	-777.064	650.173
Overige overlopende activa			
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.080	197.722	198.802
Kruisposten Sociaal domein	18.305	5.455	23.760
Nog te ontvangen bedragen	2.124.837	2.811.187	4.936.024
Overige posten	3.211	114.648	117.859
Vooruitbetalingen	1.578.597	-431.954	1.146.643
Totaal Overige overlopende activa	3.726.030	2.697.058	6.423.088
Overlopende activa	5.153.267	1.919.994	7.073.261

Nog te ontvangen specifieke uitkeringen

In onderstaande tabel wordt de balanspost "nog te ontvangen specifieke uitkeringen" weergegeven en de mutaties van inkomsten en uitgaven op deze posten.

Nog te ontvangen specifieke uitkeringen	Saldo per 1-1-2023	Nog te ontvangen	Ontvangen in 2023	Saldo per 31-12-2023
Naam specifieke uitkering				
Bekostiging kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden kota	18.318	4.396	-19.938	2.776
Gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	279.391	187.036	-279.392	187.036
Educatie en beroepsonderwijs	-6.945		6.945	-
IZA 2023		126.450		126.450
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	436.433	46.345	-436.433	46.345
Totaal specifieke uitkeringen	727.197	364.227	-728.818	362.607

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het verloop van de balanspost "Eigen vermogen" is in onderstaande tabel weergegeven en heeft een boekwaarde op 31 december 2023 van: € 109.191.172.

Reserves 2023	Saldo per 1-1-2023	Toevoegingen 2023	Onttrekkingen 2023	Saldo per 31-12-2023
Naam reserves				
ALGEMENE RESERVE				
Algemene reserve vrij aanwendbaar	34.537.958	6.216.946	-4.188	40.750.716
Subtotaal Algemene reserve	34.537.958	6.216.946	-4.188	40.750.716
BESTEMMINGSRESERVES				
Bestemmingsreserve Overlopende werken boekjaar (projecten)	4.274.755	2.735.680	-3.639.620	3.370.815
Bestemmingsreserve De Reest	363.418	-	-16.519	346.899
Bestemmingsreserve Accommodatiebeleid	3.825.822	611.662	-33.438	4.404.046
Bestemmingsreserve Algemeen onderhoud gem. gebouwen	-	4.264.424	-	4.264.424
Bestemmingsreserve Uitbr. investeringen 1999-2005 excl. Meerpaal	1.328.795	-	-105.989	1.222.806
Bestemmingsreserve huisvesting gemeentehuis	17.314.703	-	-1.089.943	16.224.760
Bestemmingsreserve Eigen risicodragerschap WGZ en ZW	707.377	248.783	-167.929	788.231
Bestemmingsreserve Precariobelasting 2018-2025	597.372	2.628	-300.000	300.000
Bestemmingsreserve Corona	1.761.146	-	-280.896	1.480.250
Bestemmingsreserve De Zuid-Walvisstraat	2.697.148	-	-46.672	2.650.476
Bestemmingsreserve Kapitaallasten scholencomplex Dronten - West	49.836	-	-5.691	44.145
Bestemmingsreserve kapitaallasten Aat de Jonge zwembad	1.654.454	-	-114.113	1.540.341
Bestemmingsreserve Kunstaankopen openbare ruimte	50.000	10.000	-	60.000
Bestemmingsreserve Meerpaal gebouw	6.296.343	-	-432.663	5.863.680
Bestemmingsreserve MFG 2 Biddinghuizen	302.600	-	-	302.600
Bestemmingsreserve Speelruimteplan	517.378	203.531	-75.792	645.117
Bestemmingsreserve realisatie MFC Swifterbant	3.590.641	-	-	3.590.641
Bestemmingsreserve Sociaal Domein	1.249.483	-	-806.182	443.301
Bestemmingsreserve WWB inkomensdeel	1.485.013	-	-	1.485.013
Bestemmingsreserve Zorglandschap WMO 2020-2026	2.484.788	2.100.272	-464.645	4.120.415
Bestemmingsreserve Bovenplanse verevening	449.371	277.523	-	726.894
Bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen	502.507	72.310	-	574.817
Bestemmingsreserve Duurzaamheidsprojecten	391.168	-	-	391.168
Bestemmingsreserve Bijdrage ruimtelijke ontwikkeling	211.077	78.767	-	289.844
Subtotaal Bestemmingsreserves	52.105.196	10.605.579	-7.580.092	55.130.683
Bestemmingsreserves GREX				
Bestemmingsreserve MFC Swifterbant	298.483	-	-135.000	163.483
Bestemmingsreserve Financiële buffer GREX het Palet	1.630.200	-	-	1.630.200
Bestemmingsreserve Niet afgesloten exploitaties (POC)	4.175.028	1.281.753	-456.781	5.000.000
Bestemmingsreserve Ontwikkeling Hanzekwartier	1.240.262	216.504	-	1.456.766
Subtotaal Bestemmingsreserves GREX	7.343.973	1.498.257	-591.781	8.250.449

Totaal Bestemmingsreserves	59.449.169	12.103.836	-8.171.873	63.381.132
Nog te bestemmen resultaat				
Resultaat Algemene dienst	12.945.194	8.006.295	-15.118.031	5.833.458
Resultaat grondexploitatie	-1.425.643	2.379.508	-	953.866
Subtotaal Resultaat	11.519.551	10.385.803	-15.118.031	6.787.324
Totaal eigen vermogen	105.506.677	28.706.585	-23.294.092	110.919.172

Toelichting bestemmingsreserves Algemene dienst

Hieronder wordt een korte inhoudelijke toelichting gegeven op de Bestemmingsreserves van de Algemene dienst.

Bestemmingsreserve overlopende werken (projecten)

De bestemmingsreserve overlopende werken betreft een reserve voor de budgetoverhevelingen. Deze reserve wordt gevoed vanuit de besluitvorming omtrent budgetoverhevelingen van het voorgaande naar het volgende boekjaar. Onttrekking dient direct in het volgende boekjaar volledig plaats te vinden ten gunste van de begroting in de exploitatie van de administratie.

Bestemmingsreserve de Reest

De bestemmingsreserve is ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten. De onttrekking is structureel van aard en daarmee jaarlijks terugkerend. De jaarlijkse onttrekking is groot € 16.519.

Bestemmingsreserve Accommodatiebeleid Deze reserve is ingesteld bij de voortgangsrapportage 2014 om nieuw accommodatiebeleid vorm te geven, ter dekking van toekomstige kapitaallasten die voortvloeien uit het accommodatiebeleidsplan ten aanzien van het gemeentelijk vastgoed. Conform begroting is in 2023 per saldo € 578.224 gedoteerd.

Bestemmingsreserve Algemeen onderhoud gem. gebouwen

In 2022 was het Accommodatiebeheerplan niet vastgesteld, waardoor wij de gelden uit de voorziening na raadsbesluit hebben gedoteerd in een hiervoor in te stellen reserve. Echter is bij dat instellingsbesluit geen kader vastgesteld voor mogelijke dotaties en/of onttrekkingen in 2023, omdat wij hadden aangenomen dat het beheerplan dan wel zou zijn vastgesteld. Echter deze tussenoplossing is tot februari 2024 van kracht, waardoor alle groot onderhoudskosten nu rechtstreeks ten laste van de exploitatie zijn geboekt.

Bestemmingsreserve Uitbreidingsinvesteringen

Dit betreft een reguliere (ofwel structurele) onttrekking ten behoeve van het dekken van de jaarlijkse kapitaallasten van € 105.989. Aan deze bestemmingsreserve wordt tot het einde van de afschrijvingen niet meer gedoteerd.

Bestemmingsreserve Huisvesting Gemeentehuis

Dit betreft een reguliere (ofwel structurele) onttrekking ten behoeve van het dekken van de jaarlijkse afschrijvingslasten van € 1.089.943.

Bestemmingsreserve Eigen risicodragerschap WGZ en ZW Eigen risicodragerschap

betekent dat de werkgever ervoor kiest om verantwoordelijk te blijven voor (ex-)werknemers waar zij de loondoorbetalingsplicht bij ziekte niet (meer) voor heeft. De gemeente kiest ervoor om grip op het verzuim te houden en invloed uit te oefenen op het beleid en de re-integratie van de (ex-)werknemers. Jaarlijkse vindt er een toevoeging plaats op basis van een vast percentage gerekend over de loonkosten. In 2023 is er per saldo een bedrag van € 80.854 gedoteerd.

Bestemmingsreserve Precariobelasting 2018-2025

In de Kadernota 2018 is gekozen voor de systematiek om een bestemmingsreserve te vormen. Dit maakt het mogelijk om het effect van de afschaffing van de precariobelasting per boekjaar 2022 te dempen over de jaren 2018-2026. In 2021 is de laatste dotatie gedaan. In 2023 is de onttrekking gedaan van 300.000 zoals is vastgesteld, daarnaast heeft er een kleine reparatie plaatsgevonden, waardoor in het laatste jaar 100.000 zoals afgesproken onttrokken kan worden.

Bestemmingsreserve Corona

De bestemmingsreserve is in 2021 ingesteld om grip te houden op de inkomsten en uitgaven ten aanzien van Covid-19. Het college heeft een mandaat tot € 100.000 per maatregel/aanvraag. In 2023 is het doel verbreed en heeft de raad besloten dat de bestemmingsreserve ook dekking geeft voor de geïntroduceerde subsidieregeling Compensatie energiekosten vrijwilligersorganisaties 2023 en voor activiteiten van en voor jongeren met als doel sociale ontmoeting tussen schooljeugd en jongeren op korte termijn een (extra) impuls te geven.

De onttrekkingen in 2023:

- € 43.175 voor de compensatie energiekosten vrijwilligersorganisaties
- € 100.000 voor de inzet van een straathoekwerker
- € 119.000 voor de uitvoering van de Covid-19 compensatie vanuit het amendement.
- € 18.721 voor de uitvoering van het amendement inzake de bevordering van de sociale ontmoeting tussen jongeren.

Bestemmingsreserve De Zuid – Walvisstraat

Dit betreft een reguliere (ofwel structurele) onttrekking ten behoeve van het dekken van de jaarlijkse kapitaallasten van € 46.672.

Bestemmingsreserve Scholencomplex Dronten – West

Dit betreft een reguliere (ofwel structurele) onttrekking ten behoeve van het dekken van de jaarlijkse afschrijf lasten groot € 5.691.

Bestemmingsreserve kapitaallasten Aat de jonge zwembad

Het doel van deze bestemmingsreserve is het dekken van de kapitaallasten voortvloeiend uit de bouw van het Aat de Jonge zwembad. De jaarlijkse onttrekking bedraagt € 114.113 conform de nota reserves en voorzieningen 2020.

Bestemmingsreserve Kunstaankopen openbare ruimte

De bestemmingsreserve komt voort vanuit de cultuurvisie van gemeente Dronten. Met deze bestemmingsreserve wordt budget opgebouwd voor aankopen van kunst. Jaarlijks wordt er € 10.000 gestort in deze reserve. Er zijn geen onttrekkingen geweest.

Bestemmingsreserve Meerpaal gebouw

Jaarlijks vinden er onttrekkingen plaats ter dekking van 2/3 deel van de afschrijvingen/aflossingen van de investeringen van de Meerpaal. Dit betreft een structurele onttrekking ten behoeve van het dekken van de jaarlijkse kapitaallasten. Voor 2023 bedroeg de onttrekking € 432.663.

Bestemmingsreserve MFG 2 Biddinghuizen

Bij de Jaarstukken 2022 is aangekondigd dat deze reserve werd opgeheven ten gunste van de ontwikkeling van het MFC Swifterbant. Formeel zou dit bij de herijking van de Nota Reserves en Voorzieningen worden vastgesteld. Helaas is de Nota nog niet herijkt, waardoor zowel de dotatie (€ 258.483) en benodigde onttrekking voor de overschrijding van het investeringskrediet niet plaatsvinden (€ 222.523). Wij stellen daarom voor het overschreden bedrag te dekken uit het begrotingssaldo en vervolgens de reserve bij het vaststellen van de Nota te laten vrijvallen ten gunste van het begrotingssaldo.

Bestemmingsreserve Speelruimteplan

Deze reserve is ingesteld bij het vaststellen van het "Speelruimteplan gemeente Dronten". Jaarlijks wordt hier, conform de uitgangspunten van het plan, het restant van het budget aan toegevoegd om fluctuatie tussen realisatie en begroting in de jaren op te kunnen vangen. In 2023 is per saldo € 127.739 toegevoegd aan de reserve.

Bestemmingsreserve Realisatie MFC Swifterbant

De bestemmingsreserve is ingesteld om de afschrijvingslasten te kunnen dekken. Bij de instelling van de bestemmingsreserve is rekening gehouden met eerste jaar van afschrijving in 2022. Gezien de besluitvorming op zich heeft laten wachten zal het eerste moment van afschrijven later zijn dan 2022. Er zijn op basis van instelling en financiële verordening geen onttrekkingen in 2023. De opening van het MFC is 6 april 2024, waardoor vanaf 2024 de afschrijvingslasten onttrokken zullen worden uit deze reserve.

Bestemmingsreserve Sociaal Domein

In de raadsvergadering van 2 februari 2023 heeft de raad besloten (documentnummer 278871) het restant van de bestemmingsreserve Sociaal Domein van € 1.249.483 beschikbaar te stellen ten behoeve van de verlengde beleidsperiode sociaal domein 2023-2024. In 2023 is € 806.182 aan uitgaven ten laste van de reserve gebracht. Ter dekking van de uitgaven 2024 is daarom nog € 443.301 beschikbaar. Het vierde besluitpunt in het raadsbesluit geeft aan dat de reserve na de verlengde beleidsperiode (2024) wordt opgeheven.

Bestemmingsreserve WWB inkomensdeel

Deze reserve is ingesteld om mogelijke nadelige effecten in het inkomensdeel Participatiewet te kunnen opvangen en wordt gevoed als er in enig jaar een overschot is. Indien er in een ander jaar tekorten zijn worden deze onttrokken aan de reserve voor zover er saldo is. De stand van de reserve is € 1.500.000 wat tevens de stand is waarop de reserve gemaximeerd is. Er waren geen mutaties in 2023.

Bestemmingsreserve Zorglandschap WMO 2020-2026

Op 25 maart 2021 heeft de Raad ingestemd met het instellen van de bestemmingsreserve Zorglandschap WMO 2020-2026 (raadsbesluit B20.002144). In 2023 heeft een storting van € 963.543 plaatsgevonden door een uitkering uit het regionale transformatiefonds van € 97.966, een regionaal overschot Beschermd Wonen van € 832.216 en een bijdrage uit de SPUK/IZA van € 33.361. Daarnaast is er een storting geweest van € 1.136.729, waardoor het totaal op € 2.100.272 komt. De uitgaven 2023, en daarmee ook de onttrekkingen, zijn € 464.645 geweest en daarmee lager dan het begrote onderliggende bestedingsplan van € 640.160 voor 2023. Een en ander is verwerkt conform besluitvorming.

Bestemmingsreserve Bovenplanse verevening

Deze reserve voorziet dat de tekorten van de ene locatie worden gedekt door positieve resultaten van een andere locatie (bovenplanse verevening). Hierbij vormt functionele en/of ruimtelijke samenhang de basis. In de structuurvisie Dronten 2030 zijn de volgende bovenplanse vereveningen benoemd: 20%-norm sociale woningbouw; Hanzekwartier; herstructureringsopgaven/ revitaliseringsopgaven; maatschappelijke niet-commerciële voorzieningen; omgeving, landschap en natuur.

Het te doteren bedrag in 2023 werd bepaald op basis van norm-, ken- en ervaringsgetallen uit de exploitatieplannen, totaal € 277.523 en € 216.504 voor Hanzekwartier specifiek.

Bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen

Kosten die worden verhaald voor bovenwijkse voorzieningen dienen als financieringsbron voor de aanleg van de in de Nota Kostenverhaal genoemde bovenwijkse voorzieningen. Met de verhaalde kosten kan een deel van de kosten worden gefinancierd. In 2023 gaat het om een dotatie van € 72.310.

Bestemmingsreserve Duurzaamheidsprojecten

Deze reserve is ter dekking van projecten binnen het programma duurzaam. Over 2023 heeft geen onttrekking plaats gevonden.

Bestemmingsreserve Bijdrage ruimtelijke ontwikkeling

Naast het verhalen van kosten voor bovenwijkse voorzieningen en bovenplanse verevening vraagt de gemeente bij anterieure overeenkomsten ook een bijdrage aan ruimtelijke ontwikkelingen, mits er sprake is van een causaal verband. In 2023 zijn de ontvangen bijdragen voor een totaalbedrag van € 78.767 toegevoegd aan de reserve.

Toelichting bestemmingsreserves Grondexploitaties

Bestemmingsreserve MFG Swifterbant

De bestemmingsreserve bestaat om een deel van de incidentele kosten voor het realiseren van een multifunctioneel gebouw in de dorpskern Swifterbant te dekken. Er is een onttrekking van € 135.000 gedaan voor de realisatie van de terreinafwerking. Na de opening van het gebouw kan de bestemmingsreserve conform het instellingsbesluit opgeheven worden.

Bestemmingsreserve financiële buffer GREX het Palet

Deze reserve dient om mogelijk incidentele tegenvallers bij de ontwikkeling van het complex Het Palet binnen de grondexploitatie De Gilden op te kunnen vangen. Er waren geen mutaties in 2023.

Bestemmingsreserve niet afgesloten exploitaties (POC)

Op basis van het BBV is het verplicht om tussentijds winst te nemen volgens de Percentage of Completion (POC) methode. Bij de jaarrekening wordt bepaald welke bedragen onttrokken c.q. gestort moeten worden in deze bestemmingsreserve. In 2023 is er per saldo € 824.972 gedoteerd.

Bestemmingsreserve Ontwikkeling Hanzekwartier

Vanuit de grondexploitatie is een winstneming voor complex 123 gedaan van € 216.504. Voor de toelichting zie Paragraaf grondbeleid.

Voorzieningen

Het verloop van de balanspost "Voorzieningen" is in onderstaande tabel weergegeven en heeft een boekwaarde op 31 december 2023 van: € 36.205.214.

Voorzieningen 2023	Saldo per 01-01-2023	Toevoegingen 2023	Onttrekkingen 2023	Saldo per 31-12-2023
Aard voorzieningen				
Voorzieningen lopende verplichtingen en risico's	2.068.957	353.216	-401.368	2.020.805
Voorzieningen onderhoud en egalisatie	30.036.767	5.200.302	-2.293.466	32.943.603
Voorzieningen door derden beklemde middelen	2.082.172	-	-841.366	1.240.806
Totaal Voorzieningen	34.187.897	5.553.518	-3.536.200	36.205.214

Verloop voorzieningen 2023	Saldo per 01-01-2023	Toevoegingen 2023	Onttrekkingen 2023	Saldo per 31-12-2023
Naam voorzieningen				
Voorzieningen lopende verplichtingen en risico's				
Voorziening APPA	1.597.311	-14.755	-296.392	1.286.164
Voorziening Wachtgeld wethouders	155.646	-13.386	-72.182	70.078
Voorziening Bovenwettelijk verlof personeel	229.000	-	-32.794	196.206
Voorziening Spaarverlof	87.000	256.171	-	343.171
Voorziening RVU	-	50.186	-	50.186
Voorziening nog te maken kosten afgewikkelde complexen	-	75.000	-	75.000
Totaal voorzieningen lopende verplichtingen en risico's	2.068.957	353.216	-401.368	2.020.805
Voorzieningen onderhoud en egalisatie				
Voorziening Algemeen onderhoud gem. gebouwen	-	-	-	-
Voorziening Onderhoud wegen	6.961.369	2.468.822	-1.877.465	7.552.726
Voorziening Maintain zwembad	490.660	242.890	-150.592	582.958
Voorziening Onderhoud bruggen	807.794	377.200	-265.409	919.585
Voorziening Rioolbeheer	21.776.944	2.111.390	-	23.888.334
Totaal voorzieningen onderhoud en egalisatie	30.036.767	5.200.302	-2.293.466	32.943.603
Voorzieningen door derden beklemde middelen				
Voorziening Risicodossier Jeugd 2021	597.510	-	-597.510	-
Voorziening Onderhoud/beheer riolering	1.406.278	-	-165.472	1.240.806
Voorziening Afvalstoffenheffing	78.384	-	-78.384	-
Totaal voorzieningen door derden beklemde middelen	2.082.172	-	-841.366	1.240.806
Totaal Voorzieningen	34.187.897	5.553.518	-3.536.200	36.205.214

Toelichting voorzieningen

Hieronder wordt een korte inhoudelijke toelichting gegeven op de voorzieningen van de Algemene dienst.

APPA

De voorziening APPA is ingesteld ter dekking van de pensioenverplichtingen van enkele oud-wethouders. Voor de overige oud-wethouders zijn andere pensioenregelingen getroffen (pensioenverzekeringen, pensioenen zijn afgekocht of de pensioenverplichtingen zijn in de lopende exploitatiebegroting gedekt). Daarnaast is voor de huidige wethouders een APPA-plan afgesloten door de gemeente waarbij het verschil

tussen het opgebouwde beleggingstegoed en benodigd beleggingstegoed als voorziening is opgenomen. Voor 2023 is een bedrag ad € 311.147 per saldo vrijgevallen.

Wachtgeld wethouders

Onder deze voorziening vallen de frictiekosten door wachtgeld welke kunnen worden veroorzaakt door tussentijds vertrek wethouder of door einde wethouderschap. In 2022 zijn een drietal nieuwe wethouders aangesteld als gevolg van de gemeenteraadsverkiezing. De drie voormalige wethouders konden aanspraak maken op wachtgeld. Daarnaast was er sprake van een wachtgeldregeling welk in 2021 was gestart (deze is per 1 januari 2023 beëindigd). In 2023 werd nog aan twee van de drie voormalige wethouders wachtgeld uitbetaald waarvan één wachtgeldregeling in de loop van 2023 is beëindigd. Voor 2023 is per saldo € 85.568 vrijgevallen.

Bovenwettelijk verlof personeel

Voor het bovenwettelijk verlof is een nieuwe voorziening gevormd. Dit betreft een schuldpositie aan het gemeentelijk personeel. Het bovenwettelijk verlofsaldo is totaal vijf jaar geldig. Bij de opgenomen saldi is sprake van overmatige verlofsaldi. Dit betreft de verlofuren van medewerkers met meer dan 100 bovenwettelijke uren. De uren die boven de 100 vormen gezamenlijk de voorziening inclusief IKB en werkgeverslasten. Voorgaand jaar zijn alle uren van medewerkers met meer dan 100 uren gebruikt voor het vormen van de voorziening. Deze uren zijn uitgedrukt in euro's. Voor 2023 bedroeg de onttrekking € 32.794.

Spaarverlof

Met de komst van cao gemeenten 2022 is er een nieuwe spaarmogelijkheid gekomen voor gemeentelijk personeel. Met het spaarverlof kan voor langdurig verlof gespaard worden van in totaal 3.600 uur per fte (deeltijd naar rato van het arbeidsverband). Het spaarverlof betreft een schuldpositie vanuit de gemeente aan de werknemers waarvoor een voorziening moet worden getroffen. In 2022 is voor de eerste maal een dotatie uitgevoerd ter grootte van de omvang aan gespaarde uren uitgedrukt in euro's. In 2023 bedroeg deze dotatie € 256.171. waarbij rekening is gehouden met IKB en werkgeverslasten.

RVU

Als onderdeel van de CAO 2023 is de RVU (Regeling Vervroegde Uittreding) geïntroduceerd. Medewerkers kunnen gebruik maken van de RVU wanneer zij aan bepaalde voorwaarden voldoen. Voor de financiële impact is in 2023 een voorziening RVU ingesteld waarin een bedrag ad € 50.186 is gedoteerd. Op dit moment maakt één voormalig medewerker gebruik van de RVU.

Nog te maken afgewikkelde complexen

Een drietal grondexploitatiecomplexen zijn per 31-12-2023 afgewikkeld (zie paragraaf grondbeleid), maar hebben nog een klein aantal opleveringspunten op een later moment. Dit betreft totaal € 75.000. Voor deze kosten is een voorziening ingesteld.

Maintain Aat de Jonge zwembad

Betreft maintainovereenkomst met Optisport voor het uitvoeren van het groot onderhoud van het Aat de Jonge zwembad wat in 2020 in gebruik genomen is. Om te voorkomen dat er jaarlijks teveel verschil zit in de begrote bedragen is deze voorziening opgenomen. Uitbetaling zal volgens schema verlopen.

Onderhoud bruggen

Zie de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen voor de toelichting. Per saldo is er € 111.791 aan de voorziening gedoteerd.

Rioolbeheer

De voorzieningen voor riolering zijn gebaseerd op het (GRP) gemeentelijk rioleringsprogramma 2022-2028. De voorziening rioolvernieuwing/vervanging is bestemd voor toekomstige investeringen in de riolering. Deze voorziening wordt gevoed met een deel van de inkomsten uit de rioolheffing en dient op lange termijn voldoende te zijn om onderhoud aan en investeringen in vervanging en renovatie van het rioolstelsel te dekken op basis van de uitgevoerde Rasmariant degradatieanalyse.

Risicodossier jeugd

De risicodossiers 2021 en 2022 en de gevolgen door het woonplaatsbeginsel met Samenwerkingsverband zijn in 2023 volledig afgewikkeld. Dat geldt ook voor het herstelplan. De opgenomen voorziening is hiermee in 2023 volledig besteed en kan vervallen.

Onderhoud/beheer riolering

De schommelingen in het rioolbeheer tussen baten en lasten worden vereffend via deze voorziening door derden beklemd (burger) om de kostendekkendheid voor riolering te waarborgen. Dit jaar gaat het om een uitname.

Afvalstoffenheffing

Deze voorziening heeft als doel een meerjarige evenwichtige tariefopbouw van de afvalstoffenheffing. Het bestedingsplan is gebaseerd op het Grondstoffenbeleidsplan 2021-2025.

Vaste schulden (looptijd > 1 jaar)

Het verloop van de balanspost "Vaste schulden (looptijd > 1 jaar)" is in onderstaande tabel weergegeven en heeft een boekwaarde op 31 december 2023 van: € 12.706.164.

Verloop Vaste schuld	Boekwaarde 1-1-2023	Mutaties 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen			
Opgenomen vaste geldleningen	12.944.540	-1.981.512	10.963.028
Totaal Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	12.944.540	- 1.981.512	10.963.028
Waarborgsommen			
Rechten planschade	600	-300	300
Waarborg/Optie GB De Graafschap 1e fase	8.199	93.376	101.575
Waarborgsom diversen AD	770.881	50.471	821.352
Waarborgsom/Optieverg GB Hanzekwartier-Spoorzone	565.000	0	565.000
Waarborgsom/Optieverg GB Oldebroekerweg	6.300	-2.941	3.359
Waarborgsom/Optieverg GB Oldebroekerweg 2e fase	0	2.941	2.941
Waarborgsom/Optieverg GB Tarpan	39.417	-13.933	25.484
Waarborgsom/Optievergoeding GB / Rikken - De Noord	125.000	0	125.000
Waarborgsom/Optievergoeding GB De Gilden 2e fase	826	0	826
Waarborgsom/Optievergoeding GB Het Palet	6.316	0	6.316
Waarborgsom/Optievergoeding GB Poort van Dronten	50.169	1.166	51.335
Waarborgsommen AD Redeplein	11.600	0	11.600
Waarborgsommen AD Wisentweg	5.430	-200	5.230
Waarborgsom-Optievergoeding Grex Bloemenzoom	-3.232	6.935	3.703
Waarborgsom/Optieverg GB Dronten West centrumgebied	0	18.415	18.415
Waarborgsom/Optieverg GB De Kolk	0	700	700
Totaal Waarborgsommen	1.586.506	156.630	1.743.136
Totaal Vaste schuld	14.531.046	- 1.824.882	12.706.164

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen

De opgenomen vaste geldleningen van gemeente Dronten bestaan uit onderhandse geldleningen afgesloten bij de BNG. De stand van de geldleningen per 31 december 2023 bedraagt € 10.963.028. Er is totaal in 2023 € 486.050 aan rente betaald voor de onderhandse geldleningen. Er zijn diverse leningen met verschillende rentepercentages. De percentages variëren tussen de 3,46 en 5,069 procent.

Vlottende passiva

Vlottende schulden (looptijd < 1 jaar)

Het verloop van de balanspost "Vlottende schulden (looptijd < 1 jaar)" is in onderstaande tabel weergegeven en heeft een boekwaarde op 31 december 2023 van: € 6.700.016.

Verloop Vlottende schuld	Boekwaarde 1-1-2023	Mutaties 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Overige vlottende schulden			
Crediteuren	4.771.558	1.928.458	6.700.016
Totaal Overige vlottende schulden	4.771.558	1.928.458	6.700.016

Overlopende passiva

Het verloop van de balanspost "Overlopende passiva" is in onderstaande tabel weergegeven en heeft een boekwaarde op 31 december 2023 van: € 22.626.511.

Verloop Overlopende passiva	Boekwaarde 1-1-2023	Mutaties 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Vooruit ontvangen bijdragen van het Rijk			
Nog te betalen BBZ JR	424.342	9.273	433.615
Vooruit ontvangen specifieke uitkeringen	8.872.438	1.591.970	10.464.408
Terug te betalen specifieke uitkeringen	1.017.023	-518.620	498.403
Totaal Vooruit ontvangen bijdragen van het Rijk	10.313.803	1.082.623	11.396.426
Overige overlopende passiva			
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.834.463	320.663	2.155.126
Kruisposten Sociaal domein	161.261	137.043	298.304
Nog te betalen bedragen	2.260.220	1.586.161	3.846.381
Overige posten	58.883	-46.841	12.042
Parkmanagement Poort van Dronten	573.059	34.318	607.377
Saldo tussenrekening Sociale zaken	1.451.413	276.014	1.727.427
Vooruitontvangsten Anterieure Overeenkomsten	1.279.267	282.481	1.561.748
Vooruitontvangsten komend boekjaar	38.942	-17.261	21.681
Totaal Overige overlopende passiva	7.657.508	2.572.577	10.230.085
Totaal Overlopende passiva	17.971.311	3.655.200	21.626.511

In de onderstaande tabel wordt weergegeven per specifieke uitkering (spuk) voor hoeveel deze op de balans staat en wat hier de mutatie van inkomsten en uitgaven is geweest. In het saldo is per 31-12-2023 ook de terugbetalingsverplichting opgenomen.

Vooruit ontvangen specifieke uitkeringen 2023						
Naam specifieke uitkering	Saldo per 31-12-2023	Inkomsten 2023	Uitgaven 2023	Terugbetaald in 2023	Saldo per 31-12-2023	20558 Terug te betalen in 2024
Stimulering verkeersveiligheidsmaatreg. 2020-2021	76.740				76.740	50.000
Woningbouwimpuls 2020-2030	4.529.566		-802.317		3.727.249	
Maatregelen overlastgevende asielzoekers 2021	100.000			-100.000	-	
Regeling huisvesting aandachtsgroepen	600.000		-2.445		597.555	
Sportakkoord 2020-2022	119.465			-62.890	56.575	56.575
Inhalen Covid 19 gerelateerde onderwijsachterstanden	465.884	221.684	-263.284		424.285	
Onderwijs Achterstanden Beleid	618.351	1.280.558	-1.043.134		855.775	41.561
Educatie en beroepsonderwijs	2.780	95.998	-65.000		33.778	
Stimulering sport	507.522	67.934	-67.934	-507.522	-	
Wet Inburgering	226.249	445.716	-192.846	-68.122	410.997	51.427
Voortijdig schoolverlaten		34.000	-34.000		-	
Regionale meld- en coördinatiecentra		122.719	-122.719		-	
Aanpak energiearmoede	793.950	234.941	-175.143		853.748	
Controle Corona toegangsbewijzen 2022	158.530			-158.530	-	
Tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	96.520			-96.520	-	
Preventieakkoord		30.000	-29.633		367	367
Maatregelen overlastgevende asielzoekers 2022-2023	58.000		-41.595		16.405	16.405
Flex- en transformatiewoningen	1.227.312		-298.720		928.592	
Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	231.209				231.209	
Onderwijsroute	36.060	38.707		-1.538	73.229	20.086
Circulaire ambachtscentra	41.322		-11.090		30.232	
Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid		778.718	-418.838		359.880	
Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie		214.001			214.001	
Sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026		656.923	-408.489		248.434	173.227
Actieplan Biodiversiteit gemeente Dronten		112.410	-46.297		66.113	
Lokale Aanpak Isolatie		508.370			508.370	
Huisvesting aandachtsgroepen 2023 gemengd wonen		170.000			170.000	
Huisvesting aandachtsgroepen 2023 flexwonen 2		841.500			841.500	
Overlastgevende asielzoekers 2023 en 2024		75.000	-48.714		26.286	
Kwijtschelding schulden SZW-domein hersteloperatie KOTA		122.737			122.737	
Provinciale uitkering inzake Buurtbus		36.900	-35.033		1.867	1.867

Meerkosten Energie Openbare Zwembaden		151.083	-64.194		86.889	86.889
Totaal specifieke uikeringen	9.889.460	6.239.899	- 4.171.425	-995.122	10.962.812	498.403

Garantstellingen

Naam rechtspersoon	Object van de garantstelling	Toelichting oorspronkelijk bedrag	1-1-2023	Mutatie	31-12-2023	Gemeentelijk aandeel in %
Stichting Impact	nieuwbouw locatie Dronten lening BNG	674.887	505.887	-20.053	485.834	100
Stichting Impact	nieuwbouw locatie Dronten lening BNG	911.500	713.979	-23.641	690.338	100
Stichting Impact	nieuwbouw locatie Dronten lening BNG	1.356.250	858.958	-45.208	813.750	100
Stichting MFG2	Stichting MFG2	4.400.000	4.133.644	-90.782	4.042.862	100
HVC Alkmaar	Middelen bedrijfsvoering (garantstelling als aandeelhouder)	11.030.000	8.449.236	-1.023.922	7.425.314	100
Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland	Garantstelling gelden derden beheer (eis DNB)	400.000	400.000	0	400.000	100
Waarborgfonds Sociale Woningbouw	Indirecte garantstelling (achtervangfunctie gemeente)	250.118.000	207.606.524	-791.524	206.815.000	25
Nationale Hypotheek Garantie (NHG)	Indirecte garantstelling (achtervangfunctie gemeente)	314.000.000	150.000.000	-20.000.000	130.000.000	50
Totaal		582.890.637	372.668.228	- 21.995.130	350.673.098	

De stand van de gewaarborgde leningen van de gemeente bedraagt per 31 december 2023 € 350.673.098. De grootste garantstellingen betreffen Oost Flevoland woondiensten (€ 206.815.00), Nationale hypotheek garantie (€ 130.000.000) en afvalbedrijf HVC (€ 7.425.314). De gemeente staat voor 25% garant voor de leningen die Oost Flevoland Woondiensten vanaf 2001 is aangegaan via het Waarborgfonds Sociale woningbouw (WSW). De gemeente heeft hier een achtervangfunctie. Dat wil zeggen dat de gemeente alleen het risico loopt een renteloze lening aan het Waarborgfonds te moeten verstrekken als OFW niet aan de verplichtingen voldoet en het vermogen van het WSW onvoldoende is om dat af te dekken. Dit risico wordt als erg klein ingeschat.

Gemeenten staan voor 50% garant voor hypothecaire leningen die zijn verstrekt met NHG condities tot 2011. Voor leningen die na 2011 zijn verstrekt met NHG, geldt dat het rijk garant staat. De garantstelling is een achtervangfunctie. NHG heeft zelf een voorziening opgebouwd waaruit de restschuld van de hypothecaire lening wordt afgelost bij de geldverstrekker. Eind 2023 was de voorziening afgerond 1,7 miljard. Als deze voorziening niet meer toereikend is wordt de achtervangfunctie aangesproken en wordt een achtergestelde renteloze lening door gemeenten en rijk verstrekt. Eind 2023 heeft gemeente Dronten nog een mogelijke garantstelling voor 797 hypothecaire leningen met een totale waarde van 130 miljoen, waarvoor we dus voor 50% garant staan. Zie ook de opgenomen risico's in paragraaf weerstandsvermogen.

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt. Er hebben zich na het opmaken van de jaarrekening geen gebeurtenissen voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

Lopende juridische procedures

Gebiedsontwikkeling

1. Er loopt een voorlopige voorziening en beroep m.b.t. een pand. Financieel risico is proceskostenveroordeling.
2. Zijdelings: Er loopt een hoger beroep m.b.t. gebruik van een zorgboerderij en units aan de rand van het perceel voor arbeidsmigranten. De gemeente is geen partij meer, maar er is een risico op vergoeding van de proceskosten.
3. Er loopt een bezwaar tegen tijdelijke huisvesting. Het risico is een kostenvergoeding.
4. De rechtbank Midden Nederland heeft in 2022 geoordeeld dat gemeente Dronten onrechtmatig heeft gehandeld in het project Nieuwe Natuur. De onrechtmatige handeling treft 7 ondernemers. De rechter heeft de eisers in de gelegenheid gesteld om hun schade te begroten. De rechtbank zou woensdag 27 maart jl. met een eindvonnis komen. Dat is nu verplaatst naar 8 mei a.s. Ten tijde van schrijven is de uitspraak daarom nog niet bekend. Naar alle waarschijnlijkheid zal de rechter oordelen dat de schade op basis van de door eiser geleverde documenten niet vastgesteld kan worden (na 1,5 jaar) en dat een schadestaatprocedure gevolgd dient te worden. Tegen dit vonnis zal naar alle waarschijnlijkheid door ons beroep worden ingesteld. In de laatste akte wijziging van eis hebben ze een schade gevorderd van € 2.5 miljoen naar aanleiding van hun deskundigenrapport.

Grondzaken

1. Er loopt een hoger beroep bij de Raad van State m.b.t. het intrekkingverzoek voor alle vergunningen van Windplan Blauw. Indien de gemeente in het ongelijk gesteld wordt bedragen de proceskosten ca. € 1500 - € 2000. De overige financiële risico's voor de gemeente zijn moeilijk in te schatten.
2. Er loopt een beroep bij de rechtbank Midden Nederland m.b.t. het intrekkingverzoek voor alle vergunningen van Windplan Groen; Idem als bij 1.
3. Er loopt een handhavingverzoek bij de gemeente m.b.t. geluidsoverlast van Windplan Groen. De financiële risico's zijn erg klein. Het risico bedraagt ca. € 1.420, - aan eventueel te verbeuren dwangsommen.

VTH

1. Bij de rechtbank loopt een zaak over een woning die in gebruik was voor de huisvesting van arbeidsmigranten zonder dat daarvoor een vergunning was verleend. Bestreden besluit heeft betrekking op een verbeurde en ingevorderde dwangsom van €5.500. De zitting heeft plaatsgevonden en er wordt gewacht op de uitspraak. Het invorderingsbesluit kan worden vernietigd en dan hoeft er niet betaald te worden aan de gemeente.
2. Er loopt een procedure tegen de vergunningverlening voor het huisvesten van arbeidsmigranten. Als de vergunning onderuit gaat, is de gemeente mogelijk schadeplichtig jegens de vergunninghouder. Dit wordt niet verwacht.

Organisatieadvies

1. Er loopt een zaak over de TOZO gelden. Het risico is laag, er is namelijk reeds terugbetaald.
2. Er loopt een Woo-zaak. Dit heeft een laag financieel risico.

Sociaal Domein

1. Er loopt een beroep en 3 hogere beroepen. Het financiële risico is beperkt tot (mogelijk) de proceskosten en het eventueel toekennen/verzwaring van een voorziening/uitkering waarmee (hogere) kosten gemoeid zijn.

Vakantie verplichting personeel

Personeel van gemeente Dronten heeft aanspraak op wettelijk en bovenwettelijk verlof. Het verschil in wettelijk en bovenwettelijk verlof is de looptijd. Wettelijke vakantie-uren vervallen 12 maanden na het kalenderjaar waarin deze vakantie-uren zijn opgebouwd en heeft op 31-12-2023 op totaal niveau een waarde van € 516.013. Voor deze verplichting is het niet toegestaan om een voorziening te vormen. Het bovenwettelijke verlof is op 31-12-2023 nog maximaal vijf jaar geldig en heeft op totaal niveau een waarde van € 580.254. Van dit totaal bedrag is € 231.666 als voorziening opgenomen. De resterende uren kunnen niet in een voorziening worden opgenomen, maar betreft wel een verplichting aan het personeel en heeft per 31-12-2023 een waarde van € 348.588. Het kan niet in de voorziening worden opgenomen, omdat het niet voldoet aan de criteria van het BBV.

Garantstelling hypothecaire leningen

Gemeente Dronten staat vanuit het verleden garant voor een aantal hypothecaire leningen. Deze garantstellingen lopen enkel af en er worden geen nieuwe garantstellingen meer uitgegeven. Per saldo is het risicobedrag, ter grootte van € 321.436, de totale omvang van de hypotheekleningen aangezien het aan gespaard kapitaal of de afkoopwaarde verzekeringen aan het einde van de looptijd van de hypotheek gebruikt wordt ter aflossing.

Naam hypotheek verstrekker	Saldo 31-12-2023	Afkoopwaarde verzekering / Kapitaal	Risicobedrag
SNS	172.501	150.613	21.888
BLG Wonen	83.133	-	83.133
Rabobank	21.682	-	21.682
Stater	298.630	164.983	133.647
ING	144.988	83.902	61.086
Totaal	720.934	399.498	321.436

Lopende verplichtingen

De onderstaande lopende verplichtingen betreffen contracten die door lopen na 31-12-2023 en zullen daarmee leiden tot een uitstroom van middelen in de komende jaren. Gemeente Dronten kent meer lopende contracten echter is op voorhand niet voor elk contract duidelijk hoeveel kosten dit jaarlijks zullen zijn.

Lopende verplichtingen	Jaarlasten	Loopt tot en met
Werkvoorzieningschap	€ 1.685.000	Onbepaalde tijd
Onderhoudswerkzaamheden groen; beheer buitensport	€ 1.295.000	31-12-2024 / 31-1-2026
IT Beheer	€ 1.105.000	31-7-2024 / Onbepaalde tijd
Vuilophaal- en afvoer	€ 945.000	30-6-2026 / 31-12-2026
Beheer zwembad	€ 900.000	31-12-2028
Leerlingenvervoer	€ 750.000	31-7-2025
Onderhoud	€ 430.000	30-11-2024 / 31-12-2024
Opvang Oekraïne	€ 405.000	4-3-2025
Dienstverlening	€ 225.000	14-8-2024 / 31-12-2026
Diverse verzekeringen	€ 155.000	1-1-2024 / 31-12-2026
Schoonmaakwerkzaamheden	€ 145.000	31-3-2024
Software en automatisering	€ 35.000	3-12-2024 / Onbepaalde tijd
Overige	€ 5.000	31-12-2026

Saldo te verrekenen verliezen VPB

Een verlies uit een bepaald jaar wordt op 2 manieren verrekend:

- Met de belastbare winst uit het voorgaande jaar. Dit wordt carry back of achterwaartse verliesverrekening genoemd.
- Met de winsten van volgende jaren. Dit wordt carry forward of voorwaartse verliesverrekening genoemd.

Een verlies wordt eerst verrekend met de winst van het voorgaande jaar. Pas daarna kan het verlies verrekend worden met de winsten van de toekomstige jaren. Er geldt een maximum voor het bedrag van de verrekening met winsten van de jaren 2023 en verder.

Als de belastbare winst in 2023 of later € 1.000.000 of lager is, dan kunnen verliezen uit voorgaande jaren verrekenen tot maximaal het bedrag van de belastbare winst.

Als de winst hoger is dan € 1.000.000 dan mag in elk geval € 1.000.000 gebruikt worden voor verliesverrekening. Van de resterende winst mag 50% worden gebruikt voor verliesverrekening.

Het saldo te verrekenen verliezen van de gemeente Dronten bedraagt per 31-12-2023: - € 2.164.874.

Zie voor aanvullende toelichting eerder in het boekwerk bij vennootschapsbelasting.

Het verloop van de te verrekenen verliezen is als volgt:

Boekjaar	Verlies	Verrekening					Saldo
		2018	2019	2020	2021	2022	
2016	-771.500	771.500	-	-	-	-	-
2017	-1.092.161	366.433	-	725.728	-	-	-
2018	-	-	-	-	-	-	-
2019	-814.234	-	-	247.285	566.949	-	-
2020	-	-	-	-	-	-	-
2021	-	-	-	-	-	-	-
2022	-4.200.796	-	-	-	2.035.922	-	-2.164.874
Totaal	-6.878.691	1.137.933	-	973.013	2.602.871	-	-2.164.874

Modelverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 28 maart 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.575.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De constateerde afwijkingen betreffen:

A Begrotingscriterium		Bruto
1	Overschrijding exploitatiebudgetten programma's en algemene dekkingsmiddelen begroot vs werkelijk	4.193
2	Overschrijding kredieten	634
3	Niet geautoriseerde mutaties reserves	0
4a	Overschrijding van baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid	12.295
4b	Onderschrijding van baten en lasten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid	8.451
A Subtotaal Bruto begrotingsonrechtmatigheden		25.573
B	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid.	9.956
C Totaal begrotingsonrechtmatigheden (netto) = A - B		15.617
D Voorwaardencriterium		Bruto
1	Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	1.671
2	Overige onrechtmatigheden (subsidie, inkoop en loonkosten)	22
D Totaal voorwaardencriterium		1.693
E Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium		0
F Totaal rechtmatigheidsfouten = A + D + E		27.266
G	Verantwoordingsgrens	1%
	Totaal lasten inclusief toevoegingen aan de reserves	157.500
Verantwoordingsgrens in euro		1.575

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke acties ondernomen worden om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen. In de toelichting op de balans is een uitgebreide toelichting opgenomen over de begrotingsrechtmatigheid.

Begrotingsrechtmatigheid

In deze paragraaf lichten we de begrotingsrechtmatigheid in details toe. De volgende tabel is op basis van de nieuwe regelgeving opgesteld en geeft de bruto onrechtmatigheid weer. Daarnaast is er een extra onderdeel opgenomen waarin we de begrotingsonrechtmatigheden weergeven die binnen de huidige financiële verordening als acceptabel worden beschouwd (onderdeel B van bovenstaande tabel).

A	Begrotingscriterium	Bruto
1a	Overschrijding lasten programma's	1.752
1b	Overschrijding algemene dekkingsmiddelen	2.441
2	Overschrijding kredieten	634
3	Ongeautoriseerde reservemutaties	0
4a	Overschrijding van baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld.	12.295
4b	Onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld.	8.451
A	Totaal Begrotingsonrechtmatigheden baten en lasten	25.573
B	Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	9.956
C	Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	15.617
Bij B	Acceptabele begrotingsonrechtmatigheden (passend binnen vooraf vastgesteld beleid)	Totaal
B1	Reeds besloten of te besluiten in Raadsvoorstel jaarrekening 2023	6.328
B1	Acceptabel conform financiële verordening 4a "Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren"	518
B3	Acceptabel conform financiële verordening 4b "Er is sprake van een open-einde regeling"	3.110
B	Totaal Begrotingsonrechtmatigheden baten en lasten (na correctie acceptabele over en onderschrijdingen)	9.956

Toelichting op begrotingscriterium

1a Overschrijding lasten programma's

De lasten zijn bij de programma's 1 Veiligheid (72k), programma 6 Sociaal domein (1.236k) en programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (444k) overschreden. De verklaring voor deze overschrijdingen zijn in de afwijkingen bij de programma's te vinden. In voorgaande jaren zouden we deze bedragen via de indenniteitsprocedure hebben meegenomen.

1b Overschrijding algemene dekkingsmiddelen

De lasten op de algemene dekkingsmiddelen zijn met een bedrag van 2.441k overschreden. Deze overschrijding is ontstaan omdat de interne rekenrente na 31 december 2023 aangepast moest worden en daardoor de begroting niet aangepast kon worden. De effecten op de programma's van deze budgetneutrale herrekening zijn individueel in de programma's vermeld. Deze overschrijding werd voorgaande jaren niet meegenomen.

2 Overschrijding investeringskredieten

Voor een totaal van € 634.491 worden de investeringskredieten overschreden. Dit betreft de volgende kredieten. Voor deze kredieten geldt dat de voornaamste oorzaak is dat de prijzen gestegen zijn door de economische omstandigheden, waardoor materiaal en uitvoeringskosten gestegen zijn.

Omschrijving	Bedrag Begroot	Bedrag Werkelijk	Overschrijding
Pekelwatertank	50	51	-1
Swifterbant renoveren toplaag tr.veld	31	36	-5
Aanpassing milieustraat 2022	247	280	-33
Vervanging minicontainers	208	291	-83
Ondergrondse containers	133	402	-269
MFC Swifterbant (totaal)	2.583	2.826	-242
Totaal overschrijding	3.252	3.887	-634

We lichten de grootste overschrijdingen toe:

Ondergrondse containers

De aanschaf van de ondergrondse container is hoger uitgevallen dan het krediet ruimte voor biedt. Dit komt omdat in de anterieure overeenkomst van De Boeg deze kosten niet zijn meegenomen, maar de realisatie wel moest plaatsvinden op basis van ons Grondstoffenbeleidsplan 2021-2025. De werkelijke kosten zullen geactiveerd worden en vanaf 2024 als structurele kapitaallasten worden doorberekend.

Vervanging minicontainers

Er zijn meer minicontainers noodzakelijk gebleken dan eerder aangenomen door groei, opbouw voorraad en uitloop van het vervangingsproject van 2022.

Bestemmingsreserve MFG 2 Biddinghuizen (voorzien voor MFC Swifterbant)

Bij de Jaarstukken 2022 is aangekondigd dat deze reserve werd opgeheven ten gunste van de ontwikkeling van het MFC Swifterbant. Formeel zou dit bij de herijking van de Nota Reserves en Voorzieningen worden vastgesteld. De Nota is nog niet herijkt, waardoor zowel de dotatie (€ 258.483) en benodigde onttrekking voor de overschrijding van het investeringskrediet niet plaatsvinden (€ 222.523).

Wij stellen daarom voor het overschreden bedrag te dekken uit het begrotingssaldo en vervolgens de reserve bij het vaststellen van de Nota te laten vrijvallen ten gunste van het begrotingssaldo.

3 Ongeautoriseerde reservemutaties

Alle mutaties op de reserves zijn rechtmatig uitgevoerd.

4a en 4b Over en onderschrijdingen op lasten en baten

In voorgaande jaren en op basis van de financiële verordening zouden deze overschrijdingen niet meegenomen zijn onder de onrechtmatigheid van de begroting. Omdat onze financiële verordening niet aangepast kon worden naar de nieuwe regelgeving, vallen deze wel onder de onrechtmatige uitgaven.

Inhoudelijk zijn dit

- Alle overschrijdingen op de baten van de programma's (4a)
- Alle overschrijdingen op de baten van algemene dekkingsmiddelen overhead, onvoorzien uitgaven en vennootschapsbelasting (4a)
- Alle onderschrijdingen op de baten en lasten van de programma's (4b)
- Alle onderschrijdingen op de baten en lasten van algemene dekkingsmiddelen overhead, onvoorzien uitgaven en vennootschapsbelasting (4b)

B Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden

Een aantal over- en onderschrijdingen van baten en lasten kunnen op basis van de

financiële verordening of besluitvorming als acceptabel gezien worden. Door deze acceptabele over- en onderschrijdingen te laten zien geven we een reëler beeld van de onrechtmatigheid van de begroting.

B1 Reeds besloten of te besluiten jaarrekening 2023

Onder deze categorie vallen de reeds goedgekeurde budgetoverhevelingen (3.014k), de overhevelingen naar 2024 van de extra inkomsten voor de omgevingsvergunningen (2.592k) en de overhevelingen naar 2024 van de middelen uit de decembercirculaire (722k).

B2 Acceptabel conform financiële verordening 4a

De uitgaven en inkomsten van pakket 6M3 Arbeidsparticipatie en minima ondersteunende regelingen zorgen beide voor de overschrijding die ongeveer gelijk is. Daarom hebben we het totaal van deze overschrijdingen meegenomen (518k).

B3 Acceptabel conform financiële verordening 4b

Het pakket 6p Opgroeien en opvoeden is een open einde regeling. Conform de financiële verordening kunnen we deze overschrijding als acceptabel meenemen (3.110k).

Overzicht van baten en lasten en de toelichting

Overzicht van baten en lasten en de toelichting

Overzicht van baten en lasten 2023 (x € 1.000)	Realisatie 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Verschil 2023
Lasten					
0 Bestuur en ondersteuning	-6.389	-9.362	-9.248	-6.920	2.328
1 Veiligheid	-5.161	-5.055	-6.002	-6.074	-72
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	-7.484	-7.556	-8.285	-8.048	237
3 Economie	-1.716	-1.981	-2.132	-1.652	480
4 Onderwijs	-6.192	-7.045	-7.452	-6.915	538
5 Sport, cultuur en recreatie	-17.100	-16.587	-20.674	-18.425	2.249
6 Sociaal domein	-49.891	-44.460	-56.193	-57.429	-1.236
7 Volksgezondheid en milieu	-10.762	-11.703	-12.904	-11.784	1.120
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-10.677	-6.009	-8.790	-9.234	-444
Subtotaal Exploitatie Lasten	-115.372	-109.758	-131.680	-126.479	5.201
Baten					
0 Bestuur en ondersteuning	5.752	925	922	1.285	362
1 Veiligheid	393	125	439	555	115
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	256	212	230	352	121
3 Economie	1.802	575	575	1.795	1.221
4 Onderwijs	1.528	1.672	1.958	1.778	-180
5 Sport, cultuur en recreatie	2.334	1.317	1.867	1.844	-23
6 Sociaal domein	17.660	10.683	19.846	20.968	1.122
7 Volksgezondheid en milieu	9.427	10.341	11.348	10.983	-365
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	5.201	2.963	4.103	8.668	4.565
Subtotaal Exploitatie Baten	44.354	28.812	41.289	48.285	6.996
Subtotaal van baten en lasten excl. algemene dekkingsmiddelen, overhead, onvoorzien, vennootschapsbelasting en mutaties reserves	-71.018	-80.945	-90.391	-78.253	12.138

Overzicht van baten en lasten 2023 (x € 1.000)	Realisatie 2022	Primitieve begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Verschil 2023
Lasten Algemene dekkingsmiddelen					
(Inflatie)correctie voorzieningen	-156	-159	-159	-188	-29
Geldleningen en uitzettingen < 1 jaar	0	0	-5	11	16
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	-11	0	0	-63	-63
Overige financiële middelen	-98	-115	-115	-161	-47
Saldo van financieringsfunctie	-1.528	-563	-563	-2.882	-2.319
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen Lasten	-1.794	-837	-842	-3.283	-2.441
Baten Algemene dekkingsmiddelen					
Uitkeringen gemeentefonds	81.162	76.155	79.276	82.379	3.103
Bespaarde rente	5.487	4.922	4.922	5.753	1.897
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	12.656	14.210	14.919	14.965	46
Overige financiële middelen	495	309	419	501	82
Saldo van financieringsfunctie	824	643	1.774	2.432	658
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen Baten	100.624	96.239	101.309	106.029	4.720
Saldo baten en lasten Algemene dekkingsmiddelen	98.830	95.403	100.468	102.746	2.279
Subtotaal Overhead Lasten	-16.463	-17.431	-19.648	-19.380	267
Subtotaal Overhead Baten	267	232	272	341	69
Saldo overhead	-16.196	-17.199	-19.376	-19.039	337
Saldo Onvoorzien uitgaven	0	-84	-61	0	61
Saldo Vennootschapsbelasting	-831	0	-645	-42	602

Totale lasten exclusief reserves	-134.460	-128.459	-152.875	-149.705	3.170
Totale baten exclusief reserves	145.246	125.633	142.870	155.118	12.248
Saldo van baten en lasten	10.786	-2.825	-10.005	5.412	15.417
Toevoegingen aan reserves	-8.191	-685	-1.668	-7.839	-6.172
Onttrekkingen uit reserves	8.925	3.022	14.978	9.214	-5.763
Saldo reserves	734	2.338	13.310	1.375	-11.935
Resultaat	11.520	-488	3.305	6.787	3.482

Financiële positie en de toelichting

Financiële positie / structureel evenwicht

FINANCIELE POSITIE	Realisatie 2022	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023
STRUCTUREEL EVENWICHT			
TOTAAL			
Totaal baten	145.243	142.870	155.118
Totaal lasten	-134.460	-152.875	-149.705
Resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	10.783	-10.005	5.412
Onttrekking reserves (baten)	8.925	14.978	9.214
Dotatie reserves (lasten)	-8.191	-1.668	-7.839
Resultaat reserves	734	13.310	1.375
Totaal baten (na reserves)	154.168	157.848	164.332
Totaal lasten (na reserves)	-142.651	-154.543	-157.544
Totaal resultaat (na mutatie reserves)	11.517	3.305	6.787
INCIDENTEEL			
Totaal baten	25.506	13.038	10.428
Totaal lasten	-15.157	-24.957	-10.547
Incidenteel resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	10.349	-11.919	-119
Onttrekking uit incidenteel reserves (baten)	6.147	12.895	7.402
Dotatie aan incidenteel reserves (lasten)	-7.362	-983	-7.154
Incidenteel resultaat reserves	-1.215	11.912	248
Totaal baten (na reserves)	31.653	25.933	17.830
Totaal lasten (na reserves)	-22.519	-25.940	-17.701
Totaal incidenteel resultaat (na mutatie reserves)	9.134	-7	129
STRUCTUREEL			
Totaal baten	119.737	129.832	144.690
Totaal lasten	-119.303	-127.918	-139.158
Structureel resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	434	1.914	5.532
Onttrekking reserves (baten)	2.778	2.083	1.812
Dotatie reserves (lasten)	-829	-685	-685
Structureel resultaat reserves	1.949	1.398	1.127
Totaal baten (na reserves)	122.515	131.915	146.502
Totaal lasten (na reserves)	-120.132	-128.603	-139.843
Totaal structureel resultaat (na mutatie reserves)	2.383	3.312	6.659
Structurele exploitatieruimte (BBV) in %	1,64%	2,32%	4,29%

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende

(bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten. Hieronder volgt een overzicht van de structurele reserves van de gemeente.

Naam reserve	Saldo per 1-1-2023	Mutaties Structureel 2023	Saldo per 31-12-2023
Bestemmingsreserve de Reest	363.418	-16.519	346.899
Bestemmingsreserve uitbr. investeringen 1999-2005 excl. Meerpaal	1.328.795	-105.989	1.222.806
Bestemmingsreserve huisvesting gemeentehuis	17.314.703	-1.089.943	16.224.760
Bestemmingsreserve De Zuid - Walvisstraat	2.697.148	-46.672	2.650.476
Bestemmingsreserve kapitaallasten scholencomplex Dronten - West	49.836	-5.691	44.145
Bestemmingsreserve kap.lasten Aat de Jonge zwembad	1.654.454	-114.113	1.540.341
Bestemmingsreserve Meerpaal gebouw	6.296.343	-432.663	5.863.680
Bestemmingsreserve realisatie MFC Swifterbant	3.590.641	0	3.590.641
Totaal Structurele Bestemmingsreserves	33.295.338	-1.811.590	31.483.748

EMU-saldo

Het EMU-saldo geeft het saldo van de inkomende en uitgaande geldstromen die daadwerkelijk in het kalenderjaar 2022 hebben plaatsgevonden minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking. Dit is de wijze waarop de landen in de Eurozone hun EMU-saldo berekenen en waarover ook begrotingsafspraken zijn gemaakt. In het bestuurlijk overleg tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken, VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) en IPO (Interprovinciaal Overleg) is afgesproken dat het Rijk en de lokale overheden gezamenlijk werken aan het beheersen van het EMU-tekort. De EMU-tekortnorm decentrale overheden voor 2023 bedraagt -0,4 van het bruto binnenlands product. Deze norm is voor 4 jaar vastgesteld. 2019-2022 en deze tekortnorm is verdeeld over de decentrale overheidslagen inclusief hun gemeenschappelijke regelingen. Het aandeel voor de gemeenten betreft -0,27% van het bbp. Het EMU-saldo kan gezien worden als een extra financieel kengetal, naast de andere vijf verplichte financiële kengetallen zoals de solvabiliteit en de (netto) schuldquote. Het EMU-saldo heeft een vergelijkbare functie als het kasstroomoverzicht in het bedrijfsleven.

EMU-saldo (x € 1.000)	+ / -	Realisatie 2023
Exploitatiesaldo (voor toevoeging aan/onttrekking uit reserves)	+	5.412
Mutatie (im)materiële vaste activa	-	519
Mutatie voorzieningen	+	2.017
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-	1.122
Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	-	-
EMU-saldo		5.788

WNT-verantwoording

Het doel van de WNT is het tegengaan van bovenmatige beloningen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi) publieke sector. In de WNT worden inkomens en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen met een

publieke taak, genormeerd en openbaar gemaakt. Jaarlijks worden de bezoldigingsnormen in een ministeriële regeling vastgesteld.

WNT-register

Het WNT-register bevat instellingen die onder de Wet normering topinkomens (WNT) vallen.

In het WNT-register staan de rechtspersonen die onder de WNT vallen, waaronder de gemeente Dronten. De volgende grondslag/ status is gepubliceerd:

- WNT-register
- De WNT is van toepassing op Gemeente Dronten. Het voor Gemeente Dronten toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000; dit betreft het algemene bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

GEGEVENS 2023			
bedragen x € 1	E.M. Geldorp	T. van Lenthe	J.D. Pruim
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 30-11	25-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	107.732	125.488	144.931
Beloningen betaalbaar op termijn	17.549	19.879	-
Subtotaal	125.281	145.367	144.931
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	204.060	207.726
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	125.281	145.367	144.931
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegen onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
GEGEVENS 2022			
bedragen x € 1	E.M. Geldorp	T. van Lenthe	
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	101.589	127.174	
Beloningen betaalbaar op termijn	17.687	21.277	
Subtotaal	119.276	148.451	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	216.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	
Bezoldiging	119.276	148.451	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegen onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 tot en met 12

Niet van toepassing.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder

Niet van toepassing.

1e Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900
Niet van toepassing.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is
Niet van toepassing.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is
Niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking
Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3a. Bezoldiging en/of ontslaguitkering niet-topfunctionarissen
Niet van toepassing.

Bij de samenstelling van de in deze paragraaf opgenomen verantwoording uit hoofde van de WNT is de website van Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (Wet normering topinkomens) als uitgangspunt gehanteerd.

Single Information Single Audit (SiSa)

Deze bijlage wordt sinds 2006 verplicht opgenomen in de jaarrekening, op basis van de gelijknamige Algemene Maatregel van Bestuur. Hierin wordt verantwoording afgelegd over de besteding van door het Rijk verstrekte specifieke uitkeringen. Voorheen werd daarover per uitkering afzonderlijk verantwoording afgelegd. Met het opnemen van deze bijlage in de jaarstukken wordt beoogd de verantwoording te vereenvoudigen, doordat een afzonderlijke controleverklaring achterwege kan blijven; deze wordt opgenomen in de accountantsverklaring over de jaarrekening.

De specifieke uitkeringen waarvoor in dit overzicht in 2023 verantwoording wordt afgelegd zijn:

- JenV A15 - Maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2022 en 2023
- JenV A16 - Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne
- JenV A24 - Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2023 en 2024
- FIN B2 - Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021
- BZK C9 - Specifieke uitkering woningbouwimpuls tranche 2
- BZK C209 - Meerjarige regeling specifieke uitkeringen voor huisvesting aandachtsgroepen (RHA 2023)
- BZK C209 - Meerjarige regeling specifieke uitkeringen voor huisvesting aandachtsgroepen (RHA 2023)

- BZK C41B - Specifieke uitkering Regeling flexibele inzet woningbouw (SiSa tussen medeoverheden)
- BZK C55 - Aanpak energie armoede
- BZK C56 - Regeling specifieke uitkeringen voor huisvesting aandachtsgroepen (RHA 2021)
- BZK C62 - Regeling specifieke uitkering kwijschelding gemeentelijke belastingen
- BZK C85 - Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen
- BZK C92 - Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid
- BZK C94 - Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie
- OCW D8 - Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid
- OCW D14 - Middelen inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen
- IenW E20 - Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021
- IenW E21 - Regeling specifieke uitkering Circulaire Ambachtscentra
- IenW E44B - Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)
- IenW E84 - Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023
- EZK F28 - Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)
- SZW G2 - Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2023
- SZW G3 - Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 gemeentedeel 2023
- SZW G4 - Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers en de Tijdelijke regeling overbruggingsregeling (Tozo) gemeentedeel 2023
- SZW G10 - Wet inburgering 2021 gemeentedeel 2023
- SZW G12 - Kwijschelding publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
- SZW G13 - Regeling specifieke uitkering onderwijsroute
- VWS H4 - Specifieke uitkering stimulering sport
- VWS H8 - Specifieke uitkering Regeling Sportakkoord 2020-2022
- VWS H12 - Specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken
- VWS H30 - Specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026
- VWS H32 - Specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden
- VWS H35B - Specifieke uitkering IZA

Voor de wijze waarop de SiSa-informatie in het jaarverslag moet worden opgenomen, heeft het Rijk een format en indicatoren vastgesteld. Op de volgende pagina's treft u dit overzicht aan.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024								
Vers trek ker	Uitker ingsco de	Specifieke uitkering	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		Juridische grondslag						
		Ontvanger						
JenV	A15	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2022 en 2023	Besteding (jaar T) - zelfstandige uitvoering	Cumulatieve besteding uitvoering projectplan (t/m jaar T) - inclusief uitvoering door derden	Besteding (jaar T) (gedeeltelij k) verantwoor d o.b.v. voorlopige toekenning en? (Ja/Nee)	Toelichting op projecten die afwijken van voorlopige toekenning	Project afgerond (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
			Indicator: A15/01	Indicator: A15/02	Indicator: A15/03	Indicator: A15/04	Indicator: A15/05	Indicator: A15/06
		1	€ 41.595	€ 83.595	Ja		Ja	Nee
JenV	A16	Bekostigingsregeli ng opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerd e gemeentelij ke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzondering sbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedinge n ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) - uitzonderin gsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringko sten	Besteding (jaar T) uitvoeringsko sten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkin gen (POO)
		Gemeenten	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: A16/01	Indicator: A16/02	Indicator: A16/03	Indicator: A16/04	Indicator: A16/05	Indicator: A16/06
			€ 6.122.080	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 103.512
			Totaal bedrag vorderingen (/	Vul in totaal te ontvangen normbedrag	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		

			onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO	uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Som indicatoren 01/02/04/05/06/07 en 08		
			Aard controle R Indicator: A16/07	Aard controle R Indicator: A16/08	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10	
			€ 8.263	€ 60.900	€ 6.294.755	€ 12.814.107	
JenV	A24	Regeling eenmalige specifieke uitkering voor gemeenten in verband met het treffen van maatregelen ter vermindering van overlast en criminaliteit veroorzaakt door asielzoekers in 2023 en 2024 Gemeenten	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: A24/01	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: A24/02	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A24/03	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld Aard controle n.v.t. Indicator: A24/04	
			€ 48.714	€ 48.714	Nee	Middelen zijn beschikbaar tot 31-12-2024.	
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) Aard controle R Indicator: B2/01	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) Aard controle D2 Indicator: B2/03	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05
			10	111	9	48	Nee
							Nee

			Wijziging keuze per (2023/2024)	Eindverantw oording (Ja/Nee)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10</i>	
			2023	Nee	66.280	66.280	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten
			<i>Aard controle R Indicator: B2/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/15</i>
			€ 179.302	€ 296.240	€ 0	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedra g onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde n (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedra gen	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedra gen	Reeks 2 Normbedra g onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedra gen	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedra gen	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedrag en
			<i>Aard controle R Indicator: B2/17</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/18</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/19</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/20</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/21</i>
			Reeks 2 Normbedra g onderdeel e (afhankelijk van aantal	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel)	Reeks 2 Normbedra g onderdeel f x aantal driegesprek ken (jaar	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekk en	Totaal Totale verantwoordin g (jaar T) voor de SPUK B2 regeling

			(potentieel gedupeerde n), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)	T) (artikel 3)	cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)		
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Indicator: B2/27</i>	
			<i>Indicator: B2/23</i>	<i>Indicator: B2/24</i>	<i>Indicator: B2/25</i>	<i>Indicator: B2/26</i>	<i>Indicator: B2/27</i>	
							€ 245.582	
BZK	C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls	Projectnaam/nummer	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Afgesproken datum van start bouw van de eerste woning uit de projectaanvraag binnen 3 jaar na toekenning gehaald? (Ja/Nee)	Aantal woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)
		Tranche 1 t/m 5 Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle D1</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: C9/01</i>	<i>Indicator: C9/02</i>	<i>Indicator: C9/03</i>	<i>Indicator: C9/04</i>	<i>Indicator: C9/05</i>	<i>Indicator: C9/06</i>
		1	2021-0000014500	Ja	Ja	75	75	75
			Kopie projectnaam/nummer	Uitvoering WBI-maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 15 verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Opbrengsten (jaar T)	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: C9/07</i>	<i>Indicator: C9/08</i>	<i>Indicator: C9/09</i>	<i>Indicator: C9/10</i>	<i>Indicator: C9/11</i>	<i>Indicator: C9/12</i>
		1	2021-0000014500	Ja	€ 1.604.635	€ 2.390.504	€ 0	€ 0
			Kopie projectnaam/nummer	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee)	Toelichting afwijking(en)	Eindverantwoording/project afgerond (ja/nee)		

				- bij Nee is indicator 15 verplicht				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/15</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C9/16</i>		
		1	2021-0000014500	Ja		Nee		
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoning en aan wie energiebesparende voorziening en zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoning en aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06</i>
			0	€ 32.230	€ 32.230	0	€ 81.736	€ 81.736
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huishouders heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			

			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07	Aard controle R Indicator: C55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09			
			690	€ 61.177	€ 61.177			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteits besparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteits besparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energie rekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15
			0	0	0	11	690	0
BZK	C56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Beschikking nummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C56/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/02	Aard controle R Indicator: C56/03	Aard controle R Indicator: C56/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/06
			1 RHA2021-02275591	Flexwonen Dronten	€ 2.445	€ 2.445	0	0
			Kopie Projectnaam	Opbrengsten jaar T	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: C56/07	Aard controle R Indicator: C56/08	Aard controle R Indicator: C56/09	Aard controle R Indicator: C56/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/12
1			Flexwonen Dronten	€ 0	€ 0	Ja	Ja	Nee

			Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet?				
			Aard controle n.v.t. Indicator: C56/13	Aard controle n.v.t. Indicator: C56/14				
			Nee	Ja				
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelding van gemeentelijke belastingen Aard controle R Indicator: C62/01	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02				
			€ 4.396	Nee				
BZK	C85	Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen	Projectnaam	Cumulatief aantal flex- of transformatiewoningen gerealiseerd per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd voor Ontheemden of vergunninghouders per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project - inclusief uitvoering door derden	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per project - inclusief uitvoering door derden	
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C85/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C85/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C85/03	Aard controle R Indicator: C85/04	Aard controle R Indicator: C85/05	
		1 Huisvesting van Ontheemden en Statushouders via flex- en transformatiewoningen	0	0	0	€ 346.130		

			Kopie projectnaam	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C85/06	Aard controle n.v.t. Indicator: C85/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C85/08			
		1	Huisvesting van Ontheemden en Statushouders via flex-en transformatiewoningen	Nee	Nee			
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
			€ 40.757	€ 0	1	70	255	
BZK	C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikking snummer	Besteding (jaar T)	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...]	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] ,eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedeelde woningen
			Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01	Aard controle R Indicator: C94/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03	Aard controle R Indicator: C94/04	Aard controle R Indicator: C94/05	Aard controle R Indicator: C94/06
		1	LAI23-03445186	€ 0	0	0	0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is	Eindverantwoording (ja/nee)		

			aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling	als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.			
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.		
			Indicator: C94/07	Indicator: C94/08	Indicator: C94/09	Indicator: C94/10		
		1	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
BZK	C209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikking snummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle D2	Aard controle n.v.t.
			Indicator: C209/01	Indicator: C209/02	Indicator: C209/03	Indicator: C209/04	Indicator: C209/05	Indicator: C209/06
		1	RHA2023-03498434	Flexwonen 2	€ 0	€ 0	€ 0	0
		2	RHA2023-03499407	Gemengd wonen	€ 0	€ 0	€ 0	0
			Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)		
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R.		
			Indicator: C209/07	Indicator: C209/08	Indicator: C209/09	Indicator: C209/10		
		1	Flexwonen 2	0	Ja	Ja		
		2	Gemengd wonen	0	Ja	Ja		

			Eindverant woording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C209/11</i>					
			Nee					
OCW	D8	Onderwijsachterst andenbeleid 2023- 2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorziening en voor voorschools e educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseis en (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoo lse educatie met bevoegde gezagsorga nen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeel zalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>	
			€ 823.650	€ 78.066	€ 141.417	€ 0	€ 576.790	
			Hieronder per regel één gemeente(c ode) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoor dingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekt e middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsac hterstanden beleid	Hieronder per regel één gemeente(c ode) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoor dingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekt e middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsac hterstanden beleid		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/09</i>		
			1					
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	

		onderwijsvertragingen	e samen opgeteld	bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/05</i>	
			€ 250.583	€ 0	€ 12.700	€ 0	€ 465.884	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D14/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D14/09</i>		
		1						
Ien W	E20	Regeling stimuleringsverkeersmaatregelen 2020-2021	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
		Provincies en Gemeenten	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E20/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E20/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E20/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E20/04</i>		
			€ 0	€ 51.746	€ 24.246	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in	De hoeveelheid opgeleverd	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		

				(jaar T)? (Ja/Nee)	e verkeersvei ligheids- maatregela n per type maatregel (stuks, meters)				
				Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08		
			1	108 Aanleg van een kruispuntpl ateau ETW- ETW aantal in st	Ja	1			
			2	122 Aanleg van een kruispuntpl ateau ETW- ETW aantal in st	Nee	0	niet tijdig uitgevoerd, middelen worden terugbetaald .		
			3	207 Aanleg van een vrijliggend fiets- /bromfietsp ad op een 50 km/uur weg of een 80 km/uur weg aantal in meters	Nee	0			
			4	218 Aanleg van een veilige voetgangers oversteekpl aats aantal in st	Nee	0			
Ien W	E21	Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra Gemeenten en GR'en	Beschikking snummer Aard controle n.v.t. Indicator: E21/01	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: E21/02	Cumulatiev e besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E21/03	Cofinancierin g (jaar T) Aard controle R Indicator: E21/04	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E21/05	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E21/06	
			1	IENW/BSK- 2022/29922 3	€ 35.124	€ 35.124	€ 24.034	€ 24.034	Nee
				Kopie beschikking snummer	Is voldaan aan artikel 15 van de regeling specifieke uitkering circulaire ambachtsce	Toelichting aan welke voorwaarde (n) van artikel 15 vd regeling word(t)(en) niet voldaan? (a			

				ntra? (Ja/Nee)	of/en b of/en c)? (verplicht als bij 06 Nee is ingevuld)			
				Aard controle n.v.t. Indicator: E21/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E21/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E21/09		
			1 IENW/BSK- 2022/29922 3	Ja	Het project wordt in 2024 afgerond.			
Ien W	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoor dingsinformatie voor die medeoverh eid invullen	Beschikkings nummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1 030012 Provincie Flevoland	5000005238	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkings nummer	Eindverant woording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1 030012 Provincie Flevoland	5000005238	Nee			
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkings nummer	Naam/num mer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.		

			Indicator: E44B/10	Indicator: E44B/11	Indicator: E44B/12	Indicator: E44B/13	
			1 030012 Provincie Flevoland	5000005238	Vergroten van de afvoercapa citeit	Nee	
Ien W	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheid smaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatiev e eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)	
			Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: E84/01	Indicator: E84/02	Indicator: E84/03	Indicator: E84/04	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			Naam/num mer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelhei d opgeleverd e verkeersvei ligheids- maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: E84/05	Indicator: E84/06	Indicator: E84/07	Indicator: E84/08	
			1 345 Geregelde oversteekpl aats (GOP) in gebiedsonts luitingsweg 50 km/h aantal in Stuks	Nee	0		
			2 349 Aanleg van een snelheidsre mmend plateau voor een fietsoverste ek, alleen bij een kruispunt a antal in Stuks	Nee	0		
			3 360 Aanleg van een kruispuntpl ateau ETW- ETW 60	Nee	0		

			km/h aantal in Stuks					
EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
			Indicator: F28/01	Indicator: F28/02	Indicator: F28/03	Indicator: F28/04	Indicator: F28/05	Indicator: F28/06
			€ 293.841	€ 124.200	€ 797	€ 418.838	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t.					
			Indicator: F28/07					
			Nee					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R
			Indicator: G2/01	Indicator: G2/02	Indicator: G2/03	Indicator: G2/04	Indicator: G2/05	Indicator: G2/06
			€ 8.419.509	€ 110.388	€ 303.138	€ 1.420	€ 102.740	€ 765
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden en schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie

			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/07</i>	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/08</i>	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/09</i>	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/10</i>	Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/11</i>	kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/12</i>
			€ 103.512	€ 22.145	€ 0	€ 987.828	€ 20.285	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G2/14</i>				
			€ 0	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Gemeente	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) Bob Gemeente	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) onderzoeks kosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente

		Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
			€ 43.000	€ 39.589	€ 56.476	€ 0	€ 0	€ 0
		BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstreking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstreking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen kinderopvangtoeslagaffaire			
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
		<i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>		
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeente deel 2023	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig)
		Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>

			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 2.135	€ 76.703	€ 4.514
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 8.216	€ 8.805	€ 1.090
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 4.241	€ 11.519	€ 995
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 1.167	€ 2.693	€ 332
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 400	€ 1.022	€ 160
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 16.159	€ 100.742	€ 7.091
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstreking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
				Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.			
			Indicator: G4/07	Indicator: G4/08	Indicator: G4/09	Indicator: G4/10			
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0			Ja
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0			Ja
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0			Ja
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0			Ja
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0			Ja
			6	Totaal	0	0			N.v.t.
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		

		Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Kopie regeling		Levensonder houd - Gederfde baten die voortvloei en uit kijtschelde n schulden levensonder houd Tozo in jaar T i.v.m. de herstelopera tie kinderopvan gtoeslagaffai re	Levensonde rhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kijwt te schelden schulden levensonde rhoud Tozo i.v.m. de herstelopera tie kinderopva ngtoeslagaf faire	Kapitaalverst rekkingen - Gederfde baten die voortvloei en uit kijtschelde n van achterstallig e betalingen op kapitaalverst rekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de herstelopera tie kinderopvan gtoeslagaffai re		
		Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Aard controle R Indicator: G4/17	Aard controle D2 Indicator: G4/18	Aard controle R Indicator: G4/19	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		€ 0	€ 0	€ 0	
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		€ 0	€ 0	€ 0	
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)		€ 0	€ 0	€ 0	

			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6	Totaal	0	0	0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.			
			Indicator: G10/01	Indicator: G10/02	Indicator: G10/03			
			€ 192.846	€ 0	Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.			

			Indicator: G12/01	Indicator: G12/02	Indicator: G12/03			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2023	Bestedingen onderwijsro ute (jaar T)	Baten onderwijsrou te (jaar T) (exclusief Rijk)	Bestedinge n overige voorziening en (jaar T)	Baten overige voorzieninge n (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Ontvangen Rijksbijdrag e (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie				
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 67.934	€ 91.336				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenom en is
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			1 Renovatie toplaag trainingsvel d Swift 64	€ 6.269	€ 6.269	€ 0	€ 0	
			2 Onderhoud + schades buitensport	€ 81.524	€ 0	€ 81.524	€ 0	
			3 Advieskoste n verplaatsing sportpark	€ 1.705	€ 1.705	€ 0	€ 0	De subsidiabe le advieskoste n voor

								investering en sportpark à € 9.741 waren niet in de initiële aanvraag opgenomen . Deze kosten komen in aanmerking voor art. 13 bij een aanvullende uitkering (uitkering : 17,5% x € 9.741 = € 1.705).	
			4	Nadeel wijziging BTW mengpercentage	€ 1.838	€ 0	€ 0	€ 1.838	
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikking snummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Aard controle R Indicator: H8/03	Aard controle R Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06	
			1	1042319	€ 56.574	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie beschikking snummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08					
			1	1042319	Ja				
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle R Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/04			

			€ 29.634	€ 29.634	Ja	Ja		
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Besteding (jaar T) per onderdeel Aard controle R Indicator: H30/03	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024? Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
		1	Lokaal Sportakkoord	€ 28.523	€ 9.888	€ 5.704	€ 9.888	Ja
		2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 196.374	€ 196.374	€ 0	€ 196.374	Ja
		3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 43.882	€ 43.882	€ 0	€ 43.882	Ja
		4	Kansrijke Start	€ 32.912	€ 19.456	€ 6.582	€ 19.456	Ja
		5	Mentale Gezondheid	€ 15.359	€ 0	€ 3.071	€ 0	N.v.t.
		6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 38.397	€ 0	€ 7.679	€ 0	N.v.t.
		7	Valpreventie	€ 112.998	€ 13.633	€ 22.599	€ 13.633	Ja
		8	Leefomgeving	€ 21.941	€ 12.301	€ 4.388	€ 12.301	Ja
		9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 5.485	€ 0	€ 1.097	€ 0	N.v.t.
		10	Versterken sociale basis	€ 80.085	€ 60.350	€ 16.017	€ 60.350	Ja
		11	Mantelzorg	€ 21.941	€ 0	€ 4.388	€ 0	N.v.t.
		12	Eén tegen eenzaamheid	€ 21.941	€ 20.678	€ 1.263	€ 20.678	Ja
		13	Welzijn op recept	€ 12.067	€ 6.915	€ 2.413	€ 6.915	Ja
		14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 5.485	€ 5.485	€ 0	€ 5.485	Ja
		15	Coördinatie kosten regionale aanpak	€ 19.527	€ 19.527	€ 0	€ 19.527	Ja
			Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?				

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08</i>	
			1 Lokaal Sportakkoord	Ja	
			2 Brede regeling combinatiefuncties	Ja	
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	Ja	
			4 Kansrijke Start	Ja	
			5 Mentale Gezondheid	Ja	
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	Ja	
			7 Valpreventie	Ja	
			8 Leefomgeving	Ja	
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	Ja	
			10 Versterken sociale basis	Ja	
			11 Mantelzorg	Ja	
			12 Eén tegen eenzaamheid	Ja	
			13 Welzijn op recept	Ja	
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	Ja	
			15 Coördinatie kosten regionale aanpak	Ja	
			Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/09</i>		
			Nee		

VWS	H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	Beschikking snummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H32/01</i>	<i>Automatisch berekend</i> <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H32/02</i>	<i>Automatisch berekend</i> <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H32/03</i>		
			MEOZ23104	€ 151.083	€ 151.083		
			Naam zwembad	Totale verlening per zwembad (jaar T)	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee)	Toelichting
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H32/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H32/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H32/06</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: H32/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H32/08</i>
1			De Abelen	€ 11.154	€ 11.154	Nee	Synarchis heeft inspectie gedaan, maar plan nog niet verstrekt.
2			De Alk	€ 10.732	€ 10.732	Nee	Synarchis heeft inspectie gedaan, maar plan nog niet verstrekt.
3			Aat de Jonge zwembad	€ 129.197	€ 129.197	Nee	Synarchis heeft inspectie gedaan, maar plan nog niet verstrekt.
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)			
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>			

			Indicator: H35B/01	Indicator: H35B/02	
			060034 Gemeente Almere	€ 126.450	

Bijlagen

Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Overzicht incidentele baten en lasten

[Overzicht van incidentele baten en lasten](#)

Incidentele baten en lasten Begroting 2023 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2023	Realisatie 2023
Besteding POK middelen vergroten vakmanschap	-25	-35
Wettelijk kader gediplomeerd KCC-medewerkers	-47	-42
Inwoners- en overheidsparticipatie	-55	-10
Bijstelling budget implementatie HR21	-60	-52
Dekking voor dakoverkapping winkelcentrum Dronten	-62	0
WOO meicirculaire 2021	-65	-26
Bijstelling budget college	-70	-36
Project Digitaal Archiveren	-99	-8
Zaakgericht werken	-100	-14
Verkiezingen	-172	-135
Sloop opstellen Hanzekwartier	-279	-396
Vennootschapsbelasting	-645	-43
Ontvangen rente	1.774	2.432
Overige posten <25.000	-71	-87
Subtotaal programma 0	607	1.771
Onderzoek nota Dierenwelzijn	-30	-28
Uitrol exploitatievergunningen	-39	-7
Stimuleringsmaatregelen	-58	-29
Bommenregeling project Windplan Groen	-125	0
Stimuleringsbijdrage integraal veiligheidsbeleid	58	65
Overige posten <25.000	-33	-27
Subtotaal programma 1	25	38
Uitvoering amendement	-35	-33
Parkeergarage schade	-100	-109
Noodopvanglocatie Biddinghuizen	246	240
Buurtbus	0	-67
Overige posten <25.000	-12	-12
Subtotaal programma 2	99	19
Flevopenningengala	-40	-40
LEADER	-55	-38
Overige posten <25.000	-104	-113
Subtotaal programma 3	-199	-191
Corona vergoeding kinderopvang	-26	-26
Uitgaven WEB	-26	-65
Tijdelijke uitbreiding ISK	-250	-224
Herziening bestedingsplan SPUK NPO	-293	-251
Onderhoudsbijdrage scholen	34	99
Herziening bestedingsplan SPUK NPO	306	263
Overige posten <25.000	-37	-38
Subtotaal programma 4	-240	-151
Stormschade Poly openbaar groen	-38	-38
Opstellen projectplan ecologische structuur	-40	-27
Sportakkoord	-57	-3
Visie en actieplan biodiversiteit	-70	-66
Vervolgonderzoek sportvelden	-75	0
Openbare stranden	-103	0
Subsidieregeling Groene schoolpleinen	-150	-15
Sloopbudget Koetshuis Biddinghuizen	-194	-130
Subsidie compensatie energiekosten	-250	-43
Brede impuls combinatiefuncties en buurtsportcoaches	-270	-252
MFC Swifterbant	-735	-379
Maatregelen actieplan biodiversiteit	35	22

Sportakkoord	224	157
Brede impuls combinatiefuncties en buurtsportcoaches	240	245
Overige posten <25.000	5	-1
Subtotaal programma 5	-1.400	-465
Lokaal preventieakkoord	-30	0
Subsidie routekaart woonzorglocaties Dronten	-39	0
Implementatie projectplan	-47	-47
Bestandsanalyse bijstandsuitkeringen	-50	0
Verlengde beleidsperiode BBZ	-60	-9
Gezonde school en gezonde leefstijl	-104	-53
Uitvoering inburgering	-126	-183
Programmabureau Transitie	-303	0
Diverse projecten Toegang Werkwijze en Preventie Jeugd	-463	-267
Energietoeslag	-637	-1.870
Diverse versterkingsmaatregelen samenkracht en burgerparticipatie	-807	-911
Armoedebeleidsplan	-993	-50
Noodopvang ontheemden Oekraïne	-4.109	-2.751
Lokaal preventieakkoord	30	30
Meicirculaire decentralisatie-uitkering Jeugd	64	82
Diverse versterkingsmaatregelen samenkracht en burgerparticipatie	242	114
Noodopvang ontheemden Oekraïne	6.400	6.319
Overige posten <25.000	-51	-46
Subtotaal programma 6	776	2.787
Invasieve exoot bestrijding	-30	-28
Implementatie software milieustraat	-47	-51
Communicatie en educatie grondstoffenbeleidsplan	-91	-85
Impulsregeling klimaatadaptieve initiatieven	-382	-16
Regioplan Wind	-414	-220
Impulsregeling klimaatadaptieve initiatieven	183	87
Regioplan Wind	346	0
Overige posten <25.000	-9	-11
Subtotaal programma 7	-276	-160
Onderzoek Woningbouwopgave	-54	-125
Ontwikkelen Omgevingsplan	-70	-5
Implementatie Omgevingswet	-85	-118
Toekomstvisie Dronten 2050	-89	-176
Overige volkshuisvestingsaangelegenheden (Woonvisie)	-217	-199
Project Duurzaam Dronten	-522	-285
Onderzoek Woningbouwopgave	144	79
Project Duurzaam Dronten	214	194
Overige posten <25.000	-20	-96
Subtotaal programma 8	-645	-606
Totaal van de incidentele baten en lasten	-1.253	3.042

Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Onderstaande tabel geeft het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld weer. Het resultaat is in deze tabel niet in een taakveld opgenomen, maar is in de onderste regel van de tabel te vinden.

Bedragen x €1.000

Lasten en Baten	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Vershil
Lasten					
0.1 Bestuur	-2.847	-2.316	-2.405	-2.335	70
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	-2.131	-2.444	-2.849	-2.679	170
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-850	-405	-4.957	-1.163	3.794
0.4 Overhead	-16.463	-17.431	-19.648	-19.380	267
0.5 Treasury	-1.783	-838	-842	-3.220	-2.379
0.61 OZB woningen	0	0	0	-29	-29
0.62 OZB niet-woningen	-572	-685	-707	-766	-59
0.63 Parkeerbelasting	0	0	0	0	0
0.64 Belastingen overig	-2	0	0	-4	-4
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	-350	0	-521	-521
0.8 Overige baten en lasten	-3	-3.594	1.610	0	-1.610
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-831	0	-645	-42	602
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-3.143	-2.871	-3.004	-3.153	-148
1.2 Openbare orde en veiligheid	-2.018	-2.184	-2.997	-2.921	76
2.1 Verkeer en vervoer	-7.229	-7.347	-7.920	-7.582	338
2.2 Parkeren	-36	-28	-128	-149	-21
2.4 Economische havens en waterwegen	-219	-181	-237	-215	22
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	-102	-102
3.1 Economische ontwikkeling	-1.178	-921	-1.037	-1.136	-99
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-329	-837	-860	-373	488
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-87	-153	-161	-59	103
3.4 Economische promotie	-124	-69	-73	-90	-17
4.1 Openbaar basisonderwijs	-749	-1.025	-731	-685	45
4.2 Onderwijshuisvesting	-2.179	-2.297	-2.568	-2.233	336
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-2.977	-3.343	-3.728	-3.595	133
5.1 Sportbeleid en activering	-1.322	-524	-827	-885	-58
5.2 Sportaccommodaties	-3.433	-3.373	-3.577	-3.194	383
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-285	-350	-822	-378	444
5.5 Cultureel erfgoed	-9	-9	-80	-10	70
5.6 Media	-1.700	-1.705	-1.901	-1.896	6
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-10.352	-10.626	-13.466	-12.062	1.404
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-6.875	-2.806	-8.406	-7.107	1.299
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-4.906	-4.884	-5.524	-5.689	-165
6.3 Inkomensregelingen	-15.212	-13.409	-16.492	-16.493	-1

Lasten en Baten	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Verschil
6.4 WSW en beschut werk	-1.721	-1.705	-2.014	-2.004	10
6.5 Arbeidsparticipatie	-1.915	-2.138	-2.695	-2.309	386
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.443	-1.938	-2.236	-2.058	178
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-5.986	0	0	0	0
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	0	-2.893	-3.405	-3.419	-14
6.71B Begeleiding (WMO)	0	-2.275	-1.967	-1.982	-15
6.71C Dagbesteding (WMO)	0	-641	-766	-719	47
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-10.442	0	0	0	0
6.72A Jeugdhulp begeleiding	0	-1.363	-1.388	-1.835	-447
6.72B Jeugdhulp behandeling	0	-1.826	-1.897	-2.260	-363
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	0	0	0	-182	-182
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	-68	-70	-46	24
6.73A Pleegzorg	0	-1.261	-1.328	-911	417
6.73B Gezinsgericht	0	-1.049	-1.087	-971	115
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	0	-1.060	-1.588	-3.337	-1.749
6.74A Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	-1.543	-1.603	-2.670	-1.068
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	-1.659	-1.719	-1.062	656
6.74C Gesloten plaatsing	0	-135	-140	-495	-355
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-455	0	0	0	0
6.81A Beschermd wonen (WMO)	0	-1.032	-1.050	-784	266
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-1.223	0	0	0	0
6.82A Jeugdbescherming	0	-1.126	-1.218	-1.449	-230
6.82B Jeugdreclassering	0	-27	-27	-47	-20
7.1 Volksgezondheid	-1.032	-1.049	-1.246	-1.138	108
7.2 Riolering	-2.722	-2.747	-3.151	-3.283	-132
7.3 Afval	-4.868	-5.441	-5.538	-5.063	476
7.4 Milieubeheer	-1.733	-2.058	-2.479	-1.853	626
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-406	-408	-488	-446	42
8.1 Ruimte en leefomgeving	-2.836	-2.045	-3.313	-3.499	-185
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-5.121	-1.696	-1.786	-2.362	-576
8.3 Wonen en bouwen	-2.714	-2.267	-3.691	-3.373	318
Totaal Lasten	-134.460	-128.459	-152.875	-149.705	3.170
Baten					
0.1 Bestuur	347	0	0	369	369
0.2 Burgerzaken	551	592	590	540	-51

Lasten en Baten	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Vershil
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	4.848	317	317	363	46
0.4 Overhead	267	232	272	341	69
0.5 Treasury	6.808	5.875	7.113	8.687	1.574
0.61 OZB woningen	6.488	6.580	6.966	6.974	8
0.62 OZB niet-woningen	4.326	4.994	5.497	5.527	30
0.63 Parkeerbelasting	6	9	9	4	-4
0.64 Belastingen overig	135	208	208	155	-53
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	81.162	76.505	79.276	82.900	3.624
0.8 Overige baten en lasten	0	16	16	0	-16
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	108	86	86	110	24
1.2 Openbare orde en veiligheid	285	39	353	445	91
2.1 Verkeer en vervoer	256	202	220	296	76
2.2 Parkeren	0	11	11	21	10
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	35	35
3.1 Economische ontwikkeling	6	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.738	520	520	1.737	1.218
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	57	55	55	58	3
3.4 Economische promotie	1.705	2.419	2.239	2.316	77
4.1 Openbaar basisonderwijs	114	77	111	114	3
4.2 Onderwijshuisvesting	5	6	6	52	47
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.409	1.590	1.842	1.612	-230
5.1 Sportbeleid en activering	672	0	464	464	-1
5.2 Sportaccommodaties	1.255	1.141	1.152	1.153	1
5.6 Media	40	38	79	84	5
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	367	137	172	143	-29
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	6.546	115	6.766	6.514	-252
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	0	0	190	190
6.3 Inkomensregelingen	9.937	10.153	11.377	11.510	133
6.4 WSW en beschut werk	50	0	0	10	10
6.5 Arbeidsparticipatie	42	258	446	309	-137
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	6	6	0	-6
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	265	0	0	0	0
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	0	150	244	247	4
6.71B Begeleiding (WMO)	0	0	0	0	0

Lasten en Baten	Realisatie 2022	Primaire begroting 2023	Begroting na wijziging 2023	Realisatie 2023	Vershil
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0
6.72A Jeugdhulp begeleiding	0	0	0	10	10
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	820	0	0	0	0
6.81A Beschermd wonen (WMO)	0	0	1.008	2.177	1.169
7.1 Volksgezondheid	0	0	55	55	0
7.2 Riolering	2.966	3.413	3.596	3.540	-57
7.3 Afval	6.476	6.495	7.007	6.743	-264
7.4 Milieubeheer	-364	4	349	319	-30
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	350	430	340	326	-13
8.1 Ruimte en leefomgeving	774	4	151	1.507	1.356
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	2.610	1.958	1.958	2.921	962
8.3 Wonen en bouwen	1.817	1.001	1.993	4.240	2.247
Totaal Baten	145.246	125.633	142.870	155.118	12.248
Storting					
0.10 Mutaties reserves	8.191	685	1.668	7.839	6.172
0.4 Overhead	0	0	0	0	0
Totaal Storting	8.191	685	1.668	7.839	6.172
Onttrekking					
0.10 Mutaties reserves	8.925	3.022	14.978	9.214	-5.763
Gerealiseerd resultaat	11.520	-488	3.305	6.787	3.482

Afkortingenlijst

Afkortingenlijst	
AB	Algemeen Bestuur
ACM	Autoriteit Consument & Markt
AD	Algemene Dienst
AEF	Andersson Elffers Felix
AF	Aandachtsfunctionaris
AF HG	Aandachtsfunctionaris huiselijk geweld
AF KM	Aandachtsfunctionaris kindermishandeling
AJ	Arbeidsjaren
AKTIV	Afspraak is afspraak, Klantgericht, Toekomstgericht, Integer, Veranderingsgezind
ALV	Algemene Leden Vergadering
AMIF	Europese Asiel-, Migratie- en Integratiefonds
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
AO/IC	Administratieve organisatie/ Interne Controle
APPA	Algemene Pensioen- en uitkeringswet Politieke Ambtsdragers
APV	Algemene plaatselijke verordening
AR	Algemene reserve
ARCA	Afval en reiniging, civieltechnisch en accommodatiebeheer
AU	Algemene uitkering
AV	Algemene Vergadering
AvA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AWBZ	Algemene wet bijzondere ziektekosten
AZC	asielzoekerscentrum
B&W	Burgemeester en Wethouders
Babs	Buitengewoon Ambtenaar van de Burgerlijke Stand
BAC	BrancheAdviesCommissie
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
Bal	Besluit activiteiten leefomgeving
Bbl	Besluit bouwwerken leefomgeving
Bbp	Bruto binnenlands product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
Bbz	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen
BCF	BTW CompensatieFonds
BDU	Brede Doeluitkering
BG	Bevoegd Gezag
BGM	Bevoegd Gezag Module
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
Bibob	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BI	Business Intelligence
BIG	Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten
BING	Bureau Integriteit Nederlandse Gemeenten
BIO	Baseline informatiebeveiliging Overheid
Bkl	Besluit kwaliteit leefomgeving
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BO	Basisonderwijs
BOB	Bijstand Ondernemers in de Binnenvaart
Bofw	Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen
Bor	Besluit omgevingsrecht
BR	Bestemmingsreserve

BRC	Brede Regeling Combinatiefunctionarissen
BRK	Basisregistratie Kadaster
BRM	Bouwrijp maken
BRO	Basisregistratie Ondergrond
BRP	Basisregistratie Personen
BSO+	Buitenschoolse opvang (+)
BTW	Belasting over toegevoegde waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BV	Besloten Vennootschap
BVVS	Belangenvereniging Vastgoedeigenaren Vitaal Suydersee
BW	Beschermde Wonen
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CAT	Centraal Administratie Team
CBS	Centraal Bureau voor Statistiek
CCV	Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
CEP	Centraal Economisch Plan
CER	Compensatie eigen risico
CGR	Gebiedcoöperatie Gastvrije Randmeren
CISO	Chief Information Security Officer
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CLO	Compendium voor de Leefomgeving
CMS	Container Management System
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CoPI	Commando Plaats Incident
CO2	Koolstofdioxide
CPO	Collectief Particulier Opdrachtgeverschap
CRM	Customer Relationship Management
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
CV	Centrale Verwarming
DB	Dagelijks Bestuur
DHT	Doorontwikkeling Horizontaal Toezicht
DHW	Drank- en Horecawet
DigiD	Digitale Identiteit
DIV	Documentaire Informatie Voorziening
DLO	Digitaal Loket Ondernemers
DoK(22)	Dronten op Koers (2022)
DOR	Digitaal OpkopersRegister
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DU	Decentralisatie-uitkering
DUN/DNU	samenwerking Dronten, Urk en Noordoostpolder
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DV	Dienstverlening
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
ECB	Educatief centrum Biddinghuizen
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EGB	Effectgericht begroten
EGB	Effect Gericht Begroten
EGS	Effect Gericht Sturen
EMU	Europese Monetaire Unie
EMVI	Economisch Meest Voordelige Inschrijving

ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EPD	Economisch Platform Dronten
ESF	Europees Sociaal Fonds
ETW	Erftoegangsweg
EV	Externe veiligheid
EZ	Economische Zaken
EZK	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
FG	Functionaris gegevensbescherming
FIN	Ministerie van Financiën
FMI	Functioneringsindex
Fte	Fulltime-equivalent
GALA	Het Gezond en Actief Leven Akkoord
GB	Grondbedrijf
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie
GBI	Gemeentelijke Basisprocessen Inkomen
GBLT	Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn
GBM	Gehele Bevolking Mannen
GBV	Gehele Bevolking Vrouwen
GDI	Generieke Digitale Infrastructuur
GEO	Geografische (ruimtelijke)
GF	Gemeentefonds
GFT	Groente-, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeenschappelijke GezondheidsDienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GIDS	Gezond in de Stad
GLI	Gecombineerde Leefstijl Interventie
GMSD	Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein
GO	Gebiedsontwikkeling
GOO	Gemeentelijke opvang
GOP	Geregelde Oversteekplaats
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GREX	Grondexploitatie
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure
GRP	Gemeentelijk Riolerings Plan
GVVP	Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan
GW	Gemeentewet
GWW	Grond-, weg- en waterbouw
GZ	Gezondheidszorg
GZH	Gezondheidscentrum
Halt	Het Alternatief
HBO	Hoger beroepsonderwijs
HFA	Het Flevolands Archief
HH(T)	Huishoudelijke Hulp (Toelage)
HNW	Het Nieuwe Werken
HR21	Het nieuwe functiehuis
HRM	Human Resource Management
HT	Horizontaal Toezicht
HUA	Het Utrechts Archief
HVC	Huisvuilcentrale Alkmaar
IAM	Identity Access Management
IBI	InterBestuurlijke Informatie
IBP	Informatiebeleidsplan

IBT	Inter Bestuurlijk Toezicht
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IDO	Informatiepunt Digitale Overheid
IenW	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
IHP	Integraal huisvestingsplan
Iip	Investors in people
IIVR	Integraal Inrichtingsplan Veluwerandmeren
IKB	Individueel Keuzebudget
IKC	integraal kindcentrum
IKK	Innovatie Kwaliteit Kinderopvang
IM	Informatiemanagement
IMF	Informatiemanagement en Facilitair
IMRO	Informatiemodel Ruimtelijke Ordening
IMVA	Immateriële vaste activa
i-NUP	Implementatie Nationaal Uitvoeringsprogramma dienstverlening en e-overheid
IOAW	Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IOV	Integrale omgevingsveiligheid
IPO	Interprovinciaal Overleg
IRCC	Interregionaal Coördinatiecentrum
ISMS	Information Security Management System
ISZW	Inspectie Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
IT	Information Technology
IU	Integratie-uitkering
IV	Integrale visie
IVA	Immateriële vaste activa
IVB	Integraal Veiligheidsbeleid
IVN	Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid
JenV	Ministerie van Justitie en Veiligheid
JIT	Jeugd InterventieTeam
JOGG	Jongeren op gezond gewicht
JOP	Jongeren Ontmoetings Plaats
KCC	Klant Contact Centrum
KCR-2	Knooppunt Coördinatie Regio's – Rijk
KLPD	Korps Landelijke Politie Diensten
KPS	Kostprijsystematiek
KVB	Keurmerk Veilige Buitengebieden
KVO(-W)	Keurmerk Veilig Ondernemen (winkelgebied)
LA	Lelystad Airport
LAG	Lokale Actie Groep
LEA	Locale Educatieve Agenda
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale
LED	Licht-emitterende diode
LEF	Leren, Experimenteren, Funderen
LISA	Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen
LLO	Leven Lang Ontwikkelen
LP	Leidende principes
LPO	Loonprijscompensatie
LNv	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
LTA	Landelijk Transitiearrangement
LTO	Land- en Tuinbouw Organisatie
LV	Landelijke Voorziening
LVS	Landverkeersseinen

LVAK	Landelijke Vereniging Aandachtsfunctionaris Kindermishandeling en Huiselijk geweld
LVBB	Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar stellen
LVOP	Landelijk overleg veiligheid en politie
M(J)OP	Meerjarig onderhoudsplan
MAP	Module Arbeidsmarkt en Participatie
MB	Maatschappelijke begeleiding
Mba	Milieubelastende activiteiten
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
MDF	Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland
MDT	Maatschappelijke Diensttijd
MEC	Maatschappelijke Effecten Corona
MER	Milieueffectrapportage
MFC	Multi functioneel centrum
MFG(2)	Multi functioneel gebouw(2)
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MMA	Melding Misdaad Anoniem
MO	Maatschappelijke opvang
Mozard	Zaaksysteem in gebruik bij gemeente Dronten
MVA	Materiële Vaste Activa
NAR	Nederlands Adviesbureau Risicomanagement
NCNP	No Cure No Pay
NGdW	NedGeodataWarehouse
NGE	Niet Gesprongen Explosieven
NGRU	Netto Gecorrigeerde RijksUitgaven
NHR	Nieuw Handelsregister KvK
NIEGG	Niet in exploitatie genomen gronden
NLE	Nieuw Land Erfgoedcentrum
NOP	Noordoostpolder
NPO	Nationaal Programma Onderwijs
NV	Naamloze Vennootschap
NVP	Nederlandse Vereniging voor Personeelsmanagement & Organisatieontwikkeling
NVRD	Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement
NVVR	Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies
O.P.A.	Oud Papier Actie
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
Ob	Omgevingsbesluit
OBD	Stichting Overlegorgaan Belangenbehartiging Dronten
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
ODNL	Omgevingsdienst Nederland
OFGV	Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek
OFW	Oost Flevoland Woondiensten
OGG	Oneigenlijk gebruik gemeentegrond
Oggz	Openbare geestelijke gezondheidszorg
OLO	Omgevingsloket
OM	Openbaar Ministerie
OMFL	Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland
ONS	OmriNgd door Service
OOGO	Op overeenstemming gericht overleg (passend onderwijs)
OOV	Openbare Orde en Veiligheid
OP	Omgevingsplan
Or	Omgevingsregeling

OR	Ondernemingsraad
OV	Openbaar vervoer en/of omgevingsvisie
OVD(-bz)	Officier van Dienst (bevolkingszorg)
OVDD	Ondernemersvereniging de Driehoek
OVL	Openbare verlichting
OW	Omgevingswet
OZB	OnroerendeZaakBelasting
P&C	Planning & Control
P&O	Personeel en Organisatie
P&R	Park and Ride
PC	Protestants christelijk
PC	Personal Computer
PDCA	Plan, do, check, act
PGA	Persoonsgebonden aanpak
PGB	Persoonsgebonden budget
PIP	Plan Inburgering en Participatie
PKVW	PolitieKeurmerk Veilig Wonen
PLOOI	Platform Open Overheidsinformatie
PMD	Plastic verpakkingen, metalen verpakkingen (blik) en drankpakken
P-MIEK	(Provinciaal) Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat
PO	Primair Onderwijs
POC	Percentage of Completion
POH	Praktijkondersteuner Huisartsen
POO	Particuliere opvang
PSA	Personeelsadministratie
PTC+	Praktijk trainingscentrum
PvD	Poort van Dronten
PVO MN	Platform Veilig Ondernemen Midden-Nederland
PVT	Participatieverklaringstraject
P-wet	Participatiewet
PZ	Publiekszaken
RB	Raadsbesluit
RBAC	Role Based Access Control
RC	Rekening Courant
RDD	Ruimtelijk domein
RES	Regionale Energie Transitie
RET	Regionaal Expert Team
REV	Register Externe Veiligheid
RHC	Regionale Historische Centra
RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
RIP	Rijksinpassingsplan
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RK	Rooms katholiek
Rli	Raad voor de leefomgeving en infrastructuur
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaters
RO	Ruimtelijke ontwikkeling
ROB	Raad voor het Openbaar Bestuur
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
RooO	Regeling opvang ontheemde Oekraïners
ROR	Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering
RPA	Robotic Process Automation
RREW	Regeling Reductie Energiegebruik Woningen
RRGS	Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen

RSGB	Referentiemodel stelsel van gemeentelijke basisgegevens
RTB	Regeling Tijdelijke Bescherming
Ruddo	Regeling uitzetting en derivaten decentrale overheden
RVB	Rijksvastgoedbedrijf
RVP	Rijksvaccinatieprogramma
RWF	Regionaal Werkbedrijf Flevoland
SaaS	Software as a Service
SAF	Samenwerking Afvalwaterketen Flevoland
SAVE	SAmenwerken aan VEiligheid
SBB	Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven
SBO	Speciaal Basis Onderwijs
SCP	Sociaal en Cultureel Planbureau
SD	Sociaal domein
SDE	Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie
SEA	Sociaal Economische Agenda
SHV	Schuldhelpverlening
SiSa	Single Information Single Audit
SKB	Schatkistbankieren
SMW	School Maatschappelijk Werk
SOC	Security Operations Center
SOEFF	Sturen op effecten
Soza / SZ	Sociale zaken
SPUK (IJZ)	Specifieke Uitkering (IJsbanen en zwembaden)
SR	Sociaal raadsliedenwerk
SSC ONS	Shared Service Centrum Overheid eN Service
StUF	Standaard Uitwisseling Formaat
STV	Sport Toekomstverkenning
SUWI	Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting
SVP	Strategisch Vastgoed Plan
SVS	Scheepvaartverkeersseinen
SW	Sociale Werkvoorziening
SWIF	SamenWerken in Flevoland
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TAS	Team AnderS
TAW	Tweede Algemene Waterpassing
TCF	Tax Control Framework
TF	Technofonds
TMLO	Toepassingsprofiel Metadatering Lokale Overheden
TONK	Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten
TOP	Toeristisch Overstap Punt
Tozo	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
Tr	Toepasbare regels
TSD	Transities Sociaal Domein
TV	Tussenvoorziening
U.A.	Uitgesloten van Aansprakelijkheid
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
4 V's	Vakmanschap, Vertrouwen, Verbinding en Vernieuwingskracht
VGHS	Voorraad grond- en hulpstoffen
VGR2022	Versterkingsmaatregelen 2022
VGRP	Verbreed gemeentelijk riolerings plan
VIBE	Vernieuwde Integrale Bedrijfscontroles

VIC	Veiligheidsinformatiecentrum
VMBO	Vorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet onderwijs
VOG	Verklaring omtrent gedrag
(V)OTS	(Voorlopige) ondertoezichtstelling
Vpb	Vennootschapsbelasting
VRF	Veiligheidsregio Flevoland
VRGV	Veiligheidsregio Gooi & Vechtstreek
VROM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
VSO	Vaststellingsovereenkomst
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VSV	Voortijdig schoolverlaters
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
VVI	Vervangingsinvestering
VVV	Vereniging voor Vreemdelingenverkeer
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
VZ	Voorziening
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WACC	Weighted Average Cost of Capital
Wams	Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein
WBB	Wijk- en buurtbeheer
Wbp	Wet bescherming persoonsgegevens
WBS	Werkcoach BemiddelingsService
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
Wet Fido	Wet financiering decentrale overheden
Wet RGT	Wet Revitalisering Generiek Toezicht
WGR	Wet Gemeenschappelijke Regelingen
Wgs	Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
WGZ	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
Wkb	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
WKR	Werkkostenregeling
WLZ	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WMO	Wet Markt en Overheid
WNT	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen
Wob	Wet openbaarheid van bestuur
WON	Wet Onafhankelijk Netbeheer
Woo	Wet open overheid
WOZ	Waardering onroerende zaken
Wpg	Wet politiegegevens
WPO	Wet op het primair onderwijs
WRM	Woonrijp maken
Wro	Wet ruimtelijke ordening
WSNS	Weer Samen Naar School
WSS JB&JR	William Schrikker Stichting Jeugdbescherming & Jeugdreclassering
WsV	Waterschapsverordening
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
Wtcg	Wet tegemoetkoming chronisch zieken & gehandicapten
Wvg	Wet voorkeursrecht gemeenten
WWB	Wet werk en bijstand
ZAP	Zwerfafvalvrijwilliger

ZBB	Zero Based Begroten
ZIN	Zorg in Natura
ZJO	Zorg Jeugd en Onderwijs
ZLF	Zelfstandigenloket Flevoland
ZW	Ziektewet

Gewaarmerkte controleverklaring

De Jaarstukken 2023 inclusief controleverklaring zijn via de knop 'bijlagen' rechts bovenin te downloaden als PDF.

